

3. Novotekna u novo leto

OD 20. NOVEMBRA 1992 DO KONCA LETA
MOŽNOST NAKUPA POD POSEBNIMI POGOJI

DOLENJSKI LIST

Št. 49 (2259) • Leto XLIII • Novo mesto • četrtek, 3. decembra 1992 • Cena: 70 SIT

ČETRTEK

STUDIJSKA KALIZNICA
HIRANA JARCA
58000 NOVO MESTO

Adria Caravan dobila sedem milijonov mark

To je šele osnova za reševanje težav

NOVO MESTO — V petek, 27. novembra, so končno podpisali pogodbo med republiškim skladom za razvoj, tako imenovanim Korzetovim skladom, novomeško Adrio Caravan oz. IMV kot formalno lastnico in bankami, ki so vlagale denar v to podjetje, ki je zašlo v velike težave.

Sklad za razvoj je v Adrio Caravan vložil 7 milijonov nemških mark, s tem denarjem pa naj bi Adria poplačala del dolgov in oživila proizvodnjo, ki stoji že od poletja. Adria je preživljala in še preživlja hude čase. Tako je prodala svojo tovarno v Brežicah, podjetja hčere pa se usmerjajo v proizvodnjo za druge kupce.

Kot pravi direktor Adrie Caravan Danilo Plesničar, pogodba sama po sebi še ne rešuje težkega stanja v Adrii, marveč je to temeljni kamen, na katerem bo treba z muko

● **Glavni direktor Adrie Caravan, Danilo Plesničar, je v ponedeljek seznanil delavce s trenutnim stanjem v firmi. Z reprogramiranjem dolgov so dobili možnost za sanacijo podjetja. Začetek proizvodnje predvidevajo sredi decembra, plače za oktober pa naj bi zaposleni dobili do konca tega tedna.**

sezidati novo Adrio. »Ta pogodba je prva in osnovna stvar, da lahko začnemo reševati probleme, nikakor pa ni čarobna palica, ki bo nakrat odpravila vse nakopičene težave. Prva naloga je zagon proizvodnje, čaka pa nas še kup nalog, od rebalansa do reševanja presežkov delavcev.«

A. B.

Obljube o bližnjih boljših časih

Predsednik vlade dr. Janez Drnovšek zagotovil Belokranjcem hitrejši razvoj, ko bo na Hrvaškem mir — Ostra kritika pomoči demografsko ogroženim območjem

METLIKA, ČRNOMELJ — Prejšnji teden sta črnomaljsko občino obiskala predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek in pomočnik ministra za planiranje Tone Rob, v Metliki pa se jima je pridružil še minister za trgovino Davorin Valentincič. Hkrati sta se predstavila belokranjska kandidata Liberalno-demokratske stranke za poslanca v državni zbor Boris Mužar ter za državni svet Rajko Adlešič.

Drnovšek je dejal, da so v prihodnje najpomembnejše naloge vlade nadzor nad inflacijo, trden denar, prestrukturiranje gospodarstva in usmerjanje v izvoz, sanacija bank, zmanjšanje državne uprave in obremenitve gospodarstva. Od volitev pričakuje preglednejšo politično situacijo in trdnejšo vladlo. LDS je po volitvah pripravljena stopiti tudi v koalicijo, vendar še niso razmišljali, s katero stranko. Metličane je zanimalo predvsem, kakšni bodo prihodnji odnosi s Hrvaško ter ali bo Bela krajina še naprej »jug« Slovenije, če LDS zmaga. Drnovšek je pojasnil, da bodo tako kot doslej s Hrvati vodili umirjeno politiko, čeprav pred pritiski in izsijevanji ne bodo popuščali. Takšni odnosi bi bili zadostna osnova za razvoj Bele krajine.

je zanikal eden od kmetov z argumentom, da morajo kmetje prodati 4 kg pšenice za 1 kg kruha.

Poslanski kandidat Boris Mužar je obljubil, da se bo, če bo izvoljen, zavzel za umestitev Bele krajine kot enakopravne regije z ostalimi regijami v Sloveniji ter za odpravo »nerodnosti«, ki

● **Ob obisku dr. Janeza Drnovške v Beli krajini sta se predstavila še poslanska kandidata LDS Boris Mužar in Rajko Adlešič. Adlešič je ob tej priložnosti v Črnomlju predstavil publikacijo z naslovom Business Directory, v kateri so zbrani najpomembnejši podatki o obrtnikih in podjetjih v Beli krajini, ter kaseto o Beli krajini - turistični deželi. Oboje je izdala črnomaljska Agencija za razvoj.**

jih je deželi ob Kolpi prinesla državna meja. Tudi Rajko Adlešič bo, tako kot Mužar, zagovarjal lokalne interese, predvsem pa brezčarinski obmejni pas, razvoj turizma in trgovine.

M. BEZEK-JAKŠE

NESREČA V VELIKI KNEŽJI JAMI — Igor Nose iz Jugorja je v soboto s svojimi prijatelji plezal v tej udorni jami sredi Kočevskega Roga in se pri plezanju hudo poškodoval. Ob pol šestih zjutraj so o nesreči zvedeli pri Jamarski reševalni službi za Slovenijo, ti pa so zbudili dolenjske in kostanjeviške reševalce. Štiri ure kasneje je zdravnik bil že pri ponesrečencu, ob 13.20 pa je bil ponesrečeni Igor z zlomljeno golenico že zunaj jame. Tudi tokrat je šlo le za vajo, ki so jo ob svoji 30-letnici pripravili člani Jamarskega kluba Vinko Paderšič-Batreja. Več o jubileju na zadnji strani Dolenjskega lista. (Foto: J. Pavlin)

IVO BIZJAK V KOČEVJU

KOČEVJE - V ponedeljek so se volilcem iz krajevne skupnosti Kostel in Kočevja predstavili: kandidat stranke Slovenskih krščanskih demokratov za državni zbor, Bogomir Štefanič, za državni svet Anton Starc in kandidat za predsednika republike Ivo Bizjak. Predsedniški kandidat je povedal, da vidi glavne naloge po volitvah povezane z gospodarstvom, odpiranjem novih delovnih mest ter v hitrem in poštenem lastninjenju. Poudaril je, da je potrebno delitve iz preteklosti preboleti in da se zavzema za enakomeren razvoj tudi tistih območij, ki so bila v preteklosti zapostavljena in med katere nedvomno sodi tudi Kočevska.

NARODNI DEMOKRATI

Slovenija tudi za naše vnuke

VREME

V drugi polovici tedna bo pretežno oblačno in sorazmerno toplo vreme s občasnimi padavinami.

Kaj vse čaka žužemberški Keko?

Delavci proti razdelitvi firme na tri dele in proti prejšnjemu direktorju kot rešitelju — Nezaščitena družbena lastnina — Sklic izredne skupščine

ŽUŽEMBERK — Za večeraj je bila sklicana izredna skupščina delničarjev žužemberškega Keka, firme, ki je najtesneje povezana z življenjem Žužemberka in Suhe krajine sploh, saj ima v njej delo okoli 400 ljudi iz teh krajev.

Ko je v začetku septembra letos iz Keka odšel dolgoletni direktor dr. Dušan Lavrič, je povedal, da ima Keko glede na dober program in trdne stike s tujimi kupci solidno prihodnost. Zato so bili delavci toliko bolj začudeni, ko so dva meseca zatem zvedeli, da je upravni odbor, katerega član je še naprej tudi Lavrič, zaradi »slabih razmer na trgu« predlagal ustanovitev treh pro-

gramsko zaključenih delovnih enot, družb z omejeno odgovornostjo, ki naj bi prevzele delavce in obveznosti, osnovna sredstva pa bi ostala last delniške družbe Keko. Tako je stvar na zboru delavcev 3. novembra predstavil v. d. direktorja Peter Štor. Ker se delavci s tem niso strinjali, so za 9. november sklicali ponoven zbor delavcev, na katerem se je pojavil tudi prejšnji direktor, ki je vztrajal pri razdelitvi Keka na tri dele, sicer da bo firma propadla. Ponudil je svojo pomoč pri reševanju, vendar le, če bi imel dovolj velik lastninski delež.

Delavci se s tem niso strinjali, češ da je komaj pred dvema mesecema odšel in da ima svojo firmo v Nemčiji, poleg tega pa je tak »scenarij« onemogočil tudi nekaj dni kasneje sprejet zakon o lastninjenju. Peter Štor je odstopil, za novega v. d. direktorja pa je upravni odbor za pol leta imenoval Lavriča.

Lavrič je za to zahteval izpolnitev več pogojev, med drugim, da ga podprejo

A. BARTELJ

V SOBOTO MIKLAVŽ NA TRGU — Novomeški Glavni trg že kaže svojo tradicionalno prednovoletno podobo. Na peidesetih stojnicah trgovci iz vse Slovenije že ponujajo Miklavževa darila, novoletna razsvetljava pa bo prvič zagorela v soboto popoldan, ko bo trg obiskal Miklavž s spremstvom in obiskovalce pozdravil z balkona na Rotovžu. Za otroške oči pa tudi za odrasle bo ta čas zanimivo pogledati tudi v nebo, saj organizatorji pripravljajo nekajminutni ognjemet. Ker mesto pričakuje veliko obiskovalcev, ki bodo tako kot prejšnja leta prišli tudi od drugod, bo promet skozi trg v soboto popoldan zaprt, s trga pa bi veljalo za ta čas umakniti tudi vsa parkirana vozila.

Slovenski podjetniki so trdoživi

Pogovor dr. Janeza Drnovškega z gospodarstveniki

RAKOVNIK PRI ŠENTRUPERTU — Te dni je predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek s sodelavci obiskal tudi trebanjsko občino. Probleme občine, kot tudi do sedaj narejeno delo sta predsedniku vlade prikazala predsednik izvršnega sveta občine Trebnje Jože Rebolj in predsednik Skupščine občine Ciril Pungartnik, o konkretnih gospodarskih problemih pa so spregovorili predstavniki trebanjskih firm.

Direktorica Trima Tatjana Fink je dejala, da prihaja v Sloveniji do centralizacije, čeprav bi bilo prav, da bi vsem zagotovili enake možnosti gospodarjenja. V Trimu si tudi želijo, da bi se gospodarski odnosi s Hrvaško izboljšali. Dr. Drnovšek je poudaril, da centralizacija Sloveniji ne bi bila v prid, dodal pa je še, da so naši podjetniki zelo trdoživi, saj so kljub hudim razmeram sposobni preživeti. Hrvatom je Slovenija že ponudila prostocarinske odnose, vendar jih je Hrvaška zavrnila, sedaj pa takšnih odnosov njihovo gospodarstvo niti ne more vzdržati, saj so nekateri deli Hrvaške še vedno vpleteni v vojno. Predstavnika mirenke Dane je zanimalo, kaj bo z izdelki in licencami, ki so ostale v nekdanjih predelih Jugoslavije. Dr. Drnovšek je povedal, da se z jugoslovansko zapuščino ukvarjajo tudi na Ženevski konferenci, vendar dokler bo trajala vojna, dogovor ne bo možen. »Naše pogodbe v nekdanji Jugoslaviji so bile slabe, saj so govorile o solidarnosti; prav na podlagi tega so tuji upniki hoteli vse jugoslovanske dolgeve naprtni nam. Temu smo se uprli in pristali na vračanje zgolj naših dolgov,« je dejal Dr. Drnovšek. Dodal je še, da je Hrvaška verjetno edina od jugoslovanskih republik, kjer se nam v bližnji prihodnosti kažejo možni trgi.

Gospodarstveniki so opozorili tudi na visoke obresti ter na slabo delovanje in organiziranost bank. Dr. Drnovšek je poudaril, da je sanacija bank nujna. Izgube bank bodo prikazali kot javni dolg, kar sicer pomeni večji proračunsko obremenitev, po drugi strani pa bo to razbremenilo gospodarstvo.

J. DORNIŽ

socialistična stranka slovenije

SLOVENIJA, ODPRTA IN VARNA

Vizija socialistov

Danes v Dolenjskem listu

- na 2. strani: ● Dr. Rupel za Dolenjski list o prisluškovanju
- na 3. strani: ● Se zadnji križ čez hrvaški trg
- na 4. strani: ● Slovenija razlik ali solidarnosti?
- na 5. strani: ● Povzročitelj epidemije ni znan
- na 8. strani: ● Novinarji Dolenjskega lista komentirajo
- na 10. strani: ● Občina zapira vrata San Sebastiana
- na 11. strani: ● Čakajoč na mejo, ki bo povezovala
- na 12. strani: ● V deželi, kjer je turist kralj

SLOVENIJA JE MLADA. VOLI ZANJO!

ZDRUŽENA LISTA

Delavska stranka
Demokratska stranka upokojevcev
Socialdemokratska unija
SDP Slovenije

Novotekna avtomobil

Posebni prednovoletni popust

za vozila **CIMOS-CITROËN**

Omejeno število vozil!

informacije: prodajni salon Novo mesto, Partizanska 2, telefon: 28 066

Sindrom "Jelinčič"

Verjetno se bo kdo obregnil ob ta predvolilni uvodnik, češ da je enostranski, navijaški, nedopusten ali celo demokracije nevreden, četudi je nastal prav v njenem interesu. Preprosto ni mogoče molčati ob tem, na kakšen način in s pomočjo katerih sredstev si nekatere stranke, najbolj opazno pa Slovenska nacionalna stranka, pridobivajo naklonjenost volilcev. Na poskusnih volitvah Dela dober teden dni pred odločilno Miklavžovo nedeljo se je SNS na dvomljiv način prebila med veliko četverico strank ter iz nje izrinila Demokrasko stranko, eno najbolj zaslužnih za uveljavljanje parlamentarne demokracije in lastne državnosti. Če je SNS danes četrta, je lahko jutri prva.

Da ne bo dvomov: Zmago Jelinčič, ki mu s tem pisanjem v nekaterih očeh delamo morda celo reklamo, doktor Ferš ali kdorkoli lahko v svobodni demokratični družbi načeloma govori, kar mu pade na pamet. Saj zato smo se pa borili, bi rekel dr. Rupel. Toda ali lahko javno spodbuja k nasilju, nedemokracijemu postopku, ali lahko razpihuje mržnjo do drugih in drugačnih ljudi ali lahko napoveduje etično čiščenje slovenske dežele, protiučasten odvzem državljanstva in druge oblike kršenja človekovih pravic? S tako popotnico ni mogoče med moderne države, se pa v gospodarski stiski, v kakršni smo se znašli, zlasti v ušesih nezaposlenih mladih ljudi kaj prijetno sliši. Demagoške besede se hitro primejo in slepili bi se, če bi se jim zgolj prizanesljivo nasmihali, kot so se sprva Nemci smejali nastopaču Hitlerju, ko je v munchenskih pivnicah za vse nemške težave krivil Žide in s tem sprožil nacionalistični ples, ki se ga ni dalo več ustaviti. Če kaj vzbuja skrb v teh predvolilnih dneh, je to neznanska lahkost, s katero so mnogi naši ljudje sprejeli skrajni radikalizem, ki ne napoveduje prav nič dobrega.

MARJAN LEGAN

Denacionalizacija v nevarnosti?

V Trebnjem so se predstavili narodni demokrati in Slovenska gospodarska stranka

TREBNJE — Slovenska gospodarska stranka sodeluje z narodnimi demokrati zato, ker so si naše ideje blizu in ker imamo eni in drugi na skrbi narodno identiteto in naše gospodarstvo, «je v Trebnjem na predvolilnem zboru strank prejšnji teden pojasnil njun skupni nastop dr. Edo Pirkmajer.

Na predvolilnem zboru so se v Trebnjem predstavili Narodno demokratska in Slovenska gospodarska stranka, predsedniška kandidatka dr. Alenka Žagar-Slana ter kandidat za državni zbor 6. volilne enote Lojze Zupančič. Dr. Alenka Žagar-Slana je dejala, da moramo na vrhu države imeti človeka, ki se bo znal pogovarjati in ki ga bo sprejela tudi tujina. Kot zdravnica je poudarila, da v sprejetem zdravstvenem zavarovanju posamezni parametri niso dobro obdelani, zato za polno dodatno zavarovanje ljudje v zdravstvenih ustanovah ne bodo dobili nič več kot danes. Opozorila je tudi na preobremenjenost

bo ljudi predstavljala z vsem svojim znanjem, poštenostjo in dostojanstvom.

Predsednik Narodnih demokratov dr. Rajko Pirnat je poudaril, da se bo njihova stranka, če bo prišla na oblast, zavzemala za revizijo zakona o državljanstvu, begunce pa bodo prihodnje leto vrnil nazaj na varna območja Bosne, kajti drugače se jih Slovenija ne bo nikoli rešila. Poudaril je tudi, da se je nji-

• Na razvoj kmetijstva gleda dr. Rajko Pirnat kot na enega od stebrov slovenstva. Njihova stranka je odločno proti liberalizmu v kmetijstvu, zavedajo se, da morajo biti cilj slovenskega kmetijstva družinske kmetije.

hova stranka zavzemala za popravilo krivic tistim, ki jim je bila po vojni odvzeta lastnina. Dr. Edo Pirkmajer pa je opozoril, da je denacionalizacija danes v nevarnosti, ker nekateri zopet skušajo

deliti na tiste, ki imajo zemlje že dovolj, npr. cerkev, in na tiste, ki jo potrebujejo. »Nacionalizacija se izvaja tudi danes, izvaja jo bančni sistem, ko z velikimi obrestmi pobira denar tistim, ki so uspešni, in ga preliva k neuspešnim, «je še dejal dr. Edo Pirkmajer.

J. DORNIŽ

NACIONALIZEM SLOVENIJI ZAPIRA POT V EVROPO

KOSTANJEVICA - Na povabilo krških demokratov se je v nedeljo tu mudil dr. Dimitrij Rupel, ki je predstavil svojo knjigo Skrivnost države in odgovarjal na nekatera vprašanja razmeroma številnega občinstva. Opozoril je na škodljive posledice sedanjega naraščajočega nacionalizma v Sloveniji, ki ga najbolj spodbuja Slovenska nacionalna stranka. Menil je, da etnično čiščenje, ki ga predlaga Zmago Jelinčič, Slovenijo v resnici sili nazaj na Balkan in ne v Evropo, kajti v Evropi ne bo mesta za države z nacionalno nestrpnostjo. Rupel je na nekatera vprašanja navzočih odgovoril, da bo po volitvah izginila večina iz sedanjice nepregledne množice strank. Po njegovem več kot 6 strank ne more priti v parlament. »Normalno je, da delam reklamo za demokrate. A tudi če boste volili druge stranke, izberite take, ki imajo vsebinski program, ki so vendarle že naredile kaj koristnega, «je dejal dr. Rupel.

Škandal, ki škoduje Sloveniji

Dr. Dimitrij Rupel o »prisluškovalni aferi« v izjavi za naš list

»Tako imenovana prisluškovalna afera, ki so jo skuhal v Školčevi kuhinji, deloma tudi v kuhinji gospoda Bekeša, je nekaj popolnoma nerazumljivega in nerazumnega z vidika državnih interesov. Navsezadnje ugete ta zadeva imeti nekatere slabe posledice za naše odnose z drugimi državami in zunanja politika bo tista, ki bo morala »trpeti« za

Dr. Dimitrij Rupel

radi tega. Zelo nezadovoljen sem s tem, da je Janša sprožil ta plaz in da je pravzaprav obtožil nekoga, ki sicer ni ravnal najbolj modro, ampak navsezadnje: ni izdajalec, to bi že najbrž vsak od nas moral vedeti. Bojim se, da take lahkomišne obtožbe, takšno lahkomišnelo govorjenje in pisanje, kot ga zasledujemo tudi v nekaterih strankarskih nastopih zadnje čase, prinaša več škode kot koristi slovenski državi.

To, da se javno razpravlja o zelo občutljivih državnih zadevah v času vojne tako rekoč, v času osamosvajanja, se mi zdi škandalozno. Tistim, ki so o teh rečeh pisali in govorili in se tukaj angažirali tudi, moram reči, proti naši stranki, je očitno zelo malo do varovanja nacionalnih interesov Slovenije in do tega, da Slovenija preživi neko normalno puberteto. Šo pa to seveda izraziti dogodki in postopki take otroške dobe naše demokracije. Upam, da bo po teh volitvah bolje. Toda tisti, ki so delovali proti nacionalnim interesom, bi morali to čutiti na volitvah. Tisti, ki so se lahkomišnelo obnašali, bi morali to čutiti na volitvah.

To je dejal dr. Dimitrij Rupel, slovenski zunanji minister, v izjavi za Dolenjski list v nedeljo med obiskom Kostanjevici na Krki.

L. M.

PREDSTAVILA SE JE PREDSEDNIŠKA KANDIDATKA NARODNIH DEMOKRATOV — Dr. Alenka Žagar-Slana se je v Trebnjem predstavila ne le kot predsedniška kandidatka, ampak tudi kot mati treh otrok, kot zdravnica za šolske otroke in tudi kot predsednica Skupščine občine Ljubljana—Center. Poudarila je, da bo, če bo izvoljena za predsednico države, za to uporabila vse svoje znanje, voljo in poštenost. (Foto: J. Dornič)

slovenskih žensk. »Morali se bomo dogovoriti, kaj hočemo, kajti tudi ekonomija zahteva trdnega in mirnega človeka.« Poudarila je še, da če bo izvoljena,

UMRL JE FERDO ŠETRAJČIČ

LJUBLJANA - V 76. letu starosti je v Ljubljani umrl nosilec Partizanske spomenice 1941 in generalmajor Ferdo Šetrajič. V napredno delavsko gibanje se je vključil že leta 1936. Od leta 1941 je aktivno delal v rajonskem odboru OF Mokronog, v podokrožnem odboru OF Novo mesto, od oktobra 1942 do maja 1943 je bil v Gubčevi brigadi, nato pa v ekonomskem oddelku Glavnega štaba NOV in POS Slovenije in v Vrhovnem štabu NOV in POJ. Po osvoboditvi je ostal v JLA, po vrnitvi v Slovenijo 1956 je bil načelnik uprave za civilno mobilizacijo pri Izvršnem svetu SR Slovenije in nato do upokojitve leta 1968 republiški sekretar za ljudsko obrambo.

L. P.

Pomoč za begunce

V Langenhagnu so zbrali 11.000 mark pomoči

NOVO MESTO — Predsednik novomeške občinske skupščine Marjan Dvornik je v ponedeljek izročil po 5.600 mark pomoči predstavnikom občinskega odbora Rdečega križa in Karitasa župnije Kapitelj. Pomoč so za begunce iz BiH zbrali v partnerskem mestu Langenhagen.

V novomeški občini je trenutno 1.200 državljanov BiH s statusom begunca in vsaj še 300 takih brez statusa. V dveh begunških centrih živi 380 ljudi, drugi pa pri sorodnikih in znancih. Te družine so večinoma socialno ogrožene, zato bo pomoč po besedah Darje Horvat iz RK prišla zelo prav. Veseli so je tudi v Karitasu, kjer imajo v kartoteki 480 ljudi, ki so potrebni pomoči.

Langenhagen že vse od lanske vojne pomaga partnerskemu Novemu mestu. Zbirali so pomoč za prizadete v lanski vojni v Sloveniji, potem za hrvaške in zdaj še za bosanske begunce. Doslej so iz Langenhagna poslali v Novo mesto že 41.418 mark pomoči, klinika Paracelsus pa je novomeški bolnišnici podarila še 35 rabljenih bolniških postelj. Najbolj zaslužni za zbiranje pomoči so: županja Langenhagna Waltraud Krueckeberg, direktor mesta dr. Klaus Rosenzweig, zakonca Rudolf, dirigent pihalnega orkestra Ernst Mueller in Aute Lampe, »motor« tega novomeškega sodelovanja.

Naša skupna skrb

Svetovni dan aidsa

Svetovni dan aidsa, 1. december, je potekal pod geslom »Naša skupna skrb«. Pri izboru gesla si je Svetovna zdravstvena organizacija prizadevala, da bi se skupnost vključila v boj proti aidsu. Svetovni dan aidsa naj bi:

- pomagal razpršiti še nedavno razprostranjen omalovaževanje povzročitelja in bolezni,
- okrepil preventivne aktivnosti glede aidsa na vseh nivojih,
- vzbudil globoko skrb skupnosti, da bo skrbela za okužene in zbolele za aidsom.

Svetovna zdravstvena organizacija ocenjuje, da je v zadnjih desetih letih okoli 2 milijona ljudi že razvil sindrom pridobljene zmanjšane odpornosti (aids) in da se je okoli 10 milijonov ljudi okužilo s tem virusom. V Sloveniji je do danes zbolelo 25 ljudi, od tega jih je umrlo 17. Približno 100 ljudi je okuženih.

Vemo, da se prenaša virus HIV le na tri načine:

- med nezaščüenim spolnim odnosom z okuženim partnerjem,
- z okuženo krvjo ali krvnimi produkti,
- z okužene matere na njenega otroka pred rojstvom, med njim in kmalu po rojstvu.

Kaj moramo torej v zvezi s tem vedeti oz. storiti?

- Tveganje za prenašanje bolezni se bistveno zmanjša, če se pravilno uporablja zaščüta (kondom).
- Izberimo stalnega partnerja!
- Izogibajmo se spolnemu kontaktu z neznanjo osebo!
- Ne uporabljajmo predmetov (igel, britvic...), ki so jih uporabljale druge osebe!

Vsakdo lahko prispeva k zaustavljanju širitve aidsa.

Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto

Šentjur zahteva varščino

Odločne zahteve, ker jih HE Vrhovo ogroža in trajno posega v življenjski prostor Šentjurčanov

BREG — Kakorkoli je že izvenela kot politično nastopanje razprava predstavnika Zelenih Sevnice Alfreda Zelznika, ki je dejal, da je stroka popolnoma padla na izpitu, kakor so na sestanku s prizadetimi krajinami Šentjurja na Polju potohili vodarji, so tudi predsednik sevniske vlade Marjan Kurnik in Šentjurčani ocenjevali kot nestrokovno početje to, da je bila najprej spuščena Sava prek zapornice HE Vrhovo in da so se izvajalci šele zdaj, ko je življenjsko ogrožena vas Šentjur, lotili zaščüte leve brežine Save.

Investitorji oz. izvajalci del na HE Vrhovo so zamudili izjemno priloznost ob letošnji suši in izredno nizkem vodostaju Save za gradnjo nasipa oz. prvotno predvidene zaščüte. Sevnška županja Breda Mijovič je vprašala, če se je ta rešitev res pokazala kot neustrezna, kaj je delal Smelt dve leti.

Silvo Volarič je v imenu ogorčenih Šentjurčanov postavil izvajalcu del na HE Vrhovo sedem zahtev. Šentjurčani zahtevajo, naj zgradi varnostni nasip z ograjo 10 m stran od zdajšnje brežine,

BEGUNSKI OTROCI PRIČELI S POUKOM

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini je od okrog tisoč beguncev 200 šolobveznih otrok, od tega 140 v zbirnem centru, ostali pa pri družinah. Ko so vpisovali učence za šolanje, se jih je prijavilo 166. To pomeni, da bi morali odpreti vse oddelke od 1. do 8. razreda, v katerih bi bilo od 13 do 29 učencev. V ponedeljek so begunski otroci končno začeli s poukom, a jih je prišlo manj, kot se jih je vpisalo. Pouk na razredni stopnji poteka v begunskem centru, na predmetni pa v osnovni šoli Loka. Razen ene učiteljice, ki je domačinka, so vsi učitelji z ravnateljem Nadarevičem vred begunci. Še vedno nimajo učbenikov, medtem ko so precej šolskih potrebščin zbrali šolarji iz črnomaljske občine.

naša anketa

Prisluškovanje — da ali ne?

Začelo se je navidezno nedolžno. V svoji knjigi je obrambni minister Janez Janša tako očitno namignil na omahljivce v slovenski vojni, da se je prizadeto odzval član predsedstva Ciril Zlobec. Janša je odgovoril z vprašanjem, kako bi imenoval človeka, ki je izdal pravi datum slovenske osamosvojitve. Ko je Zlobec povedal, da je to lahko storil, če je, le v telefonskem pogovoru s italijanskim odpravnikom poslov, se je neposredno pred volitvami rodila t.i. prisluškovalna afera. Na sobotnem obisku v Novem mestu je predsedniška kandidatka socialistov Darja Lavtižar-Bebler odgovorila tudi na vprašanje o prisluškovalni aferi. Poudarila je, da je sramotno, da parlament zadeve noče razčistiti pred volitvami. Prisluškovanje je bilo vsekakor problematično: če so prisluškovali Zlobcu, gre za člana najvišjega državnega vodstva, če so tujemu konzulatu, gre za vprašanje eksteritorialnosti in imidža, ki si ga Slovenija gradi v svetu. Če je bilo prisluškovanje nezakonito, podatki ne morejo v nobenem postopku služiti kot dokazni material. Opozorila je tudi, na kar se vse prerado pozablja, četudi bi v izjemnih primerih oz. razmerah pristajali na prisluškovanje: da je podatek sporočil javnosti obrambni minister, kar v normalni državi res ne bi bilo mogoče. Da si Ciril Zlobec, znani borec za slovenstvo, česa takega za zaključek politične kariere ni zaslužil, pa za večino tudi ni sporno. Navsezadnje ne vemo, zakaj je bil Zlobec, če je bil, tako zaupen, gre pa vsekakor za čas težke borbe za mednarodno priznanje Slovenije.

IVAN MOLAN, obrtnik iz Krškega: »Nobenega prisluškovanja ne sme biti, saj to je vendar poseganje v osebnost. Kako se počuti človek, ko zve, da so mu prisluškovali? Treba je voditi tako politiko, da je za vsaka ušesa. V ozadju sedanje slovenske prisluškovalne afeze so politične igre. Če bi koga obsojal, bi tiste, ki so nastavili prisluškovalne naprave. Od afeze bo imela Slovenija veliko več mednarodne blamaže kot kakršnekoli koristi.«

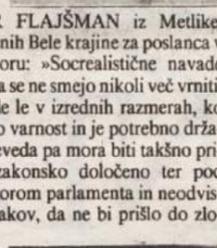

JOŽE NOVAK, uslužbenec iz Boštjanja: »Tam, kjer je razvita demokracija, prisluškovanje ne poznajo. Prisluškovanje je ostane preteklosti in mislim, da odraža nezupanje v človeka nasploh. Gre za nekakšno preganjavico pri tistih, ki menijo, da mora biti vse pod budnim očesom oz. nadzorom. Razviti moramo parlamentarno demokracijo, da bo nadzor nad takimi stvarmi večji kot doslej.«

BORIS STAREŠINIČ, učitelj iz Črnomoja: »Nisem za to, da bi prisluškovanja izkoristili v politične namene, kar se dogaja sedaj. Pri pomembnih državnih zadevah je potreben določen nadzor, nikakor pa nisem za boljševidne metode, med katere spada tudi nastavljanje mikrofonov po stanovanjih. Zasebno življenje ljudi mora ostati nedotaknjeno, še zlasti naj ne bi vanj posegali s prisluškovanjem.«

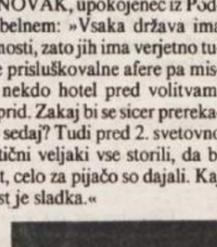
BOŽIDAR FLAJŠMAN iz Metlike, kandidat Zelenih Bele krajine za poslanca v državnem zboru: »Socrealistične navade prisluškovanja se ne smejo nikoli več vrniti. V poštev pride le v izrednih razmerah, ko gre za državno varnost in je potrebno državo zaščüiti. Seveda pa mora biti takšno prisluškovanje zakonsko določeno ter pod močnim nadzorom parlamenta in neodvisnih strokovnjakov, da ne bi prišlo do zlorab.«

ANUŠKA KORDIŠ, direktor HIP KGP Kočevje: »Notranje politično življenje naj bo odprto, državne skrivnosti pa naj se varujejo tako, kot se morajo. Vsaka država ima skrivnosti, ki jih je treba varovati zaradi varnosti. Ni narobe, če se v te namene uporablja tudi metoda prisluškovanja. Kar za deva človekovo zasebno življenje pa zagovarjam načela demokracije in spoštovanje zasebnosti vsakogar, ne glede na njegovo politično pripadnost.«

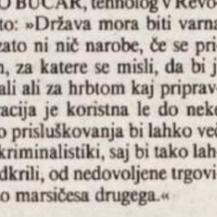
FRANCE NOVAK, upokojenec iz Podturna pri Trebnjem: »Vsaka država ima državne skrivnosti, zato jih ima verjetno tudi naša. Glede prisluškovalne afeze pa mislim, da jo je nekdo hotel pred volitvami obrniti v svoj prid. Zakaj bi se sicer prepekali o njej ravno sedaj? Tudi pred 2. svetovno vojno so politični veljaki vse storili, da bi prišli na oblast, celo za pijačo so dajali. Kaj hočemo, oblast je sladka.«

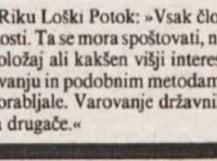
ANA ILJAŽ iz Pišec, zaposlena v brežiškem hotelu Turist: »Te afeze ne poznam dobro, mislim pa, da v pravi demokratični državi prisluškovanja ne bi smelo biti. Res pa je, da popolne demokracije ni nikjer, saj si jo ljudje zamišljajo, kakor se komu zdi. Ker še vedno prisluškujejo povsod po svetu, razmišljam, da bi ga v nekaterih primerih morali dopustiti tudi pri nas. Vsekakor bi moral zakon te zadeve zelo natančno opredeliti.«

ZDRAVKO BUČAR, tehnolog v Revozu Novo mesto: »Država mora biti varna tudi znotraj, zato ni nič narobe, če se prisluškuje tistim, za katere se misli, da bi ji lahko škodovali ali za hrbot kaj pripravljali. Demokracija je koristna le do neke mere. Tehniko prisluškovanja bi lahko več uporabljali v kriminalistiki, saj bi tako lahko marsikaj odkrili, od nedovoljene trgovine z mamili do marsičesa drugega.«

TOMAŽ ORAŽEM, prodajni referent v Riku Loški Potok: »Vsak človek je osebnost zase in ima pravico do zasebnosti. Ta se mora spoštovati, ne glede na človekovo politično prepričanje, položaj ali kakšen višji interes, tudi varnost države. Zato sem proti prisluškovanju in podobnim metodam, ne glede na namen, za katerega naj bi se uporabljale. Varovanje državnih skrivnosti in varnost države naj se zagotavlja drugače.«

P. PERC

Mariborsko pismo

Med volilnimi obljubami in stvarnostjo

Obup med delavci

MARIBOR - Stroji koncerna "TVT" v Mariboru so zopet dva dni stali. Delavci so tokrat med drugim stroje ustavili tudi zato, da bi s štrajkom koncem novembra izsilili izplačilo oktobrskih plač. V Mariboru le še malokdo ve, kolikokrat so letos delavci tega koncerna in drugih podjetij kovinskopredelovalne industrije "štrajkali za plače". Petkrat, desetkrat, večkrat? Stavke za izplačilo skromnih že zasluženih plač so postale v nekaterih mariborskih obratih in tovarnah tako vsakdanja stvar, da jih večših spregledajo celo sredstva javnega obveščanja.

V koncernu "TVT", ki proizvaja zlasti tirma vozila in toplotno tehniko, je bilo še pred tremi leti zaposlenih več kot 3000 ljudi, danes pa ima v koncernu delo samo še 1000 delavcev. Več kot 1500 delavcev koncerna čaka doma na delo v bojazni, da dela v "svoji" tovarni ne bodo nikdar več dočakali. In kam potem? Med brezposelne, ki jih je v mariborski regiji že okoli 25 tisoč? In kam potem?

Stavkajoči delavci pa niso zahtevali samo izplačila plač, pač pa tudi ustavitve postopka za ugotavljanje presežnih delavcev, izdelavo sanacijskega programa, ugotavljanje odgovornosti vodstva koncerna... Zahteve kažejo, da delavci ne vidijo več nobene

perspektive koncerna in ne vedo, kakšna bo njihova usoda. Žalostno podoba brezperspektivnosti je zaokrožil še ostri besedni spopad liderjev dveh sindikatov v koncernu - SKEI in KNSS - ki bi se, kakor je kazalo, končal s fizičnim obračunom, če ne bi posredovali varnostniki podjetja.

Sicer pa je lastnik koncerna TVT pred kratkim postal Sklad za razvoj Republike Slovenije. Predstavniki sklada so zagotovili, da se bo v kratkem začela kratkoročna sanacija koncerna, vendar pa je vsem, tudi delavcem, jasno, da marsikateri stari proizvodni program na zastareli in iztrošeni strojni opremi nima perspektive. Zato bo veliko danes še zaposlenih nekvificiranih in polkvificiranih delavcev odveč in bodo morali v naslednjih letih najti novo delo. Kako bodo našli novo delo ob kopici mladih, šolanih ljudi? Ali bodo morali ponovno v šole? Kako bodo v tem času preživljali družine? Po ocenah strokovnjakov, ki so pripravili projekt "Maribor jutri", se bo moral do došolati in prekvificirati v Mariboru v naslednjih treh letih 35 tisoč zaposlenih. Tisoči se s tem, kar delajo in znajo danes, jutri ne bodo mogli več preživljati.

Podobno (ne)razpoloženje se je v zadnjem času naselilo tudi v številne druge delovne kolektive v mariborski industriji. Vsaj kanček upanja, da se bodo v Sloveniji začeli hitreje reševati tudi gospodarski problemi, pa vzbujajo živopisni plakati po mestu. Na njih obljublajo stranke volilcem "delo za vse", "pravičen gospodarski sistem", "pošteno plačilo za pošteno delo"...

TOMAŽ KŠELA

kmetijstvo

Suha krajina spet postaja sinonim revščine

Kaj kaže raziskava

ŽUŽEMBERK — V najnovejši raziskavi, ki jo je o tržnih možnostih kmetijstva demografsko ogrožene Suhe krajine opravil sodelavec Kmetijskega inštituta Slovenije ekonomist Martin Nose (več o tem v novembrski številki Sodobnega kmetijstva), je med drugim ugotovljeno, da na območju novomeškega dela Suhe krajine, ki obsega KS Žužemberk in KS Hinje, kar 167 kmetij od skupno 907 kmetij ne obdelujejo več člani domačega gospodinjstva bodisi zaradi starosti, boleznih ali nezainteresiranosti.

Se bolj nerazveseljuje je podatek, da se je v zadnjem desetletju število kmetij, ki oddajajo mleko ali prodajajo živino, občutno zmanjšalo, prav tako pa tudi število tistih, ki svoje dohodke dopolnjujejo s prodajo izdelkov domače obrti in nudenjem storitev drugim. Ker se prav ta čas obeta večji odpust delavcev v edinem večjem industrijskem obratu, Keku Žužemberk, bo ob sedanjih skromnih državnih pomočih (in velikih besedah ter objubah nove oblasti) Suha krajina, v kateri je leta 1991 živel 4.684 prebivalcev ali 5,6 odst. manj kot pred desetimi leti, postala še bolj izrazit sinonim za revščino in brezperspektivnost.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Bliža se Miklavž in v tem znamenju je bila v ponedeljek tudi tržnica. Veliko stojnic je bilo zasedenih z debelimi in drobnimi mandarinami po 100 tolarjev. Velja nasvet: kupujte jih na Miklavževem sejmu na Glavnem trgu, kjer so 20 tolarjev ceneje. Med ostalimi cenami na tržnici smo tokrat zapisali: hruške 70, fige 300, rozine 280, orehi 850, jabolka 50, malancani 120, čebula 40, česen 250, banane 90, domači čaj 100, črna redkev 80, krhlji 200, koleraba 60, koren 60, hren 400 in jajca 17 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so ponujali: radič po 184, cvetačo 168, kaki 129, pomaranče 135, hren 429, mandarine 100, limone 169, lešnike 700, česen 259, čebulo 45 in paradižnik 190 tolarjev.

Kmetijski nasveti

“Centralna” dela krlhje

Je že tako, da v sodobnih izoliranih in centralno ogrevanih prostorih ni mogoče dalj časa hraniti sadja. Toplota in nizka relativna vlaga sprožita razvoj fizioloških boleznih in sušenje plodov, s tem pa neizbežno naglo propadanje. Stvar je preprosto razlopljiva. Plod jabolka ali hruške - predvsem zanj gre - v preloženju in presuhi kleti maksimalno diha in izhlapeva. V njem se naglo zmanjšuje količina sladkorja in vode, hkrati pa tudi odpornost proti fiziološkim boleznim, kot so ožigi kože, notranje porjavljenje, steklavost, zlom in druge. Prizadeti so zlasti zelo debeli, lepi plodovi, ki jim primanjkuje kalcija, to pa se pogosteje dogaja v sušnih letih, kakršno je bilo letos.

Pri temperaturi pod 4°C dihanje plodov preneha in na tem dejstvu temeljijo sodobne sadne hladilnice, ki ob pomoči umetne atmosfere lahko ohranijo sadje brez večjih izgub do naslednje letine in še čez. V Sloveniji njihove zmogljivosti presegajo 40.000 ton in klasično skladiščenje je že zdavnaj izgubilo tekmo z njimi. Dlje kot do januarja se doma skorajda ne izplača več hraniti sadja, tako velike so izgube.

In kaj narediti s pridelkom? Sadju se seveda ne bomo odpovedali, saj je v zdravi prehrani nenadomestljivo. Zadnje čase se spet več govori in piše o nekdanjem načinu kozerviranja, o sušenju, ki je primerno predvsem za nekatere sorte, ki so boleznim in sušenju še posebej podvržene, kot so jonatan, različni delišci in elstar. Kot je centralna kurjava po eni strani nesreča za skladiščenje svežega sadja, nudi po drugi najcenejšo možnost za sušenje. Velja preizkusiti naslednji recept:

Olupljena in na krlhje narezana jabolka, ki jim poprej odstranimo peščiča, se v nekaj dneh posušijo in ohranijo lepo zdravo rjavo barvo, če so, razprostrta na primernih mrežah ali platojih, položena na cevi centralne kurjave. V poštev pride predvsem kotlovnica, seveda ob brezhibnem delovanju in tesnjenju peči, sicer bi se krlhji navzeli neželenega tujega vonja. Se lepšo barvo ohranijo, če jih poprej blanširamo ali za nekaj minut potopimo v slano vodo. Poskusite!

Še zadnji križ čez hrvaški trg

Podjetje VINO je z mejo izgubilo kar 80 odstkov svojega trga — Od januarja edini prodajalec Schweppsovih pijač — Peneče vino Baron Moscon

BREŽICE — Podjetje VINO je zaradi delitve tržišč znotraj nekdanjega Slovina moralo trgovati z jugom, zato mu je ob uvedbi državne meje promet padel za 60 odst. Kar polovico preostalega tržišča so si v zadnjem času še naprej iskali v sosednji Hrvaški, vendar kaže, da se jim bodo tudi ta vrata dokončno zaprla.

V začetku minulega tedna je namreč ukinjeno tedensko carinjenje, zaradi česar mora vsak dostavni kamion VINA sproti na dokončno carinjenje. Kaj to pomeni? Po novem morajo vozniki od 7. do 16. ure čakati na formalnosti v Zagrebu, kar je seveda ekonomsko nezdružljivo. VINO Bizelsko-Brežice zato ne bo več moglo oskrbovati gostinskih in trgovskih lokalov na Hrvaškem z vini in brezalkoholnimi pijačami. Po mnenju hrvaške strani so dostavni kamioni ovirali promet na carini, v Brežicah pa vedo, da so vzroki drugače, saj so bili edini, ki so na meji vzeli samo že vnaprej urejene papirje.

Zapiranje hrvaškega tržišča je še dodatno udarilo po podjetju, ki pa kljub težavam vedro stopa naprej. »Po dveh letnem prizadevanju nam je uspelo pridobiti ekskluzivno licenco Schweppesa za prodajo po vsej Sloveniji. Veljala bo od januarja 1993. Doslej smo smeli prodajati samo na Hrvaškem, v Bosanski Krajini in na Dolenjskem. Posebej smo veseli, ker je zaradi našega uspeha ljubljanski Slovin moral izgubiti licenco,« je ponosen direktor VINA Karel Recer. Schweppes se je za Brežice odločil zaradi sodobne polnilnice, ki jo uvršča med 10 najboljših na svetu.

Karel Recer

polnitve. Prav tako nameravajo svojo ponudbo obogatiti z novo blagovno znamko — belim, rdečim in rose vinom Brežičan z geografskim poreklom. Poleg slovenskega tržišča, na katerem gre

• Ta terek so širši javnosti predstavili tudi novo belo in rose peneče vino Baron Moscon. »Proizvodnjo penečega vina po klasični metodi s sekundarnim vrenjem v steklenici smo zastavili pred dvema letoma. Pomagal nam je vinarški inštitut iz Nemčije, ki je skupaj s francoskim inštitutom za peneča vina ocenil, da so bizelska vina izredno primerna za šampanizacijo, saj imajo enake značilnosti kot vina v Champagni,« pravi direktor Recer. Predstavitev je s svojim nastopom obogatil prvak ljubljanske opere Jurij Reja, ob tej priložnosti pa so odprli tudi razstavo Otroške likovne kolonije OŠ Bistrica ob Sotli o grozdju in vinu.

vino slabo v promet, se še vedno ozirajo po tujih kupcih. Ta mesec so manjše količine vina izvozili v Nemčijo, dogovarjajo pa se o izvozu v Veliko Britanijo in ZDA s pomočjo Schweppsa.

B. DUŠIČ-GORNIK

Mleko v predvolilni kampanji

Sporočilo Kmečke zveze pri SLS Novo mesto

NOVO MESTO — Kmečka zveza pri SLS obvešča pridelovalce in potrošnike mleka, da so tri republiška ministrstva pri slovenski vladi izdala spremembo pravilnika o kvaliteti odkupljenega mleka, s katerim se spremeni maksimalno dovoljeno število mikroorganizmov, in sicer od treh milijonov na 100.000. Kmetovalci, ki so bili do sedaj nagajani za najboljšo kvaliteto mleka, jutri mleka ne bodo mogli več prodajati. Takih je skupaj nad 80 odst. Za doseganje predpisanega normativa mora imeti pridelovalec opremo — molzišče, ki stane do 150.000 DEM. Predpisani normativ bodo dosegli le najboljši rejci in velike farme, ki imajo sredstva za nakup in vzdrževanje potrebne opreme. Klasična ročna molža in

molža z navadnimi molznimi stroji ne bo več mogoča.

Iz navedenih razlogov Slovenska kmečka zveza pri Slovenski ljudski stranki Novo mesto poziva vladno Republiko Slovenije, da izboljšuje kvaliteto mleka s predpisi postopoma, ob tem pa izkoristi tudi druge možnosti, s katerimi bomo prišli do boljše kvalitete.

Obenem obveščamo vse porabnike mleka, da imamo kmetije velik interes potrošniku ponuditi najboljše mleko po sprejemljivih cenah. Ne tako, kot danes kmet prodaja polnomastno mleko po 17 do 21 SIT, potrošnik pa v trgovini plača 60 do 70 SIT za polzređeno mleko. Kam gre razlika v ceni, se kmetije in potrošniki lahko samo sprašujemo?

V kolikor se bo sporni predpis začel izvajati, bomo kmetije prisiljeni začeti s splošnim mlečnim štrajkom, ob katerem bomo potrošnikom pokazali kvaliteto mleka, katerega prodajamo monopolistom, ki si z njim delajo zaslužek.

SLS — SKZ
Novo mesto

Končno domače sadike

Belokranjci imajo prvo sadno drevesnico

METLIKA — Kmet Mirko Trampuš in dipl. inž. agronomije Jani Gačnik iz Metlike sta letošnjo pomlad kot kooperanta Kmetijskega zavoda iz Ljubljane prva v Beli krajini pričela s sadno drevesnico. Razlogov za njuno odločitev je bilo več. V Beli krajini je precejšnje po-

V PRODAJO LE NAJBOLJŠE — Jani Gačnik in Mirko Trampuš pred prodajo natančno pregledata vsako sadiko jabolane iz njune sadne drevesnice.

manjkanje sadik sadnega drevja, zlasti zadnje čase, ko jih ni več z jurga. Poleg tega je sadjarstvo v Beli krajini začelo dobivati vse večjo veljavo.

Trampuš in Gačnik pravita, da je prednost drevesnice v Beli krajini tudi v tem, da so sadike sveže izkopane, kakovost njunih sadik in odgovornost do kupcev pa je večja, saj ju osebno poznajo. Prvo leto sta se odločila le za vzgojo sadik jabol, ki so že nekaj časa naprodaj. Na voljo so na podlagi MM 106 za vrtničkarje in M9 za intenzivne nasade in sicer jonagold, idared, mutsu, melrose, elstar, gloster, lonjon, carjevici. Priporočata pa, naj tisti, ki so se odločili za sajenje sadnega drevja, pohitijo, saj je jesensko sajenje primernejše od spomladanskega.

V prihodnjem letu načrtujeta še vzgojo sadik breskev, hrusk in drugega sadnega drevja, tudi starih sort jabol, za katere povpraševanje zopet narašča. Glede na to, da je sadilni material težko dobiti, sta se odločila tudi za lastno zaraščiče.

M.B.-J.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Najprimernejše vinske sorte (5)

ŠARDONE
Dozori: zmerno pozno, v drugi zoritveni dobi.
Rodnost: dobra, vendar neredna.
Bujnost: srednja, nekoliko večja kot pri pinotu.
Rez: dolga, na šparone.
Zahteva lege: višje, jugozahodne.
Zahteva tla: apnena, propustna, zračna, topla.
Druge zahteve: zdrav sadilni material, usklajeno gnojenje, predvsem z mikroelementi.
Odpornost: proti nizkim zimskim temperaturam dobra, za boleznih zmerno občutljiva. Odganja zgodaj. Vprašanje izjemne občutljivosti za zlato trsno rumenico.
Posebne značilnosti: vino sortno, značilno, osvežino, primerno za pozne trgatve in peneča se vina. VINO zori počasneje kot vino belega pinota.

LAŠKI RIZLING
Dozori: pozno, na koncu tretje zoritvene dobe.
Rodnost: redna, dovolj velika, teža grozda 8 do 15 dag.
Bujnost: srednje močna, zadostna.
Rez: srednja ali daljša, krajši šparoni.
Zahteva tla: apnena, humusno bogata, sicer ne prenese suše.
Druge zahteve: ustrezna obremenitev, sicer opeša trs in kakovost je slaba.
Odpornost: zelo dobra proti nizkim zimskim temperaturam in spomladni pozno odganja. Zmerno občutljiv za oidij in botritis.
Posebne značilnosti: vino ni zahtevno pri kletarjenju. Sortno značilno tudi, če ni grozdje dovolj dozorelo.

KERNER
Dozori: zmerno pozno, v drugi zoritveni dobi.
Rodnost: dobra.
Bujnost: velika, močna.
Rez: srednje dolga, krajši šparoni.
Zahteva lege: toplo, zavetno.
Zahteva tla: ni zahtevna, lahko tudi veliko apna.
Druge zahteve: odstranjevanje zalistnikov.
Odpornost: zadovoljiva do zimske in pomladanske pezebe, slaba do oidija in botritisa.
Posebne značilnosti: za doseganje dobre sortne značilnosti potrebna poznejša trgatve.

ZELENI SILVANEC
Dozori: zmerno pozno, v drugi zoritveni dobi.
Rodnost: srednja, zadovoljiva vendar neredna. Teža grozda 6 do 12 dag.
Bujnost: srednja, zmerna.
Rez: daljša, na krajše šparone.
Zahteva lege: ne presuho, lahko apnena.
Druge zahteve: bujnejša podlaga.
Odpornost: dobra na zimske nizke temperature, poznejše odganja, za botritis občutljiva.
Posebne značilnosti: nihanja pridelka skozi leta, ob zmernem pridelku dobra kakovost. Značilno zgodnje rumenčenje in odpadanje listov na osnovi mladice.

(Nadaljevanje sledi)
inž. JOŽE MALJEVIČ

Kako bo preživel dolenjski kmet

Krščanski socialisti, delavska stranka Naprej in Svobodna stranka o razvojnih problemih slovenskega kmetijstva — Le pretehtani in usklajeni ukrepi

Proces preoblikovanja zadrug na osnovi klasičnih načel združništva je v največji meri za nami, lastninjenje živilske industrije pa se še začelo. Izgub nabavnega in prodajnega trga na območju nekdanje Jugoslavije in zmanjšanja kupne moči domačega prebivalstva ne bo mogoče odpraviti brez sprememb v strukturi naše kmetijske proizvodnje in izvoza agroživilskih proizvodov. Proces bo potekal predvsem v smeri povečanja kmetijske proizvodnje, kjer imamo bilančni primanjkljaj (prašičje meso, zelenjava, sadje), in zniževanja proizvodnje pri presežkih (mleko).

Dolenjske kmetije so majhne, kar pomeni, da se družina le z dohodki iz kmetijstva težko preživlja. Da bi kmetija lahko povečala dohodek, je potrebno temeljito proučiti obstoječo proizvodnjo, usmeritev kmetij, njihovo velikost, opremljenost in finančno sposobnost ter razpoložljivo delovno silo. Brez računanja, torej po starem, tu ne bo veliko uspeha. Treba bo najverjetneje naslednje:

- ostati pri obstoječi proizvodni usmeritvi, s tem da se naredi vse za znižanje stroškov na enoto proizvoda;
- postopno preiti na drugo vrsto proizvodnje in opustiti obstoječo;
- z dopolnilnimi dejavnostmi opleniti lastne proizvode ali pridobiti nove virov dohodkov.

Tudi v drugih državah so kmetije pred enakimi odločitvami, čeprav so njihove kmetije nekajkrat večje od naših. Spoznali so, da so uspešnejši, če so

kmetije vključene v širše razvojne projekte na določenem območju, ki poleg proizvodnih programov posameznih kmetij vključujejo tudi potrebne infrastrukturne objekte (npr. ceste, hladilnice, predelovalne obrate) za usklajen razvoj območja. Rešitve pa kmetije iščejo tudi v organizaciji nujenja medsebojnih storitev na področju strojnih del ter raznih drugih storitev.

Ker so posledice odločitev v kmetijstvu dolgoročne, mora država z ukrepi

ekonomske politike usmerjati razvoj kmetijstva. Zaradi značaja kmetijske proizvodnje morajo biti ti ukrepi dolgoročni, kajti le na tak način dajo željene rezultate. Poleg davčne in socialne politike so pomembni zlasti ukrepi na področju politike cen, uvoza in izvoza ter finančnih intervencij. S temi ukrepi so podani temeljni gospodarski pogoji za proizvodnjo in prodajo kmetijskih proizvodov in razvoj vzporednih dejavnosti, povezanih s kmetijstvom. Celovit razvoj kmetijstva zahteva usklajene ukrepe ekonomske politike, ki bodo ščitili domačo kmetijsko proizvodnjo pred neloyalno konkurenco iz uvoza in jo usmerjali glede na regionalne značilnosti posameznih območij.

Inž. JOŽE DULAR
inž. JOŽICA SLADOLJEV
kandidata za državni zbor

Na podlagi Odredbe o določitvi parkirnih površin, na katerih se plačuje parkirna (Ur. list RS, št. 8/92), in sklepa Izvršnega sveta z dne 24. 11. 1992, objavlja Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja občine Brežice

javni razpis

za izbiro najugodnejšega izvajalca za pobiranje parkirnin v mestu Brežice

- Pogoji:
- zagotovitev pobiranja parkirnin na 183 parkirnih mestih v skladu z odredbo v času od 6.00 do 16.00 ure ob delavnikih in od 6.30 do 12.00 ure ob sobotah;
 - cena parkiranja 50,00 SIT do dveh ur;
 - delitev prihodka od parkirnin — največ 50% v korist izvajalca; izbran bo izvajalec, ki bo ponudil ugodnejše razmerje v korist občine.

Pisne ponudbe naj vsebujejo podatke o ponudniku in pogoje, ki jih nudi. Ponudbe je treba poslati na naslov: Občina Brežice, Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja, Cesta prvih borcev 18, ali jih oddati neposredno v vložnišče občine Brežice v zaprtih in za pečatenih ovojnica z oznako »Ne odpiraj!« — parkirnine. Veljale bodo tiste ponudbe, ki bodo prispele v vložnišče občine Brežice vključno osmi dan po objavi razpisa do 10.00 ure. Odpiranje ponudb bo komisijsko istega dne ob 11.00 uri v sejni sobi občine Brežice. O izidu razpisa bodo ponudniki obveščeni v 5 dneh od dneva odločitve komisije.

Slovenija razlik ali solidarnosti?

Kandidatka Združene liste za državni zbor Sonja Lokar meni, da za to na teh volitvah gre — Ne gre, da Ljubljana z Dolenjsko ravna kot s podeželjem

NOVO MESTO — «Slovenija je pred izredno težavnim obdobjem, ko bo morala v nov razvojni zagon. So velike tendence, da se to naredi na račun delavcev, upokojencev, otrok, žensk in socialno ogroženih ljudi,» je poudarila poslanka SDP v zdajšnjem slovenskem parlamentu in kandidatka Združene liste za bodočega, Sonja Lokar, na predvolilni prireditvi petek v Novem mestu. Predstavil se je tudi Igor Vizjak, drugi novomeški kandidat za poslanca v državnem zboru na seznamu Združene liste. Kandidat za državni svet Miloš Kovačič, ki ga lista podpira, je bil zadržan.

Lokarjeva je dejala, da se Združena lista, v kateri sodelujejo Delavska stranka, Demokratska stranka upokojencev, Socialdemokratska unija in SDP zaveda, da nam denarja za razvoj ne bo nihče dal. Prav tako so prepričani, da Slovenija ne more postati ekonomsko uspešna, če ne bo hkrati socialno pravična država. To pomeni prizadevanje, da bi dobili delo vsi za delo sposobni. Tisti, ki se ne morejo delati, naj bi dobili dobro izobrazbo, da bodo jutri lahko dobro in ustvarjalno delali. Tisti, ki ne morejo več delati, naj bi to obdobje preživeli normalno, človeka vredno življenje. «Prepričana sem, da bo v parlamentu poslanska skupina Združene liste in zato te Slovenije ne bo mogel nihče spremeniti v Argentino, ampak bo postala resnična socialdemokratska država, v kateri bomo imeli trdno socialno gospodarstvo in v kateri ljudem ne

bo treba prositi za miloščino, ko jih bodo prizadele težave krutega tržnega gospodarstva. Samo za to na teh volitvah gre: ali Slovenija velikih razlik ali Slovenija solidarnosti med generacijami, med zaposlenimi in brezposelnimi, med moškimi in ženskami, med manjšinami in večinami,» je menila Lokarjeva.

Igor Vizjak je poudaril, da bi parlament — če bo on izvoljen ali ne — moral zanimati, kaj bo v Sloveniji jutri, ne pa, da se stalno spotika, ker gleda nazaj. Od vsega dela, ki čaka novi parlament, je izpostavil dva problema, s katerima se srečuje pri svojem delu predsednika območne organizacije Svobodnih sindikatov. Najprej gre za dopolnitev komaj sprejetega lastninskega zakona, saj naj bi družbeno lastnino razdelili med

tiste, ki so jo in ki jo še ustvarjajo, ne pa med vse. Drugo je prizadevanje za pravno državo. Vizjak vsak dan vidi, kako ta Slovenija za nekatere sloje, predvsem za navadne ljudi, ni pravna država. Prišli pa naj bi tudi do gibanja za Dolenjsko, ki je v Sloveniji zastopav-

● **Mnenje iz publike, da je treba v prvi vrsti doseči sklepčnost in resnejše delo parlamenta, je komentirala Lokarjeva. »V zakonu o poslancih piše, da bodo za neudeležbo na seji udarjeni pri plači. Problem je, da ne piše, koliko. Če bom izvoljena, se bom zavzela, da bi bili krepki. Že v sedanjem parlamentu sem hotela, da bi bili profesionalni poslanci kaznovani z manjšo plačo, ter da bi dnevni- ce in kilometrino razdelili na koncu, ne pa na začetku zasedanja. O tem se niso hoteli niti pogovarjati. Enako je tudi s predlogom, da bi vsaj odložili začetek izvajanja prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, ki ljudi zelo skrbi, kar se je pokazalo tudi na petkovem zboru.**

ljena. »Ko gredo kandidati na Dolenjsko, nekateri, med njimi tudi sedanjí poslanci in ministri, rečejo, da gre do podeželje, firme pa svoja vodstva selijo v Ljubljano. Tako ne more biti!« je prepričan Vizjak.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

PREDSTAVILI ZBORNIK "SOCIALNA DRŽAVA"

NOVO MESTO - Pred polno čitalnico študijske knjižnice v Novem mestu so prejšnji teden v organizaciji SDP predstavili knjigo, bolj rečeno zbornik Socialna država, v katerem deset znanih avtorjev in strokovnjakov dokazuje, da v Sloveniji ne bo novega razvojnega vzgona in napredka brez reformirane socialne države. Na predstavitvi je sodelovala ena izmed avtorjev, Andreja Črnak-Meglič, poleg nje pa še sodelavec ekonomskega (Bajtovega) inštituta pravne fakultete mag. Franci Križanič in poslanka Sonja Lokar, ki trdi, da nazadovanje in revščina, ki se zdaj kaže pri nas, ni naša neizbežna usoda, marveč "posledica slabe strokovne in napačne politične izbire", kot je zapisala v recenziji, objavljeni v Dolenjskem listu.

LDSS KANDIDIRA SILVESTRA KRAMARICA

NOVO MESTO - Tik pred volitvami se je na slovenski politični sceni pojavila še ena stranka, Liberalno demokratska stranka Slovenije, ki ji predseduje dr. Bogdan Oblak, znan kot Mladin in Hamurabi. V obeh novomeških volilnih okrajih je njen kandidat za poslanca v državnem zboru Silvester Kramarica. Člane LDSS združuje želja po družbi, ki bo omogočila gospodarsko rast ob najmanjših obremenitvah okolja. Zagovarjajo popolno tržno svobodo, varstvo zasebne lastnine, človekovih pravic in okolja, socialno varnost za vse državljane. Njihovo osnovno vodilo je tisto o bogatem posamezniku in bogati državi. LDSS daje prednost domačemu kapitalu pred tujim in je proti prodaji zemlje tujcem. Slovenijo vidi kot državo turizma, trgovine, malega in srednjega gospodarstva ter obrtništva, terciarnih dejavnosti in kmetijstva. Zavzemala se bo za stabilno valuto in čimprejšnjo vključitev Slovenije v evropski monetarni sistem.

V nedeljo v KS Šmarjeta tudi referendum

Nočejo nazadovati

ŠMARJETA — Poleg treh listov s kandidati za državni zbor, državni svet in za predsednika Slovenije bodo prebivalci krajevne skupnosti Šmarjeta dobili na voličih v nedeljo v roke še enega. Izrekli se namreč bodo, ali so za nadaljevanje zbiranja prispevka tudi v naslednjih petih letih.

Program, ki so si ga zastavili pred petimi leti ob razpisu iztekajočega se samoprispevka, so uspešno izpeljali, pri gradnji cest pa so ga celo presegle. Šmarjeta je po pridobitvah v zadnjih letih med prvimi krajevnimi skupnostmi v občini. S pomočjo samoprispevka, lastnega dela in denarja iz občinske vreče so v zadnjih letih postali krajevna skupnost za razvito infrastrukturo, naj gre za ceste in telefonijo ali za vodovod, družbeni dom itd. Vendar pa je marsikaj še treba narediti, če nočejo nazadovati.

Program, ki naj bi ga v nedeljo potrdili z odločitvijo za nadaljevanje pobiranja samoprispevka, je vreden 85 milijonov tolarjev. S samoprispevkom naj bi od tega zbrali 20,5 milijona, ostalo pa, kot je že navada, iz drugih virov. V referendumskem programu so tako uredile in posodobile cest kot gradnja vodovoda, kanalizacije, javne razsvetljave, avtobusnih postajališč ter pomoč pri odprtju zdravstvene postaje, pri sanaciji cerkve na Vinjem vrhu in mriške vežice v Slapah.

SLAK ZA SLS — Občinski odbor Slovenske ljudske stranke Novo mesto je v ponedeljek v Domu kulture pripravil družabno srečanje. V polni dvorani so člani in simpatizerji stranke pozdravili oba novomeška kandidata za volitve v državni zbor ter strankinega kandidata za volitve v državni zbor. Zbranim je nekaj besed spregovorila predsednica Zveze upokojencev pri SLS dr. Berta Jereb, medtem ko napovedane predsednika Slovenske kmečke Zveze dr. Zagožna ni bilo. Glavni magnet večera pa so seveda bili ansambel Lojzeta Slaka in fanje s Praprotna, ki so ljudi zabavali in razveselili s svojim celovečernim programom. Poleg teh so na prireditvi sodelovali še pevski zbor Ajda iz Orehovice in skupina Modra kronika. (Foto: A. B.)

Prehitevanje z dobrimi idejami

Mnoge pobude socialistov sprva kritizirane, potem pa jih drugi prevzemajo — Več denarja za šolstvo, znanost, razvoj — Nujna strategija razvoja

NOVO MESTO — Predsedniška kandidatka slovenskih socialistov Darja Lavtizar-Bebler je večji del zadnje sobote prebila v Novem mestu. Pogovarjala se je s predstavniki novomeškega Zdravstvenega doma in obiskala Dom starejših občanov, po predstavitvi programa in po pogovoru z udeleženci osrednjega novomeškega predvolilnega shoda socialistov, ki nočejo, da je Novo mesto slovenski jug, pa je še brcnila prvo žogo na nogometni tekmi med slovensko vlado in vodstvom Krke.

»Zgleda, da imamo socialisti dobre ideje, a to smo, da prihajamo z njimi prezgodaj na dan,« je na novomeškem predvolilnem shodu dejala Lavtizar-Beblerjeva. Opozorila je, da so plebiscit o osamosvojitvi Slovenije prvi predlagali prav socialisti. Zavzemali so se za oboroženo nevtralnost Slovenije, a taktično, ko so drugi skoraj že sanjali o NATO paktu. Kot poslanka je Lavtizar-Beblerjeva predlagala spremembo zakona o denacionalizaciji v zvezi z vračanjem gozdov cerkvi in doživela hude kritike, sedaj o nesprejemljivosti vračanja govorijo več ali manj vsi.

»Vsi sedaj govorijo o socialni državi, a treba si je priklicati v spomin, kako so se obnašali ob sprejemanju posameznih zakonov. Socialisti smo nasprotovali zdravstvenemu zakonu kot neprimernemu za naše razmere, nasprotovali smo davčnemu zakonu, še predno so nam tuji strokovnjaki povedali, da imamo previsoke davke. Smo za praznoreditev sredstev proračuna, saj gre prevelik del za vojsko in policijo, veliko premalo pa za šolstvo, zdravstvo, znanost in tudi kulturo, za razvoj. Mi posebej poudarjamo potrebo po izobraževanju. Zahtevamo strategijo gospodar-

»Veseli december«

V soboto Miklavž

NOVO MESTO — Nekaj zagnancev v Zvezi prijateljev mladine novomeške krajevne skupnosti Center je pred petnajstimi leti začelo z organizacijo prednovoletnih prireditev za otroke s prihodom dedka Mrza na novomeškem Glavnem trgu. V vseh teh letih se je program prireditev zelo razširil in letos bo »Veseli december« v novomeški občini ena največjih tovrstnih prireditev v Sloveniji.

Novomeški Veseli december se je začel že kar 1. decembra z Miklavževim sejmom na že okrašenem Glavnem trgu. Miklavžev sejem se bo nadaljeval v novoletnega.

Ves zaslužek z oddajo stojnic, ki stane na mesec 650 mark, bo ZPM vložila v novoletne prireditve na Glavnem trgu in v obdaritev otrok. Prva med njimi bo že prihod Miklavža, ki ga pripravljajo kapiteljska prostija. Miklavž se bo sprehal po Glavnem trgu v soboto, 5. decembra, od 17. ure naprej, že pred tem bo nad Rotovžem veliki ognjemet. Dedeček Mrza pa bo s spremstvom, ki bo poskrbelo tudi za bogat program, prvič obiskal Glavni trg že 21. decembra, potem pa še 22., 23., 27. in 28. decembra.

V teh petih dneh bo z novoletnim kamionom, čarovnikom, plesno skupino obiskal tudi vse krajevne skupnosti v občini. Seveda bo tudi obdaril vseh 6 tisoč predšolskih otrok v občini, z begunskimi in romskimi vred, novomeške 20. decembra v športni dvorani. Za otroke je pripravil bogate pakete. Čeprav spoznamo, po katerem so podjetja prispevala denar v ta namen glede na število zaposlenih, ne velja več, se posamezna podjetja tudi letos kar dobro odzivajo z denarnimi prispevki. Doslej je 21 podjetij prispevalo slab milijon tolarjev, samo za darila pa je treba zbrati 2,3 milijona tolarjev. Veseli december bo zaključen z novoletno nočjo na Glavnem trgu.

Z. L.-D.

VOLITVE I - Eden novomeških gospodarstvenikov se je zaobljubil, da si bo vzel čas in se bo udeležil prav vseh občinskih predvolilnih strankarskih shodov in predstavitev kandidatov po reku: "tu sem, vaš volilec, pripravite me". Ali je v svoji odločitvi vztrajal čisto do konca, nismo uspeli zvediti. Bati pa se je, da ne. Nekje po treh četrtinah predvolilnega dogajanja je bil povsem obupan in v še hujski stiski kot na začetku, koga voliti. Ne verjamate? "Odločil sem se, da bom volil Jaserja Arafata," je bil njegov odgovor na predvolilni trud strank in kandidatov.

PLAKATI - Predvolilnih plakatov z javljivo nasmejanimi kandidati je polno tudi Novo mesto, med drugim zaščitna ograja okrog že leta največjega novomeškega gradbišča na Novem trgu. Na vsaki plošči, ki sestavlja to ograjo, sicer z velikimi črkami piše, da je plakatiranje prepovedano, na kar je eden od delavcev tudi opozoril prvega, ki se je spravlil lepiti plakate na ograjo. Vestnost si je lahko le "zataknil za kloбок", plakater mu je namreč pomolil pod nos dovoljenje za takšno početje z direktorjevimi podpisom. Upati je, da je bil vsaj zaslužek primeren, saj bo težko še kdaj očistiti ograjo.

NALEPKE - Pred volitvami so si stranke in kandidati izmislili najrazličnejše načine, kako opozoriti nase volilce. Kakšen račun se pri tem tudi ni izšel. Nalepka narodnih demokratov se je znašla na zeleni luči semaforja v Ločni. Ta je isti hip crknil, tako da nalepka ni bila vidna in učinkovita. Morda so na predvolilnem shodu tudi zato delili lične obeske za ključce - srčke, iz katerih posveti rdeča lučka. Udeležence svojega predvolilnega shoda pa je SKD očitno pospremila na pot. Razdelila jim je nič manj lične mini šivalne pribore.

VOLITVE II - Zdajšnji predvolilni čas je vsaj toliko hecen, kot je naporen. Napori so za nekatere večvrstni. Delov novinar Milovan Dimitrič je bil na televizijskem soočenju strank v Metliki opažen kot najbolj vnet plaščak v vsej publiki, ki so jo sestavljali povabljeni posamezniki strank. Na ta način je dajal težo v glavnem nastopom svojega strankarskega šefa Eda Pirkmajerja, som in tja pa tudi nastopom Zmaga Jeliniča. Če je bil ta s tem zadovoljen, se pa ne ve. Kar se hecov tiče, bodo še sledili, posebno, če si je kdo zapomnil ali zapisoval predvolilne obljube. Politika in oblast sicer v glavnem računata na slab spomin volilcev. V nastopu po Studiu D si je prvak novomeških liberalnih demokratov Boštjan Kovačič na primer pripel medaljo za demokratizacijo odnosov v občini z organiziranjem svobodnih kateder. Organizirali so jih drugi, sprva celo brez njega.

Ena gospa je rekla, da ne razume, zakaj se je novomeški premier in poslanski kandidat zadnjo soboto tako trdil opozoriti nase v vrhpoljski diskoteki. Večina obiskovalcev je imela manj kot 18 let.

O MEDICINI DELA DANES IN JUTRI

OTOČEC - V organizaciji slovenskega zdravniškega društva, sekcije za medicino dela in disperanzija za medicino dela, prometa in športa Novo mesto ter pod pokroviteljstvom Krke se danes na Otočcu začne dvodnevni strokovni sekcijski sestanek.

DEZURNE TRGOVINE

V soboto, 5. decembra, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: Market, Cesta herojev od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- Sentjerne: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: Mercator-KZ Krka, Prodajalna Vrelec
- Žužemberk: Dolenjska, Market
- Straža: Mercator-KZ, Samopostrežba
- Novo mesto: v nedeljo od 8. do 11. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg 4

Z. L.-D.

KAKŠNA BO UREDITEV ULIC?

NOVO MESTO - Na pobudo občinske Geodetske uprave je novomeški izvršni svet v začetku leta razpisal raziskovalno nalogo "Projekt ureditve ulic v Novem mestu". Nalogo so že izdelali v Dolenjskem muzeju in v torek, 8. decembra, pripravljajo ob 17. uri njeno javno predstavitev v vjolični dvorani občinske stavbe.

ZDRUŽENA LISTA PRED ROTOVŽEM

NOVO MESTO - Jutri, 4. decembra, pripravljajo Združena lista vseslovensko prireditev "Od Zahoda do Vzhoda". Vodilni ljudje strank, ki v Združeni listi sodelujejo, bodo obiskali vsa večja slovenska mesta. Startali bodo v Kopru, tisoč kilometrov dolgo pot pa zaključili v Murski Soboti. Ustavili se bodo tudi v Ribnici, Kočevju, Trebnjem, Sevnici. V Novem mestu bodo ob 11.45. Že 15 minut prej se bo pred Rotovžem pričela približno enourna javna prireditev novomeške Združene liste.

Ima osamosvojitve smisel?

Narodni demokrati in Slovenska gospodarska stranka v Novem mestu — Za nuernberški proces

NOVO MESTO — Osrednja prireditev Narodnih demokratov in Slovenske gospodarske stranke v 6. volilni enoti, ki imata skupno listo kandidatov za volitve v državni zbor, je bila prejšnji torek v dvorani hotela Kandija v Novem mestu, kjer se je poleg kandidatov predstavila tudi predsedniška kandidatka dr. Alenka Žagar-Slana. Večer se je začel v narodnjaškem vzdušju, ob petju domoljubnih pesmi, igranju na citre in z voditeljem v belokranjski narodni noši.

Predsednik Narodnih demokratov dr. Rajko Pirnat se je vprašal, »če je imela osamosvojitve Slovenije ob 170.000 tako imenovanih slovenskih državljanov, 100.000 be-

guncih in srbohrvaščini v šolah sploh smisel«, in si takoj odgovoril, da ga ni imela. Po njegovem je treba begunce vrniti v njihovo domovino, kdor ima srbsko državljanstvo, naj vrne slovenskega. Vse, kar pa bi Narodni demokrati v zvezi s tem in drugimi vprašanji, ki po njihovem sedaj najbolj tarejo Slovenijo, naredili, bi na demokratičen in strpen način, češ da so jim skrajnosti tuje. Po Pirnatovem prepričanju se mora Slovenija najprej do konca otresti socializma in potem zgraditi družbo za 3. tisočletje. »Narodni demokrati za uresničitev tega ponujamo naše znanje in odločnost. Nas lahko spoznate po naših delih!« je dr. Pirnat parafraziral Kristusa.

Predsednik Slovenske gospodarske stranke dr. Pirkmajer se je zavzel za sodobno, gospodarsko močno slovensko državo v slovenskih rokah, ki bo služila dobrobiti slovenskega človeka, za nove ljudi, novo vodstvo, nov parlament, ki bo zgradil nov sistem, za dosledno izpeljano denacionalizacijo, za cenejšo in učinkovitejšo državo. »Mi se zavzemamo za to, da bomo svoji gospodarji v svoji domovini!«

»Novi časi zahtevajo nove ljudi,« je med drugim dejala dr. Alenka Žagar-Slana, »ne pa staro, reciklirano garnituro, malo prebarvano in malo pokesano, ki se ponuja kot rešiteljska sistema, ki ga je sama zavzela. Če bom izvoljena, bom funkcijo predsednice države opravljala vsaj tako dobro kot sedanjí predsednik,« je obljubljala kandidatka.

Potem so se na kratko predstavili kandidati za poslance v državnem zboru, v odgovorih na vprašanja pa se je dr. Pirnat na koncu zavzel še za nekakšen naš nuernberški proces, na katerem naj bi komunistično partijo obsodili kot zločinsko združbo.

A. B.

VALČEK ZA PREDSEDNIŠKO KANDIDATKO — Na predstavitvi v Novem mestu je predsedniška kandidatka Narodnih demokratov dr. Alenka Žagar-Slana zaplesala valček z novomeškim narodnodemokratskim prvakom Brantom Kirnom. (Foto: A. B.)

NAKUP STANOVANJ IN NAJEM POSLOVNIH PROSTOROV VAM OMOGOČA

Belokranjsko gradbeno podjetje iz Črnomlja
1. V stanovanjskem naselju Cardak v Črnomlju vam nudimo ugoden nakup:
- dvosobnega stanovanja, velikost 63 m²
- enosobnega stanovanja, velikost 38,50 m²
Stanovanja so takoj vseljiva.
2. V središču Črnomlja, v Ulici Mirana Jarca, oddamo za krajše ali daljše obdobje v najem poslovne prostore v skupni izmeri 46 m².

Vse informacije po telefonu (068)52-255 ali 52-217

KARTA - Potem ko so Črnomalji pred kratkim izdelali zemljevid oz. načrt svojega mesta, so se tudi v Metliki odločili, da bodo storili podoben korak. Seveda so zatrjili, da bo metliški zemljevid veliko boljši. Natančno so si namreč ogledali črnomaljsko karto ter odkrili nekaj napak, ki se pri njih ne bodo ponovile. Metličani se pač ravnaajo po načelu: "Na napakah se učimo. Črnomalji na svojih, mi na njihovih."

ZAMUDA - Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek je pred tednom dni najprej sodeloval na okrogli mizi v Metliki, potem pa se v Črnomlju. Zamuda v Črnomlju je opravil s tem, da so mu Metličani, ko so zvedeli, da potuje še k sosedom, zastavili še kopico vprašanj, da bi ga čim dlje časa zadržali pri sebi. To, da si je tudi v Metliki privoščil za več kot akademsko četrt zamude, je zamočkal.

PLAKATI - Črnomaljski detektiv, ki želi ostati anonimni, je končno odkril, kdo krade predvolilne plakate političnih strank z oglašnih desk. Plakati še hitreje izginjajo zadnje čase, ko so na njih fotografije belokranjskih kandidatov za poslance v državni parlament. Detektiv je torej odkril, da najpogosteje snemajo plakate žene in otroci kandidatov ter si jih lepijo doma po vratih in zidovih, da ne bi pozabili, kakšen je njihov družinski poglavar, ki ga zaradi predvolilnih "aktivnosti" ni nikoli doma. S tem se bodo izognili tudi nerodnim prizorom, da bi otroci svojim očetom, ko se bodo po končani predvolilni noriji vrnili domov, rekli stric.

Sprehod po Metliki

KDOR BO HOTEL v metliški spreminjati imena trgov, ulic in cest, bo to moral storiti v soglasju s krajinami, ki živijo ob cesti z imenom, ki gre komu v nos. To pomeni, da bo treba iz lastnih žepov plačati tudi vse stroške, nastale s spreminjanjem. Nič čudnega ni torej, če so prišli posamezniki do izvirnih zamisli. Sekretar metliške občinske skupščine Milan Tavnikar predlaga, da bi Cesta bratstva in enotnosti ostala kar Cesta bratstva in enotnosti, le hišne številke naj bi "potekale" v obratni smeri kot doslej. Se pravi, da z njimi ne bi več namigovali na prijateljstvo z nekdanjimi južnimi brati, ampak na večje simpatije s severnimi sosedi.

METLIŠKA VLADA je dodelila 500.000 tolarjev za nakup igral v otroškem vrtcu. Ob tem se je razvila zanimiva razprava o tem, kako so pravzaprav na obrobju slovenskega ozemlja živeli otroci prikrajsani za marsikaj. "Mimo izlozb z igračami bi morali Belokranjci voditi svoje otroke z zavezanimi očmi. Predvsem zato, ker so igrače drage, povrh vsega pa še denarja za njihov nakup ni," je bilo slišati. "Kmečki otroci, ki ne obiskujejo vrtca, so še na slabšem," se je zavzel Tone Penič, občinski minister za kmetijstvo. Možeje v vladi so na koncu ugotovili, da so kar v redu fantje, četudi nihče od njih kot otrok ni obiskoval otroškega vrtca.

V SEDEMSTO KOSIH je natisnila Tiskarna Novo mesto brošuro Belokranjski vinogradniki, belokranjsko vino in belokranjske gorice. Spisal jo je Anton Omerzel, izšla je v samozaložbi, ovitek pa je oblikovala Erika Omerzel.

Trebanjske iveri

HELENA BLAGNE - Pred dnevi sta bila v Trebnjem izobešana na reklamnih panojih tudi dva plakata s portretoma dveh na videz podobnih žensk, kot so ugotovili Trebanjci, vendar z različnimi poklicema. Prva, dr. Alenka Žagar-Slana, se je šarmantno predstavljala kot predsedniška kandidatka Narodne demokratske stranke, druga, nič manj šarmantna Helena Blagne, pa je vabila na poslušanje svojih napevov v diskoteko. O tem, kako poje Helena, se že ve, kako pa bo "zapela" Alenka, bomo prav kmalu "slišali".

PROGRAM KANDIDATA - Na predstavitvi Narodne demokratske stranke in Slovenske gospodarske stranke se je predstavil tudi kandidat narodnih demokratov za državni zbor v trebanjski občini, Lojze Zupančič. Poudaril je, da se bo zavzemal za izgradnjo avtoceste Ljubljana-Zagreb, za ureditev lokalnih komunikacijskih in komunalnih problemov, za razvoj turizma in na koncu tudi za reorganizacijo zadruge. Ko je izrekel zadnje, je nekdo od prisotnih pripomnil: "Kaj jo bomo spet reorganizirali, saj smo jo pred nekaj meseci."

KULTURA DIALOGA - Svet krajevne skupnosti Mirna je prejšnji teden na Mirni organiziral skupno predstavitev vseh kandidatov in njihovih programov za državni zbor. Pogovor, ki se ga je udeležila večina kandidatov, je bil zelo umirjen, brez velikih obtoževanj, zmerjanj in podtikanja. Ljudje so bili nad tem presenečeni, saj so bili vsi dosedanja predvolilni shodi povsem drugačni. Očitno je bila kultura dialoga večja zaradi prisotnosti nasprotnikov.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Predvolilno vabilo rdeče vrtnice

Vrh socialdemokratov v Črnomlju — Temelji programa pravna, socialna in ekološka država — Bomo volili po evropsko ali po romunsko?

ČRNOMELJ — Socialdemokratski predvolilni shod z otroškim živzavom, srečanjem z vodilnimi možmi stranke in kandidati in pozneje še s koncertom ansambla Miran Rudan-band je prijetno poživil črnomaljski sredin popoldan in prinesel nekaj svežine v sicer dokaj napeto predvolilno vzdušje. Kar lepo število ljudi se je zbralo pred kulturnim domom in pozneje tudi v njem, ko so jim predsednik stranke in podpredsednik vlade dr. Jože Pučnik, podpredsednik stranke in obrambni minister Janez Janša in strankin predsedniški kandidat France Tomšič poskušali na kratko razložiti kaj in kako mislijo z volilnim geslom »Skupaj bomo zmogli«.

Predsednik dr. Jože Pučnik je opozoril predvsem na dejstvo, da je socialna

demokracija povsod v Evropi, kjer je prišla na oblast, pri oblikovanju družbe pokazala veliko uspešnost, njena zna-

čilnost pa je bila oblikovanje trdnega gospodarstva kot najbolj učinkovite oblike za uveljavljanje temeljnih socialnih norm. Osnovne zahteve slovenskih socialdemokratov so pravna država, kar Slovenija še ni, socialna država in ekološka država.

Janez Janša je poudaril predvsem to, da je strankin program jasen, konkreten in preverljiv, kar velja tudi za ukrepe za postopno odpravo brezposelnosti.

Tudi predsedniški kandidat France Tomšič je povedal, da bo težišče njegovih prizadevanj predvsem na pravni državi, človekovih pravicah, tudi na delovnem mestu, in na zmanjševanju brezposelnosti, glede tekmecev na volitvah pa je dejal: »Ne razumem, kako je slovenski narod še vedno tako zaverovan v nekatere bivše stranke, ki so se samo prebarvale in prevzele imena, ki so zelo slična našim. Tudi glede predsednika se sprašujem, kakšen narod smo, če hočemo iti po poti Romunije, kjer to državo še vedno vodi Iliescu. Ali Slovenci res ne bomo tako zreli, da bomo vedeli, kdo je tisti, ki ga bo Evropa sprejemala? Ne rečem, da bo katastrofa, če se bo večina odločila za Milana Kučana, toda obstaja nevarnost, da nas Evropa ne bo sprejemala, kot bi nas sicer. Največja sramota pa bi bila, če bi bil katerikoli od kandidatov izvoljen že v prvem krogu.«

T. JAKŠE

METLIČANI LE IMELI SVOJ PRAZNIK?

METLIKA - Naključje je hotelo, da je metliška vlada zasedala prav na 26. november, ki je do lani veljal za občinski praznik. Tudi tokrat so se spomnili nanj, toda bolj z vprašanjem, kako to, da Metličanom ni uspelo izbrati novega datuma za praznik, če stari ni več dober. A kaj, ko med petimi predlogi, ki so prispeli na prvi razpis, ni bil sprejet noben. Na drugi razpis pa sploh ni bilo nobenega predloga. Pa so poskušali srečo s predlogi še člani vlade. Večina se je strinjala, da bi praznovali na dan, ko je prvi Metličan stopil na metliška tla.

O ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

METLIKA - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba je pričela z zimskim izobraževanjem kmečkega prebivalstva. Prvo bo predavanje o zdravstvenem zavarovanju po novem, ki bo v petek, 4. decembra, ob 9. uri v gostilni Veselič v Podzemlju ter v ponedeljek, 7. decembra, ob 18.30 v vinski kleti v Metliki. Predaval bo predstavnik z Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Vabljeni!

OTVORITEV IZPOSOJEVALIŠČA

RADOVICA - V petek, 4. decembra, bo ob 18. uri otvoritev izposojevališča metliške Ljudske knjižnice na Radovici v prostoru nekdanje osnovne šole.

REFERENDUM ZA SAMOPRISPEVEK

ČRNOMELJ - V treh črnomaljskih mestnih krajevnih skupnostih in krajih, iz katerih pokopavajo na pokopališču v Vojni vasi, bo v nedeljo, 6. decembra, na voličih, kjer bodo volitve, potekal tudi referendum za triletni enoodstotni samoprispevek za dograditev poslovnega objekta na pokopališču v Vojni vasi. Skupnost krajevnih skupnosti prosi krajanke, da se referendumu udeležijo in glasujejo za samoprispevek.

Preobremenjena cesta od Mirne proti Gabrovki Krajanje protestirajo

SELO PRI MIRNI — Prejšnji teden so se v novem gasilskem domu na Selu pri Mirni zbrali krajanje vasi Selo, Migolica, Migolska gora, Sajenica, Cirmik in Selska gora, ker jih moti povečan promet tovornjakov po cesti Mira—Selo proti Gabrovki. Na sestanku so povabili tudi predstavnika skupnosti za ceste s trebanjske občine Štefana Velečiča, predstavnika Cestnega podjetja Jožeta Uhana in predsednika mirenske krajevne skupnosti Jožeta Tomažina.

Marija Logar je povedala, da so za cesto Selo—Mira veliko prispevali občani s samoprispevkom in s prostovoljnimi prispevki. Občina Litija in krajevna skupnost Gabrovka nista bili pripravljene vlagati v gradnjo te ceste, čeprav se je že takrat vedelo, da bo cesta najbližja povezava iz Gabrovke proti Dolenjski in Posavju. Z leti se je to potrdilo, saj jo uporabljajo za prevoz surovin Presad iz Gabrovke, uporabljajo pa jo tudi za prevoz hlodovine iz krajevnih skupnosti Gabrovka in Dole. Vendar so bili ti prevozi do nedavnega še znosni, ker pa so v krajevni skupnosti Gabrovka začeli posodabljati nekatere ceste, se je prevoz s težkimi tovornjaki pred kratkim močno povečal. Krajanje se bojijo, da takšnega prometa cesta ne bo več dolgo vzdržala.

Predstavniki Cestnega podjetja je pojasnil, da je na tej cesti dovoljen osni pritisk 6 ton, tovornjaki z asfaltom in gramozom pa močno presejajo to obremenitev. Zaradi protestov krajanov so se s Cestnim podjetjem iz Novega mesta že dogovorili, da tovornjaki preusmerijo prek Čateža. Sklenili so, da bodo postavili znake z ustreznimi obremenitvijo ceste, skupnost za ceste pri trebanjski občini pa bo sprožila postopek za uveljavljanje odškodnine za poškodbe cestišča in bankin.

Krajanje so opozorili tudi na udor cestišča pri gasilskem domu na Selu. Predstavniki cestnega podjetja je obljubil, da bodo udor in zožitev ceste zavarovali in označili.

J. D.

PREDSTAVITEV KANDIDATOV NA MIRNI

MIRNA - Na željo krajanov krajevne skupnosti Mirna je svet krajevne skupnosti v petek organiziral skupno predstavitev vseh kandidatov in njihovih programov za državni zbor v 4. volilnem okraju - Trebnje, v 6. volilni enoti, v domu TVD "Partizan" na Mirni. Od enajstih vabljenih kandidatov jih je na Mirno prišlo osem. Na Mirno niso prišli le kandidati Zelenih, SOPS in SKD. Kandidati so predstavili so programe strank in tudi odgovarjali na konkretna vprašanja.

Povzročitelj epidemije ni znan

Tako Zavod za socialno medicino in higieno kot sanitarni inšpektor lahko samo domnevata, zakaj je prišlo do epidemije črevesnih obolenj

METLIKA — Pisali smo že, kaj menijo o črevesnih obolenjih, ki so se med prebivalci metliške občine pojavila konec septembra in v oktobru, v tukajšnjem zdravstvenem domu. Pred kratkim pa sta dala pojasnilo tudi sanitarni inšpektor Peter Erjavec z Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto ter novomeški Zavod za socialno medicino in higieno. Obema je skupna ugotovitev, da jim ni uspelo dokazati način širjenja, domnevajo pa, da je bila epidemija virusna.

Kot pravijo na Zavodu za socialno medicino in higieno, so 29. septembra ugotovili, da se v metliški občini v nenormalno velikem številu pojavljajo bolniki s težavami, ki so značilne za črevesne nalezljive bolezni. Najverjetneje so začeli zboleovati tri dni prej, skupno pa jih je bilo prijaviženih zdravstveni službi 311. Kot pravijo na zavodu, je bil način pojavljanja takšen, da je bilo za širjenje povzročiteljev bolezni možno osumiti ali pitno vodo ali določeno živilo. Skoraj 59 odst. vseh obolelih so bili šoloobvezni otroci. Vendar z obsežno epidemiološko obdelavo kot so pregledi vzorcev blata bolnikov, živil in pitne vode, ni uspelo zanesljivostjo ugotoviti povzročitelja niti načina raznosu. V virusološkem laboratoriju Inštituta za varstvo zdravja v Ljubljani so v dveh vzorcih blata bolnikov odkrili viruse, ki povzročajo tako obliko bolezni. To odkrije sicer podpira domnevo zavoda o virusnem poreklu bolezni, a je ne dokazuje.

DR. DRNOVŠEK MED TREBANJCI — Predsednik vlade dr. Janez Drnovšek se je prejšnji teden na Rakovniku pri Šentrupertu pogovarjal s predstavnikmi trebanjskih podjetij. Potočili so mu, da so obremenjeni z dajatvami tudi zaradi velikega števila upokojencev. Dr. Drnovšek je dejal, da je ta obremenitev res velika, vzdržalo pa jo bo le produktivno gospodarstvo. Več na 1. strani!

VODILNI V ČRNOMLJU — Dr. Jože Pučnik, France Tomšič in Janez Janša so Črnomaljem predstavili svoj program. Drugi z je leve povezovalc programa Rado Časl. (Foto: T. Jakše)

Del Trebnjega nima kanalizacije

Trebanjska Komunala začela urejati kanalizacijo v več krajih v občini

TREBNJE — Najmlajše slovensko mesto Trebnje še nima urejene kanalizacije za celo mesto, predvsem je brez nje stari del mesta. Prav tako so brez urejene odтока odplak tudi drugi večji kraji v trebanjski občini. Na občini kot tudi na Komunali se zavedajo, da je to najbolj neurejeno področje in ga nameravajo začeti reševati že drugo leto.

Julija letos je trebanjski izvršni svet imel sejo v prostorih Komunale, kjer so se pogovarjali o problematiki komunalnih dejavnosti v občini. Sprejeli so nekaj sklepov, med njimi je tudi ta, da se bodo lotili urejanja kanalizacije v občini. Na Komunali so ugotovili, da v Velikem Gabru odplake preveč onesnažujejo okolje. Izgradnja kanalizacije in čistilne naprave v Velikem Gabru bo zahtevala veliko denarja, kajti v bližini kraja nimajo nobene vode, ki bi te odplake odnesla, zato bodo morali zgraditi t.i. lagunski sistem, ki ga ponekod v svetu že uporabljajo.

V Mokronogu sicer imajo čistilno napravo, vendar se vanjo ne stekajo vse odplake, saj tudi tu ni v celoti urejeno

Vrtine za vodo

Vrtali bodo na Blatniku, pri Nerajcu in nad Suhorjem

ČRNOMELJ, METLIKA — V Beli krajini so načrtovali, da bodo v letošnjem letu v okviru projekta vodooskrbe Bele krajine do leta 2050 opravili tri pomembna vrtnja vrtin. A ker so se o obsegu del in njegovem financiranju v Ljubljani dogovorili šele v prvi polovici letošnjega novembra, se bodo dela zagotovo zavlekla še v prvo polovico prihodnjega leta.

Tako bodo v črnomaljski občini vrtali črpalno vrtno na Blatniku in sicer v globino 150 metrov, od prve črpalne vrtnice pa bo odmaknjena 200 metrov. Predvidevajo, da bi lahko načrpali 20 litrov vode na sekundo. Pri Nerajcu bodo prav tako 150 metrov globoko vrtali raziskovalno vrtno, s pomočjo katere bodo preverili vodonosnost Nerajčice, potrdili ali zanikali pa bodo tudi domneve o nahajališču pitne vode. V metliški občini bodo črpali 300 metrov globoko črpalno vrtno med Ravnacami in Suhorjem, iz katere naj bi dobili do 10 litrov vode na sekundo. Dela bodo veljala 16,7 milijona tolarjev. Od tega bo črnomaljska občina prispevala 5,6 milijona, metliška 4 milijone, vodna uprava pri ministrstvu za varstvo okolja in urejanje prostora 3,1 milijona, Geološki zavod 2 milijona, prav toliko tolarjev pa bodo pridobili iz drugih virov.

M.B.-J.

Črnomelj dobil svojo karto

ČRNOMELJ — Pred kratkim je zagledal luč sveta načrt mesta Črnomelj, na katerem so pregledno vrisane vse ulice v mestu ter celo vsaka hiša s hišno številko vred. V slovenščini, angleščini, nemščini in italijanščini je napisana kratka zgodovina mesta, navedene pomembne turistične in kulturne zanimivosti mesta in okolice, naslovi pomembnejših podjetij in ustanov, seznam ulic v mestu in naselij v občini.

Stroški za pripravo in tiskanje karte Črnomlja so znašali 1,2 milijona tolarjev, zbral pa jih je oddelek za družbeni razvoj pri skupščini občine. Žal so iz domače občine denar prispevala le tri podjetja, Komunala, Begrad in Gostinstvo, precej pa podjetja in institucije iz ostale Slovenije. Načrt, ki je izšel v 3.000 izvodih, je velikega pomena tako za občane kot za turiste in poslovne partnerje. Sicer pa je karto, ki velja 500 tolarjev, moč kupiti v knjigarni Državne založbe, na Petrolovoem servisu in v kiosku Tobaka. Izkupiček bodo porabili za načrte območij Starega trga, Vinice in Adlešičev, ki so že v pripravi in naj bi izšli januarja prihodnje leto.

Prednovoletno rajanje za najmlajše

Tudi za otroke, ki niso v vrtcu

TREBNJE — V trebanjskem vrtcu se bodo na novoletne praznike še posebej pripravili. Novoletne okraske bodo izdelovali 3. decembra v likovni delavnici v vrtcu v Trebnjem ob 9. uri, v OŠ Dobriču ob 16. uri, v OŠ na Čatežu ob 16. uri, v OŠ v Šentlovcu ob 16. uri in v OŠ Dol. Nemški vasi tudi ob 16. uri, 4. decembra ob 8.30 pa v Velikem Gabru. 8. decembra ob 16. uri jih bodo izdelovali v vrtcu v Šentlovcu, v mokronoškem vrtcu 15. decembra ob 16. uri, istega dne ob 16. uri bodo okraske izdelovali tudi v vrtcu na Mirni.

Lutkovna igrice »Pod medvedkovim dežnikom«, ki so jo pripravile vzgojiteljice iz Trebnjega, bodo uprizorile 7. decembra ob 15.30 v Dobriču in ob 17. uri v Dol. Nemški vasi, 8. decembra ob 15.30 na Čatežu, ob 17. uri pa v Šentlovcu. 9. decembra bodo igrice uprizorili ob 9. uri v Trebnjem v Kidričevi ulici, 10. decembra pa v kulturnem domu na Trebelnem ob 8.30, v Mokronogu ob 10. uri in v Šentrupertu ob 11.30, 11. decembra ob 8. uri v Velikem Gabru, ob 10. uri pa na Mirni.

Pripravili bodo tudi druge dejavnosti, in sicer bodo: v Trebnjem 16. decembra ob 9. uri več različnih delavnic; v Dobriču 14. decembra ob 16. uri izdelovanje novoletnih pogrnjkov; na Čatežu 16. decembra ob 16. uri likovne dejavnosti; istega dne v Šentlovcu ob 16. uri priprava peciva, v Nemški vasi 14. decembra ob 16. uri izdelovanje ljubkolvalnih igrač; v Šentrupertu 15. decembra ob 16. uri Pekarna Mišma; v Mokronogu 8. decembra ob 16. uri lutkovna igra O sneženem možu, ki je iskal ženo, in 22. decembra ob 16. uri Lonček kuhaj; v Velikem Gabru 18. decembra ob 8.30 izdelovanje voščilnic in krasive novoletne jelke. Na različne dejavnosti in prireditve so vabljeni vsi otroci od 3. leta starosti dalje in njihovi starši, še posebej pa velja to povabiti tistim otrokom, ki niso vključeni v vrtcu.

M.B.-J.

PRIJAVE ZA

METLIKA - Tukajšnja Ljudska knjižnica zbira prijave za začetni plesni tečaj za odrasle, ki bo v metliški osnovni šoli. Organizirala ga bo plesna šola Mana iz Novega mesta, cena 18.- do 20-urnega tečaja bo 2.300 tolarjev, prijavitve pa se čimprej.

začne pri trgovskemu centru Kmetijske zadruge in teče do Pristave, na katerega gravitirajo Cvibljje, do Motela na drugi strani ob magistralni cesti Ljubljana—Zagreb, pa še nima urejene odтока odplak. Zaradi neurejene kanalizacije

• Direktor Komunale Pavel Jarc je pohvalil sedanje občinsko vodstvo, ki ima za urejenost komunalne infrastrukture velik posluš, kajti tudi pobuda za kanalizacijsko ureditev je prišla iz občine, in ne iz krajevne skupnosti, kot bi marsikdo pričakoval.

lastniki parcel na urbano sprjetem območju Cvibljje do sedaj niso mogli graditi stanovanjskih hiš. Lokacijsko dovoljenje za »S« kanal je že v postopku pridobivanja.

J. DORNIŽ

Najnovjša pridobitev kmetijcev

Mercator—Kmetijsko gospodarstvo Kočevje odprlo nov trgovsko-gostinski objekt — V prenovljenih prostorih tudi HIP MKG Kočevske in ambulanta

KOČEVJE — V petek popoldan so na Roški cesti v Kočevju odprli najnovjšo pridobitev Mercatorja—Kmetijskega gospodarstva Kočevje, nov trgovsko-gostinski kompleks. Gre za dva objekta. Prvega, v katerem bo poleg Hranilnice in posojilnice MKG Kočevske in veterinarske ambulante v bodoče tudi trgovina, so le prenovili, drugega, ki so ga poimenovali »Janez«, pa so na novo zgradili. V pritličju novega objekta je restavracija s hitro pripravljeno hrano, v nadstropju pa klasična restavracija.

Direktor MKG Kočevje Janez Žindra je na otvoritvi povedal, da so samo dve leti po letu 1975, ko je bilo podjetje tik pred likvidacijo, že zaključili svoje prve investicije. Med pomembnejšimi je omenil izgradnjo mlečne farme v Koblarjih, prašičje farme v Klinji vasi, za 32 glav hleva na Mlaki, razvoj družinskih kmetij in prenovo farme mleka v Cvišerjih. Za najnovjšo pridobitev je dejal, da odpira podjetju nove možnosti, kajti po ureditvi okolice celotnega predela naj bi ob Rinži tu nastalo novo jedro Kočevja. Povedal je, da vrednost

celotne investicije znaša 1,3 milijona mark in da so pretežni del potrebnega denarja zagotovili investitorji sami, z ugodnimi krediti pa so jim pomagali tudi kočevski Gramiz, zavarovalnica Tilia in nekateri drugi.

Namestnik ministra za kmetijstvo,

OTVORITEV »JANEZA« — Na svečani otvoritvi novega trgovsko-gostinskega objekta je vrhovec prezel direktor Mercatorja—Kmetijskega gospodarstva Kočevje Janez Žindra, ki je kot najzaslužnejši za novo pridobitev kočevskih kmetijcev prejel tudi posebno zahvalno priznanje sodelavcev. (Foto: M. L.-S.)

DANES VOLIJO VODSTVO

OSILNICA - Danes, 3. decembra, bo ob 16. uri v Osilnici predstavitev demokratske (Bavčarjeve) stranke in njene osilniške podružnice. Ob tej priložnosti bodo izvolili vodstvo stranke za osilniško območje, pogovorili pa se bodo tudi o perečih zadevah zgornje kolpske doline. Predstavitev se bosta udeležila tudi kandidata te stranke za republiško skupščino, in sicer dr. Dušan Lavrič iz Grosupljeja, ki je kandidat za državni svet za območje občin Kočevje, Ribnica, Grosuplje, in inž. Dušan Oražem iz Kočevja, ki je kandidat za državni zbor za občino Kočevje.

NE BO ZELENE LUČI ZA HE VRHOVO

RADEČE - Radečani zahtevajo varstvo pred visokimi vodami, urejeno cesto, predvsem pa se ne bodo sprijaznili, da bi postala zajetje za jezom hidroelektrarne Vrhuvo slovenska grenica. Zato so se tudi na protestnem zboru, ki ga je preteklo soboto na radeškem mostu pripravilo Slovensko ekološko gibanje (SEG), odločno zavzeli za čisto Savo. To pomeni, da pričakujejo od laške in sevniske občinske skupščine, da bosta vztrajali pri pogojih iz lokacijskega dovoljenja za HE Vrhuvo, da mora biti Sava še pred zagonom prve spodnjejavske elektrarne čistejša vsaj za en kakovostni razred.

SOOČENJE ŠE NA RADIU

SEVNICA - V nedeljskem sporu sevniskega radia so se predstavili še nekateri kandidati za poslance v novem slovenskem parlamentu. Nekateri so si s svojim nastopom naredili več škode kot koristi. Bo kaj drugače v petek, 4. decembra, ob 17. uri, ko naj bi se na sevniskem valu soočili vsi kandidati za poslance državnega zbora?

PREDSTAVITEV ZDDRUŽENE LISTE

SEVNICA - V ponedeljek zvečer so se v nabit polni dvorani GD v Sevnici predstavili kandidati za poslance novega slovenskega parlamenta: Miran Potrč, dr. Peter Zorčič in Breda Mijovič. Zorčič, ki kandidira za državni svet v Posavju, in Mijovičeva, ki kandidira za državni zbor v sevniskem volilnem okraju, sta bila prijetno presenečena nad izjemnim obiskom, občinstvo pa je bilo navdušeno zaradi kulturnega programa mešanega pevskega zbora Lisca, zlasti s songi Jerce Mrzel.

LDS
LIBERALNO-DEMOKRATSKA STRANKA

VOULKE IN VOULCI V OBČINI SEVNICA
Drnovškovi liberalni demokrati vam predstavljamo vašega kandidata za Državni zbor.

Samo HAJTNIK, 16.09.1961
dipl. obr. iz Sevnice

14. LDS - Liberalno-demokratska stranka, Samo HAJTNIK

Svetla izjema

Trikon je na novo zaposlil 26 delavk

KOČEVJE — S prvim decembrom je kočevski Trikon na novo zaposlil 26 delavk. Gre za delavke, ki so bile pred štiri meseci, ko jih je Trikon vzel na usposabljanje za šivilje, brez zaposlitve. V kočevski občini, kjer se brezposelnost približuje 30 odst., je to največji obseg zaposlovanja z odpiranjem novih delovnih mest v letošnjem letu, Trikon pa je zaradi tega svetla izjema med kočevskimi podjetji.

Odpiranje novih delovnih mest je Trikonu, ki sedaj zaposluje 320 delavk, omogočila investicija v tehnologijo in nove stroje v vrednosti dveh milijonov mark. Zanj so se odločili že pred dvema letoma, da bi ohranili konkurenčnost na tujem trgu, zaključili pa jo bodo marca prihodnje leto z izgradnjo likalnice. Investicija jim je omogočila, da so ohranili vsa tujna naročila in si pridobili tudi nove lohn posle za nemške partnerje.

Struktura Trikonovih prihodkov je letos 60 proti 40 v korist izvoza, s katerim so do sedaj zaslužili 3,2 milijona mark, kar je za milijon več kot lani. Zavedajo se sicer, da »lohn posli« niso najkvalitetnejše delo, vendar jim omogočajo likvidnost in redne plače. Za prihodnje leto načrtujejo povečanje izvoza za približno pol milijona mark, kar naj bi dosegli deloma s fizičnim povečanjem obsega prodaje, deloma pa tudi na račun prehoda v višji cenovni razred.

M. L.-S.

Graditi na suhi robi in kmečkem turizmu

Okrogla miza o turizmu

RIBNICA — Na nedavni okrogli mizi o turizmu, ki sta jo pripravila Turistično društvo Ribnica in ribniški izvršni svet, so obravnavali predloge, ki jih bo ribniški izvršni svet upošteval pri oblikovanju strategije razvoja turizma v ribniški občini za prihajajoče leto turizma.

Udeleženci okrogle mize so menili, da obstoječa turistična ponudba ribniške občine ni najboljša, del krivde za to pa so ob samokritični oceni dela občinskih turističnih društev pripisali tudi dosedanjemu nerazumevanju občine za razvoj turizma. Ugotavljali so, da je sedanja turistična ponudba zelo razdrobljena in da zato ostaja veliko tistega, kar lahko ponudijo gostom (ogledi naravoslovne poti, kulturnih in naravnih znamenitosti, suhorobarskih krajev oz. izdelovanja suhe robe, planinska transverzala, sejem suhe robe in podobno), premalo izkoriščeno. Ob tem so izpostavili potrebo po vzpostavitvi informacijskega urada, kot problem za uresničitev predlaganih turističnih pobud Ribnice pa pomanjkanje prenočitvenih zmogljivosti.

Večina razpravljalcev je menila, da Ribnica ne more pričakovati masovnega turizma, da pa ima možnosti za razvoj kmečkega turizma, tako prenočitvenega, izletniškega kot tudi postavitev turističnih kampov. Enotni so si bili tudi v oceni, da bi morala imeti v turistični ponudbi Ribnice pomembno mesto domača obrt, po kateri je Ribnica znana tudi daleč prek državnih meja.

M. L.-S.

USTANOVILI ODBOR

RIBNICA - Konec prejšnjega meseca so v Ribnici ustanovili odbor Slovenske ženske zveze. Za predsednico so izvolili Anico Benčina. Ob tej priložnosti je bilo tudi predavanje profesorice defektologije iz ljubljanskega pedagoškega inštituta, republiške poslanke Angele Zerovnik, o vzgoji mladostnika.

SOOČENJE — Na pobudo sevnških krščanskih demokratov se je na javni tribuni soočilo 11 kandidatov za volitve poslancev v državni zbor, ki kandidirajo v sevniskem volilnem okraju. Občinstvu, ki je vztrajalo v kulturni dvorani GD Sevnica, je tri ure minilo, ne da bi pogledovali na uro. Predstavili so se in odgovarjali na številna vprašanja kandidati (od leve proti desni) dr. Cveto Gradišar (Demokrati—Demokratska stranka), Alfred Železnik (Zeleni Slovenije), Alojz Jazbec (Republikanska zveza Slovenije), Albin Ježelnik (Socialistična stranka Slovenije—SSS), Karl Vehovar (Narodni demokrati in Slovenska gospodarska stranka), Igor Umek (Slovenski krščanski demokrati—SKD), Erika Orešek (Krščanski socialisti—DS Naprej—Svobodna stranka), Jože Turk (Slovenska nacionalna stranka—SNS), Jože Kunšek (Slovenska ljudska stranka—SLS), Samo Hajtnik (LDS—Liberalno demokratska stranka) in Breda Mijovič (Zdržena lista—Delavska stranka, Demokratična stranka upokojevcev, Socialdemokratska unija, SDP Slovenije). (Foto: P. Perc)

Sortirano zbiranje odpadkov

Predstavitev Barlesove ponudbe — Odločitev bi gospodinjstva stala med 6 in 9 mark na mesec

RIBNICA — Minuli četrtek je mešano podjetje Barles s Senovega zbranim v prostorih Miklove hiše v Ribnici predstavilo projekt sortirane zbiranja odpadkov. Barles, ki posluje s partnerji iz Avstrije, je takšen sistem, ki omogoča kar 60-odst. izkoristek vseh odpadnih snovi, že vzpostavilo na Senovem, v Sevnici in Zagorju; v Idriji so pred podpisom pogodbe, na Jesenicah pa v fazi predstavitve sistema prebivalcem.

Direktor Barlesa Jože Leskovar je poudaril, da je prednost sortirane zbiranja stekla, papirja, bio odpadkov in ostalih odpadkov, da se že v samem izvoru zmanjšajo odpadki, ki jih odpeljejo na centralna smetišča, v največji možni meri. »Življenska doba« smetišč bi se zato občutno podaljšala, saj bi po izločitvi odpadkov, ki bi jih vračali industriji v predelavo, nanje dovažali le še 40 odst. vseh odpadkov. Povedal je, da bi za kompostiranje, iz katere bi po letu dni lahko dobili kvalitetni kompost, za območje ribniške občine potrebovali največ 600 do 800 m² prostora, da pa težijo k temu, da bi gospodinjstva zbirala bio odpadke v svojih kompostarnicah. Od tega bi bila odvisna tudi cena takšnega sistema zbiranja odpadkov, ki pa ne bi presegala 9 mark mesečno na gospodinjstvo.

Leskovar je povedal, da bi pri odločitvi Ribničanov za njihovo ponudbo s partnerski odnos z ribniško Komunalo

vložili vozilo za odvoz odpadkov in posode za odpadke. Poleg dvojnih posod za bio in ostale odpadke, ki bi jih dobilo vsako gospodinjstvo, in posod za te odpadke, ki bi bile nameščene v oddaljenosti največ 60 metrov od stanovanjskih hiš, bi v občini namestili tudi 60 dvojnih steklenjakov za belo in barvno steklo ter okoli 1400 kontejnerjev za papir.

M. L.-S.

Stilles prodaja Nemcem in Arabcem

Sevniški mizarji že dosegajo zgornji srednji cenovni razred-Stillesov inženiring prodaja znanje in spretnost mojstrov v Evropi, Aziji in ZDA

SEVNICA — »Naša strategija je, da delamo z vsemi, se pravi, da iščemo možnosti za prodor v Albanijo, pripravljene imamo načrt za opremo hotela z orientalskim navdihom za Egipt, za opremo v angleškem stilu za hotel s 300 sobami v ZDA, kjer računamo, da bomo opremili večjo serijo hotelov s 1500 sobami,« razlaga velikopotezne načrte 32-letni direktor sevniškega Stilles-Inženiringa, Notranje opreme, d.o.o., diplomirani inženir lesarstva Milan Prevejšek.

Inženiring se tudi pri najzahtevnejših kupcih že lahko pojavlja s svojo blagovno znamko. Nazadnje so pred kratkim tako opremili hotel Bevanda v Muenchnu in iztržili 860.000 DEM. Dobro opravljeno delo pa jim je prineslo obetaven posel za opremo še nad 100 restavracij v Nemčiji. Prvo naj bi dokončali po načrtih arhitekta Janija Vozlja iz Ljubljane že do 15. decembra, pogodba s tem nemškim poslovnim partnerjem pa jim vsako leto za naslednjih 5 let zagotavlja dela za najmanj poldrug milijon mark.

Z velikimi italijanskim trgovcem, ki pokriva poleg zahodne Evrope še doberšen del nekdanje Sovjetske zveze (samo tam ima 15 predstavništev), se jim širše odpirajo duri na tem ogromnem trgu. Sevniške mizarje v Moskvi že poznajo, zato ni naključje, da se jim namihna posel za celotno opremo treh starejših

uglednih hotelov s po okrog 1500 sobami (vsak ima po 150 apartmajev!). V Alma—Ati, glavnem mestu Kazahstana, Sevničani opremljajo rezidenco predsednika države Nazarbajeva. Tudi

Milan Prevešek

v tem primeru gre za klasičen izvoz iz dobrega plačnika. Vodja projektivnega biroja Stillesovega inženiringa Jože Kragl pravi, da sodelujejo z več arhitekti in da se za sodoben kabinet Metro (tudi to novost so predstavili na nedavnem ljubljanskem pohištvenem sejmu),

• Stillesov inženiring dela pretežno za izvoz. Za večje posle so se po potrebi pripravljene povezovati tudi z drugimi, predvsem sestrskim podjetjem Stilles—Mobi, Stilno pohištvo, d.o.o., da bi bili kos naročilom. Doselej tega ni bilo ravno na pretek. Inženiring bo opremil tretjino Zdraviliškega doma v Rogški Slatini in s tem zaslužil dva milijona mark, izdelali pa so tudi vzorčno opremo za sobo zagrebškega hotela Sheraton, kjer naj bi opremili 300 sob.

ki ga je zasnoval arhitekt Miro Blaznik, zelo zanima že omenjeni italijanski veletrgovec, s katerim se dogovarjajo o skupni izdelavi perspektiv in sofinanciranju maloserijske proizvodnje.

P. PERC

Ribniški zobotrebc

UČNE TEŽAVE - Kot v drugih šolah po Sloveniji imajo tudi v ribniški Osnovni šoli dr. France Prešeren otroke z občasnimi ali trajnimi učnimi težavami in motnjami pri branju in pisanju. Znano je, da imajo otroci najpogosteje težave pri slovenskem jeziku in matematiki. Tako imajo tudi otroci nižjih razredov ribniške osnovne šole največ težav ravno pri teh dveh predmetih. Poleg težav in motenj pri branju in pisanju, problemov zaradi skromnega besednega zaklada, dvojezičnosti in fonetičnih zapisov, pa imajo ribniški otroci tudi precej težav zaradi uporabe dialekta, ki je v ribniški občini še posebno izrazit.

KRAJE - Pred nedavnim so se ribniški policisti lotili preverjanja govorice, »da se na Riku na veliko kraje«. Z Rika niso dobili skoraj nobene prijave, z zbiranjem obvestil na terenu pa so ugotovili, da je bilo izvršenih že več tatvin. Med nakradenimi predmeti, ki so jih našli ob hišnih preiskavah, je bilo največ najrazličnejših težav, hidravličnih cevi in podobnega. Po zahtevanju policistov gre za večje količine in tudi ne več majhne zneske. Samo pri enem delavcu so našli 40 težav po okoli 9 tisoč tolarjev.

Sevniški paberki

ŠTEFKA - Nekoč je bil lastnik rdeče Renaultove petice tako zadovoljen, da je vozilo ljubkovalno poimenoval Rdeča Štefka. Takrat še ni vedel za prikupno gospo Štefko, ki je slučajno tudi žena predsednika slovenskega predsedstva. Toda ko je zadnjič, ob sevniskem občinskem prazniku, ljudstvo opazilo, da je gospo Štefko na Štrit pri Bučki pripeljal velik službeni mercedes, da bi se verjetno pridružila možu pri praznovanju oz. martinovanju, je ne le nekdanjemu lastniku Rdeče Štefke zatrepetala davkoplačevalska žilica. Ne bi bil za gospo Štefko dovolj dober tudi kak golf, če je že Rdeča Štefka morda premajhna ali premalo ugledna?

PLAKATOMANIJA - Tudi sevniška politična scena je pred bližnjimi volitvami precej razburkana. Nizka raven politične kulture pa se kaže pri predvolilnem plakatiranju. Trgajo plakate domala vseh kandidatov in strank. Nekoč je priča, da je ponoči z avtom obsvetil zapriseženega narodnega demokrata, ko je prelepal plakate drugih strank, aktivisti SOPS so si to zatrdno dovolili kar pri belem dnevu in prekrivali plakate kandidata SLS Jožeta Kunška. Drugi so plakate LDS lepili preko plakatov »svoje« stranke, po načelu divide et impera. Zdi pa se, da so najbolj na udaru plakati SKD in Zdržene liste. Njeni kandidati za poslance državnega zbora, Breda Mijovič, so na plakatu na občini v usta narisali cigareto, iz oči pa naj bi ji tekle solze. Zdaj pa ljudje ugibajo, ali zaradi dima ali zavoljo česa drugega. Zakaj se kandidat demokratov, dr. Cveto Gradišar, ne pojavlja s fotografijo, tudi ni znano, saj ta stranka menda ni med najbolj ubožnimi. Slišali smo, da je celo učitelje strah nekaterih podob. Bodo otroke po novem strašili kandidati namesto »parkeljnov«.

• Moja izvolitev ni tveganje za življenje in varnost državljanov. (Kučan)

PLAKATI - Tudi v Krškem lepijo plakate, čeprav le-teh v rudniku na Senovem ni, niti plakatov socialistične stranke, katere predsedniška kandidatka je na lastno nogo stopila v rudnik 300 metrov pod zemljo v blato in vodo med knape na samem izkopu. In ker plakate torej lepijo, jih tudi trgajo. Bajše se s predvolilnim lepljenjem in trganjem ukvarjajo čeli štabi ljudi, ki so v času brez volitev "samo" poslovneži, sekretarji in kako drugače bolj ali manj navadni smrtniki. Volilna mrzljica je močno aktivirala domišljijo in spremenila navade ljudi. Zene možem več ne naročajo: "Glej da se ne boš zapil do pozne ure!" in jim več ne očitajo ljubice, ampak jim zdaj menda ukazujejo: "Glej, da ne boš spet do polnoči lepil plakate." In če boste katerega od teh mož srečali z lestvijo na rami ali v prtljajniku, je tako opremljen zato, da lahko zleze čim višje in tam prilepi plakat s podobo ljubljene kandidata. Kajti sleherni politični nasprotnik nima vsak trenutek pri roki lestve in različni kandidati zato ostanejo na plakatih dlje časa neomadeževani.

KOSTANJEVICA - Turistično društvo v Kostanjevici je na večnamenskem prostoru med Krko in Studeno namestilo oviro zoper avtomobile. Kot v znamenje porajajoče se demokracije so prometno zaporo ponoči nemudoma podrl. Storiči so neznan in se ne ve, po čigavem ukazu in v čigavo korist so delovali. Lahko da je v ozadju kar kostanjeviški strankarski dvoboj ali mnogoboj, ali pa je oviro podrl kakšen dobrovoljček, ki mu je šlo na igranje, potem ko so pozno ponoči zaprli gostilne.

UKREPI - Minister Miha Jazbinšek je nedavno v Krškem napovedal, da bo slovenska vlada dobila kredit za ekološko sanacijo Vidma. Krčani bi od njega verjetno radi slišali obljube o kakšni drugi sanaciji krške papirnice. Kajti drugi sanaciji krške papirnice. Kajti drugi sanaciji krške papirnice. Kajti drugi sanaciji krške papirnice. Kajti drugi sanaciji krške papirnice.

Novo v Brežicah

PODPORA - Med številnimi brežiškimi kandidati za poslance v državni zbor ima trenutno največ podpore Ciril Kolešnik. Krščanski demokrati ga podpirajo, ker je njihov in bo zastopal interese stranke v parlamentu. Ni malo občanov, ki so se že odločili, da volijo zanj, ker bo potem odšel v Ljubljano. In končno, slišali smo, da se po razmišljanju preprostitih ljudi zgleduje tudi večina ostalih strank. Menda že resno razmišljajo o tem, da bi podprli kandidaturu CK.

NEZAUPLJIVI - Ker pričakuje odhod sedanjega izvršnika, se nekateri stranke že dogovarjajo o novi koaliciji in o novem predsedniku izvršnega sveta. Pravijo pa, da bodo še pred prevzemom oblasti poklicali na pomoč SDK, ki bo pregledal poslovanje občine. Oblast jim diši, grehi dosedanjih funkcionarjev pa ne preveč.

PLAKATOMANIJA - V teh dneh se ni treba čuditi, če vidite zdravnika, bivšega direktorja ali celo sednjega direktorja, ki lepijo po drevesih, mostovih in ograjah barvaste plakate. Najpogosteje so na njih naslikani oni sami. Ker pa na najbolj vidnih mestih prostora ni na pretek, so se spustili v plakatni boj. Zelenim so plakate prelepili krščanski demokrati, esdepejcem eldesovci, tem pa so ga iz maščevanja spet prelepili esdepejci. Stranka LDS je menda kar zakupila ograjo gradbišča in nanjo nalepila ogromen plakat z geslom "Prihodnost ni črna". To je res geslo stranke, vendar so Brežičani iz njega že razbrali posebno simboliko. Da prihodnost ni črna, namreč piše točno pred občino.

NEODVIŠEN KANDIDAT - Marko Zupančič, sodnik in vodja enote sodišča v Brežicah, je edini samostojni in nestrankarski kandidat za poslance državnega zbora v 6. volilni enoti. Zaradi tega bo na volilnih lističih v vseh volilnih okrajih od Brežic do Trbovelj in od Novega mesta do Vinice. Takole ga je v svoji grafiki upodobil brežiški slikar prof. Miroslav Kugler.

Pomagajte si sami in minister vam bo pomagal

Zdole — turistična vas

ZDOLE — Pokopališča so na koncu naš skupni kraj. Urejšajo jih živi in so ogledalo kraja. Zato se zavzemite in to ogledalo očistite. Tako je dejal Franc Čermelič 27. novembra zvečer na Zdolah pri Krškem domačinom, zbranim na okrogli mizi »Možnosti razvoja demografsko ogroženih območij«. S tem se je predsednik krškega izvršnega sveta odzval na petkovo tarnanje Zdolčanov o neurejenem vaškem pokopališču. Poleg tega pokopališča moti domačine tudi cesta. Taka, kot je, je preozka, če pa bi že bilo dovolj široko cestnišče, pri vsej stvari manjkajo banke. Kako naj se vozila na tej cesti srečujejo?

Bolj kot glede ceste so navzoči pričakovali od Čermeliča povsem jasno besedo o usodi zdolske kanalizacije. Od tedaj, ko so pred leti začeli in prenehali pripravljati gradnjo tega Zdolom potrebnega objekta, vse do danes vaške odplake nemoteno pronicajo v tla in od tu prihajajo na dan, kjer lahko, vsekar na neprimernem kraju. To so med drugim povedali na petkovi okrogli mizi, naslovljeni Korak k resnici. Mimgrede: gre le za eno iz serije okroglih miz, ki jih že dlje časa in ne samo pred volitvami organizirajo o različnih temah krščanski demokrati v krški občini.

Zdole, ki trudem ustvarjajo mit o sebi kot turistični vasi in ki so o svojem neokrnjenem podeželju posnele celo film, trenutno še čakajo, da se bo zganih laka vlada in prinesla jasen in uraden dokument o razvoju kraja oziroma kar celega območja. Franc Čermelič, tudi kandidat za poslance v državni zbor na listi Slovenskih krščanskih demokratov, je pozval domačine, naj k razvoju svojih vasi po svojih močeh pripomorejo sami. K temu je dodal, da se v prizadevanja za razvoj zdolskega območja že tvorno vključujejo tudi ustrezna republiška ministrstva.

L. M.

Poklon »malemu človeku«

Darja Lavtižar—Bebler v krški občini

SENOVO, KRŠKO — V krški občini je bila 27. novembra na celodnevem obisku Darja Lavtižar—Bebler, predsedniška kandidatka Socialistične stranke Slovenije. Dopoludne je obiskala rudnik na Senovem in ob tem je izrazila zadovoljstvo, da so ji omogočili pot med rudarje. Kot je dejala ob vrnitvi iz predgovornika, so jo rudarji »prepričali, da bi bila neumostno zapreti rudnik«. Dejala je, da je potrebno pred sprejetjem tako daljnosežne odločitve vprašati za mnenje ljudi, ki tam delajo.

Beblerjevi so v Krškem popoldne predstavili Labodovo tovarno Libna, zvečer pa ponudili stol za okroglo mizo v krškem kulturnem domu. Kot sta tu poudarila Beblerjeva in Primož Hainz, član delegacije socialistov, ki je bila tega dne pod vodstvom Beblerjeve na obisku v krški občini, se socialisti zavzemajo tudi za reševanje socialnih vprašanj, ki jih najbolj boleče občuti »mali človek«. V tej, kot tudi nekaterih drugih točkah se njihov program ujema z načrti drugih strank. Kot sta poudarila, pa so mnoge od današnjih »skupnih« strankarskih zahtev vendarle prvi postavili in zapisali na Slovenskem ravno socialisti, šele za njimi so to storili drugi.

Na okrogli mizi so imeli obiskovalci priložnost slišati načrte in zagotovila posavskih poslanskih kandidatov socialistične stranke.

L. M.

»Nihče vas ne bo silil v občine«

Na dveh koncih krške občine o lokalni samoupravi — Če naj bi imeli manj pravic, bodo ostali pri starem — »Znajdi se!« naj ne bo glavni vir — Regija

SENOVO, KOSTANJEVICA — Ko Slovenija snuje nove občine, naj ravna premissi. Državljani mora jasno povedati ceno in prednosti nove lokalne samouprave, in če vsaka od sedanjih krajevnih skupnosti ne bo imela v bodočih občinah toliko pravic, kot jih ima sedaj, ostanemo pri sedanjem načinu organiziranja. Tako so menili v sredo na javnih razgovorih o lokalni samoupravi. Ob isti uri so ju organizirali na Senovem demokrati in v Kostanjevici liberalni demokrati iz Krškega.

Ljudi zanima zlasti finančna plat. Kot so menili v Kostanjevici, ne kaže reorganizirati lokalne samouprave, če bi bili stroški v novem sistemu večji. Na Senovem so rekli, da bi bilo zanimivo vedeti, kdo bo plačeval delovanje bodočih občin. Najbrž se bo država te obveznosti otepla, češ da ni denarja, in občinam bo ostal način financiranja po načelu »Znajdi se!«. V slovenski metropoli živi administracija z nekaterimi ministri vred potratno, medtem ko je drugod manj razkošja. Na Senovem so še menili, da s sedanjo reorganizacijo občin skuša država speljati vse niti odločanja v eno samo središče, Ljubljano.

MED RUDARJI — Darja Lavtižar—Bebler je na Senovem, kjer je nekoč žive la nekaj časa, obiskala premogovnik. Pogovarjala se je z rudarji na samem izkopu in potem v celoti prehodila razmeroma strmo in razdrapano pot nazaj na površje Zemlje in se tako hočeš nočeš na kraju samem seznanila z delčkom knapovskega vsakdana. Na sliki: Beblerjeva z rudarji globoko v rudniški jami. (Foto: L. M.)

enakomerno. Nedopustno je, da bi ga z uvedbo novih občin dali samo enim, so menili na Senovem. Zato niti na Senovem niti v Kostanjevici verjetno ne bodo pristali na novo organiziranost, dokler ne bodo imeli črno na belem pravične delitvene bilance. Le-ta pa bo več ali manj nepotrebna, če bo občina Krško tudi »po novem« ostala taka, kot je, za kar je nekaj zanimanja med prebivalstvom. Pravico, da ostanejo pri se-

• Na obeh pogovorih so gostitelji s simpatijami govorili o bodoči regiji Posavje in ob koncu o decembrskih volitvah. Na Senovem sta se predstavila Jože Senica kot poslanski kandidat za državni svet in Milan Venek, ki kandidira za državni zbor. V Kostanjevici sta se predstavila Branko Janc, kandidat LDS za državni zbor, in Jože Dušak, kandidat LDS za državni svet. V Kostanjevici sta v pogovoru med drugimi sodelovala Tone Anderlič in dr. Pavel Gantar.

danjem organiziranju, očitno imajo, saj jim jo je na Senovem v sredo zagotovil še Tone Kramarič, podpredsednik skupščinskega odbora za lokalno samoupravo. Rekel je: »Nihče vas ne bo silil v nove občine!« L. M.

ODBORI DELAVNI

BRESTANICA, ROŽNO - Ob koncu prejšnjega tedna so v navzočnosti poslanskega kandidata Franca Čermeliča ustanovili v Brestanici in Rožnem krajevni odbor slovenskih krščanskih demokratov. V Brestanici odboru predseduje Branko Pribožič in v Rožnem Darko Jazbec. Po ugotovitvah občinskega odbora SKD Krško, v okvir katerega spadata omenjena nova krajevna odbora SKD, vsi že dokaj številni strankini krajevni odbori v občini dobro delujejo.

»Brez regij ne bo šlo!«

Tako so ugotavljali Posavci na okrogli mizi

BREŽICE — »Regionalizem v Evropi je odgovor na ekonomijo, ki ni upoštevala identitete posameznih regij. V Sloveniji ni več dvoma o tem, da bomo regije imele, dogovoriti se moramo samo še o njihovi vsebini,« je v uvodu k okrogli mizi o regijah dejal član državnega predsedstva dr. Dušan Plut. Menil je, da je treba ob naraščajoči centralizaciji, ki ima močne argumente z gospodarskega in profinitnega vidika, upoštevati tudi narodnogospodarski vidik in tradicionalno poseljenost Slovenije. Razgovoru, ki sta ga pripravila Svet posavskih občin in Studio Brežice, sta se odzvala tudi dr. Igor Vrišer, član strokovne komisije za pripravo zakona o lokalni samoupravi, in mag. Stane Vljaj, sekretar skupščinskega odbora za lokalno samoupravo.

Ohlapnost 143. člena ustave dopušča možnost, da se občine ne združijo v širše lokalne samoupravne skupnosti. Snovanci zakona o lokalni samoupravi so zato proti uvedbi občin, če ne bo hkrati regij, saj bi taka ureditev 5-krat povečala centralizacijo. »Čeprav se nekateri politiki zavzemajo za 22 do 25 regij, menim, da bi bila bolj groba delitev na 18 ali celo na 12 regij veliko bolj ša. Obstajajo tudi razmišljanja o 8 regijah ali celo samo o treh,« je pojasnil dr. Vrišer.

Med udeleženci okrogle mize je bilo kar nekaj kandidatov za poslance, po-

leg njih pa še nekaj vidnejših predstavnikov iz posavskih občin. Bili so si edini, da mora Posavje še naprej ostati regija, in opozarjali na grozečo centralizacijo in na nemoč lokalnih interesov pri vplivanju na naložbe iz državnega proračuna. Zanimalo jih je, kako bo država reševala zahteve mest, kot je Krško, da postanejo mestne občine, čeprav ne ustrezajo določenim kriterijem. »Naj država oblikuje upravo za ljudi, da ne bodo v nedogled hodili nekam po nekaj,« se je jezil Mirko Avenak iz Brestanice. Mag. Stane Vljaj je na okrogli mizi poudaril, da bi morali upravne okraje nasloniti na že obstoječe in uveljavljene pokrajine. »Izpostave državne uprave bodo na sedežih sedanjih občin, z modernizacijo pa se bodo preselile tudi v manjše občine. Krajin se z referendumom odločijo za občino, potrdi pa jo državni zbor, da bi tako preprečil nastajanje občin, ki niso sposobne same živeti. Po njegovem bo treba spremeniti tudi določilo v slovenski ustavi, ki v nasprotju z evropsko listino zelo ozko opredeljuje pristojnosti občin.

B. DUŠIČ-GORNIK

PRIJATELJSKA POMOČ ZA BEGUNCE

KRŠKO - Pred dnevi so v Krškem prejeli pomoč, ki jo je poslala občina Obrigheim, s katerim Krško sodeluje že vrsto let.

Zdravje se spleča zavarovati

»Dodatno zdravstveno zavarovanje se bo najbolj obrestovalo ostarelim in kroničnim bolnikom,« je v Brežicah dejal minister Božidar Voljč

BREŽICE — Zeleni Brežic so v soboto popoldne pripravili razgovor z ministrom za zdravstvo in socialno varstvo dr. Božidarjem Voljčem, ki je navzočim predstavil osnovne značilnosti novega sistema zdravstvenega zavarovanja. Pojasnil jim je, v katerih primerih je dodatno zavarovanje brezplačno, kdaj pa bo treba doplačati 5, 15, 40 ali celo 50 odstotkov stroškov. Znova je poudaril, da je prav, da novi sistem steče takoj po novem letu. Pogodbe o dodatnem zavarovanju se najbolj spleča skleniti starejšim in ljudem s kroničnimi obolenji.

Ivanu Dirnbeku iz Društva bolnikov z ankilozirajočim spondilitisom je med drugim predlagal, da se o posebnih popustih za zdravljenje in preprečevanje te bolezni poskusijo dogovoriti z zavarovalnico. Minister Voljč tudi ni mogel dati razveseljivega odgovora na vprašanje o zdravstvenem zavarovanju državljanov, ki so zaposleni na Hrvaškem ali so si tam prislužili pokojnino.

»Ne vem, s katerim zakonom bi to reševali. Skoraj je bolj, da ljudje tam

postijo delo in tu živijo od podpore,« je bil pesimističen dr. Voljč. Dodal pa je, da želijo zavarovalnice opremiti zdravstvo z računalniki. Ministrstvo vztraja na uporabi enotnih obrazcev, da ne bi bilo prevelike zmede.

Prisotni so se zatem dotaknili še nekaterih zelenih tem, od hidromelioracij, nevarnosti intenzivnega sadjarjenja, dimnikarske službe, oporečne vode,

Dr. Božidar Voljč

gradnje HE na Savi, komunalne depojne, hitre ceste za Krško in do posegov na kmetijska zemljišča ob meji. Posebej so opozorili na 10 ha veliko depojno peritnega pepela, ki ga je tovarna Videm odložila v Vrbinu. Deponija, ki leži v brežiški občini, je nepokrita in ni zavravnata s terenom. Zeleni trdijo, da imajo meritve o žarčenju in dokaze o sušenju dreves.

B. D.-G.

DELEGACIJA CDU IZ OBRIGHEIMA

KRŠKO - Krški občinski odbor SKD je nedavno sprejel delegacijo iz občinskega odbora CDU iz Obrigheima. Gostje iz Nemčije so med drugim obiskali strankarske prireditve v Krškem, Črnomlju in na Raki, kjer je bila udeležba članov in simpatizerjev tradicionalno dobra. Delegacija CDU, ki jo je vodil Gothard Kaiser, podžupan Obrigheima in ki je obiskala dom upokojencev, je v Krško pripeljala pomoč za begunce.

Koga bodo volili Brežičani?

Kandidati za poslance in kandidatne liste

BREŽICE — Poleg znanih osmih kandidatov za predsednika države se bodo brežiški volilci (volilna enota 6, okraj 5) v nedeljo odločili tudi za eno izmed naslednjih imen kandidatnih list ozioroma za enega izmed naslednjih kandidatov za državni zbor:

MARKO BELINGAR (Združenje »Svoboda, mir in ekološki razvoj« Slovenije), **STANISLAV ZLOBKO** (Združena lista — Delavska stranka, Demokratična stranka upokojencev, Socialdemokratska unija in SDP Slovenije), **MIHA ISTENIČ** (SOPS — Slovenska obrtno podjetniška stranka), **ALEKSANDER SEVER** (DEMOS — Krambergerjeva združena lista, Domovinska narodna stranka — DONS, Slovenska obrtno podjetniška stranka — SOPS, Republiška stranka Slovenije — REP. SS, DEMOS stranka), **SLOBODAN SOKOLIČ** (Slovensko ekološko gibanje — SEG), **ŠKILJO BISER** (Gibanje za občo demokracijo — GOD), **MARKO ZUPANČIČ** (neodvisni kandidati), **ADOLF KORBER** (Narodni demokrati, Slovenska gospodarska stranka), **ALOJZIJSUŠIN** (Socialistična stranka Slovenije — SSS), **ANTON KODERMAČ** (Liberalna stranka — LS), **JOŽEF VOVK** (Slovenska ljudska stranka — SLS),

JOŽE STIBRIČ (Slovenska nacionalna stranka — SNS), **SLAVKO DEŽELAK** (Stranka neodvisnih), **MARJAN ŠETINC** (LDS — Liberalno demokratska stranka), **KAREL RECER** (Socialdemokratska stranka Slovenije — SDSS), **FRANCE VLAHOVIČ** (Liberalno demokratska stranka Slovenije — LDSS), **IVAN ŠREKL** (Krščanski socialisti, DS Naprej, Svobodna stranka), **CIRIL KOLEŠNIK** (Slovenski krščanski demokrati — SKD), **MIRKO KUNSEK** (Republiška zveza Slovenije), **HRVOJE ORŠANIČ** (Zeleni Slovenije) in **KARL FILIPIČIČ** (Demokrati — Demokratska stranka).

Kandidati za člane državnega sveta v posavski volilni enoti (št.20) pa so: **JOŽEF SENICA**, profesor telesne vzgoje iz Brežic, **IVAN TOMŠE**, predmetni učitelj iz Brežic, **ANTON ZEVIK**, inž. kmetijstva s Čateza, **PETER ZORČIČ**, zdravnik specialist iz Velikih Malenc, **VLADO DERŽIČ**, politolog iz Dvorc, **JOŽE DUŠAK**, bančni uslužbenec iz Krškega, **FRANC GLINŠEK**, sekretar za komunalno infrastrukturo v Krškem in **MARJAN KURNIK**, predsednik sevnškega izvršnega sveta. Tudi na tem seznamu bodo volilci obkrožili samo enega kandidata.

B. D.-G.

ŽE 100.000 m² V SLOVENIJI JE ZAŠČITENO S PROTIOJLNO, PROTIMADEŽNO, VODOODBOJNO ZAŠČITO za:

klinker, žgano glino, keramične ploščice in izdelke iz granita, marmorja, cementa, ... Naše sredstvo je impregnator, ki ne ostane na površini, zaščiti pa jo za več let.

Naziv izdelka je: **T49 PROTEKTOR**
Poiščite ga v naslednjih trgovinah: **PIONIR**-trgovina **PIMEX** Novo mesto, **MIRNA KOMERC (MIKO)** Sevnica, **CIT Brežice**, **Funžgarjeva 15**.

Proizvajalca: **TILIA ... Ljubljana, M. Beličeve 125**
☎ 061/272-315, fax: 061/274-160

Brez denarja obsojeni na bolezen?

Vse kaže, da bo s 1. januarjem 1993 vendarle začel veljati nov sistem zdravstvenega varstva, ki uvaja tudi nov sistem prostovoljnega zavarovanja. Pobuda, naj bi začel izvajanja zakona preložili za tri ali še raje za šest mesecev, je najprej naletela na hladen sprejem v pristojnem skupščinskem odboru, potem pa je sedanji slovenski parlament ni bil pripravljen uvrstiti na dnevni red. Na koncu jo je, vendar na rep seznama, tako da je bilo jasno, da je pred volitvami ne bo obravnavala. Sonja Lokar, predsednica omenjenega skupščinskega odbora, je v petek v Novem mestu dejala, da Zdržena lista od pobude ne bo odstopila in jo bo takoj sprožila tudi v novem parlamentu, saj je zanj več tehničnih razlogov.

Ko so zakon sprejemali, so ljudje premalo vedeli, za kaj gre. Takrat se je tako govorilo v glavnem le o privatni praksi, pa o zdravniški zbornici in morda še o tem, kako povečati skrb vsakega posameznika za lastno zdravje, ki je sedaj v Sloveniji dejansko mnogo premajhna. Da tako pomembna stvar, kot je zdravje, ne bo več dostopna vsem pod enakimi in razmeroma ugodnimi pogoji, se je večina zavedla šele, ko se prišlo zavarovalnice na dan s ponudbo o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju. Koncept je posnet po tujih zgledih in to tam, kjer ga opuščajo in se poskušajo približevati sistemu zdravstvenega varstva, kakršnega smo do včeraj imeli mi.

Skupine, ki se jim po novi zakonodaji ni treba prostovoljno zavarovati, pa bodo vseeno imele polno zdravstveno zavarovanje, so zelo redke. "Prostovoljno bi se moralo zavarovati tudi 10 do 15 odstotkov tistih, ki imajo tako nizke dohodka, da bi jim prostovoljno zavarovanje vzelo 10 do 15 odstotkov vsega, kar zaslužijo mesečno. Če bodo ljudje pred dilemo, ali plačati otroku malico ali se prostovoljno zdravstveno zavarovati, se zna zgoditi, da bo marsikdo tvegala in se ne bo zavaroval. Če bodo takega človeka udarile resne bolezni, bo sledilo tisto, kar poznamo iz Amerike: če nimaš dokazov, da ga lahko plačaš, ti odklonijo celo nujen poseg. Takšnega zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji vendar nečemo in je treba dobiti čas, da se zakon, ki ga je spravila skozi parlament Demosova večina, o čemer zdaj nočejo te stranke nič vedeti, spremeni," pravi Lokarjeva.

Predstavniki zavarovalnic medtem ljudi silijo, naj pohitijo z zavarovanjem - upokojenci se morajo odločiti do 5. decembra - in zatrjujejo, da brez pomoči ne bo ostal nihče, ker bodo za tiste, ki ne bodo zavarovani in storitev res ne bodo mogli plačati, imeli

rezervni sklad. Ali bo res tako, bomo šele videli. Zavarovalnice so se novemu položaju, ki zaenkrat pač velja, prilagodile in snubijo ljudi k prostovoljnemu zavarovanju z razmeroma ugodno premijo 12.000 tolarjev in z raznimi popusti za skupinska zavarovanja. Vprašanje je, koliko je ta ponudba realna.

Pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju, kot je urejeno sedaj, je vsekakor treba opozoriti še na eno domisljico države. Predsednik območnega sindikata Igor Vizjak opozarja, da če se podjetje odloči - nekaj je vendarle še takih "realsocialističnih" - da bo plačalo premijo prostovoljnega zavarovanja za svoje delavce, gre to v breme plačilne mase in je od te vsote treba plačati davek. Če podjetje najame avto za menedžerja na lizing, pa je to materialni strošek, od katerega država ne pobira davka. Če nedeljski volilni izidi ne bodo taki, da bi nova oblast malo tenkočutneje urejala takšne stvari in se lotevala sprememb, se nam zares slabo piše.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Kaj drži pokonci ta naš amaterizem

Iz teka se tretji mesec kulturne sezone 1992/93 in za nami je že lepa bera najrazličnejših prireditelj. Zvrstilo se so gledališke predstave, koncerti, pevski večeri, literarni nastopi, likovne razstave. Začeli so se abonmaji in bila so prva gostovanja, tudi mednarodna. Kulturno življenje ta čas že krepko utripa v prepoznavnem ritmu.

Se pred zimo se bodo s prvimi stvaritvami predstavili amaterji: člani pevskih zborov, gledaliških skupin in instrumentalnih ansamblov, ki bodo dali kulturnemu življenju bolj domač ton in barvo. Premier, koncertov, takšnih in drugačnih kulturnih večerov bo največ po novem letu, ko bo amaterizem prišel na dan z vsem, kar zmore in premore. In kot po stari navadi se bo vse zgostilo okrog Prešernovega dne. Tako pravijo napovedi.

Z amaterizmom se pravzaprav dogaja nekaj čudnega, komaj razumljivega. Paradoks. Kajti bolj ko ga prikrajšujejo za denar in možnosti delovanja, bolj je živ. Na vprašanje, zakaj tako, ni mogoče dobiti pravega odgovora in tudi ni prave razlage za to, kar se z amaterizmom dogaja. Naj bo namreč še tako skromen, nepotraten, ne more živeti samo od besed in obljub, četudi božjih.

Od česa amaterska kultura dejavnost sploh lahko živi, če ne od denarja? Ali od zadrega, fanatičnega entuziazma, ki naj bi še vedno bil v mnogih ljudeh, ali od silne sle nešteti posameznikov, da bi opozorili na svoje skrite talente in se uveljavili? Kdove. Ali

je nepreklicno res samo to, da amaterizem oživlja in živi, ker hočejo ljudje prepevati, muzicirati, igrati, skratka, se aktivno udeleževati?

Ne, res je tudi, da se pojavljajo nove pevске in druge skupine in da je v teh skupinah čedalje več mladih in starejših ljudi. Ali je delo v kulturi odgovor na štisko, ki jo porajajo ti negotovi, krizni časi? Pač zato, ker ljudje iščejo v kulturnem delu uteho za tisto, kar jim je vsakdanje življenje odtegnilo? Ali nemara samo zato, ker so, preprosto, Slovenci, že od nekdaj vajeni vsega hudega in potrpeti, torej vsega siti, le kruha ne, predvsem duhovnega?

Nekaj mora biti v teh naših ljudeh, v stotnih slovenskih meščanov in podeželanov, da zapravljajo prosti čas za najbolj nedonosno stvar na svetu - za kulturo, za udeleževanje v amaterskih oblikah kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja.

Kakorkoli že, tudi na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju je tako, da bi kulturni amaterizem širjal, če bi bil odvisen samo od denarja, ki ga zagotavljajo občinski proračuni. Če že ne bi širjal, pa bi zagotovo dajal manj, kot daje. Iz zagatnega nezavidljivega položaja ga rešujejo dobrotniki, mecene in sponzorji, kakorkoli jim že pravimo, s plačevanjem tistega, brez česar tudi večno zeleni entuziazem ne more preživeti.

I. ZORAN

Belokranjci ne bodo pozabili obljub

Na eni od številnih javnih tribun, okroglih miz in drugih zborovanj, ki so v zadnjem mesecu zvrstili v Beli krajini, je bilo rečeno, da bi morale biti volitve v Sloveniji vsaj vsaki dve leti. Tako bi imeli Belokranjci, na katere v Ljubljani sicer radi pozabljajo, priložnost večkrat videti pomembne Slovence ter jim potožiti to in ono. Gostje pa bi jim bolj pogosto, kot če bodo volitve "le" na štiri leta, obljubili kaj sladkega. Prav obljub pa so ljudje od Kolpi v minulnem mesecu slišali več kot dovolj. Zato ne bi bilo odveč, ko bi si vsaj nekatere med njimi bolje zapomnili, zlasti tistih, ki bodo po volitvah zasedli pomembnejše stolčke in bodo lahko veliko naredili, da bo obljubljeno uresničeno.

Belokranjce je zanimalo predvsem, kaj bodo ljudje tam daleč z one strani Gorjanec storili za njihovo sončno deželico od Kolpi, če bodo izvoljeni. Zlasti so želeli slišati odgovore kandidatov za predsednika slovenske države. Povedati velja, da so se pred volitvami Bele krajine "usmilili" kandidati Demokratske stranke Jelko Kacin, Slovenskih krščanskih demokratov Ivo Bizjak, Socialdemokratske stranke Slovenije - France Tomšič, Liberalno-demokratske stranke dr. Ljubo Sirc ter Slovenske ljudske stranke dr. Stanko Buser. Trem kandidatom pa, vsaj kolikor je bilo znano do nastajanja teh vrstic, do volitev ni oz. ne bo uspelo najti poti čez Gorjanec. To so nadstrankarski Milan Kučan, socialistka Darja Lavtižar-Bebler in ngradna demokratka dr. Alenka Žagar-Slana. So tako prepričani o svoji zmagi ali pa morda o porazu?

In za kaj bodo lahko po volitvah prišli za jezik tiste, ki niso skoparili z obljubami? Jelko Kacin je zatrjeval, kako se splošno živeti ob meji, hkrati pa je priznal, da ne more in ne sme odgovoriti, kdaj se bodo s Hrvati dogovorili o spornih zadevah. Redkobesedni Ivo Bizjak ni kaj prida obljubljal, zato pa so toliko bolj njegovi strankarski kolegi, ki so zatrjili, da želijo Belo krajino izkoristiti tako, da ne bo ostala "jug" Slovenije. Tudi France Tomšič je o tem, kaj naj bi storil za Belo krajino, raje molčal. Ne ve se, ali iz previdnosti ali iz neznanja. Kaj je obljubljal dr. Stanko Buser, najbolje vedo tisti, ki so ga sli poslušali. Na Dolenjski list za njegovo "predavanje" ni prišlo nikakršno vabilo. Dr. Sirc pa je prišel v Belo krajino, ko je naš časopis že potoval proti tiskarni.

Zaključek v enem stavku: v šopku sladkih besed Belokranjecem so se znašle predvsem obljube o pomembnosti dežele pri nadaljnjem razvoju države ter celo razcvetu. Res škoda, da ne bodo volitve že čez dve leti. V tako kratkem času ostane spomin svež celo pozabljivcem.

M. BEZEK-JAKŠE

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 3. XII.

SLOVENIJA 1

9.35 - 12.10 in 14.10 - 1.40 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 PROGRAM ZA OTROKE
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
TINA IN NEJC V ETNOGRAFSKEM MUZEJU

10.50 ŠOLSKA TV:
ANALITIČNA MEHANIKA (9/52)
ANGLEŠČINA - FOLLOW THROUGH, 2. lekcija
MUZZY, ANGLEŠČINA ZA NAJMLAJŠE (9/20)

12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.25 VIDEO STRANI
14.35 NAPOVEDNIK

14.40 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 IZ ŽIVLJENJA STRANK, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
EBBA IN DIDRIK, švedska nadalj. (9/9)
ŽIV ŽAV

18.30 ZE VESTE..., svetovno izobraževalna oddaja

19.05 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 PREDSEDNIŠKI KANDIDATI Z VOLIVCI

22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 TEDNIK

0.10 SOVA
0.10 DRAGI JOHN, amer. naniz., 33. epizoda
0.35 ZASTRUPITVE V BLACKHEATHU, angl. nadalj. (1/3)
1.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.45 Sova (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Koper - 19.00 Video lestvica - 19.30 Dnevnik KP - 20.00 Besede, besede, besede (TV igrice) - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (46. epizoda nemške naniz.) - 20.55 Podnebje in človek (zadnji del angl. poljudnoznan. serije) - 21.45 Umetniški večer: Rosencrantz in Guildenstern sta mrtva (angl. film)

PETEK, 4. XII.

SLOVENIJA 1

9.45 - 12.10 in 13.45 - 2.05 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 PROGRAM ZA OTROKE
MOJA DRUŽINA IN OSTALE ŽIVALI, angl. nadalj. (10/10)
MEDVEDEK NA OBISKU, lutkovna igrice, (1/3)

10.55 PODBEBJE IN ČLOVEK, ponovitev zadnjega dela

11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.00 VIDEO STRANI
14.10 NAPOVEDNIK

14.15 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
16.10 GOSPODARSKA ODDAJA: R & R, ponovitev

16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 IZ ŽIVLJENJA STRANK, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK, TOK, oddaja za mladostnike
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, FORUM
20.30 USPEH, nemška nadalj. (3/6)
21.15 SOVA
BAGDAD CAFE, amer. naniz. (8/15)

21.55 DNEVNIK 3, VREME ŠPORT
22.30 SOVA
ZASTRUPITVE V BLACKHEATHU, angl. nadalj. (2/3)
VRNITEV VALÉNTINA, amer. film

SLOVENIJA 2

16.35 Sova (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Maribor - 19.00 Jazz in blues - 19.30 Dnevnik RAI - 20.00 Koncert simfonikov RTV (prenos 1. dela) - 20.45 Gozdarska hiša Falkenau (47. epizoda) - 21.10 Studio City - 22.40 Portret Marie Callas

SOBOTA, 5. XII.

SLOVENIJA 1

7.25 - 12.10 in 14.05 - 1.50 TELETEKST
7.40 VIDEO STRANI
7.50 IZBOR
7.50 RADOVEDNI TAČEK
8.15 LONČEK, KUHAJ!
8.30 OSCAR JUNIOR (9/11)
8.35 UTONILO JE SONCE
9.15 KLUB KLOBUK
11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE

12.00 POROČILA
14.20 VIDEO STRANI
14.30 NAPOVEDNIK
14.35 TEDNIK, ponovitev
15.35 OSTRŽKOVE PRIGODE, italij. nadalj. (5/6)

16.15 NOVOSTI ZALOŽB
16.25 MARIJANA, franc. risanka (5/13)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 DOBER TEK! - KUHAJSKI NASVETI PAULA BOČUSEJA (13/22)

17.30 ALPE-DONAVA-JADRAN
18.30 DA NE BI BOLELO
19.00 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
20.30 ONA + ON
21.35 HILTON, BANGKOK, avstral. nadalj. (5/6)

22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.45 NAPOVEDNIK

22.50 SOVA:
POPOLNA TUJCA, amer. naniz. (7/28)
ZASTRUPITVE V BLACKHEATHU, zadnji del angl. nadalj.
MODRA SVETLOBA, amer. film
1.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.30 Tok tok (ponovitev) - 16.25 Sova (ponovitev) - 17.45 Poglej in zadeni - 18.30 Domači ansambli: Kvintet Gorenjci in Miha Dovžan - 18.55 Cirkuski festival v Monte Carlu (2. del) - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00 Tosca (posnetek iz Rima) - 22.00 Ko sem zadnjikrat videl Pariz (amer. film) - 23.55 Video strani

NEDELJA, 6. XII.

SLOVENIJA 1

8.20 - 13.50 in 14.50 - 0.45 TELETEKST
8.35 VIDEO STRANI
8.45 PROGRAM ZA OTROKE
ŽIV ŽAV, ponovitev
9.35 VOLITVE 92
9.55 PROGRAM ZA OTROKE
EBBA IN DIDRIK, šved. nadalj. (9/9)
10.25 NAŠA PESEM 92
11.05 SPREHODI PO STARI LJUBLJANI, ponovitev 7. oddaje

11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.05 SLOVENSKI MAGAZIN
12.35 DOMAČI ANSAMBLI: KVINTET GORENJCJI IN MIHA DOVŽAN, ponovitev

13.05 VOLITVE 92
13.25 BEGUNCI, TU Z NAMI
13.40 VIDEO STRANI
15.15 NAPOVEDNIK

15.20 Maksim Gorki: ŽIVLJENJE KLIMA SAMGINA, ruska nadalj. (10/14)
16.30 VOLITVE 92
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 VRHJANKA SOBA, amer. film
18.50 TV MERNIK
19.05 RISANKA
19.15 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ZRCALO TEDNA

20.30 ZDRAVO
21.35 O PRAZNIKI, 1. oddaja
SVETI MIKLAVŽ
21.50 VOLITVE 92
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 VOLITVE 92
23.25 SOVA:
DRUŽINA ADDAMS, amer. naniz. (3/16), ČB
SAM SOBOTA, angl. naniz. (1/6)

0.45 VOLITVE 92
VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2
14.30 Video strani - 14.40 Sova (ponovitev) - 15.55 Napovednik - 16.00 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Druga godba - 20.30 TV prodaja nepremičnin - 20.35 Clive James v Dallasu (angl. dok. oddaja, 3/3) - 21.25 Leninov vlak (TV nadalj., 2/4) - 22.10 Mali koncert - 22.20 Športni pregled - 22.50 Video strani

PONEDELJEK, 7. XII.

SLOVENIJA 1

9.00 - 12.10 in 15.20 - 0.55 TELETEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.25 PROGRAM ZA OTROKE
10.15 USPEH, ponovitev nemške nadalj. (3/6)
10.55 MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
15.35 VIDEO STRANI
15.45 NAPOVEDNIK
15.50 SLOVENSKI MAGAZIN, ponovitev
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
RADOVEDNI TAČEK
UTONILO JE SONCE (6/6)
OSCAR JUNIOR, naniz. (10/11)
ZLATI PRAH

18.20 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.50 MOJA KNJIGA O DŽUNGLI, nemška poljudnoznan. serija (14/27)

19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ODDAJA PO VOLITVAH
21.00 MEDNARODNA OBZORJA: NEMČIJA
21.45 DOKUMENTAREC MESECA
CELJANKA MED LJUDOŽERCJI
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA:
KORAK ZA KORAKOM, amer. naniz. (1/13)
SAM SOBOTA, angl. naniz. (2/6)
ZNAKI ZODIAKA, nemška naniz.

SREDA, 9. XII.

SLOVENIJA 1

9.45 - 12.10 in 14.20 - 0.20 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH
DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER (6/20)
ENCI BENCI NA KAMENCI
11.00 SESTRE, ponovitev amer. nadalj. (1/7)
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
14.35 VIDEO STRANI
14.45 NAPOVEDNIK
14.50 OMIZJE, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
KLUB KLOBUK
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA - SODOBNI NEMŠKI FILM
ZBOGOM, LAŽNI PARADIŽ
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 NAPOVEDNIK
22.50 SOVA:
RADIO FM, amer. naniz. (11/13)
SAM SOBOTA, angl. naniz. (4/6)
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2
15.40 Video strani - 15.50 Osmi dan (ponovitev) - 16.40 Sova (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Maribor - 19.00 Psiho - 19.30 Dnevnik HTV - 20.00 Športna sredi

SLOVENIJA 2

16.00 Video strani - 16.10 Sova (ponovitev) - 17.30 Športni pregled (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Ljubljana - 19.00 Videošpon - 19.30 Dnevnik RAI - 20.00 Pari (TV igrice) - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 48/53) - 21.00 Gospodarska oddaja: Made in Slovenia - 21.30 Sedma steza - 22.00 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah (9. oddaja) - 22.40 Ciklus filmov znanih režiserjev: Roger Corman: Krvoločna mama (amer. film) - 0.10 Talk show

TOREK, 8. XII.

SLOVENIJA 1

8.40 - 12.10 in 14.10 - 1.10 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.05 ŠOLSKA TV, ponovitev
11.10 SEDMA STEZA, ponovitev
11.40 DA NE BI BOLELO, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.25 VIDEO STRANI
14.35 NAPOVEDNIK
14.40 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILMSKIH FRESKAH, ponovitev 9. oddaje
15.20 KRVOLOČNA MAMA, ponovitev amer. filma

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
LONČEK, KUHAJ!
PRVI USPEHI
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER, amer. naniz. (11/20)
ENCI BENCI NA KAMENCI
O ČUDEŽNEM ZDRAVILU

18.40 MOSTOVI
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 OSMI DAN
21.25 NOVOSTI ZALOŽB
21.40 SESTRE, amer. nadalj. (1/7)
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.05 SPREHODI PO STARI LJUBLJANI, zadnja oddaja

23.30 NAPOVEDNIK
23.40 SOVA:
HAGGRAD II, angl. naniz. (7/7)
SAM SOBOTA, angl. naniz. (3/6)
1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2
13.40 Video strani - 13.50 Mednarodna obzorja: Nemčija (ponovitev) 14.30 Dokumentarec meseca: Celjanka med ljudožerci - 15.10 Sova (ponovitev) - 16.50 Svet poroča - 17.30 Slovenci v zamejstvu - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Koper - 19.00 V službi rock n rolla - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00 Pari (TV igrice) - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 49/53) - 21.00 Glasba, show in cirkus: Portret princeze Diane - 22.00 Omizje - 0.00 Svet poroča (ponovitev) - 0.40 Video strani

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe, društva in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, s prejetem na seji dne 20. 10. 1992 (sklep objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 52/92),

JAVNO RAZGRNEN

OSNUTEK SPREMEMBE PROSTORSKO UREDITVENIH POGOJEV ZA NOVO MESTO (IZVEN MESTNEGA JEDRA) IN SUBMESTNA SREDIŠČA

v času od 9. 11. 1992 do 9. 12. 1992:

- v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, I. nadstropje ter
- v krajevnih skupnostih Gotna vas in Žabja vas.

(sprememba se nanaša na prostor ob Belokranjski cesti, med stanovanjsko pozidavo Žabje vasi in Gotne vasi, za potrebe bencinske črpalke in spremljajočih dejavnosti)

JAVNA OBRAVNAVA

osnutka dokumenta bo: - v sredo, 9. decembra 1992, ob 18. uri v prostorih krajevnih skupnosti Žabja vas v Žabji vasi, skupno za obe krajevni skupnosti.

Do poteka javne razgrnitve osnutka lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska 2.

Na javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutka dokumenta, ki bodo dokument podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Vijudno vabljeni!

**Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto**

NEVERJETNO!

VORWERK PARNAD

BOŽIČ 1992

Vse stranke, ki so kupile VORWERK sistem za čiščenje v času do 30.9.1992, čakajo prijetna presenečenja! POHITITE IN CIMPREG POKLIČITE na tel. (061)573-479, 191-231, int. 382 (od 9. do 12. ure); IZJEMOMA LAHKO POKLIČETE TUDI OB SOBOTAH (od 8. do 12. ure)!

Miklavžev knjižni sejem

Tradicionalna prireditev poteka v dvorani OŠ Sentjernej — Danes gost sejma pesnik Šmit

ŠENTJERNEJ — Velik del kulturne dvorane v šentjernejški osnovni šoli je spet namenjen knjigam. Od večeraj namreč poteka tradicionalni šentjernejški knjižni sejem, imenovan tudi Miklavžev. Letošnji sejem je po vrsti že dvanajsti in tudi tokrat eden najpomembnejših kulturnih dogodkov v tem kraju. Na razstavnih panojih je okoli 500 naslovov knjig, prikaz novejših produkcij slovenskih knjižnih založb.

Sejem je s knjigami, ki so seveda vse tudi napredaj, oskrbela knjigar na Mladinske knjige iz Novega mesta. Ponudba obsega raznovrstno literaturo za šolsko in ostalo mladino ter za odrasle, od leposlovnih do poljudnoznanstvenih del in priročnikov. Poudarek je na knjigah za otroke in temu primerna je tudi izbira, ki obsega tako rekoč vse, od slikanic in pobarvanj za najmlajše pa do pesmi in pripovedi za večje otroke, osnovnošolce. Marsikaj, kar je na tem krajevem knjižnem sejmu na ogled in hkrati v nakup, je primerno za obogatitev domače knjižne police in tudi za darila. Miklavž prav gotovo ne bo v zadregi, ko bo izbiral reči za obdaritev otrok, in tudi dedek Mrzab bo lahko pravočasno nabavil primerna darila za čas, ko bo on na vrsti za dobrotništvo. Sejem bo namreč odprt do vključno sobote, 5. decembra.

Podobno kot vsako leto bo imel tudi letošnji šentjernejški knjižni sejem svojega posebnega gosta. To bo pesnik Jože Šmit, ki je napisal za mladino veliko zbirko pesmi in zbirko, za zadnjo, Dedek Ježek in Minibaba, ki je izšla pred kratkim v počastitev 70-letnice njegovega rojstva, se bo predstavil šentjernejškim in orehoviškim šolarjem. Pesnik Šmit bo prišel na knjižni sejem oz. v šentjernejško osnovno šolo danes, v četrtek, 3. decembra, dopoldne. Najprej bo prisluhnil programu, ki

JOŽE ŠMIT, 70-LETNIK — Doma je iz Trak pri Rogatcu, vasi, ki jo je v eni od svojih pesmi tako opisal: »V takem sem rodil se kraju, / ki ni bil podoben rajju«. Osnovno šolo je obiskoval na Donački Gori, gimnazijo v Ljubljani, na Dunaju pa je študiral gozdarstvo. Med drugo svetovno vojno je bil nemški mobiliziranec, a je pobegnil k zaveznikom, nato pa se pridružil partizanom. Z njimi je prehodil Dalmacijo, Liko in slovenske gozdove. Po vojni je študiral primerjalno književnost. Dalj časa je bil novinar, potem pa v službi pri Mladinski knjigi. Urejal je tudi Cicibana. Izdal je nad deset pesniških zbirk za odrasle in še več knjig za mladino. Znano je tudi njegovo prevajalsko delo.

ga pripravljajo učenci, nato pa se bo predstavil še sam. Ni treba posebej poudarjati, da bo srečanje s pesnikom, ki je znal prisluhnuti otrokom in se živeti v njihov svet, o čemer govori številne njegove zbirke pesmi za otroke, zelo zanimivo in mu bodo učenci radi prisluhnil. Tako kot tudi on rad prisluhne mladim na srečanjih z njimi. I. Z.

Odprli so nov muzejski prostor

Gost slovesnosti ob 40-letnici kočevskega muzeja je bil minister za kulturo Borut Šuklje — Bogatejši za šest Jakčevih del

KOČEVLJE — Z otvoritvijo razstave Božidarja Jakca »Risbe z zasedanja Zbora odposlanec slovenskega naroda v Kočevju od 1. do 3. oktobra 1943« je kočevski muzej, ki letos praznuje 40-letnico svojega delovanja, slovesno odprl tudi svoj novi razstveni prostor v Šeškovem domu. Med govorniki na otvoritvi je bil minister za kulturo Borut Šuklje, med vabljenimi gosti pa tudi soproga pokojnega Božidarja Jakca, Tatjana Jakac, ki je kočevskemu muzeju ob njegovem jubileju podarila šest Jakčevih risb.

Direktor kočevskega muzeja Ivan Kordiš je povedal, da je muzej za obnovo prostorov v Šeškovem domu pridobil približno 100 m² velik prostor, ki ga bo uporabljal za občasne razstave. Skupno imajo sedaj 300 m² razstavnih površin, na katerih je možen ogled stalne razstave kulturno-zgodovinske zbirke in zbirke NOB, v prihodnjih treh mesecih pa tudi zbirke podarjenih risb Božidarja Jakca. Povedal je še, da je bila s pridobitvijo novih prostorov muzeja, ki ima tudi arheološko in etnološko zbirko, končana prva faza obnove Šeškovega

doma, ki naj bi postal kočevski kulturni hram. Podobno je zbranim zatrdil kočevski župan dr. Mihael Petrovič, ki je dejal, da je končni cilj obnove Šeškovega doma usposodobitev odra in obnova dvorane ter s tem vrnitev gledališč.

Borut Šuklje je dejal, da Kočevju nihče ne more zanikati pomena, ki ga ima za zasnove slovenske državnosti, in tudi ne žalostne usode, ki je ta kraj in okolico spremljala do danes. Izrazil je upanje, da Kočevje ne bo ostalo mesto spomenik, ampak da se bo v njem razvijala tudi živa kultura. O pomenu razstavljenih Jakčevih risb je avtor postavil zbirke, dr. Iztok Durjava iz Muzeja novejših zgodovine v Ljubljani, povedal, da je njihov pomen toliko več-

ji, ker so filmski posnetki z zgodovinskega tridnevnega zasedanja Zbora odposlanec izredno slabi.

M. LESKOVŠEK-SVETE

40. OBLETNICA MUZEJA — Ob jubileju kočevskega muzeja, ki so ga slavnostno obeležili z otvoritvijo novega muzejskega prostora in z razstavo Jakčevih risb s kočevskega zasedanja zbora odposlanec, je bil navzoč tudi minister za kulturo Borut Šuklje. (Foto: M. L.-S.)

Bera 3. Likovne delavnice Krke

Otvoritev razstave danes v Krkini galeriji

NOVO MESTO — Razstavo del, nastalih v tretji Likovni delavnici Krke, ki je bila sredi letošnjega oktobra, so pripravili in jo bodo odprli danes, v četrtek, 3. decembra, v razstavnih avli Krkine poslovne hiše v Ločni. Otvoritev bo ob 13. uri s kulturnim programom, ki ga bosta izvedla harfistka Mojca Zlobko in flavtist Cveto Kobal. O produkciji letošnje Likovne delavnice in razstavljenih delih bosta govorila umetnostna zgodovinarja in kritika Janez Mesesnel in dr. Milček Komelj.

V tretji Likovni delavnici Krke so ustvarjali akademski slikarji Milan Butina, Vida Slivnik-Belantič, Alenka Sottler, Stefan Galič in Jože Marinc ter slikar domačin Jože Kotar. Njihova dela bodo v razstavnih avli Krke na ogled predvidoma dva meseca, do konca januarja 1993.

Zdaj ima tudi Novo mesto svoje lutkovno gledališče

Minuli četrtek ga je odprla Pika Nogavička — Prvo predstavo, igro Piščanček Franček v režiji Zdenke Uzelac, so mladi obiskovalci lepo sprejeli

NOVO MESTO — Kdo se je ne bi spomnil, tiste deklice s pegastimi obrazom in izvijajoče strlečimi kitkami iz pšeničnih las, bistrice in dobrosrčne male posebnice, ki ima nadnaravno moč in rada vihari na konju, Pike Nogavičke, naslovne junakinje po vsem svetu priljubljene mladinske pripovedi izpod peresa švedske pisateljice Astrid Lindgren? Prav takšna, kot so si jo mladi bralci zapomnili, je minuli četrtek popoldne na Prešernovem trgu v Novem mestu razjehala improviziranega konja in z mikrofonom v roki stopila med otroke, ki so pred Domom kulture ob zvokih novomeškega pihalnega orkestra s svojimi starši čakali na otvoritev prvega novomeškega in doljenjskega lutkovnega gledališča in njegovo prvo lutkovno predstavo. Pika Nogavička se je potem s svojim konjem povzpela na zunanji balkon Doma kulture, kjer jo je čakal občinski kulturni minister Danijel Brezovar, da sta skupaj opravila najpomembnejše dejanje popoldneva: razglasila za odprto lutkovno gledališče, mu dala ime Pika Nogavička in vse navzoče povabila na predstavo.

In že se je na odru velike dvorane Doma kulture začela odvijati zgodba iz živalskega sveta, ki pripoveduje, kako je mali piščanček Franček spoznaval svet okoli sebe, bil sprva otroško naiven in neveden, nazadnje pa mu je uspelo spregledati zahrbtno namere prilizovalske zvitorpe lisice, da bi si iz njega pripravila obed. Predstava je trajala kake pol ure in več kot zadovoljila otroke, starše in druge obiskovalce, ki so napolnili dvorano. Še več, otroci so se vanjo tako vživeli, da so skupaj s piščančkom Frančkom doživljali njegovo zgodbo in nezdode, kar so sproti pokazali zdaj z glasom, zdaj s ploskanjem. Predstava je tekla gladko in brez večjih opaznih spodsrljavev, tako da je celotna ekipa, ki je predstavo pripravila in izvedla, uspešno prešla lutkovni krst. Igro je režirala Zdenka Uzelac, poleg nje pa so kot animatorji nastopili še Irena Bahor, Jana Špringer in Samo Grdčević, ki so lutke tudi izdelali.

Četrtekovi premieri je že naslednji dan sledila prva ponovitev igre Piščanček Franček na novomeškem lutkovnem odru, v torek, 1. decembra, pa še druga. Lutkovno gledališče Pika Nogavička namerava gostovati tudi na drugih odrih.

I. ZORAN

VESELO NA OTVORITEV — Tako je Pika Nogavička s svojim konjem minuli četrtek popoldne, ko se je začelo mračiti, vsa radoživca stopala po stopnicah v Dom kulture, potem pa s terase nad vhodom razglasila novomeško lutkovno gledališče za odprto in otroke povabila na njegovo prvo predstavo. (Foto: I. Zoran)

Božič na znamkah sveta

Filatelistično razstavo pod tem naslovom bodo 8. decembra odpli v novomeški frančiškanski knjižnici

NOVO MESTO — V knjižnici Frančiškanskega samostana v Novem mestu, ki jo vodi prizadeveni knjižničar Felicijan Pevec, bodo v torek, 8. decembra, ob 18.45 odprli razstavo Božič na znamkah sveta, posvečeno izidu prvih slovenskih božičnih znamk. Na

kultura in izobraževanje

GOSTOVANJE Z USPEŠNICO

NOVO MESTO - V sredo, 25. novembra, je v novomeškem Domu kulture gostovala predstava Shafferejeve komedije Leticija in luštrek, ki so jo pripravili v Cankarjevem domu v Ljubljani. Predstava, v kateri igrajo Milena Zupančič, Polona Vetrin in Iztok Valič, je gledališka uspešnica, saj je doživela več kot petdeset ponovitev. V Novem mestu je gledališče Cankarjevega doma z njo gostovalo že spomladi.

ŠE ENKRAT NA OGLED "KRALJA LEARA"

NOVO MESTO - Dom kulture Novo mesto bo še enkrat organiziral ogled predstave Shakespearovega Kralja Leara v Cankarjevem domu v Ljubljani. Na predstavo, ki bo v četrtek, 21. januarja 1993, ob 19. uri, bo iz Novega mesta odpeljal poseben avtobus. Prijave za ogled te predstave bodo zbiral v sprejemni pisarni Doma kulture ali po telefonu 21-210 do ponedeljka, 7. decembra, obenem pa bodo dajali tudi ostale informacije.

Kip krasi šolo

Delo Mačja družina ustvaril kipar Dirk Heij

ŽUŽEMBERK — Na zelenici pri Osnovni šoli Žužemberk stoji že dva tedna velika skulptura Mačja družina, delo holandskega kiparja in slikarja Dirka Heija, ki živi že več let v Dragatušu v Beli krajini. Umetniku so pri ostavitvi njegove zamisli izdatno pomagali starši učencev, ki obiskujejo žužemberško šolo: prispevali so les, denar, drug material in tudi več ur prostovoljnega dela. Kip so na zelenico postavili v petek, 20. novembra, ob petnajstih, dve uri zatem pa so ga slovesno odkrili. Celotno akcijo je vodil Klub staršev za boljše šolo Žužemberk, ki je ob zaključku pripravil tudi piknik za vse udeležence.

Predstavitve mohorjevsk tudi pri nas

Minuli četrtek so knjižno zbirko Mohorjeve družbe predstavili v Novem mestu, danes pa jo bodo v prostorih občinske knjižnice in Sevnici

NOVO MESTO, SEVNICA — Mohorjeva družba, najstarejša slovenska založba, ustanovljena pred 140 leti — kot taka se je s svojo razvejeno in pestro dejavnostjo predstavila tudi na 15. Doljenjskem knjižnem sejnu letošnjega maja v razstavnih avli Krkine poslovne stavbe v Ločni — je v redni knjižni zbirki za leto 1992 izdala šest knjig. To so: Mohorjev koledar 1993, dr. Jože Smej: Psihologija vaškega župnika (142. zvezek zbirke Slovenske večernice), msgr. Alojzij Turk: Škof Janez Gnidovec, Bina Štampe Žmavc: Popravljalnica sanj, Ivan Razboršek: Slovenska kraslina umetnost in Erna Meško: Še bi vam rada povedala. Zanimivo zbirko je izdajateljica predstavila minuli četrtek v dvorani proštjskega doma na novomeškem Kapitlju, danes, v četrtek, 3. decembra, ob 17. uri pa bo taka predstavitev v občinski knjižnici v Sevnici.

Na predstavitvi v Novem mestu je med letošnjimi mohorjevskimi osrednja pozornost veljala knjigi o škofu Janezu Gnidovcu, doljenjskem rojaku iz Suhe krajine, ki ga je življenjska in službena pot privedla na jug nekdanje Jugoslavije, v Makedonijo, kjer je bil dolga leta škof v Skopju. Pisec msgr. Alojzij Turk, tako rekoč Novomeščan, ki je bil pred leti sam škof v Beogradu, je škofa

»Pojem, igram«

Še ena predstavitev najnovejše notne zbirke skladatelja Jakoba Ježa

LJUBLJANA — Skladatelj Jakob Jež, posavski rojak iz Boštana, je to jesen pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije izdal notno zbirko Pojem, igram, ki pomembno bogati slovensko zbirko skladb za mladinske pevске zbornice, predvsem mlajše. V zbirki je 32 skladb o živalih, igri, delu, slavu in letnih časih. Skladbe so povezane v osem štiristavnih ciklov, tako da gre za male suite. Namenjene so eno- in dvoglasnemu petju z (zelo raznoliko) glasbeno spremljavo ali brez nje. Med sodobnimi slovenskimi skladatelji je Jakob Jež že do zdaj najbolj zavzeto oblikoval sodobno podobo slovenske mladinske zborovske pesmi.

Prvo predstavitev, in o njej smo že pisali, je Ježeva najnovejša notna zbirka doživela pred tedni na seminarju za vodje mladinskih pevskih zborov v Ljubljani, in sicer jo je udeležencem predstavil kar sam avtor. Za širšo predstavitev pa je Zveza kulturnih organizacij Slovenije poskrbela ta teden, v torek, 1. decembra. O njej so spregovorili muzikolog Borut Loparnik, skladatelj Jakob Jež in Mitja Gobec, urednik zbirke Izbrana dela slovenskih skladateljev, v kateri je Ježeva zbirka izšla kot njen 35. zvezek. Zvočno podobo notne zbirke Pojem, igram pa so predstavili violinist Brane Brezavšček in sopranistki Neda in Željka Martič.

I. Z.

kanja najrazličnejših ornamentov in okrasov, in v okviru tega avtor posebej v obliki primerkov za prvine, motive, kompozicije in ostalega podaja praktične predloge in napotke, kako se dela lotiti.

I. ZORAN

GLEDALIŠKA IGRALNICA

NOVO MESTO - Ob četrtek popoldne se glasbena soba v novomeškem Domu kulture spremeni v gledališko igralnico. Pod vodstvom Staše Vovk, tajnice ZKO in dolgoletne amaterske igralkice, se "igra" gledališče devet nižješolcev iz novomeških osnovnih šol. Delajo najrazličnejše vaje: iz hoje, dihanja, vedenja, izgovarjave besed. Tako, kot se vse začne v pravem gledališču. Vse to so namreč osnove, ki jih je treba obvladati, preden se začnebralne vaje. "Ko bodo učenci osvojili te osnove, bomo začeli pripravljati predstavo, morda že kmalu po novem letu", pravi Vovkova.

Pod južnim križem

Antologija emigrantske proze

Slovenska zdomska, še posebej pa emigrantska literatura je ostajala dolgo polstoletje zunaj vsakršnega zanimanja naše uradne literarne pozornosti, kritike in celo literarne zgodovine. Še več, bila je prepovedana in preganjana, na črnem indeksu rdeče inkvizicije; niti črtniti se ni smelo o njej. Po demokratizaciji Slovenije pa se je razbilo tudi ta tabu, odprli so se vsi dostopi do prisiljeno zamočanega, v knjigar-nah pa je vse več knjig tistih naših ljudi, ki so morali zapustiti domovino.

To jesen je Mohorjeva družba v Celju izdala obsežno knjigo Pod južnim križem, antologijo slovenske emigrantske proze za obdobje 1945—1991, ki jo je pripravila in uredila tržaška profesorica Zora Tavčar. Gre za prvo antologijo slovenskih emigrantskih pisateljev po drugi svetovni vojni, ki je izšla v Sloveniji. Vanjo je urednica uvrstila 40 avtorjev in zajela samo tiste pisatelje, ki so morali po letu 1945 iz domovine. V knjigi torej ni ne poznejših emigrantov in ne prejšnjih staronaselelencev. V izboru tudi ni piscev, ki so ob pesniškem ali dramskem ustvarjanju občasno napisali tudi kak drobec v prozi, ter tistih, ki niso ustrezali merilom, npr. da nimajo izdelanega literarnega profila.

Uvrščeni avtorji so predstavljeni z odlomki iz daljših literarnih stvaritev, ki pa so vsebinsko zaokroženi. Ker so po slogu, pisateljskih prijemih in kvaliteti dokaj raznoliki, je urednica pri izboru del poleg kriterija umetniške veljavnosti upoštevala tudi motivno zanimivost in vsebinsko pričevalnost. Vsak avtor je predstavljen tudi s fotografijo, kratko označljivo pisateljskega ustvarjanja iz literarnozgodovinskega vidika ter z biobibliografskimi podatki, kar sta za knjigo prispevala dr. Martin Jevnikar in dr. Helga Glušič, slednja še krajši esej o knjižnem ustvarjanju slovenskega zdomstva.

I. ZORAN

V TOREK SPET ABONMA

NOVO MESTO - V torek, 8. decembra, zvečer bo v Domu kulture tretja abonmajska gledališka predstava v tej sezoni. Ob 19.30 bo na sporedu slovenska noviteta Kaj pa Leonardo?, tragikomedija pisateljice in dramatika Evalda Flisarja, uprizorila pa jo bo Mestno gledališče ljubljansko. Cena izvenabonmajske vstopnice je 450 tolarjev; nekaj vstopnic je še na voljo in jih je možno kupiti v predprodaji.

VLOM BREZ HASKA - Med 22. in 25. novembrom je nekdo na Golušniku vlomil v vikend Novo-meščana Jožeta F., vendar je odšel prazen rok. Z vlomom povzročene škode je za 10 tisočakov.

TATVINA NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI - 26. novembra je neznan storilec na železniški postaji ob Kolodvorski ulici v Črnomlju s kretinim ukradel napravo za osvetljevanje signalov. Železničarji so ob vsaj dva tisočaka.

UKRADEL MOŠKO KOLO - Še neznan storilec je 28. novembra izpred Dolenjke trgovine na Mirni ukradel moško kolo s petimi prestavami in tako Mirenčana Cveta K. prikrajšal ne le za 10.000 tolarjev vredno prevozno sredstvo, ampak tudi še za kak par obuval.

ODPELJAL MOTOR IN ČELADO - 28. novembra zvečer je neznanec na Baragovem trgu v Trebnjem zifaknil kolo z motorjem in čelado, s tem pa 14-letnega Petra O. iz Malega Vidma oškodoval za 30.000 tolarjev.

OSTAL BREZ GORSKEGA KOLESA - Z dvorišča v Družinski vasi je v času med 24. in 26. novembrom izginito gorsko kolo, last Jožeta Z. Vozilce je vredno 40.000 tolarjev.

V OKNO ZALUČAL KAMEN - 19. novembra okoli 20. ure je neznan storilec vrgel kamen v okno stanovanjske hiše Ivana Z. iz Bušnje vasi in mu tako povzročil za 10.000 tolarjev škodo.

UKRADEL PLOHE - Enega od novembrskih dni je nekdo izkoristil za tatvino plohov in opažnih plošč, ki jih je zidar Dušan Z. hranil v opuščeni stanovanjski hiši v Zabji vasi. Da je šlo za večjo količino materiala, prča tudi povzročena škoda; ocenili so jo na 200.000 tolarjev.

TAT V GARDEROBI - 15-letni Gorazd R. iz Dobruške vasi je imel 23. novembra v garderobi novomeške športne dvorane pod Marofom spravljeno ročno uro in denarnico, v njej pa 50 DEM in 100 tolarjev. Vse skupaj mu je nekdo zmaknil.

OB LUČ IN MASKO - Anton N. iz Krivoglavice je 23. novembra parkiral svojo lada 1200 pred metliško Beti. V času, ko lastnika ni bilo, je neznanec z vozila odmontiral prednjo luč in plastično masko, eno z drugim je Antona N. oškodoval za 10.000 tolarjev.

S TRAKTORJI NA CESTO - Krajanom je žal, da so v akciji najbolj prizadeti potniki (na sliki čakajo na odstranitev zapore). Ti potegnejo krajšo tudi ob siceršnjih zaporah magistralke, ko je promet preusmerjen na regionalno ali tudi lokalno cesto. Obe sta namreč izredno neurejeni in nevarni za osebni, kaj šele za tovrni promet! (Foto: B. D.-G.)

Cestne zapore še naprej

Protest bodo Jeseničani ponavljali do podpisa

JESENICE NA DOLENJSKEM - Potem ko so krajanje Jesenic zamenjali na odgovor Ministrstva za promet in zveze ter Republiške uprave za ceste, so minulo soboto med 8. in 11. uro zaprli magistralno cesto Novo mesto - Obrežje, ter še lokalno in regionalno cesto, ki prav tako vodi skozi njihova naselja do hrvaške meje. Opozorilna zapora ni bila tako uspešna, saj so policisti usmerjali promet v Dobovo, tovrnjake pa so izločali že pri Čatežu. Krajanje so ogorčeni, ker se nihče od odgovornih v Ljubljani ni odzval na zaporo, čeprav je opozarjala na mnogo resnejše težave kot zapora v Šmarju-Sap. O nepremostljivih težavah, ki jih je tem krajanjem prinesla meja, smo že večkrat pisali, potrebno pa je še dodati, da odziva iz Ljubljane ni bilo niti na ponovno opozorilo, naj jih vendarle seznanijo, s potekom ureditve meja že

NA ČRNO USTRELIL SRNJAKA - PODGORA - 45-letni Martin T. iz Podgorja je utemeljeno osumljen, da je pred časom streljal na srnjaka, ki se je pasel v vinogradu. Lovsko družino Novo mesto naj bi bil tako oškodoval za 10.000 tolarjev.

Občina zaklepa vrata Sebastiana

Že znamenita novomeška picerija San Sebastian ostaja zaradi rednih kršitev poslovnega časa brez obratovalnega dovoljenja

NOVO MESTO - Že 22. junija letos je tržna inspekcija novomeške UIS naslovila na Sekretariat za družbeni razvoj Skupščine občine Novo mesto predlog za odvzem obrti Bojanu Brodniku, lastniku gostinskega lokala San Sebastian, danes je že moč zapisati, da se je poldrugo leto dolga vojna med picerijo in stanovalci na Presernovem trgu končala z zmago slednjih. Novomeški izvršni svet je namreč prejšnji teden sprejel odločitev o prenehanju obratovanja spornega gostinskega lokala.

San Sebastian je privrkat odprl vrata gostom lanskega 12. junija, že nekaj dni kasneje pa se je pričela do danes še neprekinjena serija pritožb stanovalcev Presernovega trga 14 do 16. Prvo med številnimi pisnimi pritožbami hišnega sveta so občinarji in inspektorji lanskega 22. avgusta. Ta in vsa naslednja pisanja imajo en sam skupni imenovalec: redno kršenje poslovnega časa lokala in s tem redno motenje nočnega miru in počitka. Resda je lastnik lokala Bojan Brodnik prigljal sekretariatu za družbeni razvoj poslovni čas obratovanja med 8. in 23. uro, kar je bilo celo v skladu s tedaj veljavnim odlokom o poslovnem času, vendar sekretariat takšne prigljalitve ni sprejel. Zavaljo številnih pritožb je obratovalni čas picerije določil med 8. in 22. uro, ob nedeljah in praznikih pa med 11. in 22. uro. San Sebastian se za ta »ur-nik« ni zmenil, lokal je bil praviloma odprt dolgo v noč, zalegla ni niti zahteva inspektorjev letošnjega 20. maja, s katero Bojana Brodnika opozarjajo, naj posluje v skladu z odlokom o poslovnem času in sklepom sekretariata. Odgovor temu je bila Brodnikova odpora, naj sekretariat za družbeni razvoj obratovalni čas podaljša, v približno istem času pa je taisti sekretariat obravnaval kar sedem prijav kršitev odpiralnega časa. Jasno torej, da prošnje ni odobril, še posebej, ker je že 22. ju-

nija tržna inspekcija na sekretariat naslovila predlog, naj se Bojanu Brodniku odvzame obrtno dovoljenje, v podkrepitev pa navedla, da je zoper lastnika picerije San Sebastian poslala občinskemu sodniku za prekrške že štiri predloge za uvedbo postopka.

Koliko resno je Brodnik ta predlog jemal, kaže podatek, da je prav v tem času zaprosil še za razširitev gostinske dejavnosti na sosednji Bučarjev vrt na Presernovem trgu 4. Z vlogo je uspel, saj je imel Stanislav Bučar izdano dovoljenje za uporabo vrta v gostinske namene, resda le začasno, in to do 15. oktobra. Eno z drugim pa je gnev in bes okoliških stanovalcev le še stopnjevalo, kajti zapiralne ure se ne v odprtjem v zaprtem delu San Sebastiana niso držali. Ko je imel sekretariat za družbeni razvoj črno na belem potrjeno, da je vseh pet postopkov zoper picerijo in njegovo odgovorno osebo pri sodniku za prekrške končanih s pravnomočno sodbo, ni bilo izbire. Upoštevanje določila obrtnega zakona, po katerem lahko pristojni občinski organ za tovrstne kršitve odloči o prenehanju obratovanja samostojnega obrtnika, je novomeški sekretariat ubral prav to pot.

Pod drobnogledom inspektorjev in sekretariata za družbeni razvoj pa sta bila minule tedne tudi gostinska lokala Kim in Oaza v Šegovi ulici.

Tamkajšnji stanovalci so se tudi v tem primeru pritoževali nad kršitvami obratovalnega časa, zadrževali so celo, da ne prvi ne drugi lokal nimata določenega poslovnega časa. Pokazalo se je, da njihova trditve drži le delno. Okrepčevalnica Kim, last Edvarda Lešana, ima na podlagi prigljalitve poslovnega časa izdano odločbo, po kateri je lokal lahko odprt med 7.30 in 22. uro, ob nedeljah pa med 13.00 in 22.00, medtem ko picerija Oaza, last Mojce Čepin, poslovnega časa ni prigljalila. Pozabljenost jo bo bržkone drago

• Že dolgo časa se bije boj o spremembi namembnosti lokala na Presernovem trgu, katerega lastnik je Skender Djeladini. Slednjega želja je, da predvideno česalnicu spremeni v picerijo, da ima resne namene, je dokazal s tem, ko je lokal v celoti že opremil. Sanitarni inspektorji načeloma proti takšni spremembi nima jo nič, pogoj zanjo pa je seveda soglasje sosedov, souprabnikov skupnega hodnika, za dostop do sanitarij. Za Djeladinija bo prav slednje od upoštevanju dosežanih izkušenj stanovalcev in tega, da je lokal le nekaj metrov oddaljen od San Sebastiana, zagotovo najtrši oreh.

stala, tržna inspekcija je o tej kršitvi že obvestila sodnika za prekrške. Resnici na ljubo pa velja dodati še nekaj: ob zadnji kontroli inspektorjev so bila vrata Oaze ob 22.40 zaklenjena, skoznje pa novih gostov niso več spuščali, medtem ko je bila okrepčevalnica Kim ob 22.30 povsem brez življenja. B. BUDJA

Lastnik »zasegel« ukradeni avto

NOVO MESTO, ŽUŽEMBERK - Srečno naključje je botrovalo temu, da je Novomeščan Marjan Zaletež približno poldrugi mesec potem, ko je izpred bloka izginil njegov jugo, avtomobil vendarle dobil nazaj. Med vožnjo po cesti skozi Ivančno Gorico je pred seboj nenadoma zagledal njemu tako znano vozilo. Nobenega dvoma ni bilo, da gre za njegovo. Sledil je avtu, ga potem, ko se je ustavil, zaparkiral, tako da novi lastnik poti ni mogel več nadaljevati, vmes pa urno stekel do telefona in o odkritju obvestil policiste. Klobočič je bil zatem hitro razvozljen.

Pred senatom novomeškega temeljnega sodišča se je minule dni znašel 21-letni Igor Fortuna s Sel pri Šumberku, sodnikom že znan zavojilo dveh tatvin v preteklosti. Tokrat ga je obtožnica bremenila kraje osebnega avtomobila Jugo Korral rdeče barve z registrsko oznako NM 153-573. Lanskega septembra je Fortuna od Novomeščana Milana Milanoviča kupil osebni avto Jugo Korral 55 rdeče barve. Vozilo je imelo močno poškodovano karoserijo, tako da je bilo potrebno zamenjati avtomobilsko školjko. A kaj, ko delov za Zastavina vozila pri nas tako primanjkuje. Prijatelji so Fortuni bojda pojasnili, da do školjke ne bo moč priti drugače kot s tatvino. In res, 25. novembra lani je Fortuna s skupino prijateljev proslav-

ljal nek rojstni dan. Pot jih je pozno zvečer zanesla še v Novo mesto. Bili so tudi na avtobusni postaji, a so bili lokali tam že zaprti. Fortuna se je tako s svojim fičkom sklenil odpraviti domov, ker je bil vinjen, si je izbral pot prek Straže. Med vožnjo mimo blokov v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu pa mu je pogled običal na pred bloki parkiranim jugu, ki je bil na las podoben njegovemu. Načrt je bil hitro skovan. Fička je parkiriral nekaj deset metrov vstran, vzel v roke izvijač in z njim razbil trikotno okence na jugu, nato je razstavil še ključavnico ter vozilo spravil v tek. Z jugom se je odpravil do doma, ga tam namer-no poškodoval s traktorjem, kar naj bi domače navedlo na misel, da je kupil še en star in razbit avto, ter vozilo spravil v garažo. Po nekaj dneh se je vrnil v Novo mesto po fička in ga prav tako odpeljal domov.

Štirje jugi ostali brez vetrobranskih šip

Tovrstnih tatvin je po Posavju vse več

KRŠKO - V zadnjih nočeh so se po Posavju znova namnožile tatvine vetrobranskih stekel z osebnih avtomobilov jugo. Pomanjkanje rezervnih delov za Zastavina vozila nekateri pač rešujejo po svoje, samo v prejšnjem tednu so krški policisti obravnavali štiri primere. Tako sta bili v noči na 23. november na parkirišču pred stanovanjskim blokom na Senovem ukradeni vetrobranski stekli z jugov NM 167-319 in NM 151-886, last Sama Benjeta oz. Vlada Grahovarja, oba doma s Senovega. Vsak sta oškodovala za 18.000 tolarjev. Le tri noči kasneje pa je žalosten opazoval svoj jugo z registrsko oznako LJ A9-839 Slavko Soldat iz Krškega. Niti to, da mu je sosed kriminalist, zmi-kavta ni odvrnilo od tega, da mu ne bi zmaknil prednjega stekla avtomobila. Ob vetrobransko šipo pa je bila te noči tudi Tatjana Tatalovič iz Pleterja, njen jugo z oznako NM 182-977 je izgubil na vrednosti najmanj 18 tisočakov.

ZMIKAVTU TRAKTORJA NA SLEDI - DOBOVA - V noči na 25. november je iz skladišča diskontne trgovine TKI Commerce v Dobovi izginil popolnoma nov traktor Same Fruttato s 75 konjskimi močmi, namenjen konsignacijski prodaji. Prodajalec, ljubljanski Cozmos, je oškodoval za 3,2 milijona tolarjev. Storitcu so posavski policisti že za petami.

Zmikavti zelo veseli daril

Odklenjeni avtomobili z denarnicami in torbicami v njih so vlomilcem in tatovom najlepše darilo

NOVO MESTO - Nepredvidnost, malomarnost in lahkomiselnost se naprej krepko pomagajo dolenskim nepridipravom do poceni zasluzka. Tako je Anita M. iz Trebnjega pustila 27. novembra dopoldne odklenjen osebni avto na Goljovem trgu. Vanj je vstopil zmikavci in Aniti odnesel osebne dokumente ter v avtu spravljeno zlatnino(!), skupne škode je za vsaj 60.000 tolarjev. Podobno radodaren je bil dan kasneje Ljubijančan Vojislav M., ki je na armaturni plošči odklenjenega osebnega avtomobila, parkiranega na Trški gori,

pustil denarnico. Tat je bil velikodušen: iz denarnice si je izbral le nekaj tolarjev in deviz v skupni vrednosti 20 tisočakov. Da pa za tatove tudi zaklenjena avtomobilska vrata niso večja ovira, je pokazal primer iz Prečne. Na avtomobilskem sedežu puščena ženska torbica je bila pač preveč mamljiva, da neznanec ne bi podlegel skušnjavi. V vozilo je vlomil in torbico s 4.000 tolarji odnesel v temo. Jožica Š. iz Ždinje vasi je bila tako ob okoli 15.000 tolarjev.

Niso pa na udaru zmikavtov in vlomilcev le avtomobili, temveč pa tudi stanovanjske hiše. Tako je 27. novembra nekdo iz hiše Julije Z. v Blatu ukradel denarnico z dokumenti in 12.000 tolarji. Kako in kdaj je prišel v hišo, nihče ne ve, bržkone pa stanovalci niso bili posebej previdni. Kot niso bili dovolj previdni v hiši Božidarja U. v Hudejah pri Trebnjem. 28. novembra je neznan storilec stopila v njegovo hišo, si v predalu »spodstola« 200 mark, za lepšo in bolj dišečo zunanost pa se je opremila še s stekleniko kolonjske vode.

PLINSKA PIŠTOLA ZADELA OTROKA

NOVO MESTO - V Dolenjskimi prodajalni športne opreme v Kidričevi ulici je prišlo 21. novembra do nezgode, ki se je končala z lažjo poškodbo 4-letnega otroka. S slednjim je Leopold L. prišel v trgovino in zaprosil trgovca, naj mu pokaže plinsko pištolo. Leopold jo je vzel v roko, pri tem pa se je sprožil. Plamen naboja je zadel kovinsko blagajno, se odbil v sina in ga zadel v predel levega očesa. Lažje ranjenega otroka so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

JUGO OBSTAL NA STREHI

BREŽICE - 54-letni Andrej Germovšek iz Nove vasi se je 28. novembra peljal z osebnim avtomobilom jugo po regionalni cesti od Brežic proti Bizelskemu. Med vožnjo ga je v blagem desnem ovinku zaneslo na levo, po tridesetih metrih drsenja je vozilo prevrnjeno na strehi obstalo na travniku. Voznik Germovšek se je v nezgodi hudo ranil, gmotno škodo pa so ocenili na 80.000 tolarjev.

K sodnikom zavoljo trganja volilnih plakatov

Novomeški policisti prijavili Marka F., Martina B. in Janeza P.

NOVO MESTO - Plakratna predvolilna vojna prehaja te dni v zaključne obratnice. Dokaj skrbno jo spremljajo tudi možje postave, za tiste, ki niso pripravljeni sprejeti pravil igre, imajo pripravljene predpisane ukrepe. Kot se je ondan zgodilo z novomeško trojico: Markom F., Martinom B. in Janezom P.

Omenjena trojka se je eno od minulih noči med 23. in 24. uro spravila nad lesena stojala in plakate Slovenske krščanske - demokratske stranke na novem novomeškem mostu med stavbo občinske skupščine in Roško cesto. Nekaj stajal so polomili in zbrcali po obrežju Krke, na njihovo nesrečo pa je ravnanje opazoval občan, ki je objestneje prijavil policistom, ti pa so zoper nje že spisali predlog za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške. Kot je slišati, so fantje stajala lomili, ker jim pač niso bili všeč na njih nalepljeni obrazi kandidatov.

DVA VLOMA V DVEH NOČEH

KOSTANJEVICA - V noči na 27. november je nekdo vlomil v prostore tukajšnjega zdravstvenega doma, ustanovo je zapuštal bogatejši za dva tisočaka, ki ju je našel v eni od omar. Le noč kasneje pa je bilo vlomljeno v prostore kostanjeviškega Jamarskega doma, od koder je izginilo pet litrov vina.

PRAVA CENA ZA VAŠE DELO

Signorol

Novorol

Etage

DO 50% PRIHRANKA

ZA TOPLOTO VAŠEGA DOMA

NAREDI SI SAM

KRKA NOVOTERM

Čakajoč na mejo, ki bo povezala

Meja, posebno če zareže med ljudi tako hitro in nepričakovano, kot je hrvaško-slovenska, predstavlja za bližnje prebivalce pravi šok. Tudi za Belokranjce je bil lanski 8. oktober, ko so bili vzpostavljeni trije mejni prehodi, mednarodni za cestni in železniški promet v Metliki ter prehod za obmejni promet v Vinici, pravi stres.

Ker se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha, Belokranjci pa znajo biti povrh vsega še zelo potrpežljivi, so vztrajno čakali, da bo meja, za katero sicer odgovorni zatrjujejo, da je najbolj odprta v Sloveniji, to zares postala. Danes, skoraj 14 mesecev po odprtju mejnih prehodov, se na meji ni pravzaprav nič rešilo. Belokranjci pri spremembah mislijo predvsem na tiste ustaljene poti izven mejnih prehodov, ki so jih uporabljali desetletja in stoletja, sedaj pa morajo nanje pozabiti, ker tam prehodi niso urejeni prehodi. In če so bili Belokranjci doslej še precej strpni do teh nerešenih vprašanj, postajajo sedaj vse bolj nestrpni in nezadovoljni. Prepričani so, da izgovori odgovornih Slovencev, češ da se morata o meji dogovoriti partnerja na obeh straneh, eden od njih pa je žal Hrvaška, ne držijo povsem.

Zaradi meje drugorazredni državljani?

Inšpektor za mejne zadeve in tuje pri UNZ Novo mesto Darko Postrak zanika, da ne bi smeli ljudje več uporabljati nekdanjih ustaljenih poti, ki povezujejo obe državi. Vendar so si morali pridobiti potrdilo o dvolastništvu ali pogodbo o najemu zemlje ali pa potrdilo o zaposlitvi na drugi strani meje. Pri teh ljudeh je problem rešen, ne pa tudi pri vseh ostalih, ki so v večini in so prej prav tako uporabljali eno od 14 ustaljenih poti, ki vodijo na drugo stran meje. Te poti so zanje sedaj neprehodne in bodo še toliko časa, dokler ne bodo rešeni postopki za maloobmejni promet. Še prej pa bo potrebno natančno določiti in izmeriti mejo, zlasti kopensko med metliško in ozaljsko občino, da bo sploh moč govoriti o maloobmejnosti. Na srečo vsaj ni spornih točk na belokranjski meji s Hrvaško, problem pa je, ker se marsikje ne ve natančno, kje poteka.

Dokler torej meja ne bo določena in odprta še kakšen obmejni prehod, bodo ljudje, razen prej omenjenih izjem, lahko pozabili na prehode kje drugje kot v Metliki ali Vinici. Tukaj pravzaprav ne bi smelo biti nič spornega, saj je vse razumljivo. Toda črke na papirju so eno, življenje pa drugo. Zgodil se namreč - in tudi v resnici se je zgodilo - da ima potrdilo o dvolastništvu kmet, ki pa je, kot večina belokranjskih kmetov, ostareel in že težko prime za kmečko orodje. Zato mu pri košnji ali delu na njivi onkraj meje priskočijo na pomoč otroci, kot so to počeli že leta doslej. To sicer ni prepovedano, a mejo morajo prestopiti na mejnih prehodih v Metliki ali

Vinici, pri čemer morajo narediti na desetine kilometrov, namesto da bi se odpeljali na njivo le nekaj sto metrov od doma po poljski poti. In če to tudi v resnici storijo, veljajo za tiste, ki so ilegalno prestopili mejo. Kazen jim, če jih seveda dobijo, ne uide.

To je eden od pomembnih razlogov, da postajajo Belokranjci vse bolj nestrpni, zlasti Metličani, ki imajo precej kopenske meje, medtem ko Črnomaljce vežejo s Hrvaško le trije mostovi, v Sodevcih, Vinici in Žuničih. Je mar potem čudno, da se iz najvišjih metliških občinskih vrhov vse pogosteje sliši, da so

drugorazredni državljani, in to ne le v odnosu obrobja do središča, ampak tudi v primerjavi enega z drugim obrobjem, na primer z ljudmi, ki živijo ob severni ali zahodni slovenski meji, saj zanje veljajo drugačna merila kot za prebivalce ob hrvaški meji. "Zakaj je onim priznana maloobmejnost, nam pa ne? Če že mi ne moremo imeti maloobmejnih propustnic, pa jih vzemimo še njim!" je bilo na nedavnem obisku v Metliki rečeno celo predsedniku slovenske vlade dr. Drnovšku. Kakšen odnos ima ta vlada do omenjenega vprašanja, je lepo pokazal kar predsednik sam, ko je pripombo preslišal. Šele na ponovno vprašanje, ali bodo morali še naprej kršiti mejne predpise ali bodo dobili propustnice in se normalno gibali, je Drnovšek priznal, da so takšne pripombe upravičene in da se bo zavzel, da bodo problemi čim prej rešeni. Metličani sedaj upajo, da bo res tako, kajti po njihovem niso vsega krivi le Hrvat. Predvsem pa jih zato, ker kršijo mejne predpise, ne kaznujejo hrvaški policisti, ker jih ob meji skorajda ni, ampak slovenski.

dimnikarski spor

Boj za brežiške dimnike

Ni še dolgo tega, ko je bila v Brežicah prava redkost, če si srečal dimnikarja, še posebno na vasi. Danes naletiš na može v črnih oblekah kjerkoli. V preteklem mesecu se je zmeda z dimnikarstvom v brežiški občini še povečala. Dimnikarji obiskujejo družine, podjetja in ustanove, vsi po vrsti pa zatrjujejo, da so edino oni pristojni za tako delo.

Menda je že kar tretjina občanov v preteklosti izgubila potrpljenje, si kupila ščetke in začela sama čistiti dimnike. Marsikje ne čisti nihče, nihče ne pregleduje gorilnih naprav in ne meri izpustov iz tovarniških dimnikov. Drugod spet se za to delo ponujajo dvoji dimnikarji.

Kot ugotavlja dimnikarski obrtnik Jelanič, ki je trenutno edini uradni izvajalec teh storitev, saj ima potrebno koncesijo upravnega organa, je stanje v brežiškem dimnikarstvu vse slabše, dimnikarji pa se morajo ukvarjati z vsem drugim namesto s svojim strokovnim delom. V spore okrog dimnikarstva je seveda vključena tudi politika, boljše rešeno, če ne bi bilo nje, verjetno sporov sploh ne bi bilo.

Zeleni Brežic so že spomladi začeli opozarjati, da je treba dimnikarsko službo urediti, jasno določiti, kdo je zanjo odgovoren in pri podeljevanju koncesij upoštevati zlasti ceno in strokovnost. Pritrdimo jim lahko, da pri tej dejavnosti ne gre samo za čiščenje dimnikov, temveč tudi za preglede kurilnih naprav, merjenje dimnih izpustov, svetovanje o varčevanju z gorivom, požarni varnosti in zmanjšanju onesnaževanja. Danes so prepričani skupaj z zasebnim dimnikarskim podjetjem Energetski servis iz Brežic, da dimnikarski

obrnik Ivan Jelanič iz Sevnice ne more sam vzpostaviti reda na brežiškem koncu.

V brežiških upravnih organih so očitno drugačnega mnenja. Na osnovi natečaja, predloženega programa dela, ponujenih plač delavcem in cenika so z avgustom podelili pristojnost Jelaniču. Ta je zavihal rokave in se lotil dela. Ker se dimnikarji iz brežiškega podjetja niso hoteli zaposliti pri njem, je sprejel druge delavce. Na kritike, da še vedno za dimnike in varnost ni poskrbljeno, odgovarja z ogorčenostjo. "Tako velikega in zane-marjenega okoliša ne moremo urediti v 2 do 3 mesecih," trdi. Pravi tudi, da mnogi zasebniki ne dovolijo čiščenja, ker to opravljajo sami, poleg tega pa jim že cel mesec "v zelje hodijo" še dimnikarji Energetskega servisa, ki po tovarnah, hišah in ustanovah raznašajo pogodbe in ponudbe z nižjimi cenami. Opozarja tudi, da se v Brežicah krši zakon in pravilnik o dimnikarski službi. Nekdanji dimnikarji opravljajo delo brez koncesije in ne plačujejo nobenih davkov. V takem neredu je Dimnikarstvo Jelanič potrošilo že vse rezerve in mu grozi finančni zlom. Zato ni čudno, da opozarja izvršni svet, da mu je dolžan omogočiti normalne pogoje za delo, za katerega ga je obvezal.

Da so med tistimi, ki ilegalno prestopajo mejo, v večini res domačini, pove tudi podatek, da je v letošnjih desetih mesecih prestopilo ali želelo tako prestopiti mejo med črnomaljsko, metliško ali novomeško občino in Hrvaško 413 ljudi. Od tega je bilo v novomeški občini manj kot 10 ilegalnih prehodov, vsi ostali pa na belokranjski meji. Med "ilegalci" je bilo 187 slovenskih in 176 hrvaških državljanov. 46 jih je bilo iz BiH, trije Makedonci in en Španec. Inšpektor Postrak ne zanika, da je bilo precej primerov, ko so se hoteli ljudje izogniti carinski kontroli. Da pa ne bi bilo napak razumljeno: Belokranjci nikakor niso proti dobro varovani meji s Hrvaško, zlasti še, dokler se razmere v preostanku bivše Jugoslavije ne uredijo. Marsikateri si niti ne upa pomisliti, kaj bi se lahko dogajalo ob tej meji, če ne bi bila tako dobro varovana. To pa nikakor ne pomeni, da ne bodo še naprej zahtevali uveljavljanja pravic domačinov za svobodno gibanje. Morda si je težko predstavljati, kdo vse bi prestopal našo južno mejo, če ne bi bila zavarovana. Zelo zgovorne so številke. Na treh belokranjskih mejnih prehodih so v desetih mesecih zavrnilo 987 ljudi. Največ, kar 426, jih je bilo brez dokumentov, prevladovali pa so Hrvat. Zanimivo, da so prišli na mejo brez dokumentov celo dva Nemca in dva Američana. 390 zavrženih je bilo brez sredstev za preživljanje, 171 pa brez vizuma za potovanje v tretjo državo. Sicer pa je bilo kar 555 zavrženih državljanov BiH. Ko se bodo razmere v Hrvaški uredile, bodo pritiski na slovensko južno mejo še večji. Postrak domneva, da bo najbrž veliko zlasti ekonomskih emigrantov iz drugih držav.

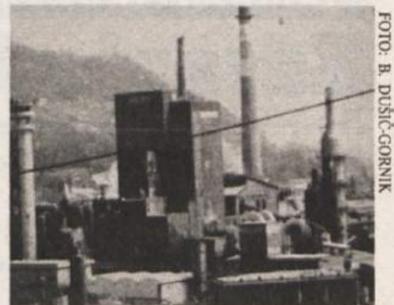
Če so nekateri pomembni slovenski politiki, ki so zlasti zadnje čase pogosto prihajali v deželico ob Kolpi, zatrjevali, da se Beli krajini prav zaradi bližine meje v prihodnje obetajo rožnati časi, pa so nekateri bližino meje hoteli izkoristiti že sedaj. Predvsem v svoj in manj v prid Belokranjcev. Tako se je eno od gorejskih podjetij spomnilo, kako bi razvijalo turizem v Beli krajini, in med drugim ponujalo tudi organizirane nakupe v prodajalnah v Karlovcu, okrog katerega je takrat še pošteno pokalo. Nedavno so dobili v Črnomelju ponudbo univerzitetnega profesorja in docenta z ljubljanske Filozofske fakultete o raziskovanju prostorskih učinkov hrvaško-slovenske meje. Lepo, da sta se spomnila na

Belokranjce, a kaj, ko sta takoj pripomnila, da bo morala občina na leto za raziskavo odšteti 300 do 400 tisočakov. Človeku pride mimogrede na misel, ali je ta meja črnomaljska ali slovenska. Ironija pa je predvsem v tem, da meja danes predstavlja bolj oviro kot prednost, ki je Belo krajino zaprla v nekakšen žep, namesto da bi jo odprla svetu. In sedaj naj bi Belokranjci za raziskave o takšni meji, ki jim je vsaj zaenkrat bolj v kazni kot v nagradi, še dodatno plačevali iz svojih žepov, ki so precej plitkejši od slovenskega povprečja?

Zaradi vsega tega postajajo mnogi tudi vse bolj nezaupljivi. In če so po eni strani veseli, ko se kdo spomni priti v Belo krajino s kakšnim pametnim razvojnim programom, gotovo nimajo radi prišlekov, ki prihajajo z drugačnimi, skrivnostnimi nameni. Uradni krogi te prihode ne poimenujejo obiski, ampak incidenti. Letos je bilo do konca oktobra na vseh 546 km slovensko-hrvaške meje 46 incidentov, od tega 26 le na belokranjski, ki meri dobro desetino omenjene meje. Le eden je bil povzročen iz Slovenije, ko se je na Hrvaško razširil gozdni požar, vsi ostali pa s hrvaške strani. Kar trinajstkrat je šlo za kršitev zračnega prostora, enajstkrat so incident povzročili policisti ali vojaške osebe, ki so prestopile mejo z orožjem izven mejnega prehoda, enkrat pa hrvaško podjetje. Na srečo razen v požaru ni bilo nikoli materialne škode in nihče ni bil poškodovan. Zanimiva pa je posebnost, da lahko hodijo hrvaški policisti nadzorovati hrvaško ozemlje pri Radatovičih čez slovensko ozemlje. Ta prehod je dogovorjen med ministrstvi obeh držav, seveda pa imajo lahko policisti le osebno orožje ter po Sloveniji še spremstvo slovenskih policistov.

Naj bo kakor koli že, zagotovo drži, kot je nedavno dejal dr. Drnovšek, da meje med Slovenijo in Hrvaško ne bo moč premakniti. Drže tudi besede inšpektorja Postraka, da meja prinese več negativnega kot pozitivnega za ljudi ob njej. Za dokončno ureditev pa so potrebni čas, denar in kanček tradicije. Na vse to bodo morali Belokranjci žal še nekaj časa čakati, čeprav, kot pravijo, nič več križemrok. Predvsem bodo, zatrjujejo, bolj vplili proti Ljubljani, da so konec koncev še vedno v Sloveniji.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Dimnikarji ne čistijo v tovarnah samo dimnikov, temveč opravljajo tudi meritve dimnih izpustov, preverjajo kurilne naprave ter tako preprečujejo požare in onesnaževanje zraka.

Druga stran s sekretarjem za gospodarski razvoj Slobodanom Ninkovičem na čelu zatrjuje, da je osnovni cilj vseh zapletov na slab glas spraviti krščansko demokracijo v Brežicah. Že iz tega je več kot očitno, da dimnikarske službe v občini ne usmerjajo dimnikarji niti ne uporabniki njihovih storitev, temveč zagotovo nekateri politični in morda tudi materialni interesi. Glede na to, da so volitve pred vrati, lahko upamo, da se bodo zadeve sčasoma le umirile in se razpletle v korist občanov.

Čeprav je občinska skupščina na zadnjem sklepnem zasedanju sprejela priporočilo, da se delo omogoči vsem zainteresiranim dimnikarjem, pa velja podvomiti v opravljanje dimnikarskih storitev po tržnem načelu. Tega tudi zakon ne dopušča, saj gre za dejavnost posebnega družbenega pomena. Če pa bi se v občini vendarle odločili za več izvajalcev, jim bodo morali natančno določiti okolišje. Morda bo po volitvah tudi v Brežicah kaj več poslušala za takšno rešitev.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

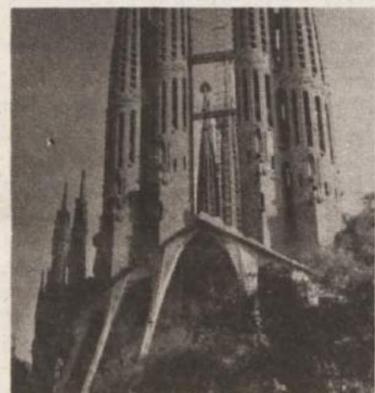
V deželi, kjer je turist kralj

Vretje v balkanskem kotlu je slovenske turistične sanje sesulo v prah. Pričeti bo treba znova in drugače. Znebiti se bo treba domišljavosti, da znamo vse in najbolje. Kar se turizma tiče, imamo zgledov po svetu dovolj in z nekaj trezne presoje bi lahko izbirali le najboljše.

Za mano je osemdnevni izlet po Španiji oziroma po Kataloniji, njenem turistično najbolj razvitem delu. Poln svežih vtisov bi lahko ure in ure opisoval, kaj vse na takem izletu človek vidi in doživi, a potpisov smo brali že precej. Tako prekladam moje španske slike in premišljam. To niso navadne turistične razglednice. Ne, to so moji portreti iz Španije. Na eni sem s krono na glavi na sprejemu na srednjeveškem gradu, na drugi v veseli družbi v nočnem klubu, pa spet s krono pri odpiranju steklenice na srednjeveškem banketu in nazadnje še na večerni zabavi na španski haciendi, kjer je moj portret izdelan tako, kot bi bil natisnjen na naslovnici francoskega modnega časopisa Vogue. Ovitki, v katere so portreti vloženi, pripovedujejo o krajih, kjer sem preživel večere. Organizatorji so iz kančka človekovega samoljublja, želje po tem, da bi s sabo ponese delček vzdušja in stremjenja po tem, da bi v množici drugih turistov vendarle ohranili nekoliko intimnosti, znali spretno stakiti posel za svoje fotografe ter neopazno vsaditi v turistovo prtljago propagando, ki bo s portreti šla iz rok v roke in govorila: pri nas je turist osebnost, je kralj.

Na zatonu množičnega turizma

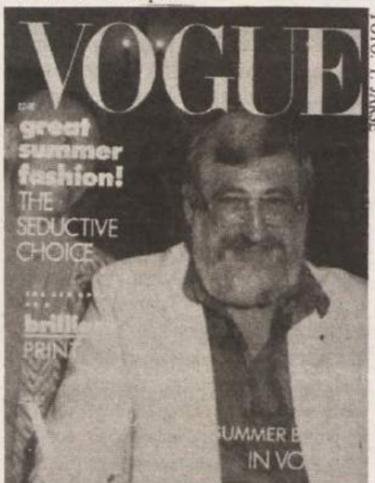
Organizatorjem španskega turizma gre marsikaj na roke, nenazadnje dolga sredozemska obala in ugodno podnebje. Sezona se zaključuje oktobra in novembra in pričinja v prvih pomladanskih mesecih, del hotelov in turističnih dejavnosti pa konca sezone sploh ne pozna.

Cerkev Sagrada Familia v Barceloni bodo dogradili šele čez pol stoletja, a je že postala prvovrstna turistična znamenitost.

S skupino slovenskih novinarjev, ki se je v organizaciji zasebne potovalne agencije A&B iz Ljubljane in na povabilo španske turistične družbe Tropical v drugi polovici novembra osem dni mudila v Kataloniji, sem imel priložnost opazovati prav to: kako si Španci prizadevajo, da bi tisti delček mrtev sezone pred novim letom in po njem ohranili kolikor toliko pri življenju. Španci se namreč že dolgo zavedajo, da samo obala in hoteli niso dovolj. Množični turizem, ki so ga v Španiji med prvimi in zelo dosledno zgradili, je v glavnem preživel. Pravzaprav je postal nadloga, neke vrste industrija, ki sicer veliko daje, a tudi veliko jemlje, zlasti v obliki onesnaževanja, izrabljanja ter zlorabljanja naravnih danosti.

Kljub mnogim negativnim pojavom, ki jih množičnemu turizmu zadnje čase pripisujemo, pa še vedno ne sodi na smetišče zgodovine. Turizem je zadnja leta postal največja gospodarska panoga na svetu, prehitel je celo avtomobilsko industrijo, in predstavljamo si lahko, kako si države, ki se tega zavedajo, prizadevajo, da bi ga obdržale pri življenju. Z določenimi nujnimi popravki, seveda. Med popravke, ki so se jih lotili Španci, je tudi prodor na vzhodnoevropsko tržišče, katerega mu je dokaj cenena ponudba množičnega turizma še dostopna.

Prijemov, da človek kupi svojo sliko, je veliko. Vsakdo se pač rad vidi na naslovnici revije Vogue. Če pa je slika vložena še v turistični prospekt, je to reklama, ki jo plača turist sam.

Slovinci smo spoštovani

V ta krog spadamo tudi Slovenci, ki pa na španskem turističnem meniju nikakor nismo novi, saj naše agencije sodelujejo s španskimi kar lepo številno let. Pri tem je treba še posebej poudariti simpatije, ki jih čutijo do Slovencev Katalonci. Balkanske zdrahe so jim dale vedeti, kje se je nahajala Slovenija v bivši Jugoslaviji, in še kako dobro so to razumeli, saj se lahko v svojih odnosih s Španijo domala s Slovenci lahko poistovetijo. V Kataloniji so dokaj homogeno naseljeni, imajo svoj jezik, so najrazvitejša področja Španije, od koder se brez povratka odpravljajo v Madrid ogromna sredstva. Zato tudi ni čudno, če so prav Katalonci med prvimi priznali samostojno Slovenijo in se še sedaj posebej zanimajo za nas. Tudi oni se prizadevajo za osamosvojitve, o tem pričajo številni grafiti na zidovih.

Costa brava ali po naše Divja obala je najsevernejša sredozemska obala v Španiji. Od petdesetega leta naprej je tej čudovito razčlenjeni obali turizem nadel uzde in jo ukrotiti. Prej zaspana ribiška naselja so se razbotala, zrasi so moderni hoteli, peščene obale so oživele. Neukročene so ostale le nedostopne skalne strmine in pečine, ob katere še vedno kot nekaj butajo prav tako neukročeni valovi. Lloret de Mar, kjer smo se nastanili, je tipičen proizvod takega turizma. Več kot dvesto hotelov se je nagnelo v naselju z vsega dobrim kilometrom lepe peščene plaže. Gostom, ki v sezoni več desetkrat pomnožijo prebivalstvo, seveda že dolgo ne nudi le sonca in postelje. Polno je trgovin s spominki in drugo robo pa restavracij, barov, nočnih klubov in diskotek, ima pa tudi čisto pravi kazino. Za sonca in zabave žejne severnjake priložnosti torej dovolj. Za tiste z otroki je na voljo tudi Marineland z vsake vrste vodnimi atrakcijami in malim živalskim vrtom, kjer nastopajo posebej dresirani tujni, delfini, papige in ptice ujede, za take, ki jih še posebej tišči denarnica, pa še modna hiša z modno revijo in prodajo kvalitetnih krznenih oblačil.

"Videli boste, kako v Španiji živi povprečen turist," nam je dejala vodička Brigita, ko nas je namestila v hotelu s polnim penzionom ter nas od tam vodila na izlete. Kmalu smo lahko spoznali, da je za takega turista, ki želi v kratkem času videti in spoznati čimveč, življenje lahko še kako bogato, a tudi zahtevno in naporno. Španski turistični organizatorji so namreč, ko so spoznali, da se zlati časi nezahtevnega masovnega turizma neizprosno iztekajo, pljunili v roke in odprli številne nove poti, da bi turiste obdržali, a jim hkrati potegnili iz žepa tudi tisto rezervo, ki so jo ob odhodu dali v žep za izredne izdatke in za vsak slučaj.

Z avtobusom podjetja Alpetour, ki nas je pripeljal v Španijo, smo se vozili na izlete. Na Montserrat, slikovito goro s slovitim

samostanom in cerkvijo, v kateri je znamenita črna Marija, ki privablja k sebi množice romarjev iz vse Španije. Prav tako kot samostan je zanimiva tudi pokrajina, iz katere se dviga pogorje, saj je dajala navdih že prenekateremu katalonskemu umetniku. Dva od teh sta na nas gotovo napravila še poseben vtis. To je arhitekt Antonio Gaudi, ki je s številnimi stavbami in parki vstavil neizbrisen pečat glavnemu mestu Katalonije Barceloni, zlasti s cerkvijo Sagrada Familia. To gradijo že od dvajsetih let tega stoletja, končana pa naj bi bila sredi prihodnjega. Stavbo, ki je zares monumentalna, na enem koncu še gradijo, na drugem pa že obnavljajo. Drugi znani Katalonec je Salvador Dalí, ki je s svojo surrealistično umetnostjo zaprepal ves svet in to počne še po smrti z izvirnim muzejem svoje umetnosti, ki ga je zasnoval in dogradil še za svojega življenja.

V južnem pobočju Montserrat se razprostirajo vinogradi. Tu zori grozdje, katerega sok plemenitijo v kleteh slovite šampanjske firme Codorniu. Družina Codorniu je pričela s kletarjenjem že leta 1551, Jose Raventos, ki se je priženil v družino, pa je tukaj leta 1872 pridelal prvo steklenico penečega vina. Danes ga letno izvažajo na milijone steklenic, zori pa v kleteh več nadstropij pod zemljo, kjer so hodniki tako dolgi, da se po njih obiskovalci vozijo na ogled s posebnimi vlakci, podobnimi kot pri nas v Postojnski jami.

Obisk glavnega mesta je seveda obvezen. Barcelona je letos zaslovela z olimpijskimi igrami, s katerimi so Katalonci naredili dobro kupčijo. Mesto s tremi milijoni in pol prebivalcev je z olimpijskimi objekti in vsemi spremljajočimi stavbami ter novimi prometnicami ogromno pridobilo. Hitro so postali turistična atrakcija. Človek se tukaj nehot

spomni drugega olimpijskega mesta, Sarajeva, ki je prav tako z olimpiado veliko pridobilo, zdaj pa izgublja vse tisto in še veliko, veliko več.

Mnogo drobnih pozornosti

Španci ljubijo bikoborbe, a ker so na spredu ob nedeljah, si jih nismo mogli ogledati. Zato pa smo se udeležili viteških borb, ki jih uprizarjajo za turiste v posebej za to zgrajenem srednjeveškem gradu. Konji in jezdeci so dobro izurjeni in uigrani ter znajo pričarati pristno srednjeveško vzdušje. Posebej pa nas pogreje pri srcu, ko nas med množico Francozov, Nemcev, Angležev in Italijanov napovedovalec pozdravi tudi v slovensčini. To se nam je zgodilo potem še na vseh večjih prireditvah, ob obisku stare haciende, varietete in na večeru flamenka. Kako malo je treba, da se približa gostom, zlasti Slovincem, ki zaradi dolgotrajne zapostavljenosti kar hlepimo tudi po najmanjši pozornosti! Izkazovanja pozornosti v turizmu ni nikoli preveč, tega bi se od Špancev že lahko naučili. Od njih pa bi se lahko učili tudi celovitosti turistične ponudbe. Tako kot oni v enem tednu prikažejo kulturne in druge znamenitosti Katalonije, bi lahko Slovenijo, ki je še manjša, prodajali v enem paketu, od severa do juga, od vzhoda do zahoda. Res, da je pri nas zmagala revolucija, ki je nasilno prekinila z marsikatero bogato tradicijo, a bi se dalo še marsikaj, kar je nekoč nudila naša pokrajina, oživiti in vnovečiti. Predvsem pa bi morali biti bolj samozavestni. Velik prijatelj Slovenije, turistični delavec Toni Arun iz agencije Tropical, mi je dejal: "Kako morete trpeti, da na smerokazih po Italiji in Avstriji še vedno piše Jugoslavija? Jaz sam bom to zbrisal, če se ne boste spomnili vi, Slovenci!"

TONE JAKŠE

naše korenine

Vina je bilo, mleka pa ne

"Pisanje mi gre kar dobro od rok, le miru in zbranosti potrebujem. Pa tudi pravi trenutek je težko ujeti," pravi Ančka Drašler z Uršnih sel, s katero smo se že nekajkrat srečali v rubriki "Vaše zgodbe". No, da bi Ančki primanjkovalo miru, se tukaj na ravnic pod cerkvico sv. Vida na Ljubnu ni bati. Prej bi lahko rekli, da ji mora biti dolgčas. A tudi življenje v tem odmaknjem kraju ima svoje zakonitosti in svoj urnik, po katerem se ljudje ravna. Pisanja na tem urniku gotovo ni, saj sodi k opravilom, za katere si človek pač čas ukrade, kadar more.

Morda bo nekega dne Ančka sama opisala stvari, ki mi jih je pripovedovala, potem ko sem se skozi gosto jesensko meglo prebil do njenega doma. Vojn po svežih palačinkah je lebdela v kuhinji, Ančka pa se je vrtela za štedilnikom, vivala novo testo v ponev, medtem pa pripovedovala o svojem življenju. Oživljene podobe iz njene mladosti so se vrstile druga za drugo in se utapljale v hitro padajoči mrak.

"Na Jagodniku pri Hmeljniku sem bila doma. Oče Tone Gačnik je svoj čas žgal oglje za hmeljniško gospodarstvo. Od Hmeljnika smo živeli tako rekoč vsi. Mati in oče sta hodila tja na delo, otroci pa smo nabirali gozdne sadeže, jagode, borovnice in maline ter jih nosili v grad prodajat. Gradu se še danes zelo dobro spominjam. Nam otrokom se je zdel lep kot v pravljici. Še najlepše pa je bilo, ko smo za nabrane sadeže dobili kosček kruha. To je bil pravi praznik, saj smo kruh doma zelo poredko videli. Še mleka ni bilo za otroke, zato pa je bilo vedno na mizi vino in vsakdo ga je lahko pil, kolikor ga je hotel. Otroci smo na vinu tako rekoč zrasi. Bolj smo ga bili vajeni piti kot pa mleka," se spominja svoje mladosti Ančka in pravi, da je bilo še bolj poredko kot mleko in kruh na kmečkem jedilniku meso. Tega so se otroci prav najedli le takrat, ko si je hmeljniški konj zlomil nogo, pa so grajski odstopili konjsko meso kmetom, da so ga pojedli.

Do šole na Trebelnem so imeli jagodniški otroci daleč, zlasti pozimi, ko so morale nožice zagaziti v visoki sneg še v jutranjem mraku, vračale pa so se šele zvečer. V šoli ni bilo ne kosila ne malice, le kakšen suh jabolčni krhelj, tepka ali žganec se je znašel v žepu. Ko je bilo Ančki štirinajst let, je bilo zanjo šole in mladostne brezbriznosti na Jagodniku konec. Morala je od doma, za dekle, najprej na Rašico, potem na Lanišče, Hrastje, Malensko vas, Jablan. Povsod, kamor je prišla, je opravljala najtežja kmečka dela: kosila je, orala, skrbela za živino in vozarila. Vmes je prišla tudi vojna in pogosto je bilo treba bežati in se skrivati. Starejša sestra Nežka je postala partizanka, Ančko pa so nemalokrat prišli iskat, da je

Ančka Drašler z Uršnih sel

z vozom prevažala mrtev in ranjene pa moko in ostali živež, ki so ga nabrali po vaseh.

Po vojni so nastopili novi časi. Po vaseh so hodili agitatorji: "Nič več ne boste hlapci in deklet," so objubljali, "zdaj boste delavci, sami svoji gospodje. Vsi v tovarne!" Ančka je sledila klicu. Odsla je v mesto in se zaposlila kot tekstilna delavka. Kmalu zatem se je poročila in rodila tri otroke. A objubljeni lepi časi so se kar odmakali. Družina se je selila iz ene luknje v drugo, iz ene delavske barake v drugo. Kar devetkrat je menjala bivališče, predno se je ustalila na Uršnih selih, na nekdanji grajski pristavi, kjer so Drašlerjevi od zadruge kupili hlev in nekaj zemlje. Takrat so bili otroci že toliko odrasli, da so pomagali pri delu, in iz nekdanjega hleva je nastala lepa stanovanjska hiša, na katero je Ančka ponosna. Ko se pri sv. Vidu ob nedeljah oglasi zvon, se tako, kot je bila vajena od rane mladosti, odpravi k maši. Na stenah njenega doma pa si delijo mesto božje podobe in nekdanji revolucionarji. "Tako je bilo že doma pri očetu," pravi Ančka, ki se še dobro spominja, kako je imel oče navado reči, če se je kdo obregnil ob to: "Saj se ne tepejo in kruha ne prosijo."

Na stara leta Ančki Drašler ob treh preskrbljenih otrocih in petih vnukihih pravzaprav nič ne mnajka. Skromnosti je vajena že od malega, vajena pa je prepoznati tudi revščino, ki se človeka na Jagodniku kot tudi tukaj na Uršnih selih rada tako oklene, da se le stežka izmuzne iz njenega objema, zlasti takrat, kadar ji je pomočnik alkohol: Zato so vrata njenega doma odprta tudi takim, ki so jih drugi zavrgli in jim zaklenili vrata lastnega doma. So ljudje, ki jih poleti za kozarec pijače in kos kruha izkoristijo vikendarji, ko pa prideta zima, mraz in sneg, niso nikomur več potrebni. Vikendarji se odpeljejo v dolino in nihče se ne vpraša, kje bodo ti nesrečniki našli toplo prenočišče, ne kje bodo dobili kaj za pod zob. V vnožju naših vinskih gorij je takih ljudi precej. "Se mačku in psu rada pomagam, pa ne bom človeku?" pravi Ančka. Prav dobro razume stisko ljudi, ki so namesto skodelice toplega mleka že v rani mladosti dobili kozarec vina. Takim usoda ponavadi res ni bila mila.

TONE JAKŠE

polnovredna hrana

Zdravje iz kuhinje

Prva trgovina z zdravo, polnovredno ali bio hrano na Dolenjskem in v Beli krajini. V nji lahko dobite vse mogoče, od morskih alg in sojinega sira do čičerke.

Ta mesec bo dve leti, odkar je Jure Gros odprl trgovino na Ragoški v Novem mestu. V tem času so se trgovine in trgovinice razmahnile in rasle kot gobe po dežju, ponudba pa je bila v vseh bolj ali manj enaka, zato je Gros začel razmišljati, kako bi stopil iz sivega niza enakih. Odločil se je, da popestri svojo ponudbo in prisluhne manjšini, ki se počasi, a vztrajno povečuje. To so ljudje, ki jim ni vseeno, kaj vsak dan vtaknejo v usta, ljudje, ki jim skrb za zdravje ne seže le do zdravniške čakalnice, ampak so že prej pripravljani nekaj narediti zase, in pa seveda vsi tisti, ki si vsakdanjo hrano pripravljajo v skladu s svojimi duhovnimi spoznanji in odkritji, kot so makrobiotiki, vegetarijanci, praktiki joge in transcendentalne meditacije ter drugi, ki se hranijo z zdravo, danes ji pravimo bio ali polnovredna hrana. K njim lahko pristojejo še precej ljudi, ki ne smejo uživati običajne hrane zaradi različnih bolezni in so pravzaprav prisiljeni uživati zdrava živila. Med Zagrebom in Ljubljano, kjer jer nekaj trgovin s takšnimi živili, je praznina in to praznino poskuša zapolniti trgovina Gros.

V Sloveniji je ta čas kake 3 odst. ljudi, ki se hranijo s polnovredno hrano, ki namesto mesa uživajo sojino meso, namesto svinjske masti uporabljajo nerafinirano olja, namesto belega kruha jedo polnovredni črni kruh in podobno. To ni zgolj modna muha, ki pljuska k nam iz razvitega sveta, takšna hrana postaja potreba, ker tudi pri nas ljudje zvečine poznajo le sedeč način življenja in so vse manj telesno

aktivni, hranijo pa se tako, kot se je nekaj kmet, ki mu ne dela ne gibanja na prostem ni manjkalo. Prednost polnovredne hrane je v tem, da vsebuje prav vse, kar organizem potrebuje za nemoteno delovanje, čeprav v nji nimajo mesta ne meso in ne živalske maščobe. Z njo organizem dobi vse potrebne snovi, od beljakovin in ogljikovih hidratov do vitaminov in mineralov ter tistih snovi, ki jih potrebuje v silno majhnih količinah, denimo magnezij, fosfor, kalij itd. Omeniti je treba tudi balastne snovi, ki so izredno pomembne za pravilno prebavo. Vsega tega v običajni hrani uživamo ali preveč, denimo maščob in beljakovin, ali pa premalo, predvsem balastnih snovi in vitaminov, ob tem pa še veliko zdravju škodljivega, kot so ostanki umetnih gnojil, škropiv, konzervansov, umetnih barvil in podobnih snovi, ki jih v živalski industriji dodajajo hrani za lepši videz in trajnost pri priraji pa za večji prirastek.

"Zdrava hrana je pridobljena brez umetnih gnojil in škropiv," pravi Jure Gros. "Dobivamo jo od specializiranih pridelovalcev zdrave hrane, kot sta Trampuš in Erdelje iz Bele krajine, nekaj od pridelovalcev in izdelovalcev iz Prekmurja, nekaj pa iz uvoza. Kupcem nudim bio žita, polnovredne moke, zdrobe, kosmiče, otrobe, polnovreden kruh in peciva, stročnice, kot so soja, leča in čičerka, žitne kave, izdelke iz soje, kot so sojin sit tofusi, namazi, omake in sojino meso. Vse to slovenski pridelovalci že znajo pridelati doma, morske alge, bonča čaj, nekatere sojine omake in podobno pa

prihaja k nam iz tujine, predvsem iz Japonske. V trgovini imam še namaze iz oljnike, suho bio sadje, razne začimbe, sladila in nerafinirana hladno stisnjena olja. Vse osnovno za pripravo zdrave hrane je mogoče kupiti v naši trgovini, po želji pa naročim in dobavim tudi kaj drugega."

Gros ne ostaja le pri prodaji. Zaveda se, da ljudje ne vedo dovolj, kaj vse je zdrava hrana in kako jo pripravljamo, zato po svojih močeh poskuša tudi z izobraževanjem. Prejšnji teden je bil pripravil strokovno predavanje, ki je bilo presenetljivo dobro obiskano, pripravila pa še tečaje, na katerih se bodo prijavljeni kandidati naučili vse o zdravi prehrani in kako jo pripravljati.

"Prvi odzivi kupcev so kar dobri, celo presenetljivi, saj nisem pričakoval, da je v Novem mestu toliko zanimanja za zdravo hrano," pravi Gros in, dodaja, da bo željam, ki mu jih izražajo kupci, poskušal ustreči v obojestransko zadovoljstvo.

Tudi kdor ni navdušen za polnovredno prehrano in mu bolj kot soja diši pečenka, bi lahko kdaj zvil h Grosu in za pokušnjo nekoliko spremenil vsakdanji jedilnik. Morda mu bo všeč in bo počasi prešel k bolj zdravi prehrani. Tisti, ki so to že naredili, pravijo, da ni samo zdrava, marveč tudi okusna.

MILAN MARKELJ

NAGRADA V JURNO VAS IN KRANJ

Zreb je izmed reševalcev 46. nagradne križanke izbral NATAŠO LESAR iz Jurne vasi in VESNO SIRC iz Kranja. Lesarjevi je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev, Sircева pa bo prejela knjižno nagrado. Nagradjenkama čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMSO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 14. decembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 48! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 46. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 46. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ZDA, GAVOTA, AMORTIZER, PREDSEDNIK, IRI, ASA, CLINTON, TD, ROK, ALASKA, LETE, ASTARTA, AMADO, MAJOR, KOLOBAR, ŠKUNA, ANA, ENARE, JAK, JAR, DEDEK, ALT.

prgišče misli

Nič ni naključnega, vse je usoda. Naletimo le na tisto, kar smo iskali, iščemo pa le to, kar je na neki način zastrto v največjih globočinah našega srca.

E. SABATO

Mar ni ves svet domovina zvestih zaljublencev?

A. PREVOST

Tudi sveža žalost umre, če jo zlahka radost premaga.

PINDAR

Prav vse nas smrtna kosa čaka.

F. VILLON

nagradna križanka

48

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	VRSTA KURIVA ZA VISOKE PEČI	VRSTA GOVEJEGA MESA DELEŽ DRUŽABNIKA								
REKA NA SEVERU NEKDANJE SZ										
MESTO IN REKA V CSFR										
ZAKLJUČNI ELEMENT										
ČRPAKKA KRVNEGA OBTOKA										
AVTOR: JOŽE UOIR										

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	DIREKCIJA	LADJA NA TRI VRSTE VESELE	MLAKA	ANTONIO VIVALDI	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	POGAN	VRSTA OLJA	TELIČEK	VETER
RALKA OKRAJŠAVA ZA ZAHOD					SOLUNSKI KOŠARKARSKI KLUB MAJDAJŠKA FR. REKA				
BILKA				ELEMENT GL. PROMETNE POTI USTJE REKE					
ŠARENICA V OČESU MODRA SINICA					LETOVIŠČE PRI OPATJI GRŠKA MITOLOŠKA OSEBA				
								SAMOVŠČEN LEPOTEC	OBOKANO STEBRIŠČE
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST									
REKA NA SEVERU NEKDANJE SZ									
MESTO IN REKA V CSFR									
ZAKLJUČNI ELEMENT									
ČRPAKKA KRVNEGA OBTOKA									
AVTOR: JOŽE UOIR									

zdravnik razlaga

3

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda:

Multipla skleroza

Potrebno je zgodnje odkrivanje bolnikov z multiplo sklerozo, skrb za splošno zdravje in pravilno prehrano, pravilno zdravljenje v napadih bolezni (torej mirovanje in pravilno klinično ukrepanje), vzdrževanje aktivne gibljivosti z ustrežno fizikalno terapijo, ukrepi za preprečevanje komplikacij in njihovo zgodnje zdravljenje (kot na primer zdravljenje infekcije sečil oziroma drugih vnetij, preprečevanje kroničnih sprememb hrbtnice in sklepov ter mišic zaradi slabe gibljivosti), reševanje psiholoških problemov, čim uspešnejše vzdrževanje delovne zmožnosti in zaposlitve ter socialnega položaja in osebnih stikov.

Od zdravljenj uporabljamo v napadih bolezni hormon prednjega režnja hipofize ACTH, za katerega je dokazano, da skrajša trajanje in intenzivnost ponovnega napada bolezni. S pravilnimi odmerki tega hormona je bila v zadnjih letih podvojena življenjska doba bolnikov z multiplo sklerozo in izboljšana kvaliteta njihovega življenja. Terapija je možna le v bolnišnici zaradi preprečevanja možnih komplikacij. Steroide, kot so Pronison ali Ultralan, uporabljajo mnogi zdravniki kot nadomestek za ACTH, vendar po novjših statistikah Svetovne federacije za multiplo sklerozo nimajo istega učinka. Na osnovi novjših raziskav o možnih vzrokih multiple skleroze je danes v ospredju zdravljenje z antimetabolitom (Imuranom), ki samostojno ali v kombinaciji s steroidi zmanjšuje pogostnost in težo ponovnih napadov. Terapijo uvede zdravnik - specialist nevrolog ob skrbni določitvi doze in redni kontroli laboratorijskih preiskav krvi. Uvedeno terapijo lahko nadaljuje ambulantno v sodelovanju z zdravnikom splošne medicine. V teku pa so tudi številne druge kontrolirane študije zdravljenja multiple skleroze, vendar zaenkrat še niso sprejete v vsakodnevno uporabo. V splošni terapiji se uporabljajo vitamini skupine B, potrebni za pravilno presnovno živčevja.

Pa še nekaj o zdravljenju posameznih bolezenskih znakov!

Pri spastičnosti mišičja uporabljamo razna sredstva za sprostitve mišic (ali kot jim strokovno pravimo miorelaksantna sredstva). Na izboljšanje prevodnosti živčnih dražljajev predhodno ugodno vpliva ohlajitev v hladni kopeli in izogibanje vročini.

Različne bolečine, ki so povezane z multiplo sklerozo direktno ali zaradi komplikacij osnovne bolezni, lahko ublažimo z navadnimi analgetiki.

Posebno skrb zahteva preprečevanje in zdravljenje komplikacij bolezni pri negibljivih bolnikih, zlasti pa preprečevanje preležanin. Zato je potrebna redna vsakodnevna nega,

pogosto obračanje v postelji ali postavljanje iz sedečega v stoječi položaj, pravočasna uvedba antibiotikov pri vnetih ranah in pri hujših kirurška oskrba. Pri motnjah uriniranja je pogosto potrebna pomoč specialista - urologa in pri nekaterih bolnikih uvedba elektrostimulacije. 50 odstotkov bolnikov z multiplo sklerozo ima hujše ali manjše seksualne motnje in potrebuje pomoč seksologa.

Problemi bolnikov z multiplo sklerozo niso omejeni le na telesno trpljenje, multipla naprti bolnikom tudi čustveno breme, hude finančne in socialne skrbi tako bolniku kot njegovi družini in okolju. Pri vključevanju bolnika v družinsko in socialno okolje je potrebna pomoč psihiatra, psihologa in socialnega delavca. Ob različnih motnjah razpoloženja pri prilagoditvi na bolezen je potrebno poleg psihoterapevtskih ukrepov občasno tudi zdravljenje s psihosedativi oziroma antidepresivi, sicer pa splošna uporaba tehnik sprostitve, hipnoze, meditacije in joge.

Fizikalno terapijo in rehabilitacija imata v programu vsakega bolnika z multiplo sklerozo poseben pomen. Aktivni program telesne aktivnosti se začne že v začetni fazi bolezni z namenom, da ob terapiji z zdravili bolnik ohranja normalno funkcijo mišic in preprečuje oziroma zmanjša mišično oslabelost zaradi neaktivnosti. Pri vseh rehabilitacijskih postopkih je potrebno upoštevati, da lahko vročina, utrujenost in stresi bistveno poslabšajo bolezenske znake. Idealna je hidrotterapija v vodi do 30 stopinj, telo je lažje in utrujanje manjše. V mirnem obdobju bolezni je potrebno redno in sistematično izvajanje fizikalne terapije ter vključevanje bolnikov v programe delovne in psihosocialne rehabilitacije. Nekateri bolniki potrebujejo časne ali trajne ortopedske pripomočke. Aktivnosti bolnikov z multiplo sklerozo morajo biti planirane tako, da je utrujanje čim manjše (na primer skrajšani delovni čas, prilagodljivi delovni programi, organiziranje dela na domu, ustrezno delovno mesto z možnostjo kratkotrajnega počitka). Posebno skrbno in redno fizikalno terapijo potrebujejo negibni bolniki, ki so vezani na posteljo. Tem namreč pretljivo nevarnosti preležanin in razna vnetja. Zato je nujna redna fizikalna terapija na domu.

Duševne spremembe

In še nekaj o značilnosti psihičnega stanja bolnikov z multiplo sklerozo ter pomenu ustreznega pristopa pri njihovi obravnavi! Multipla skleroza kot napredujoča živčna bolezen povzroča spremembe tudi v duševnem stanju bolnika.

(se nadaljuje)

zanimivosti iz sveta

Rastoči val skrajnežev

Evropa se je znašla v položaju, ki ga zgodovinarji že primerjajo s tridesetimi leti. Gospodarska recesija, ki prinaša nezaposlenost in negotovost, ter vznemirljivo širjenje ekstremno desnih gibanj, od ultra desničarjev, rojalstov in nostalgčnih fašistov do novih fašistov, golokožcev in kultistov, sta poglobljeno zaznamovala sedanjega časa. Gospodarstva ima svoje cikle, ki so na nek način neizogibni, drugače pa je širjenje skrajnih gibanj. Kam vodijo, bi morali vedeti, saj nas polpretekla zgodovina uči, kako krvava in uničujoča lahko postanejo. Začne se s preganjanjem tujcev, konča se z nestrpnostjo do vseh drugače mislečih, nazadnje pade še demokracija. Je Evropa tako hitro pozabila krvavo lekcijo nacizma, fašizma in boljševizma?

Val skrajnih gibanj, ki se širi v Nemčiji, Franciji, Veliki Britaniji, Avstriji, Italiji in še v nekaterih drugih državah, raste predvsem iz nezadovoljstva ljudi z razmerami. V strahu pred izgubo službe in socialno negotovostjo iščejo krivce, najdejo pa jih v priseljenih tujcih, naj bodo politični ali ekonomski emigranti ali avtohtone etnične skupnosti, kot so Židje in Romi. Zahod sicer še ne pozna krvavega etničnega čiščenja, ki smo mu nemočne in ogorčene priče na Balkanu, kri pa je tudi tam že kanila.

Začelo se je s pisanjem kljukastih križev

Premalo gibanja ni dobro za srce

AHA, ameriško združenje za srce, je pred kratkim spremenilo mnenje, da je telesna nedejavnost faktor, ki lahko pripomore k srčnim obolenjem, zdaj je to že faktor tveganja. Telesno nedejavnost so tako uvrstili ob bok visokemu krvnemu pritisku, kajenju in povišanemu holesterolu v krvi.

Za 20 do 30 odst. ameriškega prebivalstva, to je 50 do 75 milijonov ljudi, je značilen sedeči način življenja. Zaradi tega so tri- do štirikrat bolj ogroženi kot njihovi telesno dejavni sodržavljeni. Redna telesna vadba pomaga kontrolirati holesterol, debelost in visok pritisk, prav tako pa preprečuje razvoj sladkorne bolezni. Zato AHA priporoča, da vsi, ki veliko časa presedijo, posvetijo 120 do 160 minut na teden telesnim dejavnostim, kot so hoja, tek, plavanje, tenis, kolesarjenje. Manj intenzivne dejavnosti, kot je vrtnarjenje, niso dovolj učinkovite, so pa koristne, če jih redno opravljamo.

Združenje tudi opozarja, da ameriške mlade generacije živijo izrazito telesno nedejavno. Starejši bi morali redno telovaditi ne zgolj v korist lastnega zdravja, ampak da bi tako dali zgled mladim. Pri nas razmere niso kaj prida drugačne, vsaj kar se mlajših generacij tiče, o čemer med drugim kažejo tudi podatki o izredno slabi telesni kondiciji vojaških nabornikov.

in fašističnih gesel po zidovih in židovskih grobovih, nadaljevalo z rušenjem nagrobnikov in pretepanjem tujcev ter se stopnjevalo do nedavnih požigov in umorov priselencev. V nemškem mestecu Moelln so zabeležili najbolj tragičen tovrstni dogodek v vsej povojni zgodovini. Skrajneži so ponoči podtaknili požar v hiši, kjer prebivajo Turki. Stanovalci so se reševali s skoki skozi okno in se pri tem poškodovali, tri Turkinje pa so zaradi zadržitve in hudih opeklin umrle.

Skrajnostim naklonjena počutja ljudi spretno izkoriščajo nekateri politiki in stranke, ki se hitro levijo v vse bolj skrajne in prenapete. Ekstremistične stranke imajo vse večjo podporo volilcev, njihovi programi pa so vse bolj ksenofobični in podobni tistim iz nedavne preteklosti. Kljub temu pa poznavalci razmer sodijo, da se zgodovina ne bo ponovila, da so trideseta leta za vedno minila. Odpor večine ljudi od skrajnežev je dovolj močan, votle obljube in slepila ekstremističnih strank pa so le za kratkotrajno rabo.

Po sto letih prišlo v življenje

Pred skoraj sto leti je ameriški raziskovalec Bert Hite odkril, da se da konzervirati sadje z visokim pritiskom. Odkritje je bilo zanimivo, vendar ni prišlo do njegove uporabe v praksi, saj so se uveljavili drugi načini. Pred nekaj leti pa so japonski znanstveniki začeli temeljito preučevati tehnologijo konzerviranja z visokim pritiskom in rezultati so že tu: uveljavlja se nova tehnika pasterezacije, ki uniči v živilih bakterije, ob tem pa jim ne spremeni okusa ne barve in ne svežine. Na japonskem trgu so že izdelki od džemov in jogurtov do želejev narejeni po tem postopku. Čeprav so do trikrat dražji od klasično pastereziranih z vročino, je po njih veliko povpraševanje. Meidi-ya, japonski prehrambeni gigant, je povečal proizvodnjo teh izdelkov od 100.000 kosov lani na milijon letos. "Za res boljši okus rad plačam več," je slišati kupce.

Konzerviranje s pritiskom je postopek, pri katerem namesto vročine uporabijo vodni pritisk. Pri običajnem postopku živila pregrejejo, da uničijo bakterije, s tem pa uničijo do 30 odst. vitaminov in mineralov, poslabša pa se nekoliko tudi okus. Pri procesiranju z visokim pritiskom (večjim, kot je na najglobljih točkah oceana) ni ne izgube vitaminov ne poslabšanja okusa. Postopek je najbolj uporaben pri sadju, dajo pa se pasterezirati tudi druga živila, denimo meso.

Zanimanje za tehnologijo konzerviranja s pritiskom je ogromno tudi v Evropi. Evropske živilske tovarne sicer zaostajajo za japonskimi za štiri leta, upajo pa, da bodo zamudo hitro nadoknadile.

Križanka praktični KRIŽANJE

Pričke

Pričke naj bi se skladale z oblačili, ki so v modi. Ker zdajšnje obleke poudarjajo ženskost, to velja tudi za pričke. Za to sezono je bila napovedana moda dolgih las, zvitih v visoke pričke, umetelno spetih ali kodrastih. Če imate dolge lase, da si to lahko privoščite, ste torej letos v modi. Če jih nimate, se ni treba truditi z raznimi lasnimi vložki, ki so jih sicer propagirali. V modi so tudi kratki lasje, posebno če obrazu bolj pristajajo in če kakovost las ni taka, da bi bili lahko daljši. Pomembno pa je strženje. Pri kratkih laseh naj bi bile resice na čelo kratke, čelo pa odprto. Frufrujji so postrženi na okroglo, pri pazevsko oblikovanih pričkih so lasje zadaj nekoliko daljši, da je čutili težo las. In barve? Moda je dala slovo ekstremnim tonom, črnim in svetlim. Raje ima naravne barve, tople rjave tone z rahlim rdečkastim odtenkom.

Vzdrževanje pralnega stroja

Bodite previdni, da količina vložene perila ne bo preseгла dovoljene teže, ker lahko preobremenite motor. Uporabljajte predpisano količino primerne praška, saj bo perilo težko splakniti, če ga boste dali preveč. Po uporabi stroja izključite elektriko, zaprite dotok vode ter stroj obrišite z vlažno krpo. Vrata pustite odprta, da se stroj zrači, razen če so v bližini otroci. Pazite, da bo pralni stroj vedno čist. Tako morate redno čistiti posodico za pralni prašek. Pogosto pregledajte filter in ga očistite. Prav tako pogosto do suhega obrišite tesnilno gumo pri vratih, saj ji boste s tem podaljšali življenjsko dobo.

Jogurtovi keksi

Bliža se čas decembrskih praznikov in gospodinjje bodo zopet imele veliko dela s pripravljanim prazničnim dobrot. Dali vam bomo nekaj predlogov za njihovo pripravo in danes bodo to jogurtovi keksi, ki so enostavni za pripravo pa tudi poceni. Potrebujemo: 15 dag margarine, 1 lonček jogurta, 50 dag moke ter marmelado za nadev in sladkorno moko. Iz moke, margarine in jogurta zgnemo testo in ga pustimo pol ure počivati. Potem ga ne preveč tanko razvaljamo, zrežemo s kozarcem ali obodom za krofe, jih nadevamo z marmelado, prepognemo in dobro stisnemo z vilicami. Ko so keksi pečeni, jih še tople pavaljamo v sladkorni moki. Namesto marmelade si lahko naredimo tudi kak drug nadev apr. iz orehov ali kokosa.

Kako popravimo kislost tal?

Kot smo že spoznali, je uspešna rast odvisna tudi od kislosti oziroma bazičnosti tal. Za večino rastlin je rast najugodnejša takrat, ko se pH vrednost giblje med 6 in 7, seveda pa so tudi izjeme, ki posegajo tako navzdol kot navzgor. Zelo kislota tal rabijo azaleje, rododendroni, blago alkalna pa prijajo češnjam, zelju, korenju itd. Če ugotovimo, da so tla bazična, potem dodajamo šoto. Najbolj je priporočljivo zalivanje z deževnico, ne pa z vodo iz vodovodnega sistema ali studencev, ker je ta tudi alkalna. Če je pa treba pH vrednost tal povečati, potem zemljišče apnimo. To počnemo jeseni, ko zemljo lopatamo, ali pa apno po parceli posipljemo pozimi. Čez zimo naj leži na površini zemlje, vkopljimo pa ga šele spomladi.

Zmeda z izkaznicami

Avto-moto zveza Slovenije, ki se je novembra 1991 ocepila od Avto-moto zvez Jugoslavije, je aprila letos postala članica Mednarodne turistične zveze (AIT), 9. oktobra članica Mednarodne avtomobilске organizacije (FIA) in 20. oktobra še članica Mednarodne motociklistične organizacije (FIM). Do polnopravnega članstva v teh organizacijah je lahko pomoč in pravice v tujini svojim članom zagotavljala le preko sistema AMZJ, zato je morala izkaznica, ki jo je izdajala AMZS, vsebovati poleg znaka slovenske organizacije še znak AMZJ. Zdat to ni več potrebno in nove izkaznice, ki jih računalniško izpisujejo en mesec vnaprej, bodo člani, ki jim članstvo potече v decembru, že dobili samo s slovenskimi oznakami, novembrski pa so jih dobili, še s starimi. Na posebno željo, pravijo pri AMZS, bodo tudi ti lahko izkaznice zamenjali za nove, ostali pa naj stare obdržijo do izteka veljavnosti.

NAJBOLJ PRILJUBLJEN - Sv. Miklavž ali Nikolaj, ki bo praznoval svoj god 6. decembra, je najbolj priljubljen zimski svetnik. Veselijo se ga posebno otroci, saj jih Miklavž obdaruje. Predstavlja dobro, njegovi spremljevalci parkeljni pa zlo. Po legendi je velik čudodelnik in zavetnik. Pomagal je trem sestram, ki so se hotele poročiti, a so bile revnih staršev in niso imele dote. Ponoči jim je skož okno porinil tri kepe zlata in jim tako priskrbel doto. Od tih navada, da Miklavž ponoči prinaša otrokom darove v nastavljene posode. 300 let stari kip sv. Miklavža, ki ga hrani Posavski muzej, nosi v levici pladenj s tremi jabolki. Jabolka naj bi bila kepe zlata. Rdeča jabolka in orehi pa šiba za poredne so bili obvezni darovi. Miklavžu je v Sloveniji posvečenih največ, kar 200 cerkva. Ime Nikolaj pomeni zmaga ljudstva. (Pripravila etnologinja Ivana Počkar)

adriatik

PODJETJE ZA TRGOVINO, TURIZEM IN PROMET d.o.o.
68257 DOBOVA, SELSKA 21, tel/fax: 0608/64-625

OPEL CORSA SWING + 1,2 i CAT	18.100 DEM
OPEL CORSA GL + 1,2 i CAT	19.800 DEM
OPEL ASTRA 1,4 i CAT	23.200 DEM
OPEL VECTRA 1,6 i CAT MODEL 93	28.500 DEM

NOVOST

OPEL ASTRA 1,4 i Z NOVIMI EFI MOTORJI
SAMO 24.700 DEM
OPEL ASTRA KARAVAN CLUB 26.300 DEM
UGODNO: OPEL OMEGA, CALIBRA

FORD FIESTA 1,1 CHEERS	19.000 DEM
PEUGEOT 106	18.900 DEM
VW POLO	19.900 DEM

UGODNO: VOZILA »ROVER«. Cene so do registracije!

NUDIMO UGODNO POSOJILO NA 4 LETA.

68257 DOBOVA, SELSKA 21, tel./fax (0608) 67-481, 64-625

KNJIŽNA POLICA

Znamenita francoska poeta

Zbirka Bela krizantema, ki jo izdaja Cankarjeva založba, se je pomembno obogatila: izšli sta knjigi dveh slavni francoskih pesnikov, SPLEEN Charlesa Baudelaira in SONCE PREREZAN VRAT Guillaumea Apollinaira. Izid obeh knjig je podprl novomeški Revvoz.

Charlesa Baudelaira pri nas poznamo predvsem kot pesnika, manj kot prozaista in člankarja, zato se je Marko Crnkovič kot urednik in prevajalec omejil predvsem na prozo. V knjigi je vključil vseh 50 pesmi v prozi iz zbirke Spleen de Paris in jih ponovno prevedel; edini dosedanji prevod iz leta 1920 je namreč že zastarel. Vključil je še del Umetnih rajev, ki govori o drogah in izkušnjah z njimi, tudi avtorjevih (Baudelaire jih zavrne kot odvečne, saj je duhovno razvit posameznik dovolj imaginativen in ne potrebuje drog kot poceni vstopnico v raj). V knjigi je še zgodnja novela La Fanfarlo in izbor člankov, med njimi znameniti prispevki, kot je članek o dandiju ali o pariški premieri Wagnerjeve opere Tannhauser. Urednik je s svojim izborom želel predstaviti Baudelaira kot pisca, ki se je s peresom loteval vsega, kar se mu je zdelo zanimivo, in se je izkazal kot domiselni avtor, ki je znal povezati še tako nerazdružljive stvari. O slavnem francoskem ustvarjalcu je Crnkovič napisal tudi spremno besedo Spleen machine.

Urednik in prevajalec Apollinairove knjige Aleš Berger je imel težko in zahtevno delo, ko je pripravil izbor iz obsežnega opusa znamenitega Franca. Slovenci smo s poznavanjem tega umetnika v zamudi, saj smo dobili s knjigo Sonce prerezan vrat prvo njegovo samostojno knjižno predstavitev sploh, in to več kot 80 let po njegovi smrti. Apollinaire je bil marsikaj: pesnik, prozaist, dramatik, likovni kronist, feljtonist, izdajatelj avantgardističnih revij, avtor programskih besedil o novih težnjah v umetnosti, predvsem pa slovi kot veliki mag avantgardnih skupin, na katerega so se sklicevale vse avantgarde po prvi svetovni vojni. Urednik je za predstavitev Apollinaira kot pesnika izbral pesmi samo iz dveh od štirih zbirk, ki so izšle za pesnikovega življenja, zato je knjiga nekako dvojna: Apollinaire se predstavlja v enem delu kot pesnik vezane besede v rimah in metru, bodočega avantgardista nakažejo popolnoma opuščena ločila in v elegičnih pesmih že zaznaven razkol med pesniškim subjektom in svetom, ki ga obdaja, v drugem delu pa kot tvorec modernističnih pesmi, ki so tisti čas izredno odmevale in bile v vrhu modernističnih pesniških prizadevanj. Danes sicer ne zvenijo več tako prebojno, čas jim je izbil čar novega in naboj drznosti, a taka je usoda in

prekletstvo avantgardistov. Kljub temu lahko izbor označimo kot reprezentativen, saj nam prikaže Apollinaira v njegovi značilni razpetosti med tradicijo in modernizmom.

MILAN MARKELJ

Stoletje v gorah

V začetku prihodnjega leta bodo ljubitelji gora praznovali lep jubilej, sto let organiziranega planinstva na Slovenskem. 27. februarja 1893 je bilo namreč ustanovljeno Slovensko planinsko društvo (med ustanovniki je bil tudi "jeden gospod iz Dolenjskega"), ki z naslednico Planinsko zvezo Slovenije deluje še zdaj. Cankarjeva založba je pohitela s počastitvijo tega jubileja in izdala monografijo STOLETJE V GORAH.

Knjiga ni, kot je na predstavitvi povedal njen urednik Kazimir Rapoša, zgodovinska, marveč priložnostna publikacija, ki želi predvsem obuditi najpomembnejše trenutke, ki so v minulih sto letih odločilno vplivali na pot slovenske planinske organizacije, želi poudariti njene najpomembnejše dosežke in predstaviti najbolj zaslužne posameznike. Napisalo jo je več avtorjev, najboljše poglavje, Sto let dolga pot, je delo urednika Planinskega vestnika Marjana Raztresena, ki je iz 60.000 strani tega častiljivega glasila izbral in povezal najpomembnejše mejnike na sto let dolgi prehojeni poti. Ostala poglavja govore o gradnji planinskih koč (Jože Dobnik), o utiranju goste mreže planinskih poti (Božo Jordan), o slovenskem alpinizmu in odpravah, ki so Slovenijo vpisale v svetovni alpinistični vrh (Tone Škarja), o gorski reševalni službi in o najpomembnejših osebnostih, ki so ustvarjale zgodovino slovenskega organiziranega planinstva. Kar 15 fotografov je v knjigi oplemenitilo besedila z barvnimi posnetki slovenskega visokogorja, tako je knjiga ne samo bogat vir podatkov, ampak tudi prava paša za oči.

MILAN MARKELJ

Borec kot knjiga

Zadnja številka revije Borec, ki že nekaj časa vsebinsko in oblikovno predručena zavzema pomembno mesto med slovenskimi revijami, je izšla kot samostojna knjiga, in sicer prinaša v celoti študijo dr. Boža Repeta "LIBERALIZEM" V SLOVENIJI. Gre za nekoliko predelano doktorsko disertacijo, v kateri je avtor obdelal "liberalizem" na Slovenskem in delono v nekdanji Jugoslaviji. Seveda ni šlo za pravi liberalizem, marveč za znotrajpartijsko gibanje, ki je na Slovenskem kulminiralo v "čestni aferi" in se zaključilo z odstavitvijo Staneta Kavčiča in z zmago konzervativnih partijskih sil.

JUGOTANIN

KEMIČNA INDUSTRIJA, p. o., SEVNICA

odkupi je les PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo direktno ali preko območnih gozdnih gospodarstev in kmetijskih zadrug. Odkupujemo tudi les, ki ga je napadel kostanjev rak, s posekom takih dreves boste postopoma obnovili svoj gozd.

Vse druge informacije dobite po telefonu (0608) 81-349 oziroma na Hermanovi 1 v Sevnici.

Trgovinsko podjetje MIRNACOMERC — MIKO, d.o.o, Sevnica

razpisuje prosta dela in naloge:

1. samostojni računovodja

Pogoj: višja ali srednja izobrazba s petletno prakso na podobnem delovnem mestu.

2. Poslovodja ali prodajalec v salonu Barve-laki in keramika v Novem mestu

Pogoj: srednja ali poklicna šola in večletna praksa.

Rok za prijave je pet dni.

Poslajte jih na upravo podjetja v Sevnico, NHM 17.

Dolenjski zbornik 1992

Dolenjski zbornik, ki ima svoje korenine v nekaj predvojnih publikacijah, je pod tem imenom sicer začel izhajati leta 1961, vendar bi lahko zapisali, upoštevajoč sorodno vsebinsko zasnovano drugih publikacij, da jih je doslej izšlo že sedem, od Dolenjske metropole Novo mesto iz leta 1930 do Dolenjskega zbornika 1992, ki je izšel pred kratkim. Dosedanji so bili vsebinsko usmerjeni bolj v humanistične stroke, ta pa je predvsem naravoslovno in ekološko. Zaradi obsežnega sklopa prispevkov, posvečenih dolenjskemu rojaku, naravoslovcu Ferdinandu Seidlu, čigar 50-letnico smrti praznujemo letos, ima publikacija še dodaten naziv - Seidlov zbornik. V njem je natisnjenih 30 prispevkov 27 avtorjev, besedila pa so bogato ilustriрана s črno-belimi in barvnimi slikami. Uredil ga je Andrej Hudoklin.

Vsebina zbornika je razdeljena v tri sklope: prvi prinaša prispevke o Seidlu, drugi o rastlinstvu in živalstvu Dolenjske, tretji pa prispevke o perečih ekoloških problemih. O prof. Seidlu, njegovem življenju in delu na različnih področjih naravoslovja, od geologije, seizmologije, meteorologije in botanike do kulturalogije in varstva narave, pišejo številni avtorji (L. Tončič, R. Pavlovec, Z. Petkovšek, T. Wraber, M. Aljančič, S. Peterlin, A. Trstenjak, T. Pogačnik), dodana pa sta tudi dva izvorna Seidlova prispevka, njegova avtobiografija in Curriculum vitae.

Naravoslovni del s prispevki o rastlinstvu Dolenjske začena A. Seliškar s pregledom vegetacije in flore, sledi zapis T. Wrabra o rumenem sleču in T. Hartmana Sto let varovanja pragozdov na Slovenskem. Prispevke o živalstvu Dolenjske uvaja J. Bole, ki piše o poljih in njihovih posebnostih, N. Mršič v treh prispevkih piše o deževniku, o dvojnogoh in plazilcih, N. Budihna o rakih, J. Carneluti v dveh prispevkih o metuljarski dejavnosti in o metuljih dnevnih, B. Drovenik piše o hroščih kozličkih, M. Povž o ribah in ribištvu v porečju Krke, B. Sket o dvoživkah, J. Gregori o ptičih Krakovskega gozda, B. Krystufek o sesalcih in C. Štrumbelj o velikih zvereh v Kočevskem Rogu. V naravoslovni del lahko uvrstimo tudi prispevek A. Ramoša o naravnem gradbenem in okrasnem kamnu kartuzije Pleterje in prispevek N. Petrov, ki je iz gradiva za dolenjski biografski leksikon zbrala podatke o dolenjskih naravoslovcih.

Zeleni sklop zbornika začena D. Fortuna, ki piše o kakovosti reke Krke in njenih pritokov v občini Novo mesto, sleda pa prispevki D. Harlandra o pitni vodi na Dolenjskem, T. Šavlija o postopnem slabšanju zraka v Novem mestu in S. Žuniča o umiranju gozdov na Dolenjskem.

MILAN MARKELJ

Iz dežja pod kap

V novi državi Jugoslaviji pa so bile razmere za razvoj slovenskih dežel, tedaj Dravske banovine, bistveno drugačen. Slovenske dežele so prešle v državo s pretežno kmečkim gospodarstvom. Leta 1921 je bil delež kmečkega prebivalstva v celotnem aktivnem prebivalstvu v Jugoslaviji (tudi Slovencev) 80,4 %, v Dravski banovini pa 50,5 %. Slovensko kmetijstvo je izgubilo svoje tradicionalne trge v Avstriji, na domačem trgu pa ni bilo konkurenčno zaradi večjih proizvodnih stroškov. V celotni državi je bilo zaposlenih v industriji samo 8,7 % aktivnega prebivalstva, v Dravski banovini pa 21,1 %. Kupna moč prebivalstva in narodni dohodek sta bila nizka, kar je oteževalo oblikovanje večjega domačega kapitala za industrializacijo. V novi državi so imele slovenske dežele obrobno geografsko lego, kar je prav tako otežkočalo njihov nastop na tržišču.

V prvih letih po prvi svetovni vojni je bil gospodarski razvoj v celotni Jugoslaviji nagel, ker je bilo kmetijstvo v ugodni konjunkturi, pa tudi predelovalna industrija se je razvijala s pospešenim tempom. Po letu 1924 je visoka konjunktura za kmetijstvo začela upadati, upočasnili pa se je tudi razvoj industrije. Še pred izbruhom gospodarske krize v letu 1929 so začeli s pomočjo tujega kapitala v južnih predelih države intenzivno izkoriščati bogata ležišča kovinskih rud, zlasti barvnih kovin. Gospodarska kriza v letih 1929-1931 je gospodarski razvoj zavrla in šele po letu 1936 se je začelo gospodarstvo spet počasi postavljati na noge. V tem obdobju se je težišče industrijskega razvoja pomaknilo proti jugu, v gospodarsko manj razvita

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

območja. Industrija, ki se je selila na jug, in novoustanovljena industrija na teh območjih sta uživali znatne finančne ugodnosti, uporabljali sta brezplačna zemljišča itd. Tudi država je z državnimi investicijami pospeševala gospodarski razvoj juga.

Slovenske dežele (Kranjska, Štajerska, Koroška, Primorska) so imele v Avstriji kot gospodarsko manj razvita območja finančne ugodnosti, npr. za okrog 23 % manjše davčne obveznosti na prebivalca in za 7 % večje izdatke iz avstrijskega državnega proračuna na prebivalca teh dežel, kot je znašalo povprečje države. Z vključitvijo v novo državo pa se je položaj slovenskih dežel temeljito spremenil; iz gospodarsko manj razvitih območij, ki so prejemale finančno pomoč bolj razvitih predelov Avstrije, so postale v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev gospodarsko najbolj razvito območje, ki je moralo dati slabše razvitim finančno pomoč za kritje njihovih potreb, proračunskih izdatkov in investicij. Celotna davčna obremenitev na prebivalca je znašala v Dravski banovini polovico več kot v drugih banovinah. Od skupno zbranih sredstev na podlagi davčnih obremenitev je bilo za izdatke splošne uprave v Dravski banovini in za skupne državne izdatke porabljenih 80 % sredstev, 20 % davčnih obremenitev prebivalstva pa je bilo uporabljenih za pomoč

drugim banovinam. Takšna denarna politika je Dravski banovini močno otežkočala varčevanje oziroma oblikovanje lastnega kapitala za investicije.

Ob teh relativno slabših možnostih za industrijski razvoj, kot smo jih imeli Slovenci v Avstriji, se je industrija v Dravski banovini razvijala še pred vojno počasneje kot v celotni državi. Po številu tovarn je Dravska banovina imela leta 1918 skoraj 24-odst. delež v Jugoslaviji, v letu 1938 pa le še 21-odst.

Ti podatki pričajo, da je tudi predvojna Jugoslavija izvajala neke vrste regionalno politiko z namenom, da bi čimbolj intenzivno izkoriščala naravna bogastva v južnih predelih države (barvne kovine), in je za to uporabljala tudi tuji kapital. V skladu s temi prizadevanji je močno obremenjevala razvitejša predele države z davčnimi dajatvami ter del tako zbranih sredstev (20 %) uporabljala za pomoč drugim predelom države. Stara Jugoslavija Slovincem torej ni bila mati, marveč prava mačeha.

Kdo koga izkorišča?

Slovincem se tudi po drugi svetovni vojni ni obrnilo na boljše. Nasprotno, pretežni del povojnega obdobja je bil celotni gospodarski sistem v precejšnji meri prilagojen manj učinkovitemu gospodarstvu drugih republik, kar je Slovenijo občutno oviralo v razvoju. Zato

je Slovenija v primerjavi s svojimi sosedi (Avstrijo oz. Koroško in Štajersko, Italijo oz. Furlanijo-Juljsko krajino) bistveno zaostala v razvoju, kar kažejo tudi podatki o družbenem proizvodu na prebivalca. Zmanjševal se je tudi delež Slovenije v družbenem proizvodu in industrijski proizvodnji Jugoslavije. Za drugimi območji Jugoslavije je zaostala tudi opremljenost slovenskega gospodarstva, zlasti še kakovost opreme (zastarelost, visoka stopnja odpisanosti). Kljub temu pa je Slovenija imela že od vsega začetka največji delež v izvozu, zlasti na konvertibilno področje. Skupne obveznosti Slovenije pri uresničevanju naloge "pospeševanje manj razvitih območij v Jugoslaviji" je vse od leta 1990, ko smo rekli "Stop!", močno obremenjevalo akumulacijo slovenskega gospodarstva, v posameznih letih tudi nad polovico neto akumulacije. Opozoriti je treba še na to, da je Slovenija velik del svoje akumulacije oz. investicij namenila za odpiranje delovnih mest v Sloveniji, na katerih je zaposlovala delavce iz drugih jugoslovanskih republik in avtonomnih pokrajin (okrog tretjina delovnih mest, odprtih v SRS po letu 1960). To pa pomeni tudi precejšen odliv sredstev v druge republike na podlagi prispevkov iz osebnih dohodkov.

Politiki in gospodarstveniki iz drugih republik so ves čas obstoja SFRJ "znanstveno" dokazovali, da je v celotnem povojnem obdobju z nekaj izjemami delitev družbenega proizvoda potekala v korist gospodarsko razvitejših območij Jugoslavije, zlasti Slovenije, in na škodo še posebej nekaterih gospodarsko manj razvitih republik in Kosova ter "ožje" Srbije, kjer da je bil močnejši delež kmetijstva in bazične proizvodnje.

nogomet

I. LIGA, 17., zadnje jesensko KOLO: RUDAR (V)—STUDIO D 2:0 (0:0)
 STUDIO D: Mohor 6, Pavlin 6, Rozman 6, Kosič 6, Prelogar 6, Mila-
 novič 7, Mesojedec 5, N. Primc 6,
 Jursič 6 (Prezelj 5), Oblak 6, Bracovič
 4 (A. Primc 6).
LESTVICA: 1. SCT Olimpija 25, 2.
 Kozmos Ljubljana 23, 3. Maribor
 Branik 22, 4. Mura 22, 5. Kompas
 Holidays 21, 6. Studio D 21, 7. Žvilia
 Naklo 20, 8. Rudar (V) 19, 9. Elek-
 troelement Zagorje 17 itd.
Pari prvega spomladanskega kola:
 Slovan Mavrica—Studio D, Naf-
 ta—Maribor Branik, Kozmos Ljub-
 ljana—Petrošnik, Rudar (V)—SCT
 Olimpija, Mura—Kompas Holidays
 itd.
II. LIGA, 15., zadnje KOLO:
AVTOBUM—ORIA RUDAR 3:1
 (2:1) prekinjeno
Streliči: Vujičić v 12., Merdanović v
 35. in Rautar v 69. minuti.
Autobum: Magič, Rautar, Buzuk,
 Muhvič, Stojanović, Rajselj, Murn,
 Struna, Vujičić, Merdanović (Jolič),
 Komočar.
JESENSKA LESTVICA: 1. Istragas
 Primorje 24, 2. Primorje 23, 3. Jelen
 Triglav 22, 4. Oria Rudar (tekma
 manj) 21, 5. Avtobum (tekma manj)
 18, 6. Domžale 16 itd.
 V prvem spomladanskem kolu igrajo
 Kočevci doma s Korotanom.

odbojka

**I. LIGA, moški, 7. KOLO: ŠEM-
 PETER—PIONIR 0:3 (-12, -7, -4)**
 Pionir: Urnaut, Goleš, Travižan, Go-
 tenc, Mestnik, Smrke, Brulec, Kali-
 berda, Dolyja.
LESTVICA: 1. Salonit (tekma manj)
 12, 2. Pionir 12, 3. Kamnik 12, 4.
 Olimpija 10 itd.
 V naslednjem kolu potujejo Novo-
 meščani na Bled.
**I. LIGA, ženske, 7. KOLO: LIK
 TILIA—GORNJI GRAD 2:3 (-11,
 -14, 9, -13)**
LIK TILIA: Turk, Kotnik, Vidmar,
 Klun, Briški, Hočevvar, Akrap.
LESTVICA: 1. Abes Trade Celje 12,
 2. HIT Casino 12, 3. Cimos 10... 6.
 LIK Tilia 6 itd.
 V 8. kolu potujejo Kočevke v Topol-
 šico.
**II. LIGA, moški, 9. KOLO: MIS-
 LINJA JEKLOTEHNA—PIONIR
 II 3:0 (8, 10, 14)**
LESTVICA: 1. Ljutomer 16... 11.
 Pionir II 4.
 Novomeščani igrajo v naslednjem ko-
 lu v Olimpiji.
**II. LIGA, ženske, 9. KOLO: PIO-
 NIR—BRASLOVČE 3:0 (11, 10, 9)**
LESTVICA: 1. Mislinja Steel (tekma
 manj) 16, 2. Pionir 14, 3. Prevalje 12
 itd.
 V 10. kolu igrajo Novomeščanke v
 gosteh s Cimosom II.

roket

**I. LIGA, moški, 8. KOLO: KOLIN-
 SKA SLOVAN—KVM RIBNICA
 25:18 (11:10)**
 KVM Ribnica: Sinanović, P. Lesar 9,
 Ilc 3, F. Lesar 1, Marolt 1, Fajdiga 2,
 Tanko, Kahrman, Jurič, Skaper,
 Pajnič 2, Gelze.
**PRESAD—ITALCO DOBOVA
 22:17 (12:12)**
 Dobova: Marcola, Kovač, Voglar 3,
 Rok, Avsec, Starc 3, Levec 2, Glaser
 6, Pavkovič, Deržič 3, Zibert, Polovič.
LESTVICA: 1. Privovarna Laško 15...
 9. KVM Ribnica 7, 12. Italco Dobova
 1.
Pari prihodnjega kola: KVM Ribni-
 ca—Nova Oprema, Italco Dobova
 —Velenje itd.
**I. LIGA, ženske, bela skupina, 9.
 KOLO: NOVO MESTO-BRANIK
 25:26 (11:13)**
 Novo mesto: Novak, Popadič, Kna-
 felj, Klobučar, Hvala 1, Derčar 2,
 Veselič 11, Bračić, Turk 1, Tomas 8,
 Pate 2, Dermaž.
**ŽALEC—OPREMA KOČEVJE
 20:20 (9:9)**
 Oprema: Jesenko, T. Dragičević 3,
 Lindič 1, Guštin 5, Vuk 2, L. Dragiče-
 vič, Vinčič 5, Bejtović 2, Kandžić 2,
 Kersnič, Jovičič.
LESTVICA: 1. Oprema 13, 2. Žalec
 11, 3. Burja 11, 4. Branik 9, 5. Novo
 mesto 6, 6. Izola 4.
 V naslednjem kolu igrajo: Izola—No-
 vo mesto, Branik—Žalec in Opre-
 ma—Burja.
**II. SRL, vzhod, 8. KOLO: KRŠ-
 KO—RADEČE 26:19 (13:8)**
LESTVICA: 1. Krško 14, 2. Velika
 Nedelja 12 itd.
**II. SRL, zahod, 8. KOLO: ŠE-
 SIR—AKRIPOL TREBNJE 29:22**
**NOVA GORICA—NOVOLINE
 21:17.**
LESTVICA: 1. Kodeljevo in Šešir po
 14... 6. Akripol Trebnje 8, 8. Novoli-
 ne 4 itd.

košarka

**I. LIGA, moški, rdeča skupina, 14.
 KOLO: PODOBOČJE—INPOS CE-
 LJE 94:76 (49:40)**
 Podbočje: Avsenak 3, Lučev 5, Popo-
 vič 13, Krajcar 22, Leskovar 11, Bor-
 delius 4, Krivokapič 12, Kroselj 15,
 Vavpotič 7, Jurečič 2.
LESTVICA: 1. Maricom Miklavž
 28... 7. Podbočje 17, 8. Smelt Olimpi-
 ja ml. 16.
**II. SKL, moški, zahod, 10. KOLO:
 ZADOM CRNOMELJ—CRNUČE
 91:103 (43:41), SNEŽNIK KOČEV-
 SKA REKA—ISKRA 82:72 (40:38).**
LESTVICA: 1. Litija in Kraški zidar
 po 19... 4. Snežnik 16, 9. Zadom 13
 itd.
**OSKL, moški, zahod: NOVO ME-
 STO 92—KAJA GROSUPLJE
 95:75 (44:41)**
 Novo mesto 92: Bajc 28, Cerkovnik
 17, Lalič 16, Plantan 11, Munič 10,
 Kek 8, Lenart 4, Cujnik 1.
LESTVICA: 1. Novo mesto 92 itd.
 V naslednjem kolu potujejo Novo-
 meščani k ekipi Bežigrada.

namizni tenis

**I. DNTL, moški, 7. KOLO: NOVO-
 TEHNA—TAM 1:6**
 Horvat—Revisz 0:2, Miklič—Plohl
 0:2, Hribar—Grbič 1:2, Hribar, Ho-
 rat—Raviz, Plohl 1:2, Horvat—
 Plohl 2:1, Miklič—Tancer 0:2, Hri-
 bar—Revisz 0:2.
POTROŠNIK—MELAMIN 7:0
 Unger—Lesar 2:0, Benkovič—Murn
 2:0, Benkovič—Spoelčič 2:1, Kus—
 Lesar 2:0 itd.
KONČNA JESENSKA LESTVICA:
 1. Kovina 14, 2. Arcont 12, 3. TAM
 10, 4. Potrošnik 8, 5. Ilirija 6, 6. No-
 votehna 4, 7. Merkur 2, 8. Melamin 0.

streljanje

**I. LIGA, serijski program, 3. KO-
 LO: ISKRA SEMIČ—RATITO-
 VEC ZELENJKI 1370:1137, KO-
 ČEVJE—SOPL LESKOVEC 1298:
 1204.**
LESTVICA: 1. Iskra Semič 9 točk, 2.
 29. oktober Grosuplje 9, 3. Kranj 9...
 6. Kočevje 7, 8. SOP Leskovec 5.

Poraz je prišel ob nepravem času

V zadnji jesenski tekmi prekinjena dvanajst prvenstvenih kol dolga serija nepremagljivosti Studia D — Jesen končali na 6. mestu — Prekinitev v Kočevju — Alkotest za sodnika

Še po prvem polčasu tekme zadnjega jesenskega kola v Velenju med Rudarjem in Studiom D je kazalo, da bodo novomeški nogometaši prezimili tik pod vrhom. V naslednji uri pa so se tovrstna pričakovanja docela postavila na glavo: ne le da radiji niso naredili pričakovanega koraka tik pod vrh lestvice, ampak jih je nenadejan poraz — prvi, odkar ekipa vodi trener Nedeljko Gugolj — ob polnem izkupičku Kompas Holidays v Rogoški Slatini s četrtega prestavil na šesto mesto. Izguba točk je prišla ob najbolj nepravem času.

Ne glede na to pa je treba priznati, da so si Velenjani v nedeljo zmagao zaslužili. Ne tolikan zavoljo svoje dobre igre — pravijo celo, da najboljšje letos — pač pa predvsem zaradi slabega dne Novomeščanov. Če so ti v prvem polčasu še držali vse niti igre v svojih rokah, jih v nadaljevanju ni bilo prepoznati. Bolj kot kdajkoli doslej je pokazalo, kako v novomeški enajsterici ta čas ni igralca, ki bi bil sposoben odločiti tekmo. Za nateček si je dva spodrsnjaja privoščila še obramba in to je bilo dovolj, da so Velenjani iz dveh priložnosti dosegli dva zadetka. Priložnost za potrditev imenitne jesenske bere je šla po zlu, z njo pa tudi želja, da bi jesen zaključili ob boku SCT Olimpije. In nemara je celo prav tako. Prav lahko, da so bile ambicije Studia D po zadnjih uspehih in dvanajst prvenstvenih kol dolgi seriji nepremagljivosti kar previsoke. Vedeti je pač treba, da so Novomeščani za končno 6. mesto po jesenskem delu prvenstva zbrali 21 točk, pri tem pa je njihov napad v sedemdesetih tekmah dosegel vsega 16 zadetkov, kar je najmanj med vsemi osemnajstimi prvoligaši. Upošteva se to podatek je jesenska uvrstitev ne le realna, ampak celo imenitna. In temu spoznanju bo pač potrebno prilagoditi naslednje korake.

Nobena skrivnost ni, da v novomeškem taboru te dni vneto iščejo igralca, ki bo sposoben preprečiti novomeški napad. Največje razočaranje v njem je bil to jesen Sandi Bracovič. Bo zeleni dres spomladi znova oblekel Primož Gliha, bo nemara v mestu ob Krki prišel najboljši jesenski prvoligaški igralec Vlado Milošević? Odgovore na takšna in podobna vprašanja bodo dali naslednji teden, zanesljivo pa bo zimski prestopnik rok še zanimivejši in razburiljeviši od letnega. Vedeti je namreč treba, da ima vsaj sedem prvoligaških ekip domaia enake želje: zaigrati v Evropi.

Upati je, da bo novomeška uprava skupaj s trenerjem Gugoljem v zimskem premoru našla pot, ki bo Studio D, novica v ligi in nedvomno najprijetnejše presenečenje letošnjega prvenstva, spomladi popeljala k cilju, o katerem pred letom dni nihče še sanjati ni mogel.

Vsa enako ogorčen pa bo boj tudi v drugoligaški konkurenci, kjer se najmanj šest ekip spogleduje s prvima mestoma, ki naslednje sezone vodita v prvo državno ligo. Med njimi je tudi kočevski Avtobum, ki je jesen zaključil na petem mestu z zaostankom, ki spomladi obeta boj za vrh. Tekmo za biti ali ne biti so avtobumari igrali minulo nedeljo v športnem parku Gaj: njihov nasprotnik je bila vrsta Orie Rudarja, dolgo časa vodilna ekipa lige. Kakih tisoč gledalcev je po poročilu našega dopisnika Milana Glavonjiča videlo imenitno predstavo domačih, ki so gostom dovolili pobudo na igrišču, domače orožje so bili hitri protinapadi. Žal je bila tekma prekinjena v 69. minuti, ko so Kočevci povedli s 3:1. Trboveljčani so menili, da je bil zadetek dosežen po prekršku Rautarja, v nedeljo najboljšega domačega igralca, in za nateček se iz nedovoljenega položaja. Prišlo je gneče in prepira, v katerem so gostje fizično napadli goriskega sodnika Hvaliča in njegovega pomočnika. Hvaliči tako ni preostalo drugega, kot da derbi prekinil. Zanimivo ob tem je nemara, da je vodstvo trboveljskega drugoligaša od policistov zahtevalo, naj sodnika

PRAZNIH ROK IZ VELENJA — Tu di Dušan Kosič (levo) v Velenju ni pokazal tistega, kar zna in zmora. Prav nedeljsko zadnje kolo je najbolj nazorno potrdilo, da je novomeški napad poglaviti krivec, da je ekipa jesen namesto na drugem ali tretjem končala na le šestem mestu.

V zadnjem kolu tretja zmag

Košarkarji Podbočja so zadnje mesto prepustili mladincem Smelta Olimpije — Novo mesto 92 še neporaženo

Košarkarji v rdeči skupini I. države lige so v soboto končali s prvim delom tekmovalja. Po pričakovanih bosta v nadaljevanju v zeleni skupini zaigrali mariborski ekipi Maricoma Miklavža in Satexa, njihovi mesti pa bosta bržkone popolnili vrsti Elektre in Ilirije. Dokončni odgovor je dalo večerašnje zadnje kolo v zeleni skupini.

Podbočjani so se z zmagao v zadnjem kolu rešili zadnjega mesta na lestvici, kar pa je slaba tolažba klubu, ki je pred pričetkom prvenstva meril celo na uvrstitev v zeleno skupino. Očitno so Podbočjani

precenili svoje sposobnosti, hkrati pa podcenili vrednosti ostalih ekip, ki so se v letošnjem prvenstvu izdatno okrepile. In kako je Podbočje prišlo do tretje prvenstvene zmagoe? Celjani se gostiteljem niso mogli resneje upirati, v štiridesetih minutah tekme niso enkrat samkrat povedli, kar dovolj zgovorno ilustrira razmerje moči na parketu osnovne šole v Podbočju. Domači trener je tokrat dal priložnost vsem igralcem, med strelce se jih je vpisalo kar deset.

Za presenečenje pa so v zahodni skupini II. lige poskrbeli kočevski košarkarji. Ekipa Snežnika je namreč nenadejan ugnala novogoriško Iskro in tako z novima točkama prišla prav pod vrh lestvice; slednjega trdno držita Litija in Kraški zidar.

Še pogled v zahodno skupino območne lige, kjer se je pričel drugi del prvenstva. Košarkarji Novega mesta 92 ostajajo še naprej neporaženi, tokrat so doma ugnali grosupeljsko Kajo s 95:75. Za novostavljene novomeški klub bo ena odločilnih tekem že to soboto, ko potujejo k ekipi Bežigrada. Morebitna zmagao bi jim že zagotovila igranje v play offu za vstop v II. državno ligo.

ŠAHOVSKI KOTIČEK

Še zadnje kolo v vzhodni skupini II. šahovske lige je dalo odgovor, katera ekipa bo prihodnje sezone nastopala v najvišjem tekmovalnem razredu. Veliki met je uspel šahistom Krškega, ki so v zadnjem 5. kolu premagali ekipo Fužinarja s 4:2. Sevniciani pa so navzic zmagao z enakim izidom nad Velenjem ostali na drugem mestu. Zmagovalec lige je SK Krško, ki so zbralo 10 točk. Sevnica jih je osvojila 8, Fužinar 6 itd. Za zmagovavno ekipo so v letošnjem ligaškem tekmovalju nastopali: Božič, Pavlovič, Rokvič, Ahmetović, Cerjak, Zbindarič, Predanič, Rupar, Keše, Simončič, J. R. in A. Volčanjšek, Kos ter edina ženska predstavnica Smiljana Juričič. (J. B.)

V nedeljo pokalna tekma Studio D—Koper

NOVO MESTO — Za večino prvoligašev tudi po odigranem zadnjem jesenskem prvenstvenem kolu ni po-
 čitka. V soboto in nedeljo bodo namreč na sporedu tekme osmine finala slovenskega nogometnega pokala, novomeški Studio D se bo v nedeljo ob 13. uri pomeril z enajsterico Kopa.

Obracun v Portovaldu bo eden najzanimivejših. Kopranci so si z novim trenerjem Vladanom Mladenovičem po slabem ligaškem startu posem opomogli. To so v nedeljo dokazali tudi z zmagao nad Mariborom Branikom, svoje račune pa imajo tudi Novomeščani. Slednji so v manjši krizi, to je pokazal njihov spodrslij v Velenju, vendar je upati, da bo trener Gugolj znal enajsterico motivirati za obracun, ki mu mnogi dajejo obeljezje najpomembnejše jesenske tekme. Za razliko od ligaških srečanj popravnege izpita tokrat ni, mesta med osmerico tistih, ki bodo spomladi nadaljevali v boju za naslov pokalnega zmagovalca — ta pa pelja seveda v pisano evropsko družino — je le za enega. V klubu se pomembnosti tekme in tega, koliko pomeni pomoč s tribun, dobro zavedajo. Dolenjskim ljubiteljem nogometa, ki so to jesen tako pridno polnili tribune stadiona v Portovaldu, podarja klubska uprava ob koncu sezone brezplačen ogled tekme.

Slaba ura dovolj za novi točki

Pričakovana zmagao Pionirja v Žalcu — V soboto na Bled — Kočevke znova poskrbele za dramoo — Tokrat praznih rok

Le slaba ura je trajalo srečanje sedmega prvoligaškega kola med odbojkarji Šempetra in novomeškega Pionirja v dvoranji žalskega osnovnošolskega centra. Pionirjevci so zabeležili pričakovano zmagao, nasprotnik pa je bil preslab, da bi lahko ocenili formo in pripravljenost novomeških odbojkarjev.

Če bi sodili po prvem nizu, potem je Pionir daleč od forme, ki naj bi mu prinesla naslov državnega prvaka. Šempeterčani, naslaba ekipa v ligi, ki so za nateček nastopili še oslabiljeni, so namreč vodili že z 12:5. Na srečo je bilo to tudi

vse, nadaljevanje je minilo v znamenju razpoložene Urnauta. Novomeščani so dosegli deset točk zapored in brez težav dobili tudi preostala dva niza. Sicer pa je bilo najzanimivejšee srečanje tokratnega 7. kola odigrano šele včeraj, ko sta se na Ravnah pomerili ekipi Fužinarja in Salomita. Morebiten podvig Ravenčanov bi namreč Pionirju prišel še kako prav. Sicer pa se prvenstvo nadaljuje v soboto: Novomeščane čaka pot na Bled, kjer bodo odigrali generalno pred derbijem zadnjega kola, ko se bodo pomerili z vrsto Salonita.

Za pravo dramoo pa so v ženskem prvoligaškem obračunu v Kočevju znova po-

skrbele igralke LIK Tilia. Znova so odigrale pet setov kot teden dni poprej v Koprju, le da so tokrat ostale praznih rok. Naš ribniško—kočevski dopisnik Milan Glavonjič je sporočil, da so Kočevke vodile v vseh petih setih, a dobile le dva od teh. Največji spodrslij so si privoščile v tretjem nizu, ko so zapravile celo vodstvo s 13:1. Ta niz so potem na razliko dobile Gornjegrađanke, katerim je bila to šele tretja zmagao na prvenstvu. Več kot očitno je, da kočevski vrsti manjka motivacije, tudi prave konkurence za mesta v ekipi ni, na dlani je namreč, da ima LIK Tilia vsega osem odbojkaric, ki lahko na svoja ramena prevzamejo breme prvoligaških obračunov.

Bloudkovi plaketi Alfredu Trencu in KD Krka

Letos že osemindvajsetič podeljena najvišja športna priznanja

BLED — Minuli petek so že osemindvajsetič podelili najvišja slovenska športna priznanja, Bloudkove nagrade in plakete. Letošnje nagrade so dobili Kranjčan Jože Javornik, kegljačica Manika Kardinar, Celjan Roman Lešek, alpinistična naveza Andrej Štremfelj in Marko Prezelj, Revija Šport, veslaški dvojec brez krmarja Iztok Čop in Denis Žvegelj ter četverec brez krmarja v postavi Janša, Klemenčič, Mujkič in Mirjanič.

Med dobitniki dvajsetih Bloudkovih plaket najdemo tudi dve dolenjski imeni. Šentjernejčan Alfred Trenc je plaketo prejel za dolgoletno strokovno delo in pomoč pri razvoju konjeniškega športa in konjerije v Sloveniji, Kolesarsko društvo Krka, ki je letos slavilo dvajsetletnico, pa za uspešno dolgoletno delovanje kluba, ki se postavlja s številnimi vrhunskimi rezultati, med katerimi je vsekakor bronasto odličje Bogdana Finka na mladinskem svetovnem prvenstvu.

Kako do nove telovadnice ali dvorane?

Javna tribuna v Sevnici — Do cilja postopno

SEVNICA — Že samo zaradi poka telesne vzgoje učencev sevnške osnovne šole Sava Kladnika bi v Sevnici potrebovali večjo dvorano, pa naj jo imenujemo telovadnica ali športna dvorana. Po besedah ravnateljice omenjene šole, Anice Pipan, na javni tribuni o usodi prepotrebne športne dvorane v Sevnici pretekli petek bi samo ta šola potrebovala tako dvorano za 82 ur telovadbe na teden.

In tu so potem še rokometarji, ki že dolga leta zama prostrirajo in jadicujejo, da tudi zaradi neobstoječe športne dvorane v mestu ni več prave zagnanosti in kakovosti, kakršno je nekoč znal podžigati zaenkrat še v sevnških logih neprekosljivi rokometni učitelj in športni delavec Jože Šilc. Pozabili ne kaže niti na obetave karateiste, ki so si za bližnje svetovno prvenstvo v Miškolcu priborili nastope v reprezentanci Slovenije, namiznoteniške igralce TVD Partizan itd. Kot pravi tajnik sevnške športne zveze, ki je pripravila omenjeno tribuno, Boris Bizjak, je sevnška občina poleg koprsked edina v Sloveniji, ki še nima take dvorane.

ODPRT SEJEM "SKI EXPO 92"

LJUBLJANA — V levem prizidku hale A na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so včeraj odprli že 23. tradicionalni mednarodni sejem Ski Expo, katerega organizatorja sta Ljubljanski sejem in SK Snežinka. Na letošnjem sejmju sodeluje kar 127 razstavljalcev, od tega 38 iz tujine. Med spremljajočimi prireditvami sejma omenimo današnje predstavitev Salomona, jutri bo tu predstavitev priprav ob 30-letnici tekmovalja za "Zlato lisico", dan kasneje pa predstavitev letošnjega tekmovalja za "Pokal Vitrane".

Usodnih štirinajst sušnih minut

Rokometarji KVM Ribnice navzlic porazu zadovoljili — Zmagao nad Novo Opremo? — Razburljivo v Novem mestu in v Žalcu

Rokometarji ribniškega KVM si od tekme 8. kola prve slovenske lige v Ljubljani proti ekipi Kolinske Slovana niso kaj dosti obetali, to je bil tudi razlog, da so na pot odšli brez trojice standardnih igralcev Staneta in Andreja Miheliča ter Deržka. Navzlic temu so se v Ribnico vrnili zadovoljni. Kako tudi ne, ko pa bi lahko z nekaj več športne sreče Ljubljancem celo zagrenili vikend!

Gledalci na Kodeljevem so videli eno boljnih letošnjih predstav tekmecev, ki se dobro poznata. Ribničani so imeli izdatno podporo s tribun, povedli so celo s 5:4, to pa je bilo tudi njihovo zadnje vodstvo na tekmi. Polčas so gostitelji zaključili s prednostjo enega zadetka, lahko pa bi bilo tudi drugače, ako bi Ribničani bolje streljali najstrože kazni. Usodnih za končni razplet je bilo tistih 14 minut v drugem polčasu, ko gostje niso dosegli enega samega zadetka, za nateček pa so zastreljali še štiri sedemmetrovke. Igra Ribničanov je, ne glede na poraz, obetajoča pred sobotnim derbijem med KVM in drugouvrščeno ekipo Nove Opreme. Ribničani celo upajo, da jim bo uspelo iztržiti poln izkupiček in gostom prizadejati tretji letošnji poraz.

Veliko negotovosti pa je bilo na tekmah bele skupine ženske I. lige. V Novem mestu je Branik zmagao z zadetkom predno-

PODVIG IGRALCEV HRATA

NOVO MESTO — V 2. kolu državne lige v squashu so se minulo soboto v Novem mestu pomerile moške in ženske ekipe Hrata in Squash kluba Lend iz Ljubljane. Gostje so bili favoriti, toda papirnate napovedi so eno, končni izidi pa drugo. Novomeščani Vučkovič, S. in M. Turk, Gutman in Kupec so dobesedno pometli z nasprotniki in zmagali s 5:0, manj sreče so imela dekleta. Lendovke so bile boljše z 2:1, edino zmagao za Novomeščanke je priigrala Galičeva, izgubili pa sta Verbičeva in Turnškova.

ZMAGA MLADIH KOŠARKARJEV

NOVO MESTO — V nadvse pomembnem srečanju za uvrstitev med šest najboljših slovenskih mladih ekip so mladinci KK Novo mesto 92 minuli vikend ugnali vrstnike iz Radovljice z 71:60; 25 košev je prispeval Černe, 21 Strašek in 19 Červ. Kadeti so z oslabiljenimi postavi gostovali v Škofji Loki in izgubili z 69:92, ne glede na to pa so si uvrstitev v naslednji krog tekmovalja že zagotovili.

Sporočila, izjave

KANDIDATI, NE GLEJMO SE KOT SOVRAŽNIKI!

Ne glejmo se kot nasprotniki ali celo sovražniki zaradi tega, ker smo pač kandidati različnih strank. To velja še toliko bolj za tistih osemindeset, ki bodo ali bodo z glasom ljudstva izvoljeni v parlament. Najti moramo voljo in moč za skupno sodelovanje, si medsebojno priznavati različnost mišljenj in idej, različnost metod in predlogov. Ne smemo pozabiti osnovnega cilja svojega poslanstva, to je sprejemanja takšnih odločitev, ki bodo v korist slovenskega naroda in vseh državljanov in državljanov Slovenije. Iščimo v različnosti kvalitete dopolnjevanja, ne pa razprtje in sovražnja!

Veliko denarja je bilo in še bo porabljeno v predvolilnem času - morda celo preveč. Naj se ta denar obrestuje v delu parlamenta, v dejanskem odraza resnično mišljenega tistega, kar je bilo in bo do 6. decembra izrečenega in objavljenega.

BRANKO OMERZU
Rojčeva 15, Ljubljana,
kandidat Združene liste
za državni zbor

PROTI ZAKONU O SANACIJI BANK

V Slovenski ljudski stranki z ogorčenjem opozarjamo slovensko javnost na dejstvo, da je vladi gospoda Drnovška uspelo uveljaviti Zakon o sanaciji bank, s katerim bo slovenske davkoplačevalce dobesedno okradla za več kot dve milijardi mark, slovensko gospodarstvo pa oropala možnosti razcveta. Gre za preprosto dejstvo, da je vladni glasovalni stroj s sprejemom Zakona o sanaciji bank celotno gospodarstvo konkurenčno onespособil, saj bodo morali biti naši izdelki zaradi višjih davkov dražji. V naših žepih bo zato še manj denarja, slovenska mladina pa zato ostaja še bolj brez perspektive. In to ob dejstvu, da ostaja bančna lastnina nedotaknjena.

Predsednik SLS
MARJAN PODOBNIK

ODGOVOR NA BLATENJE

Četrtekovo televizijsko soočenje strank je pokazalo, da nekaterim strankam zmanjkuje pozitivnih programov in da se zanje volilna kampanja preveča v fazo nekulturega obtoževanja in blatenja nasprotnikov. Tako si je predsednik SLS g. Marjan Podobnik privoščil izpad tipa "primite tatu" in vodstvo Demokratov - Demokratske stranke enostavno obtožilo, da so lopovi. Takšna izjava nekaj pove le o tistem, ki jo je izrekel. Demokrati se na ta nivo nepolitičnega razpravljanja nočemo spuščati. Na volitve gremo z rezultati, ki smo jih dosegli v zadnjih letih, ko smo stali v prvih vrstah boja za demokracijo, samostojno slovensko državo in njejno mednarodno priznanje. Naš politični program je pozitiven: normalno življenje, blaginja in mir vseh Slovencev in Slovencev.

Zato danes in na volitvah, ki so pred nami gre: ali bomo demokratični in razvita evropska država ali zadržana nacionalsocialistična provinca, pred katero bodo civilizirane države svoje meje zaprle. Demokrati smo odločno na strani demokracije in razvoja. Tudi zato ne uporabljamo umazanih metod blatenja političnih nasprotnikov in tudi konkurenčne pozivamo, naj se vzdržijo še ta, zadnji teden pred volitvami in ne pljuvajo kar poprek. Slovenci smo kulturni narod in takšna mora biti tudi naša država. Tudi pred volitvami!

GORAZD ČUK
glavni tajnik Demokratske stranke

DO KDAJ MADE IN YU?

V Merkurjev trgovini, verjetno je tudi drugod tako, sem kupil strojček za rezanje. Naredila ga je slavna Rigelnikova tovarna februarja letos. Je to kaj posebnega? Je! Na kartonu še vedno piše: Made in YU! Vprašam tovariše: Do kdaj? Mar nimamo toliko ponosa do naših odločitev, da bi pometli z jugovino? Ali res nekateri še vedno upajo, da bomo spet eno? Narodno zavedne so spravili iz vlade. Upam, da bodo volitve odnesle vse Yu tovariše!

PETER REPOVŽ

• Poglejte na listo podpisnikov v podporo Kučanove vnovične izvolitve. Sami izobraženci, ljudi pa nikjer. (Busar)

Ajdovski zvon

Že sem misli, da ne bo več pljusniti vame in se mi potočilo v srce, kot da bi bilo to kakor kislina, ki boleče zareže rano, pa je spet! Zgodilo se je po pismu, ki sem ga prejel od prijatelja iz Primorske. Rokopisu je dodal dva časopisna članka. "Kaj mislite Dolenjci kar mirovati, še posebno tisti, ki ste bili med NOB še otroci in zato niti ne na oni niti ne na tej strani?" se je nekje na koncu pisanja zavrtala vame njegova neprizanesljiva misel. In še nisem vedel, za kaj pravzaprav gre, in moral sem prebrati še oba časopisna tiska, da se mi je posvetilo.

Zdrnil sem v čas, ko sem še županoval. Takrat sem prejel iz Ajdovca povabilo, naj se udeležim posvetitve temeljnega kamna za novo župnijsko cerkev, v katerega bi položili tudi listino s podpisami predstavnikov cerkvene in posvetne oblasti. Odzval sem se in opravil svoje v skladu z osebnostno funkcijo, ki sem jo tedaj opravljal. Kasneje, 10. junija 1990, sem se udeležil tudi posvetitve omenjene cerkve, ker je bila pač taka volja, pričakovanje in ne nazadnje tudi moja želja, čeprav se mi je mandat predsednika novomeške škofije takrat že iztekel. Vesel sem bil lepega objekta, še posebej pa obrazov ljudi, ki so spet prišli do svojega duhovnega hrama. In ob kosilu sem izrazil željo, da bi le-ta služil božji službi in kulturi duha, nikoli pa čemu nedostojnemu. V zvezi s slednjim sem mislil na čas, ko je bila v ajdovski cerkvi postojanka vaške straže, ki so jo partizani v spopadu pred 50 leti uničili. Pa še o spravi sem govoril.

Spet sem pogledal na časopisna odrezka in ju vnovič prebral, da bi preveril, ali res tako piše, kakor se mi je zarezalo v zavest in srce. No, pomote ni bilo. Tej cerkvi so torej Ajdovci pred kratkim nadeli veliki zvon in naj napisali: "Večno slavo bom pel štiridesetm junakom, padlim za vero in domovino 1942. Hvaležni Ajdovčani 1992." Jaz jim za to nisem in ne morem biti hvaležen, čeprav sem bil z njimi in za njihovo župnijsko cerkev od vsega začetka. Prizadejana mi je bolečina, o kateri ne mislim reči niti besede. Le sporočil bi rad v imenu osebne vesti in drže in v imenu tega, kar se že ve o NOB, kako se moram kot oseba odreči dejanju sodelovanja pri podpisu listine za temeljni kamen nove ajdovske cerkve, in sicer vse do tlej, dokler bo njen zvon pel s tako posvetitvijo, kakršno so mu nadeli.

Mislim. Ni huje, kakor izrabiti preprosto ljudsko srce! Sicer vse dobro o krajanih Ajdovca. A pomislili bi le lahko vsaj na to, da so takrat tam padli tudi ljudje za isto domovino in svobodo, se pravi tudi za vero, ne da bi utajili, kdo je tedaj bil resnični sovražnik slovenskemu ljudstvu in njegovi kulturi. Se pravi, tedaj so umirali slovenski partizani v tem istem Ajdovcu, v spopadu z postojanko, ki so jo vodili italijanski častniki in je služila interesom njihove osvajaške politike.

In hvala, prijatelj iz Primorske! Morda res ne bi smel poslušati samo jezmu moje Krke. Morda?

FRANCI ŠALI

Nepošteno pridobivanje volilcev

Ob nekaterih nekorektnih pojavih v predvolilni kampanji v trebanjski občini

Slovenski krščanski demokrati tako kot pri volitvah leta 1990 ne razmatramo z obljubami vseppek kot nekateri stranke in njihovi kandidati, ki imajo polna usta obljub, do sedaj pa niso storili nič ali skoraj nič. Ukvarjali so se s prestopi iz stranke v stranko, z utrjevanjem svojih pozicij in podobnim, na volilce pa so pozabili. Tako se mnogi ljudje v občini Trebnje upravičeno sprašujejo, zakaj se nekateri zadeve v naši občini rešujejo po stari poti in na stari način, čeprav so obljubljali velike spremembe in so celo imeli možnost kaj storiti, pa niso.

Naša stranka s predsednikom Lojzeto Peterletom je odločno pripomogla k osamosvojitvi države in reševanju vseh težav, ki so nastale kasneje, ter uvajanju novega sistema na vseh področjih življenja. Čeprav je bila vlada, ki jo je vodil Lojze Peterle, naš rojak, zrušena na nepošten in nedemokratičen način, menimo, da nismo razočarani volilcev. K uspehu so nam pripomogli prijatelji v Evropi in drugih delih sveta ter naši izseljenci. Ti nam tudi sedaj stojijo ob strani in nam bodo tudi v bodoče, da bomo lažje in čimprej stopili v družino uspešnih in demokratičnih držav Evrope in sveta. Zavedamo se, da bo pot težka, vendar jo bomo Slovenci skupno prehodili.

TLAKOVANJE PRED TILJO

Krajan iz Gotne vasi, ki se sprašuje, kdo bo plačal tlakovanje pred Zavarovalnico Tilja, naj nikar ne bo v strahu, da bi to bila Zavarovalnica Tilja in njeni zavarovalci. Razlog je enostaven: ta prostor ni last zavarovalnice, gre za ureditev javnega dostopa v Kettejev drevored.

Vsekakor pa smo zelo zadovoljni, da bo okolje naše stavbe lepo urejeno in ob tem menimo, da granitne kocke niti niso ena dragih tlakovanj. Velja pa omeniti, da si Zavarovalnica Tilja nikoli ni želela postavljati dragih spomenikov, ampak je sredstva, ki jih je lahko, teh pa v preteklih in v letošnjem letu ni bilo malo, raje namenila Dolenjem za stvari, ki so jih potrebovali.

Seznam bi bil predolg, če bi hoteli našteti vse pomoči bolnišnicam, šolam, gasilcem, pomoči pri gradnji cest, vodovodov, telefonskih priključkov...

FRANCI KEK
vodja trženja
pri Zavarovalnici TILJA, d.d.

NESRAMNE KRAVE

Na predstaviti kandidatov v Metliki (26. novembra 1992) je gospa Sonja Lokar v repliki na očetek, da se nesramno zavzema za farne in veleposest, rekla: "Potem moram reči, da so nesramne farmske krave, ko dajejo povprečno enkrat toliko mleka kot v povprečju krave iz kmečkih hlevov!"

Po tej repliki gospa Lokarjeva ni upoštevala tiste nesramne farmske krave, ki ne priznava, da je njena povprečno enkrat večja količina mleka povprečno še za več kot enkrat dražja, zato ji ga mlekarje tudi dražje od kmečkega plačujejo, lep čas pa ga ji je družba še dodatno regresirala.

ŠTEFAN KUHAJ

Naš volilni program je znan. Zavzemali se bomo za socialno tržno naravnano gospodarstvo brez monopolov, v katerem bodo prevladovali gospodarsko samostojni posamezniki, mala in srednja velika podjetja. Na področju kmetijstva podpiramo predvsem zasebno kmetijstvo, saj je kmečki živelj že v preteklosti veliko prispeval, da nismo izginili iz zgodovine. Podpiramo zadrugo, ki so jamstvo za solidno življenje tudi malemu in srednjemu kmetu, družinske kmetije, hrbovske kmetije, kmečki turizem in drugo. Smo za to, da hrana pride do potrošnika brez posrednikov in proti nekontroliranemu uvozu hrane. Na vzgojem, zdravstvenem, socialnem in kulturnem področju se zavzemamo za uvajanje zasebnega dela v teh dejavnostih, ki nam bodo omogočile kvalitete in cenejše storitve za vse naše občane in bodo dostopne pod enakimi pogoji čim širšemu krogu ljudi. Kvaliteta naj bo edini kriterij. Zlasti pa se zavzemamo za pravice družine, mlade družine, otrok, mater, ki naj bi imeli čim večje ugodnosti v naši družbi.

V predvolilnem času v občini Trebnje so nas razočarali nekateri kandidati in njihove stranke. Posebno nas preseneča nekorektna volilna kampanja nekaterih članov SLS, ki prepričujejo volilce, naj glasujejo za Alojza Metelka, češ da bo Lojze Peterle vseeno izvoljen v državni zbor iz ostanka glasov. Vendar je obstoječi volilni sistem naravnano na pridobivanje glasov za stranke, to je na »zviti« način pridobivanja glasov naših volilcev za SLS. Stranka KD Trebnje je prepričana, da bo na škanjlo kandidata Lojze Peterle za državni zbor zastopal interese občine Trebnje in njenih občanov tako uspešno, kot se je boril za interese naše države v času osamosvajanja in po njem. Enako velja za našega predsedniškega kandidata Iva Bizjaka.

Poziv g. Dvorniku

Dolenjski list 19. in 26. novembra

Prav neverjeten je novomeški župan, g. Dvornik! Iz njegovega hladnokrvnega odgovora na javno zastavljeno vprašanje, o motivih nesklajevanja zasedanj občinske skupščine, je razumeti, da gradiva za novomeško skupščino pač ni nihče pripravil, zato se tudi ne čuti dolžnega za sklic skupščine. Čudna logika! Povsod se letni delovni načrti pripravljajo in sprejemajo zato, da se tem ciljem — po možnosti — kolikor toliko približajo. To načelo je vodilnim možem te skupščine »španska vas«. Za uvajanje skupščinskega programa so nesporno odgovorne profesionalne občinske službe na čelu z izvršnim svetom. Izvoljeni poslanci so dolžni, da izvajanje tega programa spremljajo in v okvirih svojih pristojnosti tudi usmerjajo. Predsednik skupščine je v tem primeru zgolj skrbnik za izvajanje skupščinskih odločitev. Menimo, da mora imeti skrb za redno izvajanje skupščinskega programa prednost pred vsemi drugimi županovimi aktivnostmi. Občinska skupščina je na januarjskem zasedanju — kot priznava tudi Dvornik — natančno določila skupščinski delovni program za vsak mesec posebej. Septembrsko in novembrsko zasedanje pa sta po ne vem čigavi »zaslugi izpadli« iz programa. Logičen zaključek je, da zato skupščinski program ne bo izpolnjen, najodgovornejši krivci pa je predsednik skupščine. Brez dvoma gre za samovoljno ravnanje, ki je v nasprotju z demokratičnimi pravili. Predsednik skupščine bi moral svoje ravnanje podrežati učinkovitemu delu, ne pa drugim dnevnim političnim interesom.

Poslanci koalicijskih strank P.S.: Gornji zapis zgolj slučajno sovpada s predvolilnim časom.

Javno vprašanje upniškemu odboru

Nezaposlenim stečajnikom se bodo prej iztekle pravice pri zavodu za zaposlovanje, kot jim bo uspelo izterjati pravice iz zaposlitve

Območna organizacija ZSSS za Dolenjsko, pooblaščenec delavcev ISKRE TOVARNE UPOROV IN OPREME, p.o., Šentjernej, v stečajnem postopku prosi upniški odbor, da nas obvesti, kako poteka stečajni postopek in da odgovori na naslednja vprašanja:

1. Ali je že bilo ocenjeno celotno premoženje stečajnega dolžnika in če je bilo, kolikšna je njegova vrednost?
2. Kateri deli premoženja so bili že prodani in za kakšno ceno (zneskovno in v primerjavi s ceno po uradni cenitvi) ter kdaj in komu so bili prodani? Ali so bili prodani po javni objavi na licitaciji?
3. Kakšni so stroški stečajnega postopka po višini in namenu?
4. Kolikšna je trenutno stečajna masa?
5. Kakšno je razmerje med stečajnim dolžnikom in podjetjema Resistor in PIO, d.o.o., Šentjernej, pred

vsem glede najemnine?

6. Kdaj se predvideva delitveni narok in kakšni načini poplačila upnikov bodo predlagani?

Stečajni postopek je bil začel 17. januarja 1991 in še vedno traja. Stečajni upravitelj je priznal delavcem zajamčeni dohodek za januar do začetka stečaja ter povračilo za prevoz na delo in prehrano. Za ostale terjatve so bili delavci napoteni na pravdo. Postopek pred sodiščem združenega dela se je vlekel več kot eno leto. Sodišče združenega dela se je hitro lotilo reševanja zadeve, ugotovilo obstoj vseh prijavljenih terjatev, vendar se je stečajni upravitelj zoper odločbo pritožil. Sodišče združenega dela R Slovenije je odločbo novomeškega sodišča razveljavilo in mu zadevo vrnilo v ponovno obravnavo in odločanje. V ponovljenem postopku je sodišče priznalo vse terjatve razen razlik v osebnem dohodku. Odločba je po-

stala pravomočna 17.9. letos.

V postopku se je realna vrednost terjatev delavcev močno zmanjšala. Res je, da so za prav toliko realno padle tudi terjatve drugih upnikov, vendar so delavci specifični upnik, saj so zaradi stečaja izgubili eksistenco. Do danes je še vedno 119 (četrtnina vseh) delavcev brez dela. Januarja prihodnje leto se jim izteče pravica do denarnega nadomestila pri zavodu za zaposlovanje.

Delavci sprašujejo, kdaj bodo njihove terjatve poplačane. Povedati vedo, da se je del predložila stečajnega dolžnika že prodal (stanovanja, počitniške prikolicke, nekaj poslovnega prostora), na sedežu podjetja pa o tem, kdaj bodo poplačane njihove terjatve, dobivajo različne informacije.

IGOR VIZJAK
predsednik območne organizacije
ZSSS za Dolenjsko

rese naše države v času osamosvajanja in po njem. Enako velja za našega predsedniškega kandidata Iva Bizjaka.

Prav tako se sprašujemo, kako lahko kandidat za državni zbor stopi pred volilce, ne da bi pojasnil, zakaj je ogrožal življenja precejšnjemu številu otrok na vaji Civilne zaščite leta 1988 v Trebnjem. Očitno je bilo, da bi moral za to kazensko odgovarjati, vendar je stari komunistični režim to preprečil. Sedaj pa stopa pred volilce kot demokratičen človek, ki naj bi ga volilci celo nagradili z zaupanjem.

Nekritično nastopa tudi občinsko glasilo Občan, ki v zadnji številki v največji možni meri propagira predsedniškega kandidata Milana Kučana, ne pa tudi ostalih predsedniških kandidatov. Naši stranki pa kljub dogovoru niso hoteli pod sliko našega kandidata Lojzeta Peterleta napisati, da je nastala ob vpisu v zlato knjigo mesta Dunaja.

OO SKD Trebnje
predsednik **FRANCI SMOLIC**

Svobodna katedra nima nič z LDS

Pojasnilo o vlogi LDS pri svobodni katedri

Na Andrejevo, 30. novembra, se je Boštjan Kovačič, predsednik novomeškega občinskega odbora LDS, po Studiu D hvalil, da so on in njegovi v Novem mestu ustanovili in vodili svobodno katedro in s tem odločno prispevali k razvoju demokracije v Novem mestu. Resnici na ljubo in brez predvolilnih hvalisanj je treba povedati, da smo svobodno katedro pred leti ustanovili in jo ves čas vodili (po abecednem redu): Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Bojan Fink, Boštjan Kovačič, Janez Pezelj, Marjan Ristič; na prvem sestanku je bil prisoten še Jože Derganc. Boštjana Kovačiča je na ustanovni sešestanek, ki je bil v takratnih prostorih ZSMS, povabil Marjan Ristič, in to kot predstavnika dolenjskega sociološkega društva. O vodenju in usmerjanju svobodne katedre smo se vedno odločali skupaj. Očitno pa si hoče svobodno katedro, ki si je v Novem mestu in v Sloveniji pridobila ugled in veljavo, sedaj prisvojiti novomeška LDS ali celo njen predsednik sam. To bi lahko sklepali tudi po zadnji prireditvi, pogovoru s pleterskim prijemom, ki ga je pod firmo svobodne katedre priredila novomeška LDS in vodil Boštjan Kovačič.

Zato se nam ne bo težko odločiti: nekdanji borci NOV bomo glasovali za tiste stranke in tiste poslance, katerih načrti se vsaj v glavnih točkah ujemajo s programom naših organizacij. Svojega glasu pa ne bomo dali strankam, ki še vedno oživljajo razkol med Slovenci. Smo za strpnost in sožitje med različno mislečimi, med ljudmi različnih ver in narodnosti, za resnično spravo in pomiritev.

Glasovali bomo za tiste, ki verujejo v naše skupne moči, v ustvarjalno znanje in sposobnosti naših ljudi.

Odbor za obveščanje
pri občinskem odboru
ZRB NOV Novo mesto

Republika Slovenija SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ IZVRŠNI SVET

Skladno z opredelitvami dolgoročnega plana občine Črnomelj za obdobje 1986/2000 (SDL, št. 13/90) in sklepom o usmerjanju sredstev, namenjenih za spodbujanje razvoja v občini Črnomelj (SDL, št. 1/91), Izvršni svet Skupščine občine Črnomelj po sklepu seje z dne 24. 11. 1992 razpisuje

JAVNI NATEČAJ za dodelitev kreditnih sredstev v znesku 24.000.000 SIT

1. Sredstva se namenijo za sofinanciranje investicijskih programov ter razvojno-sanacijskih programov nosilcev samostojnega osebnega dela in podjetij, katerih prestrukturiranje prispeva k razvojnim ciljem občine Črnomelj.
2. O uporabi sredstev po tem natečaju odloča Izvršni svet SO Črnomelj.
3. Kreditni pogoji:
- krediti se dodeljujejo za dobo 4 let in z rokom črpanja do 4 mesece od odobritve posojila v zneskih, ki ne presegaajo 30% predračunske vrednosti investicije,
- devizna klavzula in 10-odstotna letna obrestna mera.
4. Posamezniki in podjetja, ki bodo kandidirali za ta sredstva, morajo:
- izdelati investicijski oz. razvojno-sanacijski program v skladu s skrajšano metodologijo za ocenjevanje družbene in ekonomske upravičenosti investicij ter učinkovitosti investiranja, zagotoviti tudi ostale dele financiranja (lastno udeležbo, sodelovanje poslovnih bank, sovlaganja).
5. Izvršni svet določa kot institucijo, ki bo izdelala oceno investicijskega oz. razvojno-sanacijskega programa Ljubljanski banki - Dolenjski banki, d.d., Novo mesto, enota Črnomelj.
6. Prednost pri dodelitvi kreditnih sredstev bodo imeli posamezniki in podjetja, katerih programi bodo zagotavljali:
- proizvodno dejavnost,
- obseg izvoza oziroma nadomeščanje uvoza,
- boljši finančni efekt predloženega programa,
- večji lastni vložek,
- ohranjanje obstoječih in zagotavljanje novih delovnih mest,
- prenos sodobne tehnologije v proizvodnjo in pridobivanje novih programov,
- večjo narodnogospodarsko donosnost,
- varovanje okolja.
7. Sredstva po tem natečaju so namenjena za programe, ki bodo realizirani na območju občine Črnomelj.
8. Prijave za natečaj zbira Oddelek za družbeni razvoj pri Skupščini občine Črnomelj.
9. Rok za prijavo je 15 dni po dnevu objave v Dolenjskem listu.

NARODNI DEMOKRATI
ZANESLJIVI IN POŠTENI

Dr. Marko Špiler - kandidat 6. volilne enote Narodnih demokratov in Slovenske gospodarske stranke za državni zbor v Novem mestu.

Star sem 37 let, zdravnik-specialist kirurg in ortoped, zaposlen v Splošni bolnišnici Novo mesto, poročen, oče dveh šoloobveznih otrok. Izhajam iz družine, kjer je bil oče tudi zdravnik, mati pa fizioterapevtka. Kot načelnik zdravstvene službe Pokrajinskega štaba Teritorialne obrambe za Dolenjsko sem se aktivno udeležil vojne za Slovenijo. Sem nosilec spominskega znaka "OBRANIL DOMOVINO", "MEDVEDJEK" in "KRAKOVSKI GOZD" ter visokega priznanja Teritorialne obrambe Slovenije "ZLATI ZNAK GENERALA MAISTRA".

V življenju sem do sedaj vse zastavljene si cilje uresničil. Tuje so mi prazne obljube, besedičenja in prepričevanja. Cenim samo dobre rezultate trdega dela. Pristopil sem k Narodnim demokratom, ki stavijo na lastne ljudi in njihove sposobnosti brez vračanja v stare kalupe, ki povprečnim ljudem niso prinesli trajnega blagostanja.

V naslednjem mandatnem obdobju se bo v slovenskem parlamentu odločalo o življenjsko pomembnih stvareh, zato morajo priti v parlament novi, sposobni in poštenu ljudje, ki niso obremenjeni s preteklostjo.

Zavzemal se bom za duh slovenstva in zaščito narodnih interesov in interesov lojalnih državljanov Slovenije, za njeno pravo mesto v jutrišnji Evropi, za svobodo misli, za tak gospodarski razvoj, ki bo nudil sposobnim in pridnim delovna mesta, na katerih bodo zaslužili za pošteno življenje, za jasna "pravila igre" - zakone, skratka, za narodov blagor in dobrobit stoletja pričakovane slovenske države.

Vesel bom, če se boste 6. decembra letos na volitvah odločili, da mi lahko zaupate.

dr. MARKO ŠPILER

NARODNI DEMOKRATI
ZANESLJIVI IN POŠTENI

Alojz Zupančič, dipl.inž.

4. volilni okraj - Trebnje

Rojen je bil 28. aprila 1939 v Ljubljani. Leta 1949 se je družina preselila v Trebnje, kjer je oče dobil službo kot veterinar in priznan strokovnjak.

Po končanem študiju se je zaposlil v Krki, tovarni zdravil v Novem mestu, kot dipl. inž. kemije. Delal je na raznih področjih, sedaj pa vodi trženje encimskih proizvodov.

V politično življenje se je vključil leta 1989 in bil kot predstavnik demokratične zveze izvoljen v občinsko skupščino Novo mesto.

Zavzema se za slovenstvo, za zaščito narodnih interesov, interesov države Slovenije, za njeno pravo mesto v jutrišnji Evropi, za svobodo misli, pravno državo in demokracijo, za hitrejši gospodarski razvoj, skratka, za dobrobit mlade slovenske države.

Rad prisluhne modrim nasvetom in upošteva pametne predloge tako, da bo posebno pozornost namenil občanom in skupaj z njimi reševanju lokalne problematike.

Narodni demokrati
in Slovenska gospodarska stranka

VSEM, KI V SRCU DOBRO MISLIMO!

Demokrati smo ljudje:
občutljivi in odzivni na prava človeška vprašanja

in na bistvene življenjske izzive,
brez pelina v srcu, po načelu
**VSI NAŠI, VSAK SAM SVOJ IN
ZATO SVOBODEN**

brez strupa v duši,
za to pravo upanje mlajšim,
resnični uspeh srednji generaciji
ter spoštovanje in varnost starejšim.

**LE Z VAMI SLOŽNO
V DOSTOJNEJŠO
PRIHODNOST ŽE JUTRI!**

**Za normalno življenje
in blaginjo in mir**

**Vaš kandidat za državni zbor
dr. CVETO GRADIŠAR**

Alfred Železnik,
kandidat Zelenih Slove-
nije za volitve v državni
zbor za volilna okraja
Sevnica in Trebnje

**LASTNINJENJE NAJ NE BO V ŠKODO
DELAVCEV, PREDVSEM ŽENSK,
ZASLUŽENO MESTO OBRTI, SUBVENCije
HRIBOVSKIM KMETOM!**

Za kandidaturu sem se odločil, ker sem videval, da bi bilo že v stari slovenski skupščini mogoče marsikaj postaviti bolje. Če mi boste izkazali zaupanje in volili zame (na glasovnici predzadnji ali drugi z zadnjega konca!), se bom v novem državnem zboru najprej zavzel za to, da se odpravi privilegij, ki so ga predvsem zase in tudi za novi sestav poslancev izglasovali tik pred volitvami delegati starega sestava: poslanske pokojnine za zgolj 25-letno (ne)delo, se nemudoma odpravi, siceršnje plačilo pa naj bi delilo usodo ostalega obubožanega ljudstva. Če je bilo za te namene že izdvojeno kaj denarja, naj se ga nemudoma namenijo za prehrano dijakov in študentov.

Zavzemam se za pospešen razvoj demografsko ogroženega juga Slovenije, kjer naj imajo na območju občin Sevnice in Trebnje prednost razvojno usmerjeni načrti, pobude obrtnikov, podjetnikov, kmetov in smelih ljudi.

V obeh občinah nosi poglavito breme gospodarstva predelovalna industrija. Njeni delavci, predvsem delavke v konfekcijski industriji, od Lisce, ostalih tekstilnih podjetij do Jutranjke, so na račun nizkih osebnih dohodkov kupovali stroje, gradili proizvodne hale, tudi po delih propadle Jugoslavije. Zato jih imam za posebno kategorijo razlaščenec, ki morajo pri sprejemanju izvedbene zakonodaje za lastninjenje doseči več, za začetek pa vsaj to, da jim razni »managerji« in vodje nekdanjih tozgov ne bi mahali z delovnimi knjižicami. Skratka, vsak delavec in tudi strokovnjak naj ima svoje dostojanstvo in tudi socialno varnost. Sindikati tu ne odigravajo svoje vloge, zato si bom prizadeval za zakonodajo, po kakršni naši delavci, denimo, lahko soddločajo v Nemčiji, doma pa žal ne.

Pri gradnji cest naj se končno že predre zasavska cesta, posodobi doljenko, tako da bo čim manj okrnjevala našo lepo deželo. Prepričan sem, da bi pri cestah lahko že zgradili več, če bi se pri delih tudi v občinskih razmerjih držali javnih natečajev, kjer bi lahko enakovredno tekmovali vsi zasebni prevozniki in ostali izvajalci. Telefonija se mora pospešeno razvijati. Ne vzdržno je, da naši ljudje in krajevne skupnosti sodelujejo z delom, drogovi ipd., ob tem pa plačujejo dražje priključke kot v mestih.

Naš pretežno hribovski kmet zasluži, ker še posejtuje ta izpostavljeni del slovenskega juga, drugačno obravnavo. V Avstriji dobivajo zato še posebne subvencije. Vemo, da jih verjetno naša država v taki obliki ne zmore, bi mu pa lahko izdatneje pomagali že sedaj, če bi mu priznali to vlogo v neenaki tržni bitki.

Ker sem dve leti tudi obrtnik, vem, da niso vse samo oderuške zamudne obresti. Verjetno bo naša demokracija vsaj malo bolj podobna nemški, ko bo, kot na razstavi obrti v Muenchnu, natiskan in na računalniške diskete posnet priročnik »Kako prinesiti okoli državo?«. Zasebnik je v sedanji nepravni državi podrejen, ko se od njega terja poravnavanje obveznosti, ko sam ni dovolj zaščiten za izterjavo svojega krvavo zasluženega denarja. Kdo naj v takih razmerah tvega in zaposluje delavce? Obrtni zbormici v Sevnici in Trebnjem imata dobre zamisli, vredni sta prodornega poslanca, ki bo nastavljal hrbet, da bodo te pobude prišle tudi naprej.

In za konec tudi nekaj o varstvu narave, kulturne dediščine, ne nazadnje o razvoju turizma. Če ne bomo postavili poštenih zakonov, je vse zaman, pokupili nas bodo uspešnejši, meja Balkana se bo, vsem carinam navkljub, premaknila nekam proti Biču. Zeleni nimamo strankarske liste. Pri nekaterih drugih strankah utegneta glede tega biti po volitvah nemilo in neprijetno presenečeni. Še naprej nameravam ostati v Boštanju 56, skratka vaš kandidat/poslanec, pripravljen, kot doslej kot novinar, ob domala katerikoli uri iti, kamor tudi avto ne more.

**Dvesto slovenskih kilometrov na uro.
Tega ne poznajo nikjer.**

Kilometer na uro

je povsod tisoč metrov na šestdeset minut.

Bodimo hitri. Hitre ceste, ja, ampak hitro.

Kjer nismo v pravem trenutku, nismo nikoli, ne čakati.

Vse se odpira, a samo enkrat.

Ena telefonska linija premalo, en faks, ki ga ni, en zakon, ki je predolgo ležal v predalu – in adijo priložnost.

Zato hoče LDS popoln red v ministrstvih, v financah, na davčni upravi in v javnih službah.

Država mora vsem svojim državljanom odpirati najboljše možnosti doma in na tujem; pravzaprav je to njeno edino pametno delo.

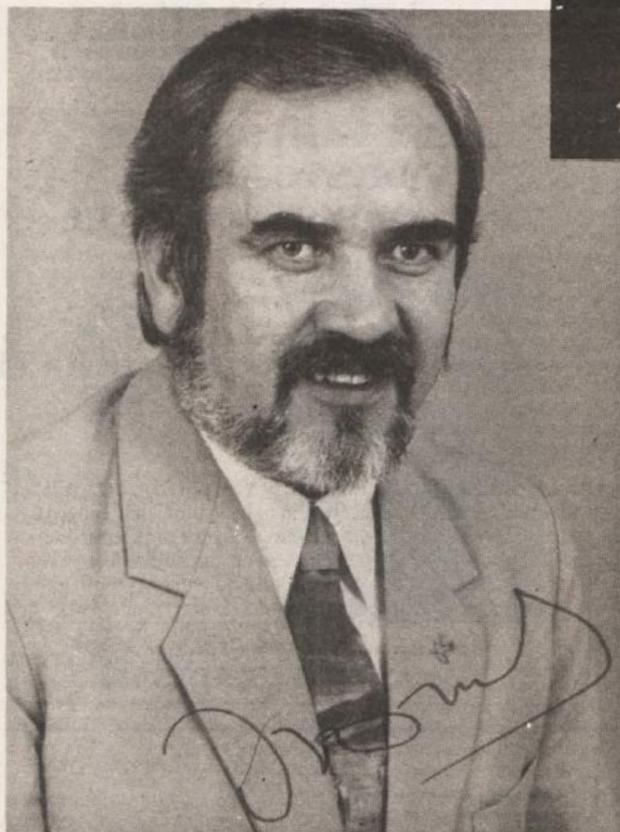
Če ste teh misli, prav. Gremo!

**SLOVENIJA.
ZGODBA O USPEHU.**

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI

SKD

18. Marjan Dvornik

S korakom v samostojno Slovenijo smo se iztrgali iz krempljev apokaliptičnih jezdecev. S poudarjenim zaupanjem krščanski demokraciji boste omogočili ozdravitev deželi, ki jo nosite v srcu. Ko ji bomo vrnili dušo, se bo vrnil tudi nasmeh.

Vaš Marjan Dvornik

18. Vida Čadonič-Špelič

Dragi volilci!

Pred vas polagam svojih 33 let, svoje znanje in svoj pogum, svoje poštenje in življenjski optimizem, zato 6. decembra, na Miklavžev dan, obkrožite številko 18!

*Hvala, če ste se odločili osrečiti Slovenijo!
Vaša Vida Čadonič - Špelič*

18

VRNILI BOMO SLOVENIJI DUŠO, SRCE IN NASMEH!

Slovenija naj bo jutri srečnejša

Odnos do podeželja je odnos do slovenstva

Živeti na deželi. biti podeželan, je v razvitem svetu privilegij. Toda ne kakršnekoli podeželju. Danes živi 63 odstotkov prebivalstva Slovenije na podeželju. To je prednost, ki jo ne smemo zapraviti. Kajti če bo podeželje izumrlo, se bodo mesta zadušila. Zato moramo okrepiti podeželska območja in obnoviti vasi, kar je mogoče doseči z boljšimi cestnimi povezavami. Toda le s takšnimi, ki ne bodo preveč škodile okolju. Telefoni, voda in elektrika morajo biti dostopni pod enakimi pogoji kot v mestu. Le tako bo naša Slovenija enakomerno poseljena. Le tako bomo lahko imeli zeleno mejo. Le tako bomo lahko zdravo jedli. In le tako bomo lahko zdravo živeli.

Slovenska ljudska stranka je edina, ki je s svojim delovanjem dokazala skrb za podeželje. Naš program za razvoj podeželja ima štiri poglobljene cilje:

Obdržati in povečati raven kmetijske in gospodarske proizvodnje, ter zagotoviti ljudem primeren zaslužek v kmetijstvu, ki je lahko glavni ali pa le dodatni poklic.

Ohranitev zdravega okolja. To pomeni opuščanje intenzivne pridelave na velikih farmah, in usmerjanje v ekološko sprejemljivejšo pridelavo na družinskih kmetijah. To je skladna z življenjsko filozofijo slovenskega kmeta, da je vse, kar naravi vzamemo, potrebno ustrezno nadomestiti.

Pospeševanje prenosa znanja in programov za dobro gospodarjenje. Ustvariti je potrebno nova študijska središča, da bodo strokovnjaki ostajali na podeželju. To in pa brezplačen prevoz osnovnošolcev in dijakov v šolo, bo omogočilo zmanjševanje razlik v možnostih za izobraževanje.

Oživitev kulturnih in družabnih dejavnosti. Nekoč smo Slovenci posedali ob lipah, govnili modre besede, plesali in se veselili. Tega duha bomo vrnili Sloveniji.

Slovenija potrebuje lepoto negovane in nepoškodovane naravne krajine, lepoto obdelanih polj in travnikov, lepoto arhitekturne in kulturne dediščine, predvsem pa lepoto duha in naših medsebojnih odnosov.

Slovenska ljudska stranka
Slovenija naj bo jutri srečnejša

6. volilna enota, 2. volilni okraj,
pod zaporedno številko

20

VAŠ KANDIDAT

DR. JANEZ USENIK

Zeleni

Moje ime je Janez Usenik in v Novem mestu prebivam z manjšimi presledki (študij, vojska) že vse življenje, zato dovolj dobro poznam probleme, ki nas na Dolenjskem težijo.

Vedno znova ugotavljam, da sedanji politiki ne znajo ali pa ne želijo urediti razmer za človeku prijazno življenje, zato sem se odločil, da se bom z vašo pomočjo tega lotil jaz. Zato se letošnjih volitev tudi aktivno udeležujem.

Trdno sem prepričan, da je za spremembo od sedanje prakse potrebno končno začeti reševati nakopičene probleme resno, pošteno, zavzeto in predvsem neobremenjeno s kakršnokoli ideološko navlako.

- Volilcem zagotavljam, da se bom zavzemal predvsem za:
- razkrinkanje in odstranitev političnih centrov moči
 - poštenost in profesionalnost pri vsakem delu
 - spoštovanje in pravilno vrednotenje znanja
 - takšne oblike zdravstvenega varstva in zavarovanja, da nam in našim otrokom ne bo v sramoto
 - razvoj gospodarskih panog, ki so za naše okolje perspektivne (turizem, inovativno podjetništvo, pridelava neoporečne hrane)
 - eno naših največjih bogastev — gozdove
 - razvoj podjetništva in odpiranje novih delovnih mest
 - koncentracijo znanja v naši regiji (redni oddelki fakultet, ustanovitev razvojnih centrov), tako da ne bomo večni rezervoar delovne sile za druge regije
 - normalno in kulturno prometno povezavo z ostalim delom Slovenije
 - odstranitev okolju in zdravju škodljivih deponij
 - prenehanje nepotrebnih in škodljivih preprirov med nami samimi.

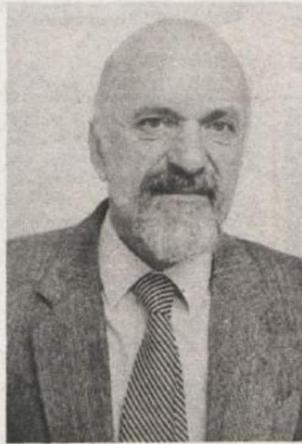
Obljubljam, da vas bom o svojem delu tekoče obveščal, v primeru, da mi nekaterih nalog ne bo uspelo uresničiti, pa se zavežem, da vas bom natanko seznanil z vsemi vzroki, z imeni in priimki tistih, ki bi takšne napore blokirali.

Vedno doslej sem svoje delo opravljal pošteno in odgovorno, prav tako pa bom to počel tudi vnaprej.

Pri tem pa potrebujem vašo pomoč, zato želim, da glasujete zame, saj boste s tem glasovali tudi zase.

6. volilna enota, 3. volilni okraj,
pod zaporedno številko

20

VAŠ KANDIDAT

ANDREJ BARTELJ

Zeleni

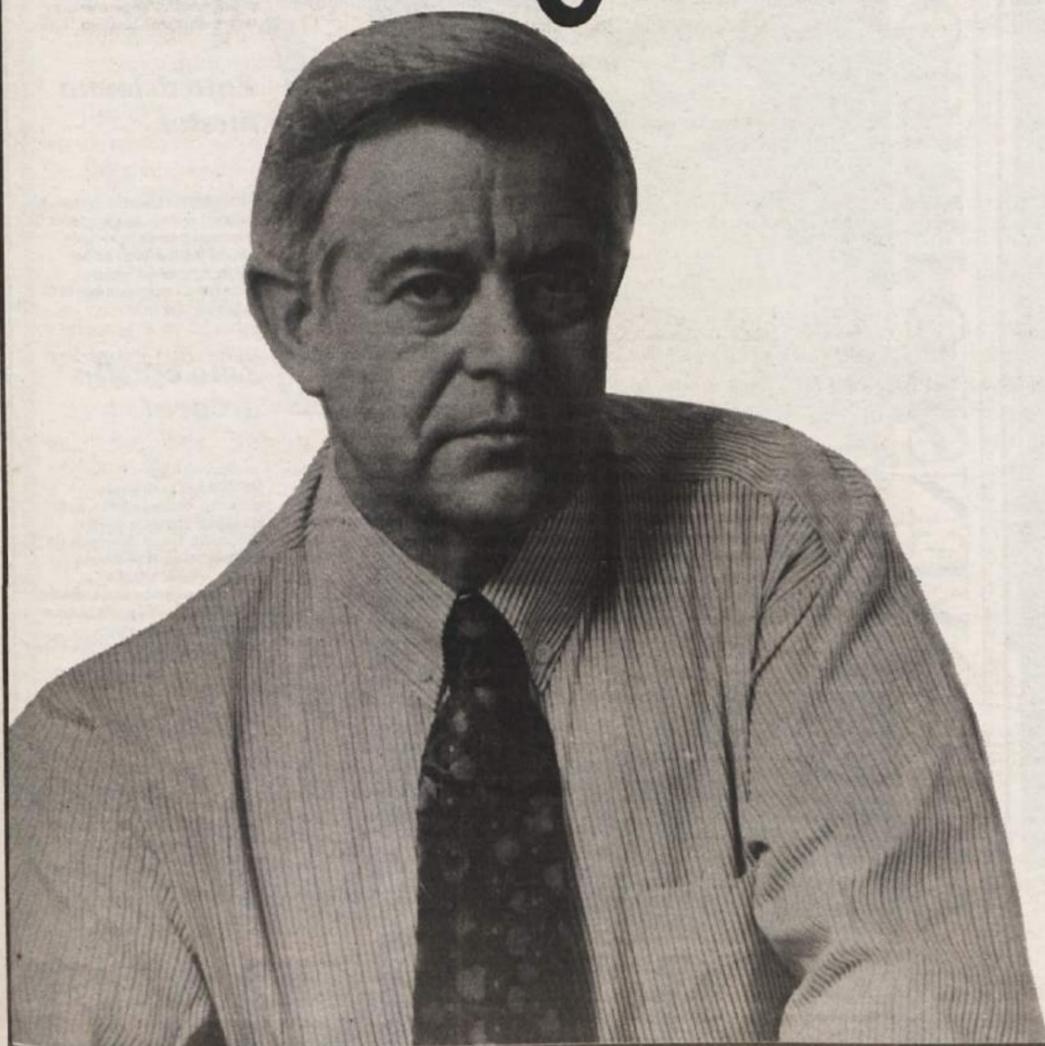
Drage volilke, spoštovani volilci!

Sem Andrej Bartelj, Novomeščan, novinar Dolenjskega lista. Rad bi Vam povedal, zakaj sem se odločil, da kandidiram za neodvisnega poslanca za Državni zbor, in to na listi Zelenih. Slovenski parlament, najvišja oblast v naši mladi državi, se vzpostavlja nanovo. Nikakor ni vseeno, kdo in kako bo v njem zastopal interese Dolenjske, naše ves čas po nemarnem odrinjene dežele, kjer je le znoj edina stvar, ki je nikoli ne zmanjka. Ne smemo dopustiti, da nas bodo še naprej odpirali, na nas gledali in z nami ravnali kot razviti in bogati severni del sveta ravna z revnim južnim. Hočemo in moramo biti enakovredni in enakopravni z drugimi slovenskimi pokrajinami in regijami. V vseh pogledih: kar se tiče gospodarskih možnosti, zdravstva, šolstva, kmetijstva, prometa, vsega, kar vpliva na kakovost življenja. Hkrati pa hočemo obdržati in varovati naše značilnosti, svoj radoživ način življenja, svoje navade in običaje, ohraniti podobo in značaj naše prelestne dežele. Nihče nam tega ne bo dal sam od sebe in rade volje. Sploh nam ne bo nihče nič dal. Vse si je treba izboriti, z znanjem, argumenti, prepričevanjem, vztrajanjem, tudi z nepopustljivostjo in trmo. Če ne bi mislil, da je nekaj tega v meni, me ne bi mogel nihče prisiliti, da bi kandidiral za Vašega poslanca.

Zakaj kandidiram na listi Zelenih? Ker mi je program te stranke najbližji, ker je naravnani v prvi vrsti okoljevarstveno, ker je po meri človeka in okolja, v katerem živimo. Tako v vsem svojem zrelem življenjskem obdobju ravnam tudi sam, naj bo to pri novinarskem delu ali naj gre za moja zavzemanja kot enega od treh odbornikov Zelenih v novomeški občinski skupščini; ali pa za mojo najglobljo in najtrdnjšo navezanost na te kraje in ljudi ter zavezanost njim.

Prav to zadnje me je navedlo, da grem »v boj« kot kandidat za neodvisnega poslanca. Nikoli nisem bil član nobene politične stranke. Če bom izvoljen, se bom res lahko zavzemal le za interese Vas volilcev in se mi ne bo treba ozirati na strankarske ali koalicijske zahteve, še posebej, če bi bile te v nasprotju z dobrobitjo volilcev, Dolenjske in, ne nazadnje, naše domovine Slovenije.

Možinu

volilcem

Predvolilni čas se izteka. Volitve so to nedeljo.

Če boste tako izbrali, bom tudi v prihodnje storil vse, kar bo v moji moči, da bomo živeli v miru in strpnosti. Vaša množična podpora v predvolilnem času me zavezuje. Živeli bomo svobodno in dostojno življenje srečnih in ustvarjalnih ljudi, ki imajo jasno prihodnost, socialno in vsakršno varnost, zajamčeno dostojanstvo, pravice in svoboščine.

To ni volilna obljuba. To so cilji, ki jih skupaj moramo in zmoremo doseči.

Vabim Vas, da se v nedeljo srečamo na voliščih. Samo na Vašem volišču in nikjer drugje boste sami izbirali prihodnost, ki si jo želite.

Lepo Vas pozdravljam in Vam želim vse dobro.

Vaš

Milan Kučan

DEMOKRATI

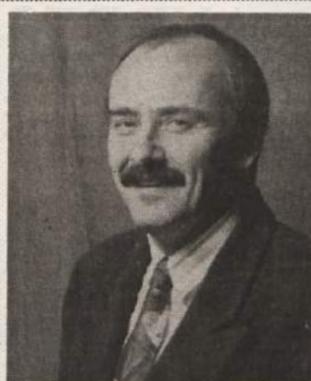

demokratska
stranka

Vlado Zorc
vol. enota 6, vol. okraj 1

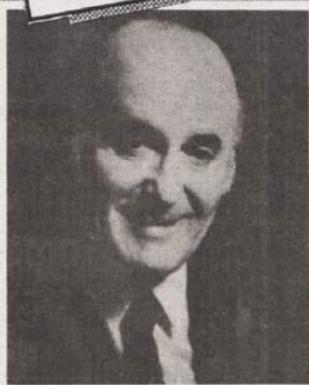
Janez Pezelj
vol. enota 6, vol. okraj 3

Bojan Fink
vol. enota 6, vol. okraj 2

*Demokrati smo in bomo združevali
spodobne, poštene in odločne ljudi - za
cilje slovenske prihodnosti.*

Za normalno življenje
blaginjo in mir

Ciril Pungartnik
vol. enota 6, vol. okraj 4

Karel Filipčič
vol. enota 6, vol. okraj 5

Milan Venek
vol. enota 6, vol. okraj 6

dr. Cveto Gradišar
vol. enota 6, vol. okraj 7

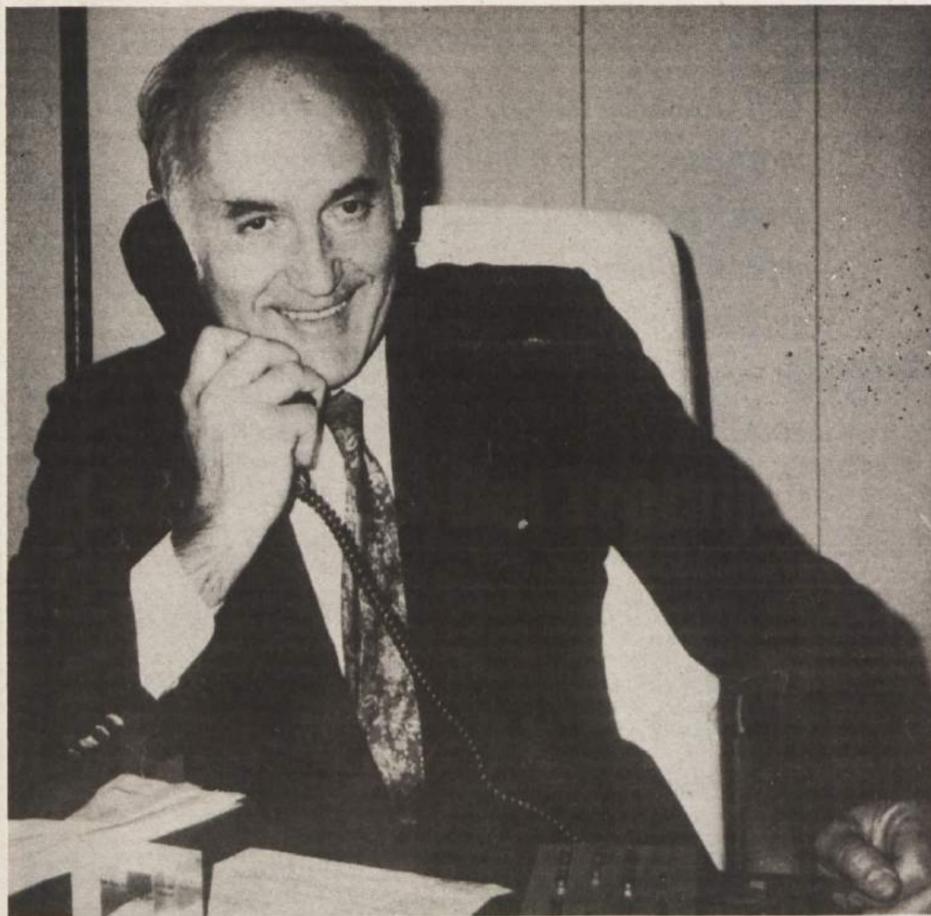
mag. Miloš Kovačič
za državni svet
vol. enota 13

Jože Senica
za državni svet
vol. enota 20

ZA SLOVENSKO PRIHODNOST

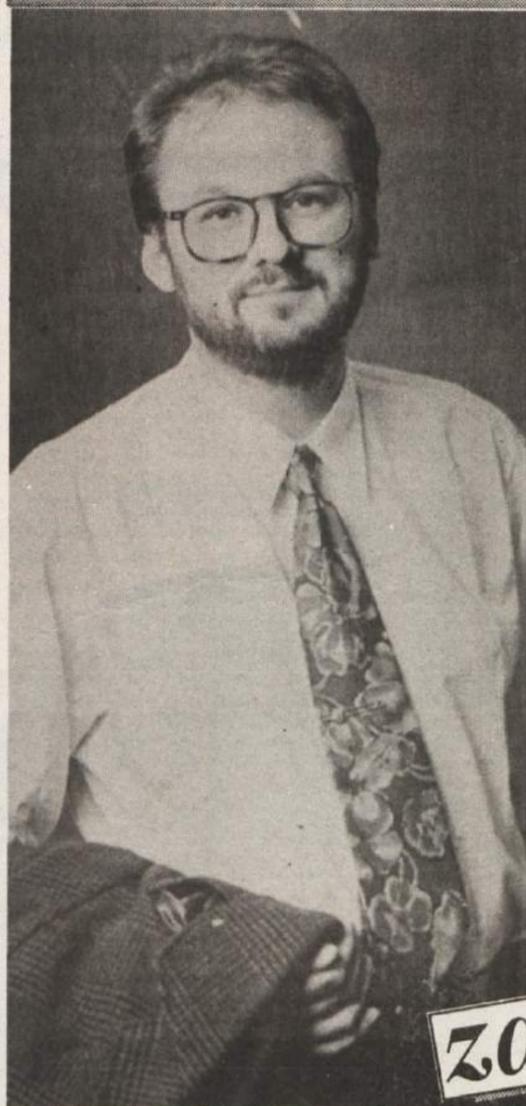
V o l i t e D e m o k r a t e !

Miloš Kovačič,
generalni direktor Krke,
tovarne zdravil

kandidat za člana državnega sveta
za občini Novo mesto in Trebnje

Jelko Kacin

DEMOKRATI verjamo v
ustvarjalno moč svezodnega
posameznika. Njegovo delo je
temelj družbene blaginje.

1 Zato delovna
mesta!

DEMOKRATI hočemo državo, ki
naj služi razvoju posameznika in
celotnega naroda in ki nas s
svojimi institucijami ne bo
dušila, temveč bo svojemu
državljanu omogočala boljše in
bogatejše življenje.

2 Zato cenejša
država!

DEMOKRATI zahtevamo
izgradnjo cestnega križa, ki bo
združeval čim večje število
slovenskih krajev. Slovenija ne
sme postati zgolj prehodna
država, temveč učinkovito
povezana gospodarska, kulturna
in turistična dežela, priključena
na mednarodno cestno,
železniško in telekomunikacijsko
omrežje.

3 Zato ceste!

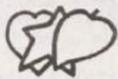
Za normalno življenje
blaginjo in mir

demokratska
stranka

DEMOKRATI

ZDRUŽENA LISTA

Delavska stranka
Demokratska stranka upokojencev
Socialdemokratska unija
SDP Slovenije

kandidat za državni svet
Branko Matkovič

diplomirani pravnik
Rojen 21. 3. 1957, stanuje v Radovičih 4, Metlika
Predsednik skupščine občine Metlika

Izhaja iz srednje velike kmetije v Geršičih. Osnovno šolo je končal v Podzemlju, srednjo ekonomsko šolo v Novem mestu, na Pravni fakulteti v Ljubljani pa je diplomiral leta 1981. Zaposlil se je v "Beti" Metlika, kjer je opravljal delo vodje pravne in samoupravne službe vse do volitev 1991, ko je bil izvoljen za predsednika skupščine občine Metlika.

V času šolanja je bil aktivno vključen v delo mladinske organizacije, predvsem pri mladinskem prostovoljnem delu. Trikrat je bil udarnik. V času študija v Ljubljani pa je bil aktiven tudi v delu Interfakultetne konference pravnih fakultet Jugoslavije. Marsikatera izkušnja in poznanstvo od takrat mu še vedno prav pride pri njegovem sedanjem delu.

Z ženo Vido, diplomirano sociologinjo, hčerko Metko in sinom Andražem živi v lastni stanovanjski hiši na manjši kmetiji. Kot večina Belokranjcev tudi Branko najde svoj mir v vinogradu, če slučajno ostane še kaj prostega časa, pa kot dolgoletni amater rad naredi kakšno črno-belo fotografijo zase ali za prijatelje.

Če bo izvoljen v državni svet, bo vse svoje sile in izkušnje, ki si jih je pridobil pri dosedanjem delu, usmeril v boj proti centralizaciji moči in odločanja v Ljubljani. **Bela krajina naj ne bo nerazviti jug države Slovenije.** Trudil se bo za to, da bodo načrtovalci v Ljubljani Belo krajino obravnavali kot regijo enakopravno z drugimi - tako pri razdeljevanju pomoči demografsko ogroženim območjem kot pri izgradnji cestne infrastrukture, plinovoda, elektrifikacije in mreže šol. Meja s Hrvaško naj ne bo za Belokranjce breme, kot se je to izkazalo do sedaj. Belokranjci upravičeno zahtevajo, da imajo enak status kot njihovi sodržavljanji ob italijanski in avstrijski meji.

Branko se bo trudil Belo krajino prikazati ostali Sloveniji kot turistično zanimivo pokrajino z dokaj neokrnjeno naravo in toplo reko Kolpo, poleg tega pa tudi kot vse bolj uveljavljajočo se vinorodno pokrajino. Tudi zato se kot predsednik prireditvenega odbora že sedaj loteva priprav na Vinsko vigred v Beli krajini 93.

Delavska stranka
Demokratska stranka upokojencev
Socialdemokratska unija
SDP Slovenije

mag. Boštjan Kovačič in dr. Janez Drnovšek

Jože Derganc

LDS

LIBERALNO-DEMOKRATSKA STRANKA

NE LEVO NE DESNO. NA BOLJE.

Ne levo ne desno — na bolje, je geslo, ki ga mag. **Boštjan Kovačič**, predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto, in **Jože Derganc**, član Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto, oba kandidata LDS Liberalno-demokratske stranke na volitvah v slovenski parlament, že uspešno uresničujeta. Naših skupnih rezultatov se ni potrebno sramovati. Vidimo jih vsi, vsak dan — sodobnejše ceste, nova vodovodna in druga komunalna omrežja, plinovod... Res je, razlika je očitna. Zato smo prepričani, da boste na nedeljskih volitvah na volilnem lističu za državni zbor obkrožili št. 14 in št. 2. **Zaupajte že opravljene delu, ne obljubam.**

ZADRUGA »RESA« z.o.o. KRŠKO

razpisuje prosta dela in naloge:

VODJA KNJIGOVODSTVA

Pogoji:

- izobrazba VI. stopnje, ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- obvladanje dela na računalniku
- poskusno delo 2 meseca

Delovno razmerje sklenemo takoj. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oddajte v 8 dneh od dneva objave na naš naslov:

ZADRUGA »RESA« z.o.o. KRŠKO
Cesta krških žrtev 67
68270 KRŠKO

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve pri Skupščini občine Krško evidentira kandidate za imenovanje družbenega pravobranilca samoupravljanja občin Brežice, Krško in Sevnica s sedežem v Krškem in objavlja

OBVESTILO

o evidentiranju kandidatov za opravljanje funkcije družbenega pravobranilca samoupravljanja občin Brežice, Krško in Sevnica.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo po kandidacijskem postopku imenovan izmed kandidatov s poznavanjem družbenoekonomskih odnosov na področju samoupravljanja in družbene lastnine.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo imenovan za 4 leta in bo lahko po poteku mandata ponovno imenovan.

Kandidate lahko predlagajo (z izjavo o sprejemu kandidature in življenjepisom s podatki o izobrazbi in o zaposlitvah) občani, organizacije ali skupnosti.

Na obvestilo se lahko prijavijo tudi kandidati sami. Predloge sprejema Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine občine Krško, Cesta krških žrtev 14, 15 dni od dneva razpisa.

Komisija za volitve,
imenovanja in administrativne zadeve
Skupščine občine Krško

Džirlo

Tel.: (061) 40 787

Čang - Šlang

shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosednji preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je **Čang - Šlang**, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja **Čang - Šlang** bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj **Čang - Šlang** je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti.

Čang - Šlang so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek.

Škatlica **Čang - Šlanga** vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže, niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa **Čang - Šlang**, čaj s tradicijo več kot 1.700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste doživo razpoloženje.

Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici **Čang - Šlanga** pred spanjem. Čaj **Čang - Šlang** lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana in po telefonu: (061) 271-135, (068) 46-568.

Čang - Šlang prodaja na slovenskem tržišču ekskluzivno podjetje Džirlo, d.o.o., Ljubljana.

Cena **Čang - Šlanga** je 599 SIT + poštni stroški. Plačate po povzetju.

NAROČILNICA

ime in priimek

ulica in št.

poštna št. in kraj

število zavitkov

Naročilnico pošljite na naslov:
Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana

TRADICIONALNI NOVOLETNI

15% POPUST

OKNA,
VRATA,
SENCILA,
PRENOVA
OKEN...

Našim zvestim kupcem se zahvaljujemo za zaupanje in jim želimo veliko osebnih in delovnih uspehov v novem letu 1993

JELOVICA

NOVO MESTO Ob potoku 5, 068/22-772, METLIKA Vinogradniška41, 068/58-716,

KRŠKO CKŽ 21, 0608/21-236

TREMEX Trebnje, KERA TRADE Zagorje ob Savi

tedenski koledar

Četrtek, 3. decembra - Franc Petek, 4. decembra - Barbara Sobota, 5. decembra - Stojan Nedelja, 6. decembra - Miklavž Ponedeljek, 7. decembra - Ambrož Torek, 8. decembra - Marija Sreda, 9. decembra - Valerija

kino

BREŽICE: Od 3. do 5.12. (ob 20. uri) ameriški erotični film Kurba. 5.12. (ob 18. uri) in 6.12. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Prava vojna. 9.12. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Smrtonosno orožje.

kmetijski stroji

TRAKTOR TORPEDO 4506, 2.000 delovnih ur, z originalno kabino, zelo dobro ohranjen, prodam. Cjinar, Krasinec 21, Gradac, ☎ (068)57-230. 5009
ZETOR 5011 ter CARLO PESCI EC 4 prodam. ☎ 49-236. 5014
TRAKTOR IMT 539, 300 delovnih ur, prodam. Franc Košak, Tolčane 5, Zagradec. 5038
TRAKTOR URSUS 335 in IMT 335 prodam. Gorenc, Ostrog 23, Šentjernej. 5075
PAJEK 230 prodam. ☎ 42-409. 5085
TRAKTORSKO PRIKOLICO in nakladalno prodam. ☎ (0608)43-264. 5087
TRAKTOR KORNİK 436 z bočno kabino prodam. ☎ (0608)77-425. 5090
KMETOVALCI, POZOR! Nudimo vam TRAKTORJE po ugodnih cenah UNIVERZAL, ZETOR, DEUTZ, TOMO VINKOVIČ, LINDNER, SAME, URSUS ter rabljene vseh vrst in tipov po naročilu s priključki na kredit do 5 let. Informacije AGROAVTO Kranj, Gorenjske vaske 17 ali ☎ (064)221-192, od 8. do 16. ure, sobota od 8. do 12. ure. 5095

kupim

DOBRO OHRANJENO 2200 l cisterno za gnojekvo kupimo. ☎ 73-613. 5072

motorna vozila

BMW 320 I, coupe, letnik 8/92, prodam. David Preskar, Lenart 47, Brežice, ☎ (0608)65-587. 5001
KARAMBOLIRANA VOZILA vseh znamk odkupujem. Takojšnje plačilo v DEM! ☎ (061)218-941. 5003
R 4, letnik 1990, rdeč in garaziran, ugodno prodam. ☎ 49-329. 5020
GOLF D, letnik 1984, registriran do 10/93, prodam. Janez Plantan, Koroska vas 25, Novo mesto. 5029
KOMBI TRAFIC s cerado, kasonar, letnik 1982, v dobrem stanju, prodam. ☎ 57-156. 5030
OSEBNI AVTO Opel, Corsa 1.2 S, letnik 1989, prodam. Stanko Hlebec, Podzemelj 8 A, Gradac, ☎ (068)57-203. 5031
R 4 GL SPECIAL, letnik 1978, registriran do 7/93, odlično ohranjen, prodam. ☎ 50-506. 5032
OPEL VECTRO 1.6 GLS, 2/1991, rdeče barve, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)25-800. 5034
ALFA SUD TI 1.5, prodam za 5500 DEM. Šentjošt 3, Novo mesto. 5036
LADO RIVO 1300, letnik 1987, rdečo, prodam. Marjan Grubar, Vavta vas, ☎ 85-426. 5040
VW 1200 J, letnik 1975, prodam. ☎ (068)73-346. 5042
JUGO 45 KORAL, letnik 1990, rdeč, 32.000 km, odlično ohranjen, prodam za 4.900 DEM. ☎ 24-834. 5043
R 4 GTL, letnik 1989, prodam. ☎ 21-031 od 14. do 16. ure. 5044
WARTBURG, novejšje izvedbe, letnik 1990, registriran do 5/93, prodam. ☎ 25-819. 5053
GOLF JX, letnik 1985, prva registracija 1986, prodam. ☎ 44-955. 5054

ČRNOMELJ: 4.12. (ob 19. uri) in 6.12. (ob 20. uri) ameriška kriminalna srbiljvka Roka, ki ziblje zibko.
KRŠKO: 3.12. (ob 16. uri) ameriški risani film Sneguljčica. 5.12. (ob 10. uri) in 6.12. (ob 16. uri) ameriška risanka Oliver in družina. 6.12. (ob 18. uri) ameriška komedija Ne reci mami, da smo sami. Od 9. do 11.12. (ob 18. uri) ameriška risanka Peter Pan.
METLIKA: 4. in 6.12. (ob 20. uri) ameriški avanturistična kriminalka Freejack.
NOVO MESTO: 3.12. (ob 18. in 20. uri) španska drama Visoke pete. 4.12. (ob 19.30) koncert ansambla Metelica. 5. in 6.12. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija Smrtonosno orožje.

R 4, letnik 1990, prodam. ☎ 43-848. 5055
TERENSKO osebno vozilo, tip 750 x 4.4 prodam. ☎ 24-790. 5063
Z 750, letnik 1984, prodam. ☎ 56-693. 5067
VW HROŠČ, letnik 1976, registriran do 22.9.1993, s širokimi platišči in z vso dodatno opremo, prodam. V račun vzamem tudi manjši avto. ☎ 25-893. 5068
KARAMBOLIRAN R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Ogleđ in informacije v petek. ☎ 25-714. 5071
JUGO 45 AX, letnik 1987, prodam. ☎ 24-515. 5073
Z 101, 10/84, registriran do leta 1993, prodam. Cena 2.300 DEM. Informacije na naslov: Andrej Boh, Stara cesta 5, Strazha. 5074
Z 101, letnik 1988, prodam. ☎ 27-142. 5077
126 P, letnik 1984, prodam. Anton Zorc, Škocjan 70 b. 5082
ALFO 1.3, letnik 1987, ugodno prodam. Vili Naraglav, Brod 3, Podbočje. 5088
R 4, letnik 1983, prodam. ☎ 76-228. 5089
KOMBI Z 850, letnik 1985, registriran do 10/93, prodam ali menjam in prodam kombi za dele. ☎ (0608)77-425. 5091
POSREDUJEMO prodajo rabljenih vozil: R 4 GTL, 6.000 DEM, FLORIDA, 7.000 DEM, ZASTAVA 128, 2.900 DEM, 126 P, 4.000 DEM, TRAFIC kombibus, 22.500 DEM, CITROEN XM, 32.000 DEM. Ami, ☎ 26-010. 5094

obvestila

ŽALUZIJE - ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 4531
BELE PIŠČANCE, težke od 2 kg do 2,5 kg, prodajamo. Alojz Vrtičič, Pristavica 1, Šentjernej, ☎ 42-575. 5078
POROČNE OBLEKE izposojamo z raznimi dodatki. Na zalogi imamo tudi moške obleke. Trgovina QUICK, Vavta vas 20, Straža pri Novem mestu, ☎ (068)85-425. 5083

Obiščete nas lahko vsak dan od 7. do 23. ure, ob nedeljah in praznikih od 10. do 20. ure. Poleg različnih pijač vam nudimo še tople sendviče, kranjske klobase. Se priporočamo!

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam. Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

SPECIALIZIRANA DELAVNICA ZA POPRAVILO ZAVOR

- za vsa osebna vozila
- na zalogi ves zavorni material
- ugodne cene
- popravilo istega dne

Zavorni servis — JENIČ Rejnovošče 6, Novo mesto
 Tel. (068) 43-633
 Se priporočamo!

TILIA

TEHNIČNA TRGOVINA
 Novo mesto, Bršljin 21,
 tel/fax: 068/27-197

UGODNO

RADIATORJI - stara cena
TUŠ KADI - stara cena in popust 10 %
 * centralne peči * gorilci * cisterne * pipe * bojlerji * umivalniki * cevi * črpalke * kabli * števci * omarice * barve * laki
 V primeru montaže centralne kurjave ali vodovoda vam za material **NI POTREBNO PLAČATI** prometnega davka.

NANCA Trgovina na Žibertovem hribu v Novem mestu tel. (068) 28-875

OBRITNIKI - PODJETNIKI

Za vas in namesto vas opravljamo:
 - ustanovljanje podjetij
 - vse računovodske, knjigovodske in administrativne storitve

Pokličite nas popoldne po tel. (068) 22-465

DOLGOROČNI KREDIT

po 2,5-odstotni letni obrestni meri!
 Tel. (068) 58-692
 Informacije vsak dan od 14. do 20. ure.

IZDELUJEMO PLANIRNE DESKE ZA SNEG.
 Lahko se uporabljajo tudi za ravnanje zemlje. Priključijo se lahko na vse vrste traktorjev. Odlikuje jih kvalitetna izdelava in ugodna cena.

Kovaštvo Andrej Mušič, Loka, Na ulicah 17, 61234 Mengeš. Tel. (061) 738-619

BUBBI — trgovina
 Pod Trško goro 27 — Mačkovec
 tel. (068) 21-204

Vabimo vas na otvoritev nove trgovine z bogato ponudbo izdelkov za bodoče mamice, dojenčke in otroke v soboto, 5. decembra, ob 8. uri.

Vabljeni!

IGRALNI AVTOMATI

Prodaja igralnih avtomatov **JOLLY-CARD**, 5 x 5, sadje. Prodajamo vse dele za aparate, vključno s ploščami. Cene v decembru ugodnejše. Delovni čas od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

LAMBO elektronika
 Turnerjeva 22, Maribor
 Tel. (062)211-504

Ami
Ljubljanska 27, NOVO MESTO
 (Javna skladišča)
 - prodaja vozil Fiat, VW, Renault, Opel, Ford
 - gotovinski odkupi rabljenih vozil
 - posredniška prodaja po vaši ceni
 - prenos lastništva, izvedeniška mnenja
 Tel. (068)26-010

AGRO d.o.o.

Prodajalna SEJALEC
 Cesta kom. Staneta 3
 Novo mesto
 Tel. (068) 24-132

vam nudi:
 • veliko izbiro motornih žag **STIHL, ALPINA, HUSQVARNA**
 • verige, meči, zobniki
 • kotli za žganjekuho od 60 do 100 l
 • cisterne za vino rostfrei od 25 do 300 l
 • vrtno orodje **GARDENA**
 • jesenski čebulček
 • VRTNICE — plačas 10, dobiš 11 kom.
 • biopost, organo, gardin
 • semenska koruza »PIO-NEER«, EVA, DEO, HELGA

TV - VIDEO SERVIS PLANKAR
 Pod Trško goro 44
 tel./fax.: (068) 25-918

Poleg servisiranja vseh vrst TV-VIDEO aparatov vam omogočamo nakup aparatov **SELECO ORION**. Prodaja na obroke!

VELEMA
 trgovina in storitve d.o.o.
 68000 Novo mesto, C. kom. Staneta 10
 tel.: 068/24-780, 24-781; fax: 24-781

Sporočamo vam, da smo odprli novo trgovino »V klub« na Dilančevi 11 (za restavracijo Pri vodnjaku) z otroško konfekcijo po najugodnejših cenah:
 — otroške bunde po 3.999 SIT
 — bombažne trenirke po 1.999 SIT
 — plišasti puloverčki po 1.399 SIT
 — frotiraste pižame po 1.099 SIT
 — sobne copate po 165 SIT
 — kavbojke za odrasle 1.699 SIT
 — dolge spodnje hlače 1.199 SIT
 in vse ostale artikle za otroke

Se priporočamo!

prodam

ŠIVALNI STROJ Toyota overlock ugodno prodam. ☎ (068)85-450. 5000
SUHA GABROVA drva prodam. 43-752. 5016
TELICO simentalno, brejo 8 mesecev, in 2 m3 suhih smrekovih plohov prodam. Salehar, Blato 20, Trebnje, ☎ 45-220. 5019
DVA PRAŠIČA, težka po cca 170 kg, prodam. ☎ 73-061. 5021
180 l HIDROFOR, z vso opremo, zelo ugodno prodam. Suhor nad Prečno 7, Novo mesto. 5022
ŽITNI električni mlin na kamne ugodno prodam. ☎ (0608)33-268. 5023
PRAŠIČE, kmečke reje, težke 150 kg, prodam. Saje, Zalag 10, Škocjan. 5024
45 m2 italijanskega marmorja prodam. ☎ 25-901, dopoldne ali 22-748, popoldne. 5025
DVE TELICI, breji 6 mesecev, prodam. Janez Majde, Luža 4, Dobrič. 5026
PRITLIKAVE PUDLE aprico z rodomnikom ugodno prodam. ☎ (0608)32-183. 5037
TRAČNO ŽAGO za razrez hlodovine prodam. Anton Drmelj, Leskovec 3, Višnja Gora. 5041
MIZARJI, POZOR! Rabljen mizni frezar, starejši tip, brez motorja, ugodno prodam. ☎ 85-660. 5050
PRAŠIČA, težkega 180 kg, prodam. ☎ 42-598. 5056
AVTOSEDEŽ CHICCO, otroško posteljico z joggjem in stajico prodam. ☎ 27-877. 5059
TELIČKO, staro 10 dni v A kontroli, in molzni stroj prodam. ☎ 22-187. 5066
VOLA, starega tri leta, prodam. ☎ 73-209. 5070
PRAŠIČA za zakol in samonakladalno prikolico, 25 kubikov, prodam. ☎ 78-036. 5080
DIATONIČNI HARMONIKO, D, G, C, prodam. ☎ (068)57-246. 5081
PRODAM skoraj nove snežne verige za 101 145/155x13. ☎ (068) 23-585.

razno

IMATE TEŽAVE Z OTROKOM, ki obiskuje osnovno šolo? Potrebujete inštruktorja? Pokličite na ☎ (068)23-616.

MEL
Ljubljanska 27
 - Javna skladišča
 NOVO MESTO
 tel.: (068) 22-337 int. 25

PREDNOVOLETNI POPUSTI

za:
 - belo tehniko, orodja in avto dele **BOSCH**
 - TV, videorekorderje, avtoradie, zvočnike **BLAUPUNKT**
 - sintisajzerje **YAMAHA**
 - plinske grelnike vode **JUNKERS**
 - motorna olja **VALVOLINE** in **CASTROL**
 - motorna kolesa **HONDA**
 - čelade **ARAI**

KREDITI DO 12 MESECEV
PRODAJA NA TRI ČEKE!
 Poslujemo s karticami **EUROCARD, AMERICAN EXPRESS** in **VISA!**

MAXI TA d.o.o.
Maribor, Tržaška 53
 tel./fax. (062) 35-560
 (068) 32-560
POZOR!
 Velika izbira:
 * različnih otroških igrač
 * kozmetike — uvoz Anglija
 * vžigalnikov tokai (črni, beli, raznobarvni) — grosistična cena 25 SIT

Izvajamo vsa montažna mi-zarska dela, vgradnjo novih oken v stare okvirje po meri in druga dela po naročilu. **MONTLES** Božičnik, tel. (0608) 82-945

VELEMA
 trgovina in storitve d.o.o.
 68000 Novo mesto, C. kom. Staneta 10
 tel.: 068/24-780, 24-781; fax: 24-781

Sporočamo vam, da smo odprli novo trgovino »V klub« na Dilančevi 11 (za restavracijo Pri vodnjaku) z otroško konfekcijo po najugodnejših cenah:
 — otroške bunde po 3.999 SIT
 — bombažne trenirke po 1.999 SIT
 — plišasti puloverčki po 1.399 SIT
 — frotiraste pižame po 1.099 SIT
 — sobne copate po 165 SIT
 — kavbojke za odrasle 1.699 SIT
 — dolge spodnje hlače 1.199 SIT
 in vse ostale artikle za otroke

posest

POUČUJEM KLAVIR, synthizer in teorijo. ☎ 24-840, od 17. do 19. ure. 5069
V CENTRU TREBNJEGA ugodno prodamo poslovni prostor, 35 m2. Informacije na ☎ 47-220. 5086
GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in bojlerje za centralno ogrevanje. Garancija pet let. ☎ (063)39-878. 5092
GOZD, pretežno smreka, 13.000 m2, nad pokopališčem v Prečni, prodam. ☎ (068)24-232. 5002
STAREJŠO HIŠO in nekaj zemlje v Drašičih pri Metliki prodam. Cena po dogovoru. ☎ (066)73-214. 5007
V NOVEM MESTU prodam stanovanjsko hišo in vpeljano delavnico na isti parceli z vsemi pritlikinami. V račun vzamem stanovanje v Novem mestu ali Ljubljani. ☎ 22-905. 5011
VIKEND HIŠO na Cikavi pri Trebelnem, 8 x 6, podkleteno, z 1,5 ha zemlje, z njivo, gozdom in sadnim vrtom, prodam. ☎ (061)571-859. 5012
NA LEPEM prostoru nad sevniško klavnico prodam njivo, 1.043 m2, po ugodni ceni. Ključite ob večerih na ☎ (0608)81-208. 5015
VINOGRAD na Suhorju ugodno odam v najem. ☎ (061)454-560. 5028
NJIVO, 57 a, ob cesti Podzemelj Kra-

sinec, prodam. Brinc, Škrije 2, Gradac. 5035
POSLOVNI PROSTOR, 23 m2, z opremo (trgovina), v centru Novega mesta, oddam v najem. ☎ 21-246. 5047
ZAZIDLJIVO PARCELO z lokacijsko dokumentacijo v Kostanjevici na Krki prodam. Informacije na ☎ (061)315-031. 5049
ZAZIDLJIVO PARCELO v Gradišču pri Trebnjem prodam. ☎ (061)441-269, po 20. uri. 5051
V VASI CIRNIK pri Brežicah ugodno prodam vinograd in travnik. Albina Bizjak, Kolodvorska 45, Pivka. 5052
STAREJŠO ZIDANICO in trtje (100 trt) na žici, v Drašičih pri Metliki, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (061) 570-104. 5057
1,5 HA mešanega gozda v Krškem prodam. Informacije na ☎ (062)34-620. 5076
18 A ZEMLJIŠČA za vinograd z gozdom ugodno prodam. ☎ (068)28-852. 5084

službo dobi

HONORARNO DELO na Dolenjskem nudimo. Potreben avto in telefon. ☎ (0602)42-447. 5005
ZASTOPNIKE za širše dolenjskoposavsko območje iščemo. Zasluzek od 20.000 do 25.000 SIT na teden. ☎ (0608)81-631, vsak dan od 20. ure do 22. ure. 5006
REDNO ZAPOSLIMO natakarija ali natakariico s prakso. Naslov v oglasnem oddelku. 5010
DOBRO PLAČAN terenski zasluzek nudim. ☎ (068)26-282. 5017
DOBER ZASLUZEK s prodajo konkurenčnih artiklov nudimo. Zainteresirani se oglasite na naslov: Tomažin, Smednik 11, Raka, v petek, 4.12.92, od 8. ure do 20. ure. 5018
DELO NA VAŠEM DOMU. Delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratek življenjepis in kuverto z vašim naslovom in znakom, nato boste dobili potrebna navodila. Metka Jauk, Ul. heroja Slandra 17, 62000 Maribor, ☎ (062)28-264. 5033

VSEM RESNIM AKVIZITERJEM nudimo delo in 30 % provizije. Informacije v četrtek popoldne in petek dopoldne na ☎ (068)26-343. 5045
VODOINŠTALATERJA zaposlim. ☎ 73-196, Šmarješke Toplice. 5046
KOMUNIKATIVNO osebje za prodajo spodnjege perila iščem. Sifra: »CRNOMELJ«. 5048
ŠOFERJA s C in D kategorijo zaposlim. ☎ 24-790. 5064
DEKLE, ki ima veselje do dela v gostinstvu, takoj redno ali honorarno zaposlimo. ☎ (068)87-511. 5065
ODLIČEN ZASLUZEK nudimo s prodajo tekstilnih izdelkov na terenu. Pogoj osebni avto. Ključite po 15. uri na ☎ 23-977. 5093
IŠČEM akviziterje za prodajo oblačil. ☎ (068) 85-392.

službo išče

DELO NA DOMU iščem. Naslov v oglasnem oddelku. 5061

stanovanja

V CENTRU Novega mesta prodamo štirisočno stanovanje. Cena po dogovoru. ☎ (061)447-246. 5004
V SEVNICI prodam dvoipolno stanovanje. ☎ (065)24-158, (065)27-433. 5013
STAREJŠO KMEČKO HIŠO s hlevom in nekaj zemlje v k.o. Cerovec oddam v 15-letni najem, najraje v zameno za najem manjšega starejšega stanovanja v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe oddajte pod šifro: »MIREN KOTIČEK«. 5027
HIŠO ali dvosobno stanovanje v Brežicah najemem. ☎ (061)737-101. 5039
ENOSOBNO STANOVANJE, 40 m2, v Novem mestu prodam. ☎ (068)25-084 do 14. ure, vsak delavnik. 5058
TRISOBNO STANOVANJE (71 m2) v Novem mestu, Šegova 14, prodam. ☎ (061)159-213, Anita Murgelj, od ponedeljka do petka od 8. ure do 12. ure. 5062

ženitne ponudbe

AGENCIJA ALBATROS, ženitna posredovalnica. ☎ (063)411-648, od 16. do 19. ure vsak dan. 4523

OBRITNA ZBORNICA NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto
ADMINISTRATOR-FINANČNIK
 za nedoločen čas
 Pogoji:
 — ekonomjska srednja šola — ekonomski tehnik,
 — najmanj pet let delovnih izkušenj,
 — znanje računalništva, knjigovodstva,
 — trimesečno poskusno delo.
 Prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev sprejema Obrtna zbornica Novo mesto, Glavni trg 14, Novo mesto, 8 dni po objavi.
 Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

1. decembra je začela veljati nova zelena karta, ki jo je Triglav izdal po pooblastilu Slovenskega zavarovalnega biroja.

Praden potujete v tujino, staro zeleno karto brezplačno zamenjajte na enem od naših poslovnih mest ali pa nam jo pošljite po pošti in vam bomo poslali novo. Če ste medtem zamenjali registrske tablice vašega avtomobila, vas prosimo, da nas na to posebej opozorite.

Zeleno karto lahko seveda zamenjate tudi na mejnem prehodu, le da bo tam treba plačati.

zavarovalnica triglav d.d.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 15. do 22. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Radež iz Jelš pri Mirni Peči - Nejc, Renata Zorman iz Družinske vasi - Lino, Dragica Jakš iz Mršeče vasi - Jaka, Julijana Zaplatar iz Tržišča - Anjo, Stanislava Penca z Dol. Mokrega Polja - Teo, Andreja Gorenc iz Tržišča - Roberta, Zdenka Damjanovič iz Bušnje vasi - Vlasto, Helena Simonič iz Kota pri Semiču - Davorja, Renata Štiglic iz Krškega - Jana, Andreja Olovec z Ostrca - Grega, Amalija Plut iz Straže - Petra, Zlata Armič iz Trebnjega - Nino, Marjanca Kolar iz Bušnje vasi - Mihaela, Marta Sever iz Gor. Ponikev - Nino, Darinka Žagar iz Biške vasi - Sandro, Anica Pejič iz Straže - Antea, Lidija Pezdirc iz Dolenje vasi - dečka, Darja Cvitkovič iz Dolenjcev - deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Nevenka Banovec iz Košenic 150 - Nastjo.

*Zaman je bil tvoj boj,
vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od življenja.
A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, o j dan solzan.
Težko je bilo se ločiti,
a vse solze, ves jok zaman.*

ZAHVALA

V 65. letu nas je mnogo prezgodaj zapustil mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC ŠUŠTERŠIČ

K Roku 81, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo za pisno in ustno izrečeno sožalje, vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Prav tako se iskreno zahvaljujemo zdravniški ekipi nevrološkega oddelka v Novem mestu, Elektru Novo mesto, Novoteksu - tkalnici, Labodu, GIP Pionir - materialni oddelku, Krki - ampulni oddelku, sosedom vinogradnikom, upokojenskemu društvu, pevcem in gospodu kaplanu za lepo opravljeno pogrebno svečanost. Vsem, ki ste ga v življenju spoštovali in ga imeli radi, iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

*Živela sem,
da vi živite.
Bodite dobri,
da v večnosti ponovno zaživite.*

V 85. letu nas je za vedno zapustila naša mama

MARIJA MOLEK

rojena Žuge

iz Slamne vasi 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem ter vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na poti v večnost. Hvala tudi govornici in župniku za opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustila naša draga sestra in teta

MARIJA JENIČ

iz Pristave 16 pri Podgradu

Iz srca se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom za darovano cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Posebna zahvala sosedom Kastelčevim, Jeničevim, Primčevim, Kobetovim in ostalim za nesebično pozornost in pomoč. Hvala govornikom za poslovilne besede in duhovniku za opravljen obred. Radi smo jo imeli in jo bomo vedno pogrešali.

Žalujoči: sestri Francka z možem Borisom in Tina z možem Jožetom, nečak Janez z družino, nečakinji Lili in Ksenija z družinama

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, stara mama, sestra, teta in tašča

STANISLAVA JURAK

Dol. Kamence 33, Novo mesto

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami in nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče in pokojno mamo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 94. letu nas je zapustila naša mama, stara mama, prababica in teta

ANA PINTARIČ

s Tanče Gore 1

Zahvaljujemo se vsem vaščanom Tanče Gore in GD Tanča Gora ter ZB Dragatuš. Posebno zahvalo smo dolžni osebju Zdravstvenega doma iz Črnomlja za pomoč v zadnjih dnevih življenja. Zahvala velja tudi gospodoma Leopoldu Bečaju in Evgenju Cestniku za poslovilne besede. Posebna hvala g. župniku iz Dragatuša za opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

*Nihče ne ve, kako boli,
ko drage žene v hiši ni.
Ko solza koga bi rešila,
bi moja ženo obudila.*

V 69. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša dobra in skrbna žena, sestra in teta

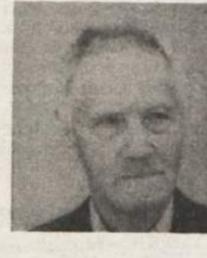
ANICA FERKO

rojena Pirc

Sela 5 pri Dolenjskih Toplicah

Zahvala velja vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnici darovali vence, cvetje in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja gospodu župniku za tako lepo opravljen obred.

Žalujoči: mož Viktor in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*V našem domu je zavladala tišina,
kjer v njem ni več čutili dobrote našega
plemenitega*

moža, očeta, starega očeta, tasta in strica

ALOJZA RIFLJA

iz Lešnice 12

V teh težkih dneh se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom, sodelavkam, sodelavcem Tovarne zdravil Krka, TOB, Labodu, LB in Revozu za izrečeno sožalje, darovano cvetje in izkazano pomoč. Zahvalo izrekamo pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred. Upamo, da se nam bo bolečina ločitve kasneje razcvetela v sončno rožnat spomin.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Utihnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več.*

V 62. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi oče, sin, brat in stric

STANISLAV BEVEC

Gor. Karteljevo

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala vsem za izrečeno sožalje in cvetje, ki ste mu ga poklonili. Posebna zahvala velja družinam Kolenc, Gerdenc in Žagar ter obema govornikom. Prav tako se zahvaljujemo pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

*Ptica je zginila v daljni sinjini,
krsta je izginila v črno zemljo,
vrba je sama ostala v tišini,
v grobu je reklo: »Kako je temno!«
(Lili Novy)*

V 62. letu starosti nas je nenadoma zapustila ljuba mama, žena, stara mama in teta

ANICA ZDRAVJE

rojena Golob

iz Zaloga pri Novem mestu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam ob najtežjih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje ter pokojno spremlili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo sodelavkam Hranilno-kreditne službe in kolektivu KZ Krka Novo mesto, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

*Nihče ne ve, kako boli,
ko tebe, draga mami,
v našem domu nič več ni.*

Po težki boleznini nas je v 59. letu zapustila draga mama, stara mama, tašča, sestra, nečakinja in teta

MARIJA SLAK

iz Brezovega loga 45

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za pomoč v teh težkih trenutkih. Iskreno se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov iz Šmihela za nego in lajšanje bolečin, še posebej sestri Mateji in Bernardi, Društvu invalidov za opravljeno častno stražo, Društvu upokojencev in ZB iz Novega mesta, gospodu župniku s Kamenc za lepo opravljen obred in delavcem ampulnega in biološkega oddelka Tovarne zdravil Krka. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoči: vsi, ki jo imamo radi

ZAHVALA

*Zlata jesen na polje je vstopila,
na Vašem vrtu vrtnica je v
prvem mrazu otrpnila.
Mama, draga, na Vaš vrt Vas več ne bo,
v zadnji pozdrav zvonovi žalostno pojo...*

Tiho in nenadoma je ugasnilo srce

ANGELCI KASTELIC

iz Rakovnika 3

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so jo pospremili na zadnji poti, izražali sožalje, podarili cvetje in darovali za svete maše. Posebna zahvala Dolenjskim opekarjem, mizarstvu Bele Stopiče, delavkam kuhinje Beti - Metlika, pevskega zboru Ruperč Vrh, interni bolnišnici Novo mesto, posebno osebju drugega nadstropja ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki so jo imeli radi

Dr. Phil Mason

da bi zaradi mene moralo govoriti angleško pol Črnolija," zatrdi.

Phil je dve leti zaposlen na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine kot konservator arheološke dediščine. A le začasno. "V Sloveniji sem še vedno tujec in zato zame velja zakon o tujcih. Toda ker vidim zlasti na poklicnem področju svojo prihodnost v Sloveniji in ne v Angliji, sem se odločil postati vaš državljan. Čakam odgovor na prošnjo in srčno upam, da bo pozitiven. Veliko sem pripravljen storiti, da doblim novo državljanstvo, tudi izpita iz slovenščine se ne bi ustrašil. Če mi bodo prošnjo zavrnili, bom poskušal znova in znova," pravi Mason, ki prizna, da pri nekaterih uradnih zadevah res občuti na svoji koži, kaj pomeni biti tujec, nikakor pa ne v vsakdanjem ali zasebnem življenju. Dokaz, da mu zaupajo tudi tisti, ki ga dobro poznajo, je mesto predsednika Zelenih v Črnoliji. "Ze od nekdaj sem ekološko osvješčen in ko sem spoznaval belokranjske ekološke probleme, sem želel pomagati po svojih močeh. Vendar so zame Zeleni bolj gibanje kot politična stranka."

V življenju je že tako, da bolj ko ga človek načrtuje, raje se zasuka po svoje. Je pač skupek naključij. Poleg tega si marsikateri življenjski "ovinek" zakuhamo sami, življenje pa se vije in krotoviči in ko se na življenjskih postajah ozremo nazaj, včasih skoraj ne moremo verjeti, da smo bili kos vsem preizkušnjam. Tudi v življenju dr. Phila Masona je bilo, čeprav ima za sabo šele dobra tri desetletja, veliko nepredvidenih zasukov.

Phil Mason je potem, ko je diplomiral v angleškem Cambridgeu in doktoriral v Oxfordu, februarja 1988 prišel kot študent Britanskega sveta v Slovenijo. Za 9 mesecev, so rekli. Na specializacijo po doktoratu arheologije, da bi tudi v resnici in ne le v knjig spoznal naselbinske strukture v železni dobi na Dolenjskem in v Beli krajini. Čeprav se mu je odmerjeni čas zdel v začetku dolg, pa mu je zlasti potem, ko je začel sodelovati z novomeškim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, prehitro minil. Tako hitro, da se je odločil še ostati. Januarja 1989 je prišel v Črnolijo, še vedno prepričan, da le začasno. A ker je bilo dela veliko, zlasti pri arheoloških izkopavanjih pri cerkvi sv. Duha, je začel v tem mestu poganjati korenine. Pridobil si je vrsto znancev in prijateljev, med katerimi je postal zelo priljubljen. Po poldrugem letu bivanja pri nas se je opogumil in začel govoriti slovensko oz. črnoljsko, kot pravi sam. "Zdelo se mi je logično, da se moram prilagoditi večini, ne pa,

Jubilej dolenjskih jamarjev

Novomeški klub sodi med najaktivnejše v Sloveniji

KOČEVSKI ROG — Na sobotno delovno srečanje in praznovanje 30-letnega jubileja Jamarskega kluba Vinke Paderšič-Batreja iz Novega mesta je prišlo skoraj sto jamarjev iz sosednjih klubov: iz Kočevja, Ribnice, Črnolija, Straže, Kostanjevice in gostje iz Sežane, Rakeka, Ljubljane in Postojne. Po reševanju v Veliki Knežji jami so si ogledali še najlepšo kočevsko vodoravno kapniško jamo »Pod štalcami«. Popoldne so pri domu Baza 20 pripravili izpite za mlade jamarje, zvečer pa je bila v domu svečana seja in predstavitev strokovne publikacije Dolenjski kras 3.

Jamarski klub Vinke Paderšič-Batreja sodi med najbolj aktivne tovrstne klube v Sloveniji. Združuje amaterske raziskovalce dolenjskega krasa, ki so v teh 30 letih sistematično raziskali domala vsa zakrasela območja Kočevskega Roga, Podgorja in Radohe. V tem času so odkrili in strokovno obdelali številne jame in brezna po Dolenjski. V zadnjem času je jamarstvo delo v mnogočem povezano tudi s publikacijo Dolenjski kras, v kateri se naši jamarji predstavljajo s svojim delom. V zadnji številki je urednik Andrej Hudoklin ob jubileju med drugim zapisal: »Teško je ohranjati življenje in delo kluba na zavidi raziskovalni ravni. Tudi pri nas so opazna kolebanja aktivnosti. Žal večina sosednjih dolenjskih jamarjskih klubov v zadnjem obdobju života na robu obstoja, tako da se v regiji slabo povezujejo kljub tradicionalnim Dolenjskim taborom. Dolenjsko jamarstvo še vedno ohranja status drugorazrednega jamarskega območja, za katerega ni značilna le skromnejša raziskovalna dejavnost, temveč tudi drugačnost krasa.«

J. PAVLIN

VIKEND PAKET OSTAL V NOVEM MESTU

V Zdravilišču Dolenjske Toplice so preteklo soboto na plesu opravili žrebanje kuponov, ki so jih pustili obiskovalci restavracije Rog, ki so se odločili za nedeljsko kosilo v tej zdraviliški restavraciji. Srečo je delil pevec hišnega ansambla "Quick - Step" Tine Božič. Veliko nagrad je odšlo proti Ljubljani in na Gorenjsko, najlepša nagrada - vikend paket za eno osebo v Zdravilišču Dol. Toplice pa je ostala v Novem mestu. Dobila jo je Marjana Venta iz Ulice Marjana Kozine. Z nedeljskimi kosili bodo nadaljevali, naslednje žrebanje pa bo zaradi novoletnih praznikov 16. januarja 1993.

M. BEZEK-JAKŠE

Tujina je navdušena nad Praktisom

Trgovina Barlog je predstavila izpopolnjene snežne plašče Praktis

TREBNJE — Prejšnji teden je v Trebnjem Trgovina Barlog predstavila novo izvedbo snežnega plašča Praktis, ki so ga lani predstavili prvič in so ga vozniki zelo dobro sprejeli. Lani so ga prodajali le doma, letos spomladi pa so jim v Nemčiji na inštitutu TÜV naredili mednarodni test, ki bo omogočal prodajo tudi na tujem. Dele za snežni plašč Praktis izdelujejo v firmi Tom na Mirni,

različnih velikostih, letos so izdelali sedem različnih dimenzij z dodatki, kar omogoča, da lahko en plašč uporabljamo na različnih avtomobilih. Ta sprememba bo prišla prav tako kupcem kot tudi trgovcem.

Kanadi se zanimajo zanje. Poleg plaščev Praktis so v Trebnjem pokazali tudi smeljno vlečno kljuko, ki jo dela Ključavničarstvo Marjan Bartolj iz Šentruperta.

J. D.

Do okvar na plaščih je pogosto prihajalo tudi zaradi nepravilne montaže ali uporabe. »Ker je vožnja s Praktisom mehka in ne ropota, so mnogi najpogostejši v krepko pritiskali na plin,« je dejal direktor Barloga Darko Bartolj. »Če voznik preseže 50 odst. dovoljenje hitrosti, ki je predpisana za verigo, ne bo nobenih problemov, če pa je hitrost še večja, centrifugalna sila plašč odmika od kolesa in slej ko prej se kam zatakne in strga.«

Plašči Praktis so preventivni pripomoček in niso konkurenca klasični verigi. V svetu so zanje pokazali veliko zanimanje. Trgovina Barlog jih bo izvažala v Italijo, Francijo, Skandinavijo, Vzhodno Evropo, pa tudi v ZDA in

IZBOLJŠAN SNEŽNI PLAŠČ PRAKTIS — Snežni plašč Praktis je bil lani prvič na trgu, tudi letos ga bo moč kupiti, vendar z izboljšavami. Na fotografiji je prikaz enostavne montaže snežnega plašča. (Foto: J. Dornič)

v Tesnilih na Veliki Loki, v Barlogu, za promocijo pa skrbi Inkel iz Ljubljane.

Ker je bil snežni plašč lani prvič v prodaji, so se pojavile nekatere napake, ki pa so jih z letošnjim letom odpravili. Lanske kovice na plaščih so zamenjali z uvoženimi, dodatno so v kovice vložili kovinske konice iz posebno odporne in trde zlitine. Lani so plašč izdelovali v 19

HRUP ZA ODROM

KRŠKO — To soboto ob 19. uri bo v krškem kulturnem domu gostovalo Mestno gledališče ljubljansko s komedijo Michaela Frayna Hrup za odrom. V predstavi, ki jo je režiral Boris Kopal, bodo nastopili Maja Boh, Tanja Dimitrevska, Slavko Cerjak, Janez Hočevar-Rifle in drugi.

CHRISMA NA GOSTOVANJU V KRŠKI OBČINI

KRŠKO — V krški občini je gostoval mednarodni ekumenski ansambel Chrisma, ki je nastopil med drugim nastopil na Raki in Velikem Trnu, v Leskovcu, Kostanjevici in Krškem. Na dobro obiskanih koncertih je izvajal sodobno duhovno glasbo. Člani Chrisme so pretežno iz Amerike. Druži jih naklonjenost Bogu, v katerem so našli odgovore na bistvena življenjska vprašanja.

DALMATINSKA VEČERA

NOVO MESTO — Motelska restavracija na Otočcu vabi v petek, 4., in soboto, 5. decembra, na večer morskih specialitet. Za ples bo igral ansambel Metro, pela pa bo klapa Krk.

NOVOLETNI SEJEM POD ŠOTOROM

SEVNICA — Novoletni sejem, ki se je nazadnje sprevrgel v klavirno pijančevanje, naj bi izpred parkirišča pri Merxu in Železnini letos prestavili pod šotor, za novi HTS. V šotoru bi se v petih dneh predstavili in ponujali blago obrtniki in podjetja. Seveda bodo tudi tokrat imeli veliko besede gostinci, na Silvestrovo pa naj bi bila prosta zabava, brez vstopnine, za tiste, ki nimajo možnosti za bolj modeno praznovanje. Dva dni naj bi bil na voljo balon za tiste, ki bi se radi dvignili v višave s takim plovilom.

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Danes, v četrtek, 3. decembra, bo med 19. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Olga Jukič.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Policistom ni mar za brinje — Peterle naj pusti Kučana pri miru — Kdaj nadvoz v Bršljinu? — Franca iz Žužemberka žuli obnašanje zadrage

Zvonko iz Regrče vasi je zelo jezen na novomeške policiste. Ko mu je sosed pred tremi meseci posekal brinje, je klical na pomoč policijo, toda tamkajšnji fantje niso bili najbolj navdušeni nad tem. Zvonko jim je zažugal, da jih bo dal v »Dolenjca«, pa so mu smeje odvrnili, naj objavi še sliko brinja in še svojo za povrh.

Bralka iz Sevnice se sprašuje, ali res nimamo nobenega Slovenca, ki bi lahko vodil stečajni postopek za Obrtno zadrugo Bohor. Zelo jo namreč moti, da zdaj to delo opravlja Neslovenec, ki je po njenem mnenju precej pristranski.

Starejša Metličanka je želela nekaj prispevati k predvolilni kampanji. »Stranke pred volitvami veliko obljublja, toda obljube je treba izpolnjevati. G. Peterle govori, da niso rdeči nič naredili, jaz pa menim, da veliko. Zgradili so tovarne in ceste. Če bi tudi on kaj delal, bi bil danes še na vladi. In še to mu sporočam, naj Kučana pusti pri miru, saj je to človek, ki ni kritiziral nobene stranke.« In še je predlagala, da bi denar za predvolilne plakate raje namenili revežem.

Da je čas dragocen tudi za bolnike in ne le za zdravnike, je trdno prepričan J. B. iz Novega mesta. Upravo zdravstvenega doma v Ločni vprašuje, zakaj dela pri njih večinoma samo en zdravnik, čeprav je pacientov veliko. »Kar normalno je, da čakaš 3 ali 4 ure pred ordinacijo. Zdravstvene domove in lekarno smo gradili s samoprispelki, zdaj se moramo dodatno zavarovati. In kaj bomo dobili po novem letu? In kdaj bo zdravstvu dovolj denarja?« se sprašuje.

R. O. iz Novega mesta je ob stalnem neredu v mestnem prometu postal že pravi prometni strokovnjak. Zanima ga, kdaj bodo pristojni osvetlili prehod za pešce pri zavarovalnici Tilia, saj ugotavlja, da voznik ponoči in zjutraj ne more pravočasno opaziti pešcev. Zaradi zastojev v prometu tudi predlaga, da bi spet začeli razmišljati o podvozu ali nadvozu v Bršljinu. Moti ga tudi, da na obeh križiščih pri novem mostu semaforji niso dobro usklajeni.

In zdaj še Franc iz Žužemberka, ki nam je napisal kar pismo. Zelo ga žuli ravnanje KZ Žužemberk in njegena po-

speševalca. Zadruga plača mleko šele konec meseca, račune pa je treba poravnati do 15. v mesecu. Kmetje zato niso krivi, če ne morejo plačati položnic. Prepričan je tudi, da bi moral pospeševalec obveščati vse kmete o možnosti povračila škode po suši. »Ni dovolj, da obesi kak plakat v Žužemberku, saj okoliški kmetje ne hodijo vsak dan tja. Zaradi neobveščenosti dobijo odškodnino za sušo ali pa regres za gnojila samo tisti kmetje, ki so že itak pri koritu,« piše. KZ Žužemberk, njenim pospeševalcem in tudi vam, dragi bralec, gotovo ne bo škodilo, če si preberete, kako razmišljajo nekateri kmetje.

B. D.-G.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

SAMSUNG

NOVI TV MODELI

- CX-5013 T — 51 cm, teletext, euro AV... 660 DEM
- CX-5325 W — 55 cm, teletext, raven ekran, top tekst... 880 DEM
- CX-5913 W(T) — 63 cm, teletext, top text, raven ekran, super VHS priključek... 1290 DEM

Vsi artikli so atestirani v EEGS in posebej v SLO. Enoletna garancija in zagotovljen servis 7 let.

Vse inf. SAMSUNG EURO 2000

Brežice
B. Milavec 73
tel. (0608) 61-936

Ljubljana
Zaloška 34
tel. (061) 443-342

ŽIVELI BOMO KOT V RAJU, KAJNE?

- Volitve bodo.
- Ne obremenjuj se s tem, Mali.
- Za koga se boš odločil? Za liberalce? Demokrate? Zelene?
- Ne vem še.
- Vsi lepo govorijo, ate.
- Drži.
- Vsi so za narod. Vsi so za čisto, napredno in svobodno Slovenijo.
- Res je.
- Teško se bo odločiti, kajne?
- Prav imaš.
- Vsi so tudi za ljudi. Prav vse skrbi za nas, kajne, ate?
- Menda.
- Tudi za nas se zavzemajo. Za oroke. Je tako?
- Ne tečnari.
- Povej, če je tako ali ni.
- Je. In prav je tako.
- Triindvajset strank.
- Natanko toliko.
- In osem predsedniških kandidatov.
- Drži, sine.
- Vsa ta množica ljudi skrbi za nas, ate. To je zelo lepo.
- Lepo ali ne. V sobo pa h knjigi!
- Bodočnosti se nam ni bati, kajne, ate?
- Pravijo, da ne.
- Živeli bomo kot v rajju, kajne?
- Naj bo: bomo živeli kot v rajju.
- Potem pa ne grem v sobo.
- Takoj v sobo in knjigo v roke!
- Le zakj, ate?
- Zaradi sebe, zaradi bodočnosti.
- Blebetaš, ate. Malo prej si rekel, da bomo po zaslugi strank živeli kot v rajju.
- Tako obljublja strankarski veljaki.
- No, vidiš. Čemu bi se potem učil in mučil? Za življenje v rajju ni potrebno nikakršno znanje.

TONI GASPERIČ

urarstvo budna
BOGATA NOVOLETNA PONUDBA
ROČNIH UR IN PAŠČKOV
NOVO MESTO, GLAVNI TRG 16, tel. (068) 25-698

Kaj je na sliki?
3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Dopisnic s pravilnim odgovorom, » Rimski mljnik pri Beli Cerkvi«, je bilo tudi tokrat veliko. Največ sreče pri žrebu pa je imel Klemen Hribar, Bela Cerkev 5, p. Šmarješke Toplice. Kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Lahko pa kupon vržete tudi v naš poštni nabiralnik na Glavnem trgu 24. Za žrebanje bodo prišli v poštev vsi, ki bodo odgovore poslali do ponedeljka, 7. decembra.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado NADI KRANJC iz Livold pri Kočevju. Nagradniki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (1) Na Trško goro - FANTJE Z VSEH VETROV
- (4) Špilaj stari - PETER MOVRIN
- (5) Pika poka - ANS. BRATOV POLJANŠEK
- (2) V maju - KARLI GRADIŠNIK
- (7) Slovenska Micka - IGOR IN ZLATI ZVOKI
- (3) Nate smo ponosni - ANS. PETRA FINKA
- (6) Praznujmo skupaj - ALFI NIPIČ
- (-) Stara polka - TRIO SVETLIN
- (-) Kam bova vandrala - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- (9) Pesem nikoli ne umre - BRATJE IZ OPLOTNICE

Predlog za prihodnji teden: Pot domov - ZASAVCI

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto